

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**Dodatak
Nacionalnom planu
oporavka i otpornosti
2021. - 2026.**

Nacrt

kolovoz 2023.

Sadržaj

Predgovor	
DIO 1: UVOD	1
1. Opći ciljevi	1
2. Obrazloženje izmjena.....	2
DIO 2: OPIS DODATNIH I IZMIJENJENIH REFORMI I INVESTICIJA.....	6
2.1. REPOWEREU	6
1. REPowerEU ciljevi	6
2. Sažetak	12
3. Opis reformi i investicija.....	17
1. Gospodarstvo	17
2. Inicijativa: Obnova zgrada.....	30
4. Ključne točke provedbe reforme i investicija	42
5. Projekti s prekograničnom i višedržavnom dimenzijom i učinkom	43
6. Konzultacije s lokalnim i regionalnim vlastima i drugim relevantnim dionicima.....	44
7. Digitalna dimenzija.....	44
8. Zelena dimenzija	45
9. Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“	46
2.2. MODIFICIRANE KOMPONENTE	48
1. Sažetak	48
2. Predložene izmjene i dopune reformi i investicija.....	57
1. Gospodarstvo	57
2. Javna uprava, pravosuđe i državna imovina	111
3. Obrazovanje, znanost i istraživanje	136
4. Tržište rada i socijalna zaštita.....	138
5. Zdravstvo.....	153
6. Inicijativa: Obnova zgrada.....	175
DIO 3: KOMPLEMENTARNOST I PROVEDBA PLANA.....	195
1. Dosljednost s drugim inicijativama.....	195
2. Komplementarnost financiranja.....	200
3. Učinkovita provedba.....	202
4. Proces konzultacija s dionicima.....	202
5. Kontrola i revizija	205
6. Komunikacija	205
DIO 4: OPĆA KOHERENCIJA I UTJECAJ PLANA	207

1. Usklađenost.....	207
2. Ravnopravnost spolova i jednake mogućnosti za sve.....	208
3. Jačanje ekonomske, socijalne i institucionalne otpornosti.....	210
4. Usporedba s osnovnom vrijednošću ulaganja.....	215
Dodatak 1. Procjena potreba financiranja NPOO-a	217
Dodatak 2. Usklađenost dodatnih reformi i investicija s preporukama Vijeća EU-a	234
Dodatak 3. Usklađenost dodatnih reformi i investicija prema Pilarima	240
Dodatak 4. Usklađenost dodatnih reformi i investicija s ciljevima zelene i digitalne dimenzije.....	241
Dodatak 5. Popis reformi i investicija obuhvaćenih Dodatkom NPOO-a	243

POPIS TABLICA

Tablica 1. Financiranje i troškovi ulaganja koji doprinose ciljevima REPowerEU	12
Tablica 2. Opis izmjena i dopuna NPOO komponenti	48
Tablica 3. Financiranje i troškovi modificiranih komponenti.....	56
Tablica 4. Makroekonomski okvir	210
Tablica 5. Utjecaj Mehanizma za oporavak i otpornost (bespovratna sredstva)	215
Tablica 6. Utjecaj Mehanizma za oporavak i otpornost (zajmovi)	215

POPIS SLIKA

Slika 1. Raspored ukupnih NPOO sredstava za modificirani NPOO i RepowerEU poglavlje (mil. EUR)	9
Slika 2. Raspodjela izvora financiranja po komponentama NPOO-a (mil. EUR)	216

POPIS KRATICA

APN	Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama
AZU	Agencija za ugljikovodike
CSR	Specifične preporuke Vijeća EU (engl. <i>Country Specific Recommendation</i>)
DNSH	Načelo "Ne nanosi značajnu štetu" (engl. <i>Do no significant harm</i>)
EK	Europska komisija
EU	Europska unija
FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
HAMAG-BICRO	Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije
HANFA	Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga
HBOR	Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HNB	Hrvatska narodna banka
HZMO	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
JLS	Jedinice lokalne samouprave
JLP(R)S	Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
MFIN	Ministarstvo financija
MINGOR	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
MINTS	Ministarstvo turizma i sporta
MIZ	Ministarstvo zdravstva
MKM	Ministarstvo kulture i medija
MMPI	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
MPGI	Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
MPOLJ	Ministarstvo poljoprivrede
MPU	Ministarstvo pravosuđa i uprave
MRMSOSP	Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
MRRFEU	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
MUP	Ministarstvo unutarnjih poslova
MZO	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
NECP	Integrirani klimatski i energetske plan od 2021. do 2030.
NN	Narodne novine
NPOO	Nacionalni plan oporavaka i otpornosti 2021.-2026.
NRS	Nacionalna razvojna strategija do 2030.
RH	Republika Hrvatska
RRF	Mehanizam za oporavak i otpornost (engl. <i>Recovery and resilience facility</i>)
SDURDD	Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva
TDU	Tijela državne uprave
TSI	Instrument tehničke pomoći Europske komisije (engl. <i>Technical Support Instrument</i>)

Predgovor

U proteklih godinu i pol dana, Hrvatska kontinuirano provodi zacrtane reforme i ulaganja iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti za razdoblje od 2021. do 2026. godine. Unatoč suočavanju s višestrukim krizama, osobito pandemijom te energetsom krizom uzrokovanom ruskom agresijom na Ukrajinu, Hrvatska je uspjela intenzivirati gospodarski rast te ostvariti ulazak u Schengenski prostor i Europodručje što su bili nacionalni strateški ciljevi.

Ostvarujući prioritete Programa Vlade od 2020. do 2024. godine te Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine, Hrvatska sustavno i temeljito razvija administrativne i institucionalne kapacitete za provedbu reformi i ulaganja koja se financiraju iz nacionalnih i europskih sredstava. Od 1. siječnja 2023. godine, preuzimanjem zajedničke europske valute i uklanjanjem granica prema državama članicama Europske unije, stvoren je još povoljniji okvir za oporavak, razvoj i otpornost Hrvatske. Vlada je definirala nove dugoročne strateške ciljeve koji su komplementarni i ostvarit će se uz pomoć nacionalnih, europskih i drugih sredstava, a to su dekarbonizacija, demografska revitalizacija i digitalna transformacija društva i gospodarstva.

Unatoč neizvjesnom geopolitičkom okruženju, na makroekonomskom planu se za Hrvatsku u sljedećem razdoblju predviđaju povoljniji uvjeti. To će dodatno potaknuti i osiguranih 24 milijarde eura europskih sredstava iz više izvora. Osim što Hrvatska nastavlja provoditi zacrtane reforme i ulaganja iz Mehanizma za oporavak i otpornost, na raspolaganju su i nova značajna sredstva iz Višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje od 2021. do 2027. godine. Istodobno, dovršava se provedba projekata financiranih iz prethodnog Višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje od 2014. do 2020. godine te projekata financiranih iz Fonda solidarnosti Europske unije radi sanacije štete na javnoj infrastrukturi nakon zagrebačkog i petrinjskog potresa.

Iz Mehanizma za oporavak i otpornost, Hrvatska na raspolaganju ima preko 9 milijardi eura, od čega je 5,5 milijardi eura bespovratnih sredstava i 3,6 milijardi eura povoljnih zajmova. Ujedno je, radi jačanja energetske neovisnosti, Hrvatskoj u okviru Uredbe o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost kroz REPowerEU stavljeno na raspolaganje dodatnih 269,44 milijuna eura bespovratnih sredstava te 5,7 milijuna eura iz Rezerve za prilagodbu Brexitu, koje je Hrvatska preusmjerila za potrebe ulaganja povezanih s ciljevima REPowerEU-a.

U prvoj fazi korištenja Mehanizma za oporavak i otpornost, Hrvatska je predložila plan od 146 ulaganja i 76 reformi koji su pretočeni u 5 komponenti i 1 inicijativu te koji je vrijedan više od 6,3 milijarde eura. Time je Hrvatska u potpunosti preuzela obvezu za korištenje cjelokupne alokacije bespovratnih sredstava koja su joj bila na raspolaganju u okviru ovog Mehanizma.

Nakon što je Vlada službeno podnijela Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026. (NPOO), i kojem je Europska komisija dala pozitivnu ocjenu, Vijeće EU-a je 28. srpnja 2021. usvojilo Provedbenu odluku o odobrenju ocjene NPOO-a Hrvatske.

Cilj reformi u okviru postojećeg NPOO-a je ukloniti uska grla koja usporavaju trajni i održivi rast, dok su ulaganja usmjerena na ubrzanje zelene transformacije i digitalne tranzicije gospodarstva. Važan prioritet je i osiguravanje socijalne kohezije, jačanje otpornosti zdravstva te ulaganja u zgradarstvo, posebno u kontekstu razornih potresa koji su pogodili Hrvatsku tijekom 2020. godine i prouzročili značajnu materijalnu štetu. Pritom, 40,3 % ukupnog iznosa NPOO-a odnosi se na ispunjavanje ciljeva zelene tranzicije i 20,4 % na digitalnu transformaciju.

Dosadašnja provedba pokazuje da Hrvatska reforme ostvaruje učinkovito te da je na trećem mjestu po provedbi reformi i investicija u EU. Tako je do sada iz Mehanizma za oporavak i otpornost temeljem predfinanciranja te dva zahtjeva za plaćanjem isplaćeno oko 2,2 milijarde eura, odnosno više od 40% alokacije bespovratnih sredstava, a nedavno je poslan zahtjev za isplatu treće tranše.

Uzimajući u obzir dosadašnje rezultate, cilj Vlade je maksimalno iskoristiti dostupna sredstva za oporavak i razvoj Hrvatske čime će se postići kvalitetniji životni standard građana te osigurati poticajno okruženje za ulaganja i otvaranje novih radnih mjesta. Uz to, planiraju se ostvariti ciljevi energetske i zelene tranzicije te postići digitalna transformacija društva i gospodarstva.

Ovaj Dodatak NPOO-a temelji se na postojećoj strukturi 5 komponenti uz 1 inicijativu, sadrži 9 novih reformi/investicija, kao i 16 postojećih reformi/investicija iz kojih proizlaze novi/dodatni reformski i investicijski pokazatelji te još 35 postojećih reformi/investicija koje se usklađuju uslijed promijenjenih okolnosti.

Predložene reforme i povezana ulaganja, kao i u postojećem NPOO-u, odgovaraju na posebne preporuke koje je Hrvatska dobila u okviru dva zadnja ciklusa Europskog semestra. Preporuke koje se primjenjuju odnose se na jačanje energetske neovisnosti, smanjivanje ovisnosti o fosilnim gorivima, uz diversifikaciju energetske miksa većim korištenjem obnovljivih izvora energije. Na ovaj način, i putem europskih sredstava, Hrvatska poduzima mjere i aktivnosti koje će osigurati ubrzanje zelene tranzicije za građane i gospodarstvo. Realizacijom ulaganja u pogledu energetske infrastrukture, Hrvatska planira postati regionalno energetske čvorište omogućavajući nove dobavne pravce za susjedne države.

Ulaganja se nastavljaju i u unaprjeđenje vodnog gospodarstva, kroz programe razvoja javne odvodnje otpadnih voda te programe razvoja javne vodoopskrbe.

Sukladno očekivanjima da će financijski sektor imati ključnu ulogu u procesu tranzicije prema održivom gospodarstvu, i to kroz usmjeravanje kapitala prema održivim gospodarskim aktivnostima, planira se pružiti podrška financijskom sektoru u Republici Hrvatskoj pri financiranju tranzicije na održivo gospodarstvo te pri usklađivanju s

regulatornim zahtjevima u području održivog financiranja. Ujedno će se na sustavan i temeljit način utvrditi trenutno stanje tržišta kapitala, a potom i predložiti mjere za unaprjeđenje i razvoj sustava tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj.

Unaprjeđenjem okvira stambene politike kroz donošenje Nacionalnog plana stambene politike i akcijskih planova, Inovativnog programa usmjerenog podizanju kvalitete stanovanja, Javnog sustava za učinkovitije upravljanje stanovima i Pilot programa za mlade, građanima će se omogućiti priuštivo i kvalitetno stanovanje.

Predviđena su i daljnja ulaganja u reformu obrazovanja kroz financiranje infrastrukture kako bi se realizirao cilj jednosmjenske nastave u svim školama radi stvaranja preduvjeta za provedbu cjelodnevne škole koja će djeci i mladima pružiti kvalitetnije obrazovanje te osigurati jednake prilike za sve učenike u Hrvatskoj.

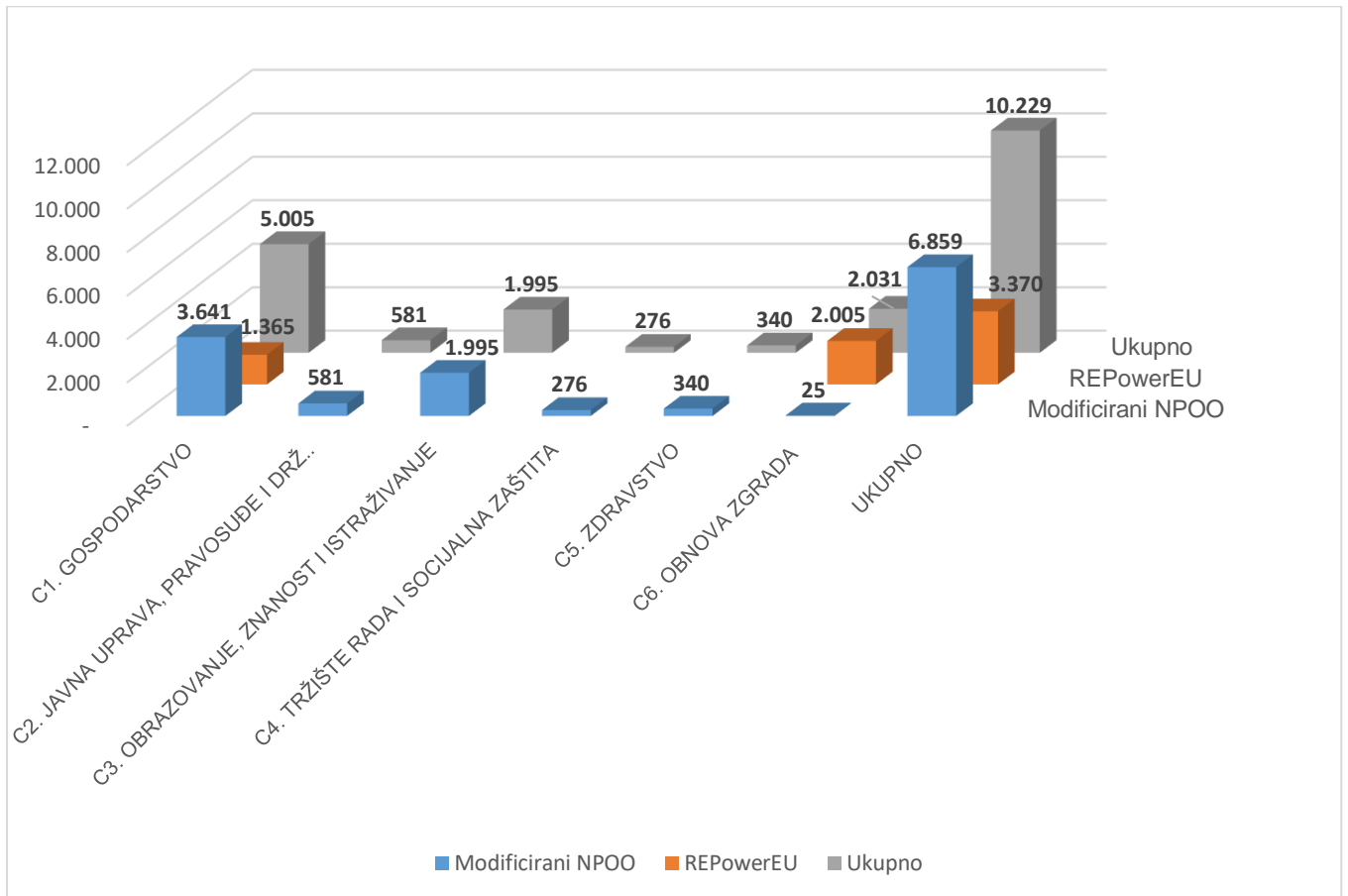
Uvest će se i novi model za pripremu, organizaciju i provedbu programa obrazovanja odraslih usmjerenog na razvoj zelenih vještina i kompetencija u građevinskom sektoru za strane radnike iz trećih zemalja čime se želi stranim radnicima pružiti znanje i kompetencije potrebne za doprinos održivim praksama u građevinskoj industriji.

Planira se i uvođenje modela sustava centralnog financiranja specijalističkog usavršavanja kako bi se osigurala koordinirana ulaganja i kontinuitet specijalističkog usavršavanja zdravstvenih radnika, uzimajući u obzir potrebe i prioritete javne zdravstvene službe.

Ukupni doprinos klimatskim ciljevima Dodatka NPOO-u, uključujući poglavlje REPowerEU, iznosi 37,87% ukupne alokacije NPOO-a, dok poglavlje REPowerEU pojedinačno doprinosi klimatskim ciljevima u iznosu od 61,07% alokacije namijenjene REPowerEU poglavlju.

U pogledu digitalne dimenzije NPOO mjera, ukupni doprinos Dodatka NPOO-u digitalnim ciljevima iznosi 20,32% ukupne alokacije NPOO-a, isključujući mjere uključene u poglavlje REPowerEU.

Slika 1. Raspored ukupnih NPOO sredstava za modificirani NPOO i RepowerEU poglavlje (mil. EUR)

DIO 1: UVOD

1. Opći ciljevi

Glavni ciljevi izrade Dodatka Nacionalnom planu oporavka i otpornosti 2021.-2026. odnose se na:

Prvo, ciljane i ograničene prilagodbe postojećeg Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. (NPOO) sukladno članku 21. Uredbe o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost, kako bi se osiguralo da se sve predložene reforme i povezane investicije provedu do kraja 2026. sukladno rokovima koji su definirani zakonodavnim okvirom kojim je uspostavljen Mehanizam za oporavak i otpornost (RRF).

Predložene izmjene odnose se na tehničke prilagodbe odnosno preciziranje zahtjeva koji su stavljani pred Hrvatsku, a koji u trenutku pripreme NPOO-a nisu bili dostupni i nisu se mogli uzeti u obzir prilikom definiranja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti u Provedbenoj odluci Vijeća o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske.

Istodobno, manji dio izmjena proizlazi iz promijenjenih objektivnih okolnosti koje su proizašle iz provedbe NPOO-a. Svim predloženim tehničkim izmjenama u okviru postojećeg NPOO-a, cilj je zadržati postojeću razinu ambicioznosti i sveobuhvatnosti NPOO-a, ali ujedno i povećati njegovu učinkovitost u postizanju otpornosti hrvatskog gospodarstva, kao i ubrzati zelenu i digitalnu tranziciju.

Drugi cilj se odnosi na pripremu reformi i povezanih investicija s ciljem korištenja iznosa od 3,6 milijarde eura raspoloživih zajmova iz RRF-a te sredstava koja su stavljena na raspolaganje Hrvatskoj za REPowerEU ciljeve, u iznosu od oko 275 milijuna eura.

Predloženi paket reformi i investicija u potpunosti je u skladu s ciljevima REPowerEU-a koji predstavlja zajednički odgovor EU-a na poteškoće i poremećaje na globalnom energetsom tržištu uzrokovane ruskom invazijom na Ukrajinu. Tim planom, pokrenutim u svibnju prošle godine cilj je pomoći EU-u da ubrza proizvodnju čiste energije, implementira mjere štednje energije te diversificira opskrbu energijom.

Stoga, ovaj Dodatak NPOO-u ujedno predstavlja i plan za korištenje raspoloživih sredstva za ostvarivanje sljedećih ciljeva koji ujedno predstavljaju i strateške politike Vlade u sljedećem srednjoročnom razdoblju:

1. pozicioniranje Hrvatske kao regionalnog energetskeg čvorišta
2. ubrzanje zelene tranzicije kroz provedbu projekata koji će doprinijeti jačanju konkurentnosti Hrvatske
3. nastavak ulaganja u unaprjeđenje vodnog gospodarstva kroz programe razvoja javne odvodnje otpadnih voda te programe razvoja javne vodoopskrbe
4. nastavak ulaganja u reformu obrazovnog sustava kroz ulaganja u izgradnju, dogradnju, rekonstrukciju i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevnih škola
5. provedba mjera aktivne politike zapošljavanja te vaučera za obrazovanje, za potrebe zelene i digitalne tranzicije tržišta rada
6. sveobuhvatna obnova zgrada.

2. Obrazloženje izmjena

Pozicioniranje Hrvatske kao regionalnog energetskeg čvorišta

Za pozicioniranje Hrvatske kao regionalnog energetskeg čvorišta, uz planirana ulaganja u okviru postojećeg NPOO-a, potrebna su dodatna ulaganja kroz mobilizaciju zajmova iz RRF-a odnosno raspoloživog iznosa iz REPowerEU-a. Navedena dodatna ulaganja uključuju, među ostalim, proširenje kapaciteta terminala za ukapljeni plin u Omišlju te ulaganja u plinovode kojima bi se navedeni plin mogao transportirati prema Bosni i Hercegovini te Sloveniji i Mađarskoj čime bi se osigurao uvoz plina i jačanje sigurnosti opskrbe plinom za zemlje srednje i jugoistočne Europe. Podjednako, realizacijom ovih ulaganja pridonijet će se smanjivanju ovisnosti o Rusiji i jačanju strateške autonomije EU.

U tom pogledu, uz proširenje kapaciteta LNG terminala na Krku nužan je i daljnji razvoj plinovoda kojima će se plin s terminala transportirati prema drugim državama. Plinovod Omišalj-Zlobin spojen je sa plinovodima Zlobin-Bosiljevo i Bosiljevo - Sisak – Kozarac koji sa plinovodom Kozarac-Slobodnica čini glavni evakuacijski plinovod koji povezuje LNG Terminal na Krku sa zemljama srednje i istočne Europe i Ukrajinom. Plinovod je nastavak postojeće interkonekcije Mađarska – Hrvatska (plinovod Varosföld-Dravaszerdahely-Donji Miholjac-Slobodnica). Izgradnja plinovoda Zlobin - Bosiljevo prva je faza i ujedno nužan preduvjet za daljnji razvoj plinovoda i povećanje kapaciteta na interkonekcijama prema Republici Mađarskoj i Republici Sloveniji. No, za povećanje kapaciteta transporta plina sa LNG terminala na Krku nužno je osim spomenutog plinovoda dodatno povećati kapacitet i plinovoda Bosiljevo - Sisak – Kozarac te nadograditi plinovod prema Sloveniji (Lučko – Zabok – Rogatec) fazom 1 na dionici Lučko – Zabok ukupne duljine 36 kilometara čime bi se postigao kapacitet prijenosa plina prema Sloveniji od oko 1,5 milijardi metara kubnih godišnje i pokrila njihova vršna potrošnja. Također, gradnja plinovoda od Splita prema Bosni i Hercegovini (tzv. južna plinska interkonekcija) osigurat će pretpostavke za dodatnu plinifikaciju Bosne i Hercegovine i dekarbonizaciju gospodarstva te zemlje koja je (posebno u energetskeg sektoru) još ovisna o ugljenu. Gradnjom ovog plinovoda će se otvoriti novi pravac i osigurati dodatne količine prirodnog plina.

U cilju jačanja energetske neovisnosti Hrvatske, također su predložena ulaganja u jačanje prijenosnih i distribucijskih kapaciteta elektroenergetskeg sustava, što uključuje zamjenu transformatora, povećanje kapaciteta prijenosne mreže, rekonstrukcije postrojenja, jačanje sustava upravljanja u cilju povećanja sigurnosti opskrbe, zatim revitalizacija postrojenja u cilju povećanja sigurnosti opskrbe.

Povrh navedenog, u okviru ovog dodatka NPOO-a predviđen je nastavak ulaganja za revitalizaciju, izgradnju i digitalizaciju energetskeg sustava i prateće infrastrukture za dekarbonizaciju energetskeg sektora, a planirana su i nova ulaganja u razvoj gospodarstva temeljenog na vodiku i proizvodnja biometana usmjerena na industriju koja je ovisna o plinu, kao i razvoj infrastrukture za čisti javni gradski prijevoz.

Ubrzanje zelene tranzicije kroz provedbu projekata koji će doprinijeti jačanju konkurentnosti Hrvatske

Brutalna ruska agresija na Ukrajinu kojoj svakodnevno svjedočimo, potvrđuje da je zelena tranzicija potrebija nego ikad i da je nužno nastaviti s ulaganjima koja će osigurati otpornost na europskoj razini.

Stoga je Hrvatska dodatno ubrzala tranziciju prema niskougljičnoj energiji, u čemu je već daleko iznad prosjeka EU-a. Taj proces nastavlja se kroz realizaciju projekta Doline vodika Sjevernog Jadrana, u suradnji sa Slovenijom i Italijom.

Radi uspostave institucije Dolina vodika Sjeverni Jadran, alocirano je 13,5 milijuna eura za sufinanciranje projekata koji su već dobili EU financiranje dijela projekata, a nalaze se u visokoj fazi spremnosti za implementaciju do kraja 2026. godine. Paralelno će se raditi i na ubrzanom razvijanju podzakonskih akata nužnih za implementaciju pojedinih segmenata investicije (primjerice vodik u prometu i sl.). Dio alokacije od 45 milijuna eura namijenjen je za refit (preradu na vodik) 5 diesel lokomotiva (35 milijuna eura) čime bi se osigurala implementacija vodika u željezničkom prometu i njegova dekarbonizacija na trasama unutar Republike Hrvatske, na kojima pruga nije elektrificirana (npr. Koprivnica – Osijek i Karlovac – Split). Planira se i izgradnja najmanje 5 punionica za javne gradske autobuse/vlakove (2 za autobuse i 3 za vlakove) te je za tu namjenu alocirano 10 milijuna eura. Dio planiranih punionica bi se moglo locirati u morskim lukama čime bi se mogla otvoriti mogućnost njihovog paralelnog korištenja i za brodski promet, a planirano je da svi navedeni projekti budu dio Doline vodika Sjeverni Jadran.

Također, za jačanje dekarbonizacije sredstva se usmjeravaju i u projekt za razvoj geotermalne energije za toplinarstvo. Radi se o projektima koje kao javni interes razvija Agencija za ugljikovodike u ime Republike Hrvatske, ali uz snažnu potporu lokalne/regionalne zajednice s ciljem da se nakon realizacije pripremnih radova i istraživanja javnim pozivom osigura korištenje geotermalne energije u toplinarstvu. Zbog toga je važno da svaka od odabranih lokacija ima osiguranu potrošnju toplinske energije. Za ovu mjeru je alocirano 25 milijuna eura, a provedbom će se osigurati bolje korištenje geotermalnog potencijala u Hrvatskoj.

Također se planira financiranje projekata vezanih uz razvoj proizvodnje i korištenje biometana u neenergetske svrhe (primjerice, kao zamjena za prirodni plin u industrijskim procesima ili, eventualno, manji dio u prometu). Za to je alocirano 30 milijuna eura (kao jedan od potencijalnih projekata je postrojenje za proizvodnju biometana u Sisku u količinama ~500 m³/h ~4.200.000 m³/god).

Dio investicije je namijenjen izgradnji infrastrukture za električne autobuse za javni gradski prijevoz za što je namijenjeno 50 milijuna eura. Time će se osigurati da veliku nabavu električnih autobusa prati i izgradnja infrastrukture - što uključuje punionice, radove za uvođenje punionica, nužne trafostanice i jačanje elektroenergetskog sustava nužnog za dovođenje električne energije na punionice i sl.

Povrh navedenog, sredstva će biti usmjerena i prema mobilnosti, odnosno razvoju konkurentnog, energetski održivog i učinkovitog prometnog sustava, među ostalim i kroz nabavu vozila na alternativni pogon za javni gradski i prigradski promet, kao i kroz program sufinanciranja novih vozila na alternativna goriva i razvoj infrastrukture alternativnih goriva u cestovnom prometu.

Nastavak ulaganja u unaprjeđenje vodnog gospodarstva, kroz programe razvoja javne odvodnje otpadnih voda te programe razvoja javne vodoopskrbe

Predlažu se daljnja ulaganja u iznosu od 305 milijuna eura, u provedbu investicijskih projekata koji se odnose na manje dijelove sustava javne vodoopskrbe, i to za programske sastavnice: osiguranje kvalitetne i sigurne vodoopskrbe na ruralnim, brdskim i demografski ugroženim područjima te razvoj vodoopskrbe na području Hrvatske i javne odvodnje otpadnih voda kroz programsku sastavnicu: provedba investicijskih projekata koji se odnose na manje dijelove sustava odvodnje. Ovim ulaganjima će se osigurati daljnji razvoj ruralnih područja, podignuti standard kroz dostupnost vodnokomunalne infrastrukture, smanjiti gubitci u vodoopskrbnim sustavima i pročistiti otpadna voda, što će pozitivno utjecati na stanje voda i racionalno korištenje voda.

Nastavak ulaganja u reformu obrazovnog sustava, kroz ulaganja u izgradnju, dogradnju, rekonstrukciju i opremanje osnovnih škola za potrebe jedno smjenskog rada i cjelodnevne škole

U okviru postojećeg NPOO-a, za reformu obrazovanja alocirano je 676,8 milijuna eura. Kako bi se osigurala realizacija reforme u potpunosti, a obzirom na njezinu važnost, u okviru Dodatka NPOO-a predviđeno je dodatnih milijarda eura za navedene potrebe. Navedena investicija za prelazak svih učenika u nastavu u jednoj smjeni zahtijeva dodatna sredstva u iznosu od 565 milijuna eura za izgradnju i rekonstrukciju škola te 435 milijuna eura za izgradnju sportskih dvorana, odnosno ukupno milijardu eura.

Provedba mjera aktivne politike zapošljavanja te vaučera za obrazovanje za potrebe zelene i digitalne tranzicije tržišta rada

U svibnju 2023., prvi put u posljednjih 40 godina (od 1982.) Hrvatska bilježi smanjenje broja nezaposlenih osoba ispod 100 tisuća. Navedeno je utjecalo na smanjeni obuhvat korisnika mjera aktivne politike zapošljavanja za zelenu i digitalnu tranziciju. Preraspodjelom sredstava s mjera aktivne politike zapošljavanja na provedbu sustava vaučera za obrazovanje, omogućit će se većem broju korisnika stjecanje zelenih i digitalnih vještina koje su tražene na tržištu rada. Posljedično, navedeno bi trebalo povećati bazen potencijalnih korisnika mjera za zelenu i digitalnu tranziciju nakon stjecanja adekvatnih vještina.

Sveobuhvatna obnova zgrada

Nakon što je Hrvatska u potpunosti iskoristila alocirana sredstva iz Fonda solidarnosti EU, za sanaciju štete i konstrukcijsku obnovu nakon dvaju snažnih potresa na području Zagreba i Banovine, u cilju dovršetka procesa obnove i dekarbonizacije zgrada, u okviru Dodatka NPOO-u predložene su dodatne investicije u iznosu od 1,24 milijardi eura kojima će se nastaviti energetska i sveobuhvatna obnova zgrada, kao i donošenje strategija zelene urbane obnove te provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva prostorom i zgradama.

Navedene investicije odnose se na provedbu Programa energetske obnove višestambenih zgrada za razdoblje do 2030. godine, Programa suzbijanja energetskog siromaštva koji uključuje

korištenje obnovljivih izvora energije u stambenim zgradama na potpomognutim područjima i područjima posebne državne skrbi za razdoblje do 2025. godine, Programa energetske obnove zgrada koje imaju status kulturnog dobra za razdoblje do 2030. godine, Programa energetske obnove zgrada javnog sektora za razdoblje do 2030. godine, Programa razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine te Programa razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine. Također, dodatna sredstva usmjerit će se na provedbu pilot projekta za kružnu uporabu građevinskog otpada iz zgrada sa statusom kulturnog dobra kojim će se nastojati riješiti izazovi prenamjene otpadnih materijala iz struktura kulturne baštine i istodobno istražiti mogućnosti razmjene i trgovanja. Projekt će biti usmjeren na utvrđivanje odgovarajućih infrastrukturnih lokacija kako bi se olakšala učinkovita ponovna uporaba povijesnih građevinskih otpadnih materijala, osiguralo njihovo očuvanje i minimizirao utjecaj na okoliš. Istodobno, razvit će se novi model programa obrazovanja odraslih u sektoru graditeljstva za strane radnike iz trećih zemalja. Razvoj zelenih vještina i kompetencija bit će sveobuhvatan program, osmišljen kako bi se međunarodnim radnicima pružilo potrebno znanje i kompetencije za učinkovit doprinos održivim praksama u građevinskoj industriji.

DIO 2: OPIS DODATNIH I IZMIJENJENIH REFORMI I INVESTICIJA

2. 1. REPOWEREU

1. REPowerEU ciljevi

Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo

Rat u Ukrajini promijenio je odnose na svjetskom energetsom tržištu. Ovo se posebno odrazilo na Europu koja je veliki uvoznik fosilnih goriva iz Ruske Federacije. Dio EU još je uvijek ovisan o jednom izvoru energije iz trećih zemalja, što može energente učiniti nekonkurentnima te usporiti gospodarski rast i razvoj EU. Upravo je rat u Ukrajini pokazao da se u prijelaznom periodu mora osigurati opskrba iz više izvora koja će postići konkurentnost i dovoljnu količinu energenata.

Zbog toga su nužna kratkoročna i učinkovita rješenja za podizanje sigurnosti opskrbe i stabilizaciju cijena energenata te programi razvoja nužne infrastrukture s ciljem otklanjanja mogućih budućih prijetnji ovog tipa u EU. Razvoj i primjena navedenih rješenja i programa posebno je važna u naredna dva desetljeća kada se očekuje smanjenje ovisnosti Europe o fosilnim gorivima što može pojačati pritisak cijena na energente koji se uvoze iz trećih zemalja.

Također, rat u Ukrajini pokazao je nužnost odmicanja od ruskog plina ukoliko želimo biti konkurentni u globalnim razmjerima. Posljedično, EU je donijela REPowerEU plan koji je jasno istaknuo potrebu odmicanja od uvoza fosilnih goriva iz Ruske Federacije naznačavajući kako je osim alternativnih pravaca uvoza nužno jačati i energetske učinkovitost te dekarbonizaciju gospodarstva, a posebice onih sektora koji imaju najviše potencijala za brzu i učinkovitu tranziciju. Za ostvarenje navedenog, važno je jačati korištenje obnovljivih izvora energije (uključujući zgradarstvo, promet i grijanje i hlađenje), jačanje energetske učinkovitosti, jačanje uvođenja i širenja novih tehnologija (poput geološkog skladištenja CO₂, a posebice vodika), jačanje potencijala skladištenja električne energije te jačanje lanca vrijednosti zelenog gospodarstva.

Preporuke Vijeća EU (CSR) za 2022. jasno upućuju kako postoji dodatni potencijal dekarbonizacije kroz povećanje energetske učinkovitosti (posebice u zgradarstvu), ubrzanje provedbe projekata vezanih uz obnovljive izvore energije (posebice vjetar i sunce), jačanjem ozelenjavanja prometnog sektora (koje još uvijek nije zaustavilo rast emisija CO₂) te ozelenjavanjem industrije (uvođenjem novih tehnologija i smanjenjem korištenja fosilnih goriva).

Ovo je u skladu i sa strateškim dokumentima Republike Hrvatske od kojih posebno treba istaknuti Strategiju energetske razvoja RH do 2030. godine s pogledom na 2050. godinu te Hrvatsku strategiju za vodik do 2050. godine. Zbog toga je cilj Hrvatske, kada je riječ o energetici, nastaviti s jačanjem reforme C1.2. R1 Dekarbonizacija energetske sektora, i to jačanjem već postojećih

investicija (vezanih uz prijenosnu i distribucijsku elektroenergetsku mrežu te nove tehnologije) te uvođenjem novih investicija koje su vezane uz:

- jačanje prijenosnih kapaciteta elektroenergetskog sustava
- povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture kojom se plin iz terminala može transportirati u druge zemlje
- ubrzanje uspostave gospodarstva temeljenog na vodiku (posebice kroz projekte u sklopu Doline vodika Sjeverni Jadran)
- jačanje korištenja obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti
- jačanje industrijske proizvodnje nužne za jačanje zelenog gospodarstva.

Ove će investicije dodatno doprinijeti dekarbonizaciji energetskega sektora i zelenim ciljevima koji su postavljeni u Hrvatskoj. Također, jačanje dekarbonizacije otvorit će nove prilike za gospodarstvo čime će se osigurati da zelena tranzicija u Hrvatskoj ima pozitivan učinak, kako na zapošljavanje, tako i na kvalitetu života građana.

Ukupna procijenjena vrijednost projekata u sklopu energetike, za koje se traži dodatno financiranje kroz Dodatak NPOO-u je 1,15 milijardi eura.

Predloženim investicijama nastoji se kompenzirati pritisak vezan uz povećanje cijene energenata i volatilitnost cijena koja smanjuje konkurentnost gospodarstva. Novim će se investicijama osigurati jačanje otpornosti vodeći računa da se njima rješavaju i preporuke EK.

Razvoj konkurentnog, energetski održivog i učinkovitog prometnog sustava

Preporuka Vijeća o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2022. identificirala je potrebu za dodatnim mjerama za smanjenje ovisnosti o nafti u hrvatskom sektoru prometa. Problem nadomještanja fosilnih goriva obnovljivim izvorima energije vrši utjecaj na sve vidove prometa, ali je najizraženiji u cestovnom prometu, s prevladavajućim udjelom emisije CO₂ u ukupnom domaćem prometu. Brojčani pokazatelji ne ukazuju na kretanja u željenom smjeru, uz porast broja registriranih osobnih vozila koji premašuje tempo kupnje električnih i hibridnih vozila. Naličje opisane situacije predstavlja trend opadajućeg broja putnika u gradskom i prigradskom javnom prijevozu, zabilježen u NPOO-u iz 2021., a koji je u međuvremenu nastavljen i dodatno ojačan pod utjecajem odgovora na pandemiju.

Stoga se novim i izmijenjenim investicijama predloženim u poglavlju REPowerEU nastoji potaknuti korištenje javnog prijevoza i smanjiti negativni utjecaj prometa na okoliš. Kroz nabavu povećanog broja novih vozila na alternativna goriva ubrzat će se zamjena zastarjelog voznog parka javnog gradskog i prigradskog autobusnog prijevoza koji više ne ispunjava zahtjeve korisnika, a operatorima će se pružiti podrška u ugradnji pripadajuće infrastrukture.

Nadogradnja vodikovog pogona na postojeća željeznička vozila podupire tekuću investiciju C1.4. R2-16 Primjena zelenih tehnologija u željezničkom putničkom prijevozu. Obje investicije potiču razvoj alternativne tehnologije za dekarbonizaciju željeznica, pri čemu zaobilaze infrastrukturna ograničenja u upotrebi električnih lokomotiva. Nadalje, na povećanje broja osobnih vozila na alternativna goriva izravno će se utjecati gradnjom većeg broja brzih punionica snage 50 kw u odnosu na izvorni plan, budući da dostupnost i snaga punionica, uz ponudu poticaja za kupnju automobila na alternativni pogon, predstavlja ključni faktor koji određuje brzinu prijelaza na vozila sa nultom emisijom CO₂.

Predmetne investicije podržavaju ciljeve započetih reformi u području prometa, a osobito uspostavu čistijeg, sigurnijeg i održivijeg javnog linijskog prijevoza putnika, smanjenje emisije stakleničkih plinova i općenito smanjenje negativnog utjecaja prometnog sektora na okoliš. Investicije su u potpunosti usklađene s preporukama Vijeća EU o potrebi za povećanim korištenjem javnog prijevoza i njegovom dodatnom ekologizacijom, inteligentnim prometnim sustavima, širenjem izgradnje postaja za punjenje električnih automobila i njihovim korištenjem u prometu, ulaganjima u infrastrukturu za mobilnost i povećanjem korištenja vozila s niskim emisijama.

Dekarbonizacija zgrada

Ušteda energije je najjeftiniji, najsigurniji i najčišći način za smanjenje ovisnosti o fosilnim gorivima na razini kućanstava i zgrada. Načelo „energetska učinkovitost na prvom mjestu” važnije je nego ikad, a u zgradarstvu je primijenjeno kroz energetske obnove, odnosno implementaciju mjera energetske učinkovitosti u svrhu poboljšanja energetske svojstva zgrade čime se smanjuje potreba za energijom. Sukladno nacionalnim programima energetske obnove zgrada za razdoblje do 2030. godine koje je donijela Vlada, obnova se provodi u nekoliko kategorija:

- integralna energetska obnova koja obuhvaća kombinaciju više mjera energetske obnove, a obavezno uključuje jednu ili više mjera na ovojnici zgrade kojima se postiže ušteda u godišnjoj potrebnoj toplinskoj energiji za grijanje (QH,nd) od najmanje 50% u odnosu na stanje prije obnove;
- dubinska obnova koja obuhvaća mjere energetske učinkovitosti na ovojnici i tehničkim sustavima te rezultira uštedom godišnje potrebne toplinske energije za grijanje (QH,nd) i primarne energije (Eprim) na godišnjoj razini od najmanje 50% u odnosu na stanje prije obnove;
- sveobuhvatna obnova koja obuhvaća optimalne mjere unapređenja postojećeg stanja zgrade, a osim energetske obnove zgrade uključuje i mjere za povećanja sigurnosti u slučaju požara, mjere za osiguravanje zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta te mjere za unaprjeđenje ispunjavanja temeljnog zahtjeva mehaničke otpornosti i stabilnosti zgrade, posebice radi povećanja potresne otpornosti zgrade.

Sve tri kategorije energetske obnove uključuju mjere za povećanje toplinske zaštite ovojnice zgrade i mjere za unapređenje tehničkih sustava zgrade (grijanje, hlađenje, ventilacija, klimatizacija i priprema potrošne tople vode), sustav rasvjete, sustav automatizacije i upravljanja zgradom, uvođenje sustava obnovljivih izvora energije poput fotonaponskih ili solarnih panela te dizalica topline.

Dosadašnja praksa pokazuje da u projektima energetske obnove zgrada postoji potencijal za velike uštede toplinske energije (od 50 do 70%) te velike uštede primarne energije (30 do 60%) zbog čega je neophodno osnažiti provođenje reforme 6.1. Dekarbonizacija zgrada, a posebice postojećih investicija C6.1. R1-I1 Energetska obnova zgrada te C6.1. R1-I2 Obnova zgrada oštećenih u potresu s energetske obnovom.

U okviru investicija C6.1. R1-I1 i C6.1. R1-I2 sufinancira se provedba Programa energetske obnove višestambenih zgrada za razdoblje do 2030. s ciljem povećanja energetske učinkovitosti postojećih zgrada, smanjenja potrošnje energije i emisija CO₂ u atmosferu, prelaska na čistu energiju za potrebe grijanja, hlađenja i ostalih termotehničkih sustava u zgradama odnosno prelaska na energiju iz OIE te smanjenja mjesečnih troškova za energente i smanjenja energetske siromaštva.

Isti cilj ima i provedba "Programa suzbijanja energetske siromaštva koji uključuje korištenje obnovljivih izvora energije u stambenim zgradama na potpomognutim područjima i područjima posebne državne skrbi za razdoblje do 2025. godine"¹ koja se financira u okviru investicije C6.1. R1-I1. U Hrvatskoj je posebno osjetljiva kategorija stambenih zgrada koje se nalaze na potpomognutim područjima i područjima posebne državne skrbi, a stanari u tim zgradama imaju vrlo skromne ili nikakve prihode, bez obzira jesu li vlasnici stanova ili njihovi korisnici. Mjere energetske učinkovitosti ključne su za dugotrajno rješavanje problema energetske siromaštva. Kako bi se osiguralo da se mjerama energetske učinkovitosti na održiv način smanji energetska siromaštvo stanara, potrebna je odgovarajuća financijska potpora.

Potpomognuto područje je područje Republike Hrvatske koje je na temelju indeksa razvijenosti ocijenjeno kao područje koje prema stupnju razvijenosti zaostaje za nacionalnim prosjekom i čiji je razvoj potrebno dodatno poticati. Geografski ovaj Program obuhvaća jedinice lokalne samouprave (JLS) sa statusom potpomognutog područja te područja posebne državne skrbi. Spajanjem Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje (SDUOSZ) sa MPGI, ministarstvo je preuzelo raspolaganje i upravljanje zgradama koje su u potpunom ili djelomičnom vlasništvu Republike Hrvatske. U svim obuhvaćenim zgradama stanovnici nisu u mogućnosti sudjelovati u financiranju nužnih popravaka, a kamoli energetske obnove zgrada, kojom bi osigurali smanjenje troškova za energiju, uz značajno podizanje kvalitete života. Stoga je na ovim područjima nužno 100% financiranje provedbe projekata energetske obnove.

Prioriteti obnove su određeni prema uočenim nedostacima zgrada te je procijenjena moguća ušteda energije za grijanje i primarne energije koja će se ostvariti obnovom zgrada. Ukupna moguća ušteda primarne energije na svim zgradama iznosi 27 GWh godišnje. Provedbom cijelog Programa smanjiti će se krajnja potrošnja energije (isporučena energija) u kućanstvima u riziku od energetske siromaštva i to za gotovo 26 GWh. Programom se predviđa i uporaba obnovljivih izvora energije, poglavito fotonaponskih sustava čiji ukupni potencijal može osigurati proizvodnju električne energije na lokaciji za vlastitu potrošnju u iznosu od oko 4.360 MWh godišnje, čime će se emisija CO₂ smanjiti za oko 691 tonu godišnje.

Za zgrade oštećene u potresu obnova će se provoditi u skladu s *build back better* (BBB) načelom čime se osiguravaju uštede potrebne toplinske energije za grijanje od najmanje 50% na razini zgrade (osim za zgrade sa statusom kulturnog dobra), kao i uštede primarne energije od minimalno 30% na razini investicije.

Nakon katastrofalnih potresa koji su pogodili Hrvatsku najveća stradanja pretrpio je upravo glavni grad Zagreb. Grad je pretrpio znatna oštećenja, a stradanjem gradske jezgre stradao je i centar javnog i društvenog života grada, koji je ujedno i zaštićena kulturno povijesna cjelina. Oštećene su zdravstvene ustanove, odgojno-obrazovne ustanove te ključna infrastruktura i kulturna baština kako na području Grada Zagreba, tako i u Zagrebačkoj i Krapinsko-zagorskoj županiji. Ogromna materijalna šteta prijavljena je i na području Sisačko-moslavačke županije, Karlovačke županije, Varaždinske županije, Međimurske županije, Brodsko-posavske županije, Kopriivničko-križevačke županije i Bjelovarsko-bilogorske županije.

Hrvatska se odlučila za cjeloviti pristup obnovi te zgrade javnog sektora obnavlja po principu *"build back better"*. Financiranje cjelovite obnove osigurano je u prvoj etapi korištenjem Fonda solidarnosti EU i državnog proračuna, a nastavlja se kroz RRF.

¹ <https://mpgi.gov.hr/UserDocImages/14149>

Šteta nastala nakon katastrofalnih potresa bila je okidač za cjelovitu, odnosno sveobuhvatnu, obnovu zgrada kojom će se realizirati i znatne energetske uštede.

Prvi korak u dekarbonizaciji zgrada je učiniti zgradu energetske učinkovitijom. Smanjenje energetske potrebe zgrade ključno je za povećanje otpornosti i održivosti energetske sustava jer smanjuje potrebu za energijom općenito, uključujući i onu iz fosilnih goriva, što doprinosi postizanju klimatskih, zelenih i energetske ciljeva.

Koristi od obnove zgrada, pa tako i zgrada javnog sektora, su višestruke. Osim izravnih energetske (smanjenje potrošnje energije, smanjenje uvoza energije, povećanje korištenja obnovljivih izvora energije i dekarbonizacija energetske sustava), klimatske (smanjenje emisija CO₂), gospodarske (građevinska i proizvodna aktivnost, zapošljavanje) svakako treba još istaknuti i smanjenje rizika od narušavanja zdravlja te zaštitu od budućih poskupljenja energenata i energije. Osim toga, provedbom sveobuhvatne obnove povećava se i sigurnost odnosno otpornost postojećih zgrada javnog sektora na neželjene događaje, kao što su požar ili potres.

Kod energetske obnove zgrada javnog sektora koje nisu oštećene u potresu nastaviti će se poticati obnova i putem ugovaranja energetske usluge (ESCO model) kako bi se mobilizirao privatni kapital i ESCO tržište. Sufinanciranje ovog modela provodi se kako bi se ugovaranjem energetske usluge obuhvatile mjere energetske obnove s dugim povratnim periodom investicije kojima se postižu više razine ušteda.

Nova podmjera u okviru reforme C.6.1. R3 potiče aktivnosti zelene tranzicije u kontekstu podizanja svijesti građana. Predmetno je odgovor na Preporuku Vijeća EU za Hrvatsku da „pojača mjere za smanjenje potražnje za energijom poboljšanjem energetske učinkovitosti, osobito u stambenim zgradama te smanjenjem ovisnosti o fosilnim gorivima u sektorima grijanja i prometa“, kao i da „poveća javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetske sigurnost.“ Reforma je rezultat TSI projekta „Potpora provedbi mjera zelene tranzicije u okviru hrvatskog NPOO-a u području obnove zgrada oštećenih potresima“ koji se trenutno provodi, i u kojemu su identificirana dva izazova povezana s participacijom lokalne zajednice u rješavanju urbanih pitanja, s fokusom na zelenu urbanu obnovu. Osnovni cilj reforme je ostvariti sinergiju između javnog sektora i građana kako bi se maksimalno povećao učinak zelene tranzicije. Naime, održivost nije moguće ostvariti isključivo sredstvima i aktivnostima javnog sektora. Stoga je bitno ulagati u jačanje sinergije između javnog sektora i građana kako bi se olakšala razmjena informacija i prijenos znanja, izgradio sveobuhvatni dijalog, povjerenje i partnerstvo te uspostavio učinkovit sustav informiranja građana o brojnim okolišnim i financijskim prednostima koje ova tranzicija donosi.

Reforma C6.1. R5 „Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama“ uključuje holistički pristup urbanoj obnovi kroz integriranje zelenih i održivih koncepata radi ostvarivanja cjelovitoga potencijala zemljišta i osiguravanja temelja za razvoj održivih prostora posebice s aspekta integracije rješenja za ostvarivanje ciljeva razvoja zelene infrastrukture i integracije rješenja zasnovanih na prirodi, primjene modela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, izgradnje otpornosti na klimatske rizike, razvoja mjera za adaptaciju na klimatske promjene te primjenu mjera energetske učinkovitosti.

U okviru reforme C6.1. R5 financira se izrada strategija zelene urbane obnove koje predstavljaju stratešku podlogu kroz koju JLS ili Grad Zagreb dugoročno promišljaju o temama koje se odnose

na ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, integraciju NBS rješenja, unaprjeđenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, prilagodbu klimatskim promjenama i jačanje otpornosti na rizike te smanjenje efekta toplinskih otoka i emisije stakleničkih plinova.

Također, kroz reformu C6.1. R5 financira se priprema i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na lokalnoj razini, koji će nastojati integrirati rješenja za ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture (i integraciju NBS rješenja), unaprjeđenja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama (razvoj otpornosti na klimatske rizike) te jačanja otpornosti na rizike.

Kroz strategije zelene urbane obnove, kao i provedbom pilot projekata, JLS ili Grad Zagreb doprinijet će postizanju ciljeva REPowerEU-a koji se odnose na ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energije, smanjenje efekta toplinskih otoka i emisija stakleničkih plinova te u konačnici postizanje ušteda u potrošnji energije.

Novim reformama dodatno će se pridonijeti ciljevima plana REPowerEU. Reforma R7, koja podrazumijeva provedbu pilot projekta u području kružne uporabe građevinskog otpada iz zgrada sa statusom kulturnog dobra, sukladna je s Novim akcijskim planom za kružno gospodarstvo (COM(2020)98 FINAL) te okvirom LEVEL(s) razvijenima od strane EK. Aktivnostima unutar predmetne reforme promiču se postupci kružnog gospodarstva, potiče održiva potrošnja te nastoji osigurati sprječavanje stvaranja otpada i njegova ponovna upotreba. Svrha pilot projekta je istražiti mogućnosti razmjene i trgovanja za kružno korištenje građevinskog otpada iz zgrada sa statusom kulturnog dobra radi promicanja održivih i ekološki prihvatljivih praksi u građevinskoj industriji. Reformom R8 predviđa se uvođenje novog modela za pripremu, organizaciju i provedbu programa obrazovanja odraslih, usmjerenog na razvoj zelenih vještina i kompetencija u građevinskom sektoru za strane radnike iz trećih zemalja. Potonje je u skladu sa smjernicama politika zapošljavanja Vijeća Europske unije (2007/491/EC), čime se pruža podrška u stvaranju uvjeta za poboljšanje ponude radne snage, vještina i kompetencija u skladu s Europskim stupom socijalnih prava - 1 (obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje), 2 (ravnopravnost spolova), 3b (jednake mogućnosti), 4 (aktivna potpora zapošljavanju), b9 (ravnoteža između poslovnog i privatnog života), 11 (skrb o djeci i potpora) i 17 (uključivanje osoba s invaliditetom). Nadalje, reforma je odgovor na preporuku Vijeća EU kojom se usmjerava Hrvatsku da poveća javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetske sigurnost uzimajući u obzir inicijativu REPowerEU, među ostalim iskorištavanjem sredstava iz RRF-a i drugih fondova Unije. Primarni cilj zamišljenih obrazovnih programa za strane radnike je promicanje njihove integracije u radnu snagu, s posebnim naglaskom na razvoj zelenih vještina i kompetencija u građevinskom sektoru. Ovi programi imaju za cilj olakšavanje razvoja vještina, promicanje jezičnih vještina, promicanje kulturne integracije i povećanje zapošljivosti.

2. Sažetak

Tablica 1. Financiranje i troškovi ulaganja koji doprinose ciljevima REPowerEU

Mjere koje se predlažu financirati bespovratnim sredstvima (članak 21.a)		
Naziv mjere	CID referenca	Procijenjeni trošak (EUR)
UKUPNO (članak 21.a)²		297.013.640
C1. GOSPODARSTVO		274.033.640
C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo		157.471.342
Revitalizacija, izgradnja i digitalizacija energetskeg sustava i prateće infrastrukture za dekarbonizaciju energetskeg sektora	C1.2. R1-I1	154.393.623
Korištenje vodika i novih tehnologija	C1.2. R1-I3	3.077.719
C1.4. Razvoj konkurentnog, energetskeg održivog i učinkovitog prometnog sustava		116.562.298
Nabava vozila na alternativni pogon za javni gradski i prigradski promet	C1.4. R4-I1	100.183.157
Program sufinanciranja kupnje novih vozila na alternativna goriva i razvoja infrastrukture alternativnih goriva u cestovnom prometu	C1.4. R5-I3	16.379.141
C6. INICIJATIVA: OBNOVA ZGRADA		22.980.000
C6.1. Dekarbonizacija zgrada		22.980.000
Povećanje učinkovitosti, smanjenje administrativnog opterećenja i digitalizacija procesa obnove	C6.1. R3	350.000
Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	C6.1. R5	22.100.000
Uvođenje novog modela za pripremu, organizaciju i provedbu programa obrazovanja odraslih usmjerenog na razvoj zelenih vještina i kompetencija u građevinskom sektoru za strane radnike iz trećih zemalja	C6.1. R8 (NOVO)	530.000
Mjere koje se predlažu financirati zajmom (članak 14.)		
UKUPNO (članak 14.)		996.795.000
C1. GOSPODARSTVO		991.000.000
C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo		991.000.000
Jačanje prijenosnih i distribucijskih kapaciteta elektroenergetskog sustava	C1.2. R1-I5 (NOVO)	99.500.000
Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture	C1.2. R1-I6 (NOVO)	728.000.000
Uspostava gospodarstva temeljenog na vodiku (kroz Dolinu vodika Sjeverni Jadran)	C1.2. R1-I7 (NOVO)	58.500.000
Jačanje korištenja obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti	C1.2. R1-I8 (NOVO)	105.000.000

² Za sve postojeće investicije vidi poglavlje 2.2. Modificirane komponente, u kojem je sadržan opis dopune investicije u svrhu doprinosa REPowerEU.

C6. INICIJATIVA: OBNOVA ZGRADA		5.795.000
C6.1. Dekarbonizacija zgrada		5.795.000
Kružna uporaba građevinskog otpada iz zgrada sa statusom kulturnog dobra: pilot-projekt istraživanja mogućnosti razmjene i trgovanja	C6.1. R7 (NOVO)	3.295.000
Poboljšanje učinkovitosti okvira stambene politike	C6.1. R9 (NOVO)	2.500.000

Dekarbonizacija energetskega sektora već ima za cilj brži prelazak na obnovljive izvore energije koji u kombinaciji s povećanjem energetske učinkovitosti i smanjenjem korištenja fosilnih goriva trebaju osigurati dekarbonizaciju gospodarstva RH do 2050. godine. Time nove investicije podupiru navedenu reformu predviđenu u sklopu NPOO, ali dodatno podupiru i glavne ciljeve REPowerEU plana.

Jačanje prijenosnih i distribucijskih kapaciteta elektroenergetskog sustava je mjera koja se naslanja na investiciju C1.2. R1-I1 Revitalizacija, izgradnja i digitalizacija energetskega sustava i prateće infrastrukture za dekarbonizaciju energetskega sektora. S jedne strane, uslijed ekonomskih zbivanja zadnje dvije godine pojavila se potreba za dodatnim sredstvima na projektima vezanim uz prijenosnu mrežu. Također, planirano je širenje aktivnosti u distribucijskoj mreži (dodatna ugradnja pametnih brojila za građane Republike Hrvatske) te povećanje kapaciteta spremnika električne energije (uvođenjem manjih i većih baterijskih sustava). Također, planirana su i nova ulaganja u prijenosni elektroenergetski sustav.

Povećanje kapaciteta LNG terminala će osigurati bolju opskrbu prirodnim plinom jugoistočne Europe i omogućiti smanjenje ovisnosti o uvozu prirodnog plina iz Ruske Federacije. Time će osim Hrvatske biti obuhvaćene i druge zemlje jugoistočne Europe što treba doprinijeti i boljoj regionalnoj suradnji, ali i jedinstvu koje je temelj EU.

Ostale investicije trebaju osigurati jače korištenje čistih tehnologija i energije iz obnovljivih izvora što će dodatno ojačati konkurentnost Hrvatske, kako unutar EU tako i na globalnom planu. Također, provedba mjera će osigurati smanjenje potrebe za fosilnim gorivima što će doprinijeti smanjenju uvoza fosilnih goriva iz trećih zemalja, a time i smanjenju uvoza iz Ruske Federacije.

Ubrzanje uspostave gospodarstva temeljenog na vodik u obuhvatit će uspostavu čitavog lanca vrijednosti koji obuhvaća proizvodnju, skladištenje, transport i korištenje obnovljivog vodika, kao i istraživanje i inovacije te proizvodnju opreme nužne za proizvodnju, skladištenje, transport i korištenje obnovljivog vodika. Osim planiranih novih projekata, ovdje također postoje potrebe za povećanjima alokacija već postojećih projekata koji se u sklopu Projekta Dolina vodika Sjeverni Jadran već malim dijelom financiraju iz programa Horizon Europe pri čemu će se voditi računa da se ne financiraju već financirane aktivnosti. Samo financiranje projekata će se provesti kroz Dolinu vodika Sjeverni Jadran čime će se osigurati bolja transparentnost projekata, brža provedba te regionalna suradnja sa Slovenijom i Autonomnom regijom Furlanija-Venecija-Julijske Alpe (Friuli-Venezia-Giulia). Također, kroz mjeru će se uspostaviti zakonodavni okvir koji to mora poduprijeti. Mjera je u potpunosti usklađena s Hrvatskom strategijom za vodik do 2050. godine, kao i sa strateškim dokumentima vezanim uz obnovljivi vodik na EU razini. Kroz mjeru će se financirati provedba pojedinačnih projekata (prvenstveno proizvodnja i korištenje obnovljivog vodika), a poseban će se naglasak staviti na sektor prometa (željeznica, infrastruktura za korištenje vodika u prometu te pomorski promet).

Dodatno će se nastaviti ulagati u elektroenergetski sustav čime se mora osigurati prihvat sve veće količine energije iz obnovljivih izvora što će osigurati bržu provedbu tih projekata. Osim jačanja prijenosne mreže, investicije obuhvaćaju i povećanje skladišnih kapaciteta koji će poslužiti za

skladištenje energije, ali i za stabilizaciju sustava. Navedeni baterijski sustavi bit će namijenjeni kako operateru prijenosne i distribucijske mreže, tako i građanima, kompanijama i sl. (planirani su veći i manji kapaciteti baterija). Osim navedenog, planira se i povećanje alokacija za već postojeće projekte koji će osigurati bržu implementaciju projekata te povećanje ciljeva u tim projektima (veća ugradnja pametnih brojila i sl.).

Mjera koja obuhvaća korištenje geotermalne energije u toplinarstvu svojevrsni je nastavak na projekt koji se već financira iz NPOO-a, ali će se, zahvaljujući sredstvima iz REPowerEU, osigurati provedba novih aktivnosti (bušenje još dvije rupe od ukupno 12 potrebnih). Osim toga, potaknut će se i proizvodnja bioplina čime će se potaknuti korištenje biometana što će dodatno smanjiti potrošnju prirodnog plina. U segmentu prometa, financirat će se infrastruktura za punjenje autobusa za javni gradski prijevoz te uvođenje vodika u željeznički promet.

Predloženim investicijama bit će obuhvaćeni svi segmenti REPowerEU plana (smanjenje ovisnosti o fosilnim gorivima iz Ruske Federacije, smanjenje potrošnje energije, smanjenje korištenja fosilnih goriva i modernizacija mrežne infrastrukture).

U Planu REPowerEU, EK predlaže elektrifikaciju u kombinaciji s uporabom vodika kao zamjene za fosilna goriva u sektoru prometa, između ostaloga ističući povećanje udjela vozila s nultim emisijama u javnim voznim parkovima kao prioritet.

Svim izmijenjenim investicijama predloženima u poglavlju REPowerEU na gore spomenuti način podupire se **promet bez emisija i njegova infrastruktura**, uključujući željeznice. Povećana ulaganja u nabavku autobusa na alternativni pogon za operatore u javnom prijevozu ubrzat će prijelaz na zeleni vozni park, koji se obzirom na dugotrajnost vozila provodi niz godina. Uvođenje električnih lokomotiva nadograđenih pogonom na vodik na neelektrificiranim dijelovima željezničke mreže potaknut će korištenje željezničkog prijevoza te će kroz upotrebu odgovarajućih tehnologija i prijenos znanja pridonijeti razvoju i trgovini vodikom iz obnovljivih izvora. Barijere koje usporavaju sveobuhvatnu primjenu osobnih vozila na električni pogon brže će se ukloniti kroz provedbu investicije u uvođenje punionica s brzim priključcima veće snage. Prijelaz sa zatvorenog na otvoreni sustav naplate cestarine koji uključuje i dionice pod upravljanjem koncesionara, kao i dijelove mreže kojima upravlja društvo Hrvatske autoceste d.o.o., objedinjava sustav naplate cestarine i podiže kvalitetu usluge za korisnike, minimizirajući zagušenja.

Dekarbonizacija zgrada dugoročna je reformska mjera ključna za zelenu tranziciju i ostvarenje cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova u Uniji za 80-95% do 2050. u usporedbi s 1990. godinom. Također sukladno „Europskom zelenom planu” Unija se obvezala smanjiti neto emisije stakleničkih plinova u cijelom gospodarstvu Unije za najmanje 55% do 2030. u odnosu na 1990., a kako bi se to ostvarilo do 2030. godine potrebno je smanjiti emisije stakleničkih plinova iz zgrada za 60%, njihovu potrošnju konačne energije za 14% te potrošnju energije za grijanje i hlađenje za 18%.

Mjere za transformaciju postojećeg fonda zgrada u energetske visokoučinkovite i dekarbonizirane nacionalni fond zgrada donesen je u vidu Dugoročne strategije energetske obnove nacionalnog fonda zgrada do 2050. godine koju je Vlada usvojila 2020. godine. Mjere uključuju donošenje i provedbu nacionalnih programa energetske obnove kojima se utvrđuju aktivnosti, mjerljivi pokazatelji te potrebna financijska sredstva za provedbu.

S time u vezi, Vlada je krajem 2021. i početkom 2022. usvojila paket programa energetske obnove za razdoblje do 2030., doneseni su programi energetske obnove višestambenih i javnih zgrada te zgrada sa statusom kulturnog dobra. Također, doneseni su programi razvoja kružnog

gospodarenja prostorom i zgradama te razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima, dok je za razdoblje do 2025. donesen program za suzbijanje energetske siromaštva na područjima posebne skrbi.

Ultimativni cilj programa je dekarbonizacija postojećeg fonda zgrada do 2050. kroz energetske obnovu, za što su procijenjena potrebna ulaganja od najmanje 32 milijarde eura.

Prema ciljevima Dugoročne strategije obnove nacionalnog fonda zgrada, do 2030. za obnovu višestambenih zgrada do kraja 2030. potrebno je 2,26 milijardi eura. Do kraja 2024. bit će potrebne investicije za obnovu višestambenih zgrada od najmanje 570,7 milijuna eura, stoga se za ojačanje provedbe investicija C6.1. R1-I1 i C6.1. R1-I2 predviđa alokacija od 145 milijuna eura za koju postoji veliki broj spremnih projekata.

Procijenjene investicije za provedbu Programa suzbijanja energetske siromaštva koji uključuje korištenje obnovljivih izvora energije u stambenim zgradama na potpomognutim područjima i područjima posebne državne skrbi za razdoblje do 2025. iznose 47,11 milijuna eura za energetske obnovu svih 387 zgrada. Obzirom na višestruki porast cijena obnove izrađena je nova analiza koja je pokazala da je za energetske obnovu dodatnih 170 zgrada obuhvaćenih programom potrebna investicija od 61,77 milijun eura. Za drugu fazu provedbe – postavljanje fotnaponskih sustava potrebna je investicija od 6,64 milijuna eura.

Prema ciljevima Dugoročne strategije obnove nacionalnog fonda zgrada, do 2030. za energetske obnovu zgrada javnog sektora potrebno je najmanje 1,45 milijardi eura.

Sukladno "Programu energetske obnove zgrada javnog sektora za razdoblje do 2030. godine"³ kojeg je usvojila Vlada u ožujku 2022., u okviru investicije objavljen je postupak izravne dodjele Agenciji za pravni promet i posredovanje nekretninama (APN) za: „Energetske obnovu zgrada javnog sektora ugovaranjem energetske usluge“, s iznosom bespovratnih sredstava od 33,18 milijuna eura. U svrhu provedbe Projekta objavljen je poziv za iskaz interesa – prijavu zgrada javnog sektora za energetske obnovu ugovaranjem energetske usluge. Zaprimito je prijava koje obuhvaćaju ukupno 750 tisuća m² GBP-a (7 puta više od ciljanih 104 tisuće m² GBP-a). U okviru REPowerEU predviđa se alokacija od 33,18 milijuna eura čime bi se udvostručila sredstva za sufinanciranje obnove ESCO modelom.

Započeta obnova javnih zgrada nakon potresa financira se kombinirano iz Fonda solidarnosti EU i NPOO-a, na način da se vraćanje zgrada u prvobitno stanje prije oštećenja financira iz Fonda solidarnosti EU, a razlika do iznosa cjelovite obnove, uključujući i povećanje energetske učinkovitosti zgrada, iz NPOO-a. Nadalje, cjelovita obnova zgrada oštećenih u potresu ugovoreni u okviru Fonda solidarnosti EU, koje do kraja provedbe Fonda solidarnosti EU nisu započele izvođenje radova, financirat će se iz NPOO-a.

Prema podacima iz nacionalne platforme za izvještavanje Nacionalnog koordinacijskog tijela za provedbu Fonda solidarnosti EU, do ukupnog iznosa za izvođenje cjelovite obnove zgrada oštećenih u potresu i završetka svih ugovoreni projekata iz NPOO-a potrebno je najmanje 906 milijuna eura. Sredstvima u iznosu od 506 milijuna eura osigurava se završetak svih započetih projekata cjelovite obnove koji se kombinirano financiraju iz Fonda solidarnosti EU i NPOO-a, dok

³ <https://mpgi.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-50/energetska-ucinkovitost-u-zgradarstvu/strateski-dokumenti-programi-i-projekti/program-energetske-obnove-zgrada-javnog-sektora-za-razdoblje-do-2030-godine/14470>

se 400 milijuna eura planira za projekte ugovorene u okviru FSEU, koji do kraja provedbe FSEU nisu započeli izvođenje radova.

U okviru reforme C6.1. R5 MPGI je objavilo Poziv na dostavu projektnih prijedloga „Izrada strategija zelene urbane obnove“, kod Poziva: NPOO.C6.1.R5.01, koji je zatvoren u studenom 2022. godine. Na Poziv je pristiglo 96 projektnih prijedloga koji su zadovoljili kriterije prihvatljivosti, ali raspoloživa alokacija Poziva bila je dostatna za donošenje 19 Odluka o financiranju. Dodatna alokacija omogućit će financiranje preostalih 77 projektnih prijedloga koji su na rezervnoj listi i koji će biti ugovoreni iz dodatne RePowerEU alokacije, a kroz strategije zelene urbane obnove stvorit će se temelji za dugoročni održivi razvoj gradova i općina.

Također, u okviru reforme MPGI je objavilo Poziv na dostavu projektnih prijedloga „Pilot projekt razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama“. Ovim Pozivom pružat će se potpora u provedbi pilot projekata na lokalnoj razini koji su identificirani kroz Strategije zelene urbane obnove. Postojeća alokacija reforme C6.1. R5 dostatna je za provedbu jednog pilot projekta u jednoj JLS. Povećanjem alokacije omogućit će se sufinanciranje provedbe dodatnih 19 pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama u više JLS koji će na svojim područjima identificirati projekte, temeljem kojih će dugoročno promišljati o temama razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Sve to će za posljedicu imati ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije, smanjenje efekta toplinskih otoka i emisija stakleničkih plinova te u konačnici postizanje ušteda u potrošnji energije, a što sve neposredno doprinosi ostvarenju ciljeva plana REPowerEU.

3. Opis reformi i investicija

KOMPONENTA

1. Gospodarstvo

C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo

Veza s Europskim semestrom i/ili strateškim dokumentima i kontekst reforme

CSR za 2022. jasno upućuje kako postoji dodatni potencijal dekarbonizacije kroz povećanje energetske učinkovitosti (posebice u zgradarstvu), ubrzanje provedbe projekata vezanih uz obnovljive izvore energije (posebice vjetar i sunce), jačanjem ozelenjavanja prometnog sektora (koje još uvijek nije zaustavilo rast emisija CO₂) te ozelenjavanjem industrije (uvođenjem novih tehnologija i smanjenjem korištenja fosilnih goriva).

Predviđenim mjerama će se osigurati ispunjavanje niza REPowerEU ciljeva, što u konačnici treba osigurati odmicanje od uvoza fosilnih goriva iz trećih zemalja, ali i bržu tranziciju ka zelenom gospodarstvu.

Osim predloženih investicijskih mjera, koje u potpunosti potpadaju pod predloženu veliku reformu – Dekarbonizacija energetske sektora, predlaže se uvođenje tri dodatne reformske mjere koje će usmjeriti aktivnosti u smjeru jačanja već predložene reforme:

- Nacionalno koordinacijsko tijelo za vodik i geotermalnu energiju
- Edukacija unutar sustava provedbe NPOO-a
- Stvaranje novog modela tržišta samoopskrbbom električne energije.

Nacionalno koordinacijsko tijelo za vodik i geotermalnu energiju

Vodik postaje referentna točka u tumačenju energetske budućnosti, kako na razini EU tako i globalno. Europski strukturni i investicijski fondovi (ESIF), kreiraju se na uspostavi i jačanju gospodarstva temeljenog na vodiku, a modeli financiranja imaju za cilj pokriti sve segmente lanca vodika, od proizvodnje do skladištenja, transporta i distribucije za dobrobit različitih kategorija korisnika i mnogih drugih sektora (npr. doline vodika). U prethodnom razdoblju, uslijed geopolitičkih zbivanja, EU je ojačao i proširio svoju predanost vodiku kao izvoru energije, potaknuvši EU da ubrza svoju izvornu strategiju za obnovljivi vodik kroz REPowerEU plan, a nedavno povećanje poticaja i mogućnosti za ulaganje u vodik u SAD-u i UK-u potaknulo je EU da smanji regulatorne prepreke kako bi ostala konkurentna i privukla privatna ulaganja u sektor vodika u EU.

Agencija za ugljikovodike (AZU) predstavlja operativno i administrativno tijelo koje ima stručne i tehničke kapacitete za provođenje primjene novih održivih tehnologija (CCS, vodik, pučinske vjetroelektrane(offshore)), a koje je zadnjim izmjenama i dopunama Zakona o osnivanju Agencije postalo ovlašteno za prethodno navedeno. U tom kontekstu imamo i dvije nove organizacijske jedinice - Sektor za geotermalnu energiju i Sektor za poslovni razvoj i nove tehnologije.

AZU je krajem 2022. pripremio i objavio natječaj (u tijeku) za izradu Studije plana razvoja i primjene Hrvatske strategije za vodik do 2050. koja će definirati implementacijska područja i projekte vezane uz vodik, odnosno razvoj i primjenu vrijednosnog lanca vodika koji se odnosi

na proizvodnju, transport i distribuciju, korištenje i pohranu vodika, kao i tehnologije primjene vodika u prometu i energetici.

Kroz povećanje aktivnosti i značenja vodika, prepoznata je nužnost da sektor vodika dobije jasniju ulogu u smislu koordinacije aktivnosti s konačnim ciljem realizacije projekata vodika u Republici Hrvatskoj. U skladu s tim, prijedlog je da se AZU imenuje kao Nacionalno koordinacijsko tijelo za vodik sa osnovnim zadaćama:

- programiranje i provedba strateških dokumenata kao tehnička pomoć ministarstvu
- priprema složenih i inovativnih projekata od nacionalnog interesa
- mapiranje dionika nastavno na aktivnosti HGK, uz tehničku provjeru kapaciteta, potencijala i ozbiljnosti projektnih prijedloga
- provedba projekata u relevantnim fondovima – pronalaženje novih izvora financiranja.
- koordiniranje procesa provedbe u složenim i inovativnim projektima od nacionalnog interesa
- komuniciranje s drugim država članicama po pitanju pozicioniranja projekata, pregovaranje u kontekstu komplementarnosti projekata-nužnost prilikom implementacije „malih“ projekata
- identificiranje i aktiviranje nedelegiranih sredstava koja trenutačno uglavnom promiču Republiku Hrvatsku (misli se na sredstva koja su direktno posvećena projektima koji uključuju vodik, ali se i takvi projekti mogu financirati tim sredstvima).

Edukacija unutar sustava provedbe NPOO-a

S obzirom na dostupnost sredstava i potrebe koje su prvenstveno usmjerene na jačanje elektroenergetske mreže i jačanje novih tehnologija (CCS, vodik, bioplin, elektromobilnost, geotermalna energija i sl.), nužno je za provedbu glavne reforme – Dekarbonizacija energetskeg sektora omogućiti i adekvatnu edukaciju djelatnika. U skladu s tim jedna od predloženih novih reformi je Edukacija unutar sustava provedbe NPOO-a koja bi osigurala da dionici uključeni u provedbu budu educirani da svoje zadatke obave na najjednostavniji i najbrži način.

Time će se ubrzati provedba svih projekata, ali i stvoriti sustav koji će na adekvatan i najbolji mogući način upravljati sustavima u budućnosti i osigurati i dalje provedbu projekata koji će omogućiti ispunjenje glavnog EU cilja – dekarbonizacija Europe do 2050. godine.

Također, uz predložene reformske mjere, očekuje se da će i predložene nove investicije ojačati dekarbonizaciju i smanjiti korištenje fosilnih goriva, no vodeći u isto vrijeme računa da se prilikom tranzicije osigura adekvatna i dostatna opskrba prirodnim plinom za niz zemalja u susjedstvu RH. Zbog toga mjera vezana uz povećanje kapaciteta LNG terminala ima i snažnu regionalnu dimenziju koja osigurava diversifikaciju izvora kao i smanjenje ovisnosti o uvozu prirodnog plina iz Ruske Federacije za jugoistočnu Europu.

Stvaranje novog modela tržišta samoopskrbom električne energije

Novi zakonodavni okvir vezan uz promicanje energije iz obnovljivih izvora osigurava bržu implementaciju projekata, kako u proizvodnji obnovljivih izvora energije, tako i projekata vezanih uz promet, energetske učinkovitost, obnovljivi vodik i sl. Planiranim zakonodavnim izmjenama stvara se povoljnije okruženje za prosumere na tržištu električne energije u RH, a nakon izmjene zakonodavstva slijedi i stvaranje novog poslovnog modela za korištenje električne energije iz vlastitih izvora.

Novim mjerama osigurat će se dodatni potencijali u dekarbonizaciji energetskeg sektora i gospodarstva čime će se osigurati smanjenje ovisnosti o uvozu energenata, ozelenjavanje

energetike i prometa te smanjenje potrebe za korištenjem fosilnih goriva u industrijskoj proizvodnji. Mjera vezana uz povećanje kapaciteta LNG terminala ima i snažnu regionalnu dimenziju koja osigurava diversifikaciju izvora, kao i smanjenje ovisnosti o uvozu prirodnog plina iz Ruske Federacije za jugoistočnu Europu.

Obuhvat reforme i investicija, razina pripremljenosti i vrijeme potrebno za provedbu

(b) Investicije

C1.2. R1-I5 Jačanje prijenosnih i distribucijskih kapaciteta elektroenergetskog sustava

Izazov

Ruska agresija na Ukrajinu pokazala je nužnost odmicanja EU od uvoza energenata iz trećih zemalja, a napose uvoza fosilnih goriva iz Ruske Federacije. Također, navedeno je u potpunosti usklađeno sa dekarbonizacijskom politikom EU (*Europski zeleni plan*, "Spremni za 55" paket) koji je postavio ambiciju da Europa do 2050. godine postane prvi klimatski neutralni kontinent. Zbog toga je nužno povećati proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora što zahtjeva ubrzanje provedbe planiranih projekata te nove projekte koji će osigurati rast proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora. No, brza i velika implementacija projekata vezanih uz obnovljive izvore energije, dodatno ubrzana u sklopu REPowerEU plana, stavlja dodatni pritisak na prijenosnu i distribucijsku mrežu, kao i na svrsishodno korištenje tako proizvedene energije.

Cilj

Cilj navedene investicije je osigurati korištenje obnovljivih izvora energije na najučinkovitiji način. S obzirom na potencijal Hrvatske u pogledu jačanja kapaciteta obnovljivih izvora energije, od kojih je najveći potencijal na energiji sunca i energiji vjetera, nužno je osigurati prihvata tako proizvedene električne energije u elektroenergetski sustav te učinkovito korištenje tako proizvedene energije.

Već je investicijom C1.2. R1-I1 Revitalizacija, izgradnja i digitalizacija energetske sustava i prateće infrastrukture za dekarbonizaciju energetske sektora predviđen razvoj prijenosne i distribucijske mreže te su planirani projekti već u visokoj fazi provedbe. Velike investicije već se provode, ali je nužno napraviti dodatni iskorak koji će osigurati dodatne evakuacijske kapacitete prijenosne mreže. Dakle, da bi se ostvarili novi, viši ciljevi, potreban je dodatni napor i u investicije vezane u mrežu kako bi se osigurala mogućnost planiranim projektima da se uključe u elektroenergetski sustav RH. Zbog toga je nova investicija C1.2. R1-I5 Jačanje prijenosnih i distribucijskih kapaciteta elektroenergetskog sustava nastavak investicije C1.2. R1-I1 kojim se nastoji dodatno povećati kapacitet prijenosne elektroenergetske mreže.

Opis

U sklopu mjere planiraju se nova ulaganja u elektroenergetski sustav kao nastavak na već postojeće mjere u sklopu investicije C1.2. R1-I1 Revitalizacija, izgradnja i digitalizacija energetske sustava i prateće infrastrukture za dekarbonizaciju energetske sektora. Ovdje se dodatna sredstva alociraju za prijenosni elektroenergetski sustav kojima se planira revitalizacija i rekonstrukcija postojećih postrojenja s ciljem povećanja pouzdanosti elektroenergetskog sustava i povećanja razine kvalitete opskrbe električnom energijom, nadogradnja mrežne infrastrukture za vođenje EES-a, digitalizacija procesa u svrhu optimalnog

pristupa vođenju elektroenergetskog sustava i nastavak modernizacije hrvatske prijenosne elektroenergetske mreže.

Novi predloženi projekti se mogu svrstati u nekoliko grupa:

- Zamjena transformatora
- Povećanje kapaciteta prijenosne mreži
- Rekonstrukcije postrojenja
- Sustav upravljanja u cilju povećanja sigurnosti opskrbe
- Revitalizacija postrojenja u cilju povećanja sigurnosti opskrbe.

Aktivnosti su predviđene na području cijele Hrvatske, iako je većina predviđena na području jadranske Hrvatske.

Provedba

Dio aktivnosti obuhvaća napredne sustave za korištenje prijenosne mreže. Jedan dio sredstava je usmjeren na projekte koji su već u fazi implementacije odnosno već su pokrenuti. Također, u sklopu navedene mjere planira se povećavanje aktivnosti koje još nisu pokrenute, ali su u visokoj fazi pripremljenosti te se za njih planira pokrenuti provedbene aktivnosti.

Ovo su projekti koji dodatno mogu unaprijediti EES i povećati kapacitet prijenosa električne energije i osigurati bolju evakuaciju električne energije od juga prema sjeveru Hrvatske. Radi se o projektima revitalizacije postojećih HOPS-ovih postrojenja i dodatnoj digitalizaciji sustava. Svi projekti su u visokoj fazi pripremljenosti. Za većinu navedenih aktivnosti dozvole su već ishođene ili nisu potrebne u navedenom opsegu realizacije. Za manji dio aktivnosti se očekuje ishođenje dozvola u kratkom roku budući su aktivnosti planirane unutar postojećih ograda već postojećih postrojenja.

Za sve navedene projekte nije potrebna izrada studije utjecaja na okoliš, a za one za koje zahtijevaju studiju utjecaja na okoliš, aktivnosti su već provedene ili su u visokoj fazi provedbe.

Inicijalna procjena vezana uz načelo "Ne nanosi značajnu štetu" (DNSH) je u postupku izrade. Kako se radi o zamjeni postojeće opreme sa novom opremom koja ima značajno bolje karakteristike od postojeće opreme, ne postoji značajan rizik utjecaja na okoliš odnosno provedbom svih predviđenih aktivnosti očekuje se smanjenje negativnog utjecaja na okoliš (npr. Novi transformatori imaju niže gubitke električne energije, odnosno niži CO₂ otisak, koriste manju količinu ulja za hlađenje i sl.).

Po pitanju državnih potpora, sredstva su namijenjena HOPS-u koji je jedini operator prijenosnog elektroenergetskog sustava u RH te se tako dodijeljena sredstva ne smatraju državnim potporama (o čemu je proveden i postupak pravne sigurnosti sa DG COMP).

Nositelj provedbe	TSO tvrtke za prijenos i distribuciju električne energije
Ciljna skupina	Svi građani
Procijenjeni trošak	99.500.000 EUR
Razdoblje provedbe	2/2022. - 8/2026.

C1.2. R1-I6 Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture

Izazov

Ruska agresija na Ukrajinu pokazala je jačinu ovisnosti EU o uvozu energenata, a posebno fosilnih goriva. Najjača ovisnost je o uvozu fosilnih goriva iz Ruske Federacije. Zbog navedenog, a potaknuti ratom u Ukrajini koja je prouzročila nagli rast cijena energenata i izvršila neviđeni pritisak na EU gospodarstvo, nužno je odmaknuti se od uvoza fosilnih goriva iz Ruske Federacije (što je u potpunosti u skladu s REPowerEU planom), osigurati diversifikaciju izvora i sigurnost opskrbe iz drugih dobavnih pravaca. Ovo, između ostalog, znači i povećanje kapaciteta LNG terminala u EU, kao i bolje povezivanje susjednih država infrastrukturom kojom će se tako nabavljeni plin prenositi unutar EU i zemalja Energetske zajednice.

Već je Energetska unija 2015. jasno istaknula kako su za energetske sigurnost EU bitni diversifikacija izvora i osiguravanje dostatne količine energenata. Upravo je rat u Ukrajini pokazao da, kada je riječ o uvozu fosilnih goriva iz Ruske federacije postoji realna šansa da EU pretrpi ozbiljne štete ukoliko se taj uvoz zbog geopolitičkih pritisaka smanji ili potpuno obustavi. Kao odgovor na ovaj rizik, u svibnju 2022. je objavljen REPowerEU plan koji kao glavni cilj ističe odmicanje EU od uvoza fosilnih goriva od nepouzdanih partnera. Plan je potpuno usklađen sa politikom dekarbonizacije EU, ali otvarajući mogućnost da se za prijelazni period moraju osigurati i adekvatni izvori prirodnog plina. Zbog toga je za potrebe REPowerEU plana ENTSO-G izradio studiju o optimiranju europskog plinskog sustava. Prema rezultatima studije, zaključeno je da će proširenje kapaciteta LNG terminala u Krku, gledajući srednjoročno, pomoći u smanjenju ovisnosti o opskrbi prirodnim plinom iz Ruske Federacije, no, za opskrbu zemalja u susjedstvu potrebno je unaprijediti hrvatsku prijenosnu mrežu prema Sloveniji i Mađarskoj te izgraditi mrežu prema Bosni i Hercegovini (Južna plinska interkonekcija s Bosnom i Hercegovinom). Dakle, tako planirana infrastruktura će biti optimalno rješenje za poboljšanje sigurnosti opskrbe prirodnim plinom u prvoj fazi te potom za transport vodika u drugoj fazi životnog vijeka.

Cilj

Cilj je povećati kapacitet LNG terminala na otoku Krku (sa sadašnjih 2,9 milijardi kubnih metara plina godišnje) na 6,1 milijardi kubnih metara plina godišnje i osigurati kapacitet plinovoda kojim će se navedeni plin moći transportirati prema Bosni i Hercegovini, kao i prema Sloveniji i/ili Mađarskoj te preko njih i drugim zemljama jugoistočne Europe.

Sva planirana infrastruktura će biti spremna za transport vodika u budućnosti. Plinacro je proveo hidaruličko i tehničko optimiranje glavnih i planiranih plinskih transportnih plinovoda te je zaključio da će primjenom ASME B31.12-2019 *Hydrogen Piping and Pipelines* plinovodi za transport vodika raditi na nešto nižem tlaku od onog koji je projektiran za transport prirodnog plina. No, uzme li se u obzir da je vodik znatno više kalorične vrijednosti od prirodnog plina, zaključeno je da će i uz manju očekivanu potrošnju vodika planirani plinovodi biti odgovarajućeg kapaciteta.

Navedeno se može dodatno potvrditi na temelju rezultata sveobuhvatne studije „Potencijal proizvodnje vodika, biometana i geološkog skladištenja CO₂ za dekarbonizaciju plinskog transportnog sustava“ kojom je projicirano da će Hrvatska, ovisno o stupnju realizacije potencijala sunca i vjetra, biti u mogućnosti osigurati do oko 3 000 kt zelenog vodika za izvoz prema susjednim zemljama upravo kroz planirane plinovode.

Dodatno, planirani plinovodi će biti dio novog sustava prijenosa vodika s ciljem preuzimanja uloge nezamjenjive karike u transportu vodika iz istočne Europe, Balkana te zemalja južnog i istočnog Mediterana do krajnjih korisnika vodika u Hrvatskoj i EU kako je predviđeno Hrvatskom strategijom za vodik do 2050. godine.

Uzimajući u obzir rezultate studije koju je proveo ENTSO-G, proširenje kapaciteta LNG terminala u Krku srednjoročno će pomoći u smanjenju ovisnosti zemalja u susjedstvu o opskrbi prirodnim plinom iz Ruske Federacije. Za to je potrebno unaprijediti hrvatsku prijenosnu mrežu prema Sloveniji i Mađarskoj te izgraditi južnu plinsku interkonekciju prema Bosni i Hercegovini. Ovako predloženi razvoj infrastrukture je optimalno rješenje za poboljšanje sigurnosti opskrbe prirodnim plinom u prvoj fazi, te potom za transport vodika u drugoj fazi eksploatacije planiranih plinovoda.

Opis

Kao reakciju na REPowerEU plan, Vlada je donijela Odluku o povećanju sigurnosti opskrbe razvojem plinovoda Zlobin – Bosiljevo i proširenjem kapaciteta LNG terminala na otoku Krku.⁴ Ciljevi ove Odluke su osiguranje i maksimalno povećanje energetske neovisnosti, kontinuiteta i sigurnosti opskrbe plinom Republike Hrvatske te kućanstava i poduzeća susjednih država članica EU.

Proširenje kapaciteta LNG terminala na Krku ostvarit će se ugradnjom dodatne jedinice za ponovno uplinjavanje s kapacitetom od 250.000 m³/h na postojeći FSRU. Kao rezultat toga, novi maksimalni tehnički kapacitet ponovnog uplinjavanja bit će 700.000 m³/h, što iznosi 6,1 milijardi kubnih metara plina godišnje. Cijena projekta je oko 40 milijuna eura, a planirano financiranje bespovratnim sredstvima je 25 milijuna eura.

No, za proširenje kapaciteta LNG terminala na Krku nužan je i daljnji razvoj plinovoda kojima će se plin s terminala transportirati prema drugim državama. Naime, plinovod Omišalj-Zlobin spojen je sa plinovodima Zlobin-Bosiljevo i Bosiljevo - Sisak – Kozarac koji sa plinovodom Kozarac-Slobodnica čini glavni evakuacijski plinovod koji povezuje LNG Terminal na Krku sa zemljama srednje i istočne Europe i Ukrajinom. Plinovod je nastavak postojeće interkonekcije Mađarska – Hrvatska (plinovod Varosföld-Dravaszerdahely-Donji Miholjac-Slobodnica).

Izgradnja plinovoda Zlobin - Bosiljevo (DN 800/100 bar, duljina 58 km) prva je faza i ujedno nužan preduvjet za daljnji razvoj plinovoda i povećanje kapaciteta na interkonekcijama prema Republici Mađarskoj i Republici Sloveniji. Cijena izgradnje ovog plinovoda, obuhvaćenog odlukom Vlade, je 155 milijuna eura.

No, za povećanje kapaciteta transporta plina sa LNG terminala na Krku nužno je osim spomenutog plinovoda dodatno povećati kapacitet i plinovoda Bosiljevo - Sisak – Kozarac te nadograditi plinovod prema Sloveniji (Lučko – Zabok – Rogatec) fazom 1 na dionici Lučko – Zabok ukupne duljine 36 kilometara čime bi se postigao kapacitet prijenosa plina prema Sloveniji od oko 1,5 milijardi metara kubnih godišnje što približno odgovara vršnoj potrošnji Republike Slovenije. Prema potrebi i uz interes drugih država, kapacitet se može dodatno povećati izgradnjom druge faze plinovoda. Vrijednost projekta plinovoda Bosiljevo - Sisak –

⁴ NN 96/22

Kozarac je 306 milijuna eura, a vrijednost izgradnje faze 1 projekta plinovoda Lučko – Zabok je 73 milijuna eura. Treba napomenuti kako se plinovod Lučko – Zabok – Rogatec nalazi se na listi projekata od zajedničkog interesa EU (PCI listi).

Također, potrebno je otvoriti i novi pravac prema Bosni i Hercegovini tj. Južnu plinsku interkonekciju koja uključuje s hrvatske strane plinovod Split - Zagvozd (DN800/75bar, 52 km) i plinovod Zagvozd - BH granica (DN500/75bar, 22 km). Vrijednost ova dva projekta je 169 milijuna eura.

Provedba

Vežano za povećanje kapaciteta plinovoda kojima će se plin s LNG terminala transportirati prema drugim zemljama jugoistočne Europe, provedbu navedenih aktivnosti osigurat će Plinacro kao jedini operater transportnog plinskog sustava u RH. Sredstva (sveukupno 703 milijuna eura) će se dodijeliti njima te će oni provoditi aktivnosti povećanja kapaciteta plinovoda od LNG terminala (odnosno od Zlobina) prema Sloveniji i Mađarskoj.

Za aktivnosti vezane uz povećanje kapaciteta i potencijala uplinjavanja samog LNG terminala zadužena je tvrtka LNG Hrvatska koja upravlja radom terminala te će se njima dodijeliti 25 milijuna eura.

Po pitanju državnih potpora, društvo Plinacro d.o.o. je, sukladno Zakonu o tržištu plina⁵ jedini operater transportnog sustava u Republici Hrvatskoj i kao takav posjeduje legalni monopol vezan uz upravljanje transportnim sustavom plina u Republici Hrvatskoj. Time se sredstva koja su namijenjena izgradnji plinovoda ne smatraju državnom potporom kako je definirano člankom 107. Ugovora o funkcioniranju EU.

Projekt LNG terminala na otoku Krku financiran je putem instrumenta CEF i nacionalnim sredstvima, a za pripremu i provedbu projekta zaduženo je društvo LNG Hrvatska d.o.o. koje je već je ishodilo Odluku EK o financiranju državnim bespovratnim sredstvima za izgradnju terminala za UPP na Krku C(2019)5928 od 31. srpnja 2019. godine. S obzirom na navedeno, povećanje kapaciteta je u načelu povećanje sredstava prvotno odobrene potpore, jer ovaj projekt uključuje nadogradnju postojeće infrastrukture terminala. Dakle, povećanje kapaciteta LNG terminala predstavlja samo proširenje izvornog projekta u skladu sa trenutnom energetsom politikom EU te je prednotifikacijski postupak kojim će se već dobivena Odluka proširiti i na nova sredstva već je u tijeku (SA.106299). Također, treba napomenuti kako se ovim projektom daleko premašuju potrebe Republike Hrvatske, koja sa trenutnim kapacitetom LNG terminala na otoku Krku od 2,9 milijardi kubika godišnje u potpunosti zadovoljava svoje potrebe. Dakle, radi se o regionalnom projektu koji je namijenjen isključivo rješavanju problema diversifikacije pravaca i osiguravanju dodatnih količina prirodnog plina za zemlje središnje i istočne Europe. No, kako se radi o srednjoročnom rješenju koje može osigurati smanjenje ovisnosti nekoliko EU država nužno je osigurati financiranje iz EU sredstava čime će se osigurati brza i učinkovita provedba projekta.

Nakon rješavanja statusa državne potpore, a u skladu s odlukom Vlade, potpisat će se ugovori o provedbi sa tvrtkama koje razvijaju projekte te će krenuti provedba projekta čiji završetak je planiran do kraja Q2/2026. godine.

⁵ NN 18/18 i 23/20

Nositelj provedbe	MINGOR, LNG Hrvatska, Plinacro d.o.o.
Ciljna skupina	Korisnici u susjednim zemljama, svi građani
Procijenjeni trošak	728.000.000 EUR
Razdoblje provedbe	2/2022. - 8/2026.

C1.2. R1-I7 Uspostava gospodarstva temeljenog na vodiku (kroz Dolinu vodika Sjeverni Jadran)

Izazov

Volatilnost cijena, snažan cjenovni pritisak na električnu energiju i prirodni plin i smanjenje uvoza fosilnih goriva iz Ruske Federacije ubrzale su potrebu razvoja gospodarstva temeljenog na vodiku. Vodik može postati energent koji, proizvedeno dobrim dijelom unutar EU, može biti dobra zamjena za prirodni plin (posebice u sektorima koje nije jednostavno dekarbonizirati korištenjem električne energije) služeći ujedno i kao potencijalno skladište električne energije. Također, Hrvatska je u ožujku 2022. usvojila Hrvatsku strategiju za vodik do 2050. godine koja naglašava potrebu razvoja gospodarstva temeljenog na vodiku. Dakle, za potpunu implementaciju vodika nužno je osigurati lanac vrijednosti koji će obuhvaćati proizvodnju, skladištenje, transport i korištenje vodika uz jačanje istraživanja i razvoja te regionalne suradnje.

Kako Hrvatska nema razvijeno gospodarstvo temeljeno na vodiku, formirat će se i nacionalno koordinacijsko tijelo za vodik koje će pomagati tijelima državne uprave s centraliziranjem, objedinjavanjem i sustavnom koordinacijom aktivnosti vezanih uz razvoj gospodarstva temeljenog na vodiku.

Također, nakon uspješnog projekta Dolina vodika Sjeverni Jadran (*North Adriatic Hydrogen Valley* - NAHV), planira se uspostava institucije Dolina vodika Sjeverni Jadran kroz koju bi se ubrzao razvoj, financiranje i povezivanje regionalnih projekata i osiguralo da RH bude prepoznata kao jedno od sredina koje potenciraju razvoj obnovljivog vodika što treba privući i potencijalne investicije na svjetskoj razini. Dakle, uložiti će se dodatni napor u institucionalizaciju Doline vodika Sjeverni Jadran kroz koju se dodatno može potencirati suradnja sa drugim državama i jačanje gospodarstva temeljenog na vodiku i uspostavu lanca vrijednosti i izvan granica Hrvatske.

Zbog navedenih aktivnosti, ali i kao potpora provedbi projekta Dolina vodika Sjeverni Jadran te s ciljem ubrzanja uspostave gospodarstva temeljenog na vodiku u RH, nužno je osigurati sredstva kojima će se pokrenuti provedba prvih projekata u sklopu projekta Dolina vodika Sjeverni Jadran.

Posebna pozornost će se obratiti da se uspostava gospodarstva temeljenog na vodiku bazira velikim dijelom na obnovljivom vodiku (a nikako na sivom vodiku odnosno na vodiku dobivenom iz prirodnog plina) što je u potpunosti u skladu i sa Hrvatskom strategijom za vodik do 2050 godine ([LINK](#)).

Cilj

Cilj investicije je razviti gospodarstvo temeljeno na vodiku koje će obuhvaćati čitav lanac vrijednosti te obuhvatiti proizvodnju, skladištenje, transport i korištenje obnovljivog vodika uz jačanje istraživanja i razvoja što je u skladu sa Hrvatskom strategijom za vodik do 2050. godine.

To će se ostvariti uspostavom institucije Dolina vodika Sjeverni Jadran kroz koju će se operacionalizirati intenzivan razvoj gospodarstva temeljenog na vodik. Institucija će prikupljati niz firmi i projekata s područja Hrvatske, Slovenije i Autonomne regije Furlanija-Venezia-Julijanske Alpe (Friuli-Venezia-Giulia) čime će se jačati baza projekata. Također, institucija će tražiti dodatne izvore financiranja, provoditi nacionalne natječaje za teritorije i povezivati firme i znanstvene institucije sa sva tri područja osiguravajući regionalnu suradnju. Promovirat će se i suradnja sa firmama izvan teritorija koje obuhvaća NAHV te će osiguravati suradnju sa tijelima državne uprave (TDU) kako bi razvoj projekata vezanih uz obnovljivi vodik pratilo zakonodavstvo, niz propisa i normi te edukacije koje će osigurati nesmetanu implementaciju projekata.

Na nacionalnoj razini, AZU postaje nacionalno koordinacijsko tijelo za vodik i geotermalnu energiju što će dodatno pridonijeti razvoju gospodarstva temeljenog na vodik u Republici Hrvatskoj.

U sklopu ove investicije, naglasak će se staviti na financiranje projekata iz RH koji su obuhvaćeni projektom NAHV financiranim od strane Clean Hydrogen Partnership (CHP), a koji ciljaju kako proizvodnju vodika tako i njegovo korištenje. Osim navedenih projekata, mogu se financirati i drugi projekti u visokoj fazi pripremljenosti s teritorija Hrvatske koji su spremni priključiti se instituciji NAHV.

Drugi dio alokacije je usmjeren na uspostavu korištenja vodika u prometu s posebnim naglaskom na željeznički promet. Planira se projekt refita (prerade na vodik) 5 diesel lokomotiva te uspostavu lanca punionica za vodik u željezničkom prometu i javnom gradskom prijevozu. Na taj će se način osigurati korištenje vodika u prometu na način da se u isto vrijeme osigura proizvodnja obnovljivog vodika, dok će se s druge strane osigurati niz korisnika koji će imati potrebe za većom količinom vodika čime se brzo treba uspostaviti ravnoteža u lancu vrijednosti gospodarstva temeljenog na vodik u Republici Hrvatskoj.

Opis

Poseban oblik međunarodne suradnje vezan je uz uspostavu doline vodika. Radi se o svjetskoj inicijativi koji povezuju proizvodnju vodika, transport i različite krajnje uporabe (poput mobilnosti ili industrijske sirovine) te su važni za uspostavu i jačanje gospodarstva temeljenog na vodik.

Hrvatska je uključena u projekt „Dolina vodika Sjeverni Jadran“ (NAHV) zajedno sa Republikom Slovenijom i regijom sjeverne Italije (Friuli, Venezia i Giulia). Dolina ima važnu ulogu i u osiguravanju vidljivosti RH, SLO i IT unutar EU-a, kao i njihove vodeće pozicije ispred 13 najmlađih država članica EU-a (EU 13 države), koje još uvijek nemaju dovoljno razvijen potencijal za proizvodnju i korištenje vodika.

U rujnu 2022. uspješno je podnesena projektna prijava koja je obuhvatila 37 partnera iz sve tri države. Hrvatska je ukupno imala šest industrijskih partnera, Sveučilište u Rijeci i MINGOR. Prijava je podnesena na poziv za financiranje dolina vodika preko *Clean Hydrogen Partnership* (zajedničko tijelo EK i *Hydrogen Europe* nastalo kao Horizon projekt za promicanje vodika) te je nakon uspješne evaluacije donesena odluka da će se projekt financirati sa 25 milijuna eura.

No, aktivnosti Doline vodika Sjeverni Jadran još uvijek traju i cilj im je da se ova tri prostora učine prepoznatljivim na karti Europe, ali i karti svijeta, kada je riječ o vodik. Zbog toga osim tvrtki koje su postale dio već formiranog konzorcija, u projekt Doline vodika Sjeverni Jadran je uključeno, i biti će dodatno uključeno, još niz drugih poslovnih subjekata, znanstvenih

institucija, institucija, udruga i svih drugih zainteresiranih za sudjelovanje u pojedinim dijelovima lanca vrijednosti gospodarstva temeljenog na vodik u Republici Hrvatskoj, ali i šire.

U tijeku je osnivanje institucije kojoj će glavna namjena biti povećavanje aktivnosti, uključivanje novih partnera i projekata povezanih sa vodikom te osiguravanje dodatnog financiranja projekata i aktivnosti institucije. Dakle, preko te institucije bi se organizirali javni pozivi za financiranje novih projekata vezanih uz obnovljivi vodik u Republici Hrvatskoj. Također bi se promovirali interesi tri teritorija, mapirali novi projekti, povezivali projekti sva tri teritorija, osiguravala međunarodna suradnja i vodilo računa o izvorima financiranja i pozivima za financiranje.

Radi uspješne implementacije projekata alocirano je 13,5 milijuna eura za sufinanciranje projekata koji su već dobili EU financiranje dijela projekata, a zreli su za implementaciju do kraja 2026. godine.

Osim toga, drugi dio alokacije od 45 milijuna eura namijenjen je za refit (preradu na vodik) 5 diesel lokomotiva na vodik (35 milijuna eura) čime bi se osigurala implementacija vodika u željezničkom prometu i njegovu dekarbonizaciju na trasama unutar RH na kojima pruga nije elektrificirana (npr. Koprivnica – Osijek i Karlovac – Split). Ovo je posebno važno s obzirom da trećina pruga u Hrvatskoj nije elektrificirana, a za dio njih je trošak elektrifikacije vrlo upitan (odnosno previsok, jer bi nužno uključivao velike infrastrukturne radove poput bušenja novih tunela i sl.). U skladu s tim, planira se implementacija vodika i u željezničkom prometu koja bi bila usmjerena na niz aktivnosti od kojih se dio planira financirati kroz REPowerEU.

Prvi je refit 5 diesel lokomotiva namijenjenih putničkom prometu. Kako bi se lokomotiva isporučila s maksimalno dugim eksploatacijskim vijekom te garancijom njene pouzdanosti i raspoloživosti, osim izmjene dieselskog pogona s vodikovim, projekt refita lokomotive bi uključivao i sljedeće:

- Radove srednjeg popravka lokomotive te modifikacije lokomotive kako bi se mogla ugraditi novi pogonski sustav
- Homologaciju vodikovog pogona kao proizvoda te usuglašavanje proizvoda prema europskim normama
- Homologaciju lokomotive.

Projekt bi se provodio u 2 faze s obzirom na vrijeme prihvatljivosti troškova u sklopu NPOO-a. Prvo bi se napravila tzv. prototipna lokomotiva na vodik, a nakon nje bi se proveo i serijski refit na još četiri lokomotive (do kraja 2026.). Nakon toga bi se mogao nastaviti daljnji serijski refit lokomotiva, ali izvan NPOO-a.

U prototipnoj fazi bavilo bi se samo jednom lokomotivom na kojoj bi se funkcionalno dokazao vodikov pogon, kao i obavilo homologaciju. U serijskoj fazi bi se na ostale četiri lokomotive implementiralo ono što je napravljeno na prototipnoj lokomotivi. Prototipna i serijska faza bi se preklapale s time da bi rad na prototipnoj lokomotivi trajao do 18 mjeseci dok bi serijska proizvodnja mogla početi već nakon 9-12 mjeseci rada.

Bitno je napomenuti da bi nakon ovog refita, sve uključene lokomotive bile u visokom stanju spremnosti što znači da se ne radi samo o izmjeni pogona već i o drugim radovima koji imaju svoju vrijednost, a ona je lako provjerljiva budući da se takvi radovi (srednji popravak) i dan danas redovno izvode.

Osim toga, ovaj je projekt kompatibilan s projektom HERMES. Naime, u sklopu HERMES projekta namjerava se napraviti vagon u sklopu kojeg bi vodik postao izvor električne energije

za klasične električne lokomotive na neelektrificiranoj pruzi, dok bi se ovim projektom odnosno refitom diesel lokomotiva omogućilo korištenje vodika umjesto diesela kao pogonskog goriva čime bi se osigurao novi životni vijek već postojećim lokomotivama koje bi ujedno refitom dobile i nove resurse.

Također, nakon što su alocirana sredstva za gradnju 3+2 punionice vodika, ideja je da se nakon AFIR-a osigura alokacija za još punionica kojima bi se osigurao cestovni, ali i željeznički i morski promet. U sklopu ove alokacije planira se izgradnja najmanje 5 punionica za javne gradske buseve/vlakove (2 za buseve i 3 za vlakove) te je za tu namjenu alocirano 10 milijuna eura. Dio planiranih punionica bi se moglo locirati u morskim lukama čime bi se mogla otvoriti mogućnost njihovog paralelnog korištenja i za brodski promet, a svi navedeni projekti bili bi dio Doline vodika Sjeverni Jadran. Dakle dio punionica bi išao za javni gradski prijevoz, a dio za vlakove. Uz to, vodilo bi se računa da se lociranjem punionica obuhvati (ako je to moguće) i pomorski promet.

Provedba

Prvi dio provedbe vezan je uz financiranje projekata koji su dio velikog projekta NAHV (ili će postati dio institucije), a financiranje će se provesti kroz instituciju Doline vodika Sjeverni Jadran koji će sklopiti zasebni ugovor sa MINGOR oko pripreme i provedbe pojedinih poziva za financiranje projekata.

Navedeni projekti financirat će se putem javnih poziva temeljem izrađenih programa potpora koji će biti rađena na temelju Opće uredba o skupnom izuzeću. U slučaju potrebe, za pojedine projekte će se pokrenuti postupak prednotifikacije pred DG COMP, ali namjera je sredstava dodijeliti putem nediskriminirajućih javnih poziva.

Procesi za DNSH princip su pokrenuti, a s obzirom na korištenje alternativnog goriva i lociranje punionica u urbanim sredinama ne očekuje se problem vezan uz okoliš.

Nositelj provedbe	MINGOR, kompanije
Ciljna skupina	Kompanije, svi građani
Procijenjeni trošak	58.500.000 EUR
Razdoblje provedbe	2/2022. – 8/2026.

C1.2. R1-I8 Jačanje korištenja obnovljivih izvora energije u prometu i toplinarstvu

Izazov

Kako bi se EU što prije odmaknula od uvoza fosilnih goriva, posebice iz Ruske Federacije, nužno je osigurati jačanje kapaciteta proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora te jačanje energetske učinkovitosti, kako je i navedeno u REPowerEU planu iz svibnja 2022. godine. Ova bi investicija bila usmjerena na jačanje infrastrukture za korištenje geotermalne energije u toplinarstvu (svojevrzne dodatne aktivnosti NPOO projekta koje provodi AZU kroz pripremu 6 lokacija u Hrvatskoj za korištenje geotermalne energije u toplinarstvu u sklopu NPOO investicije C1.2. R1-I2 Poticanje energetske učinkovitosti, toplinarstva i obnovljivih izvora energije za dekarbonizaciju energetskog sektora), na proizvodnju biometana te na uspostavu infrastrukture za korištenje električne energije u prometu.

Cilj

Cilj je razvijanje projekata koji će osigurati dodatnu implementaciju geotermalne energije te je investicija namijenjena projektima toplinarstva koji su već obuhvaćeni projektima AZU (C1.2.

R1-I2). Naime, zbog ograničenih financijskih sredstava, prvotni projekt je obuhvaćao pripremu sve dokumentacije za šest lokacija te izradu dvije bušotine od 12 potrebnih da bi se svih 6 lokacija pripremilo za početak korištenja geotermalne energije za toplinarstvo (dvije rupe po lokaciji jedna istisna i druga utisna). Osim toga, u sklopu Programa Konkurentnost i kohezija 2021.-2027. (PKK) su osigurana sredstva za izradu još dvije dodatne bušotine, a kroz REPowerEU poglavlje se planira izrada još dvije dodatne bušotine čime bi se ukupan broj bušotina popeo na 6 te bi se 50% lokacija moglo dovesti do faze kada se već mogu staviti u funkciju.

Također, cilj je jačanje infrastrukture za alternativna goriva u sustavu javnog gradskog prijevoza. Planirana je veća nabava autobusa za javni gradski prijevoz na električnu energiju te je za njih nužno osigurati infrastrukturu za punjenje u autobusnim depoima (što uključuje punionice, radove za uvođenje punionica, nužne trafostanice i jačanje elektroenergetskog sustava nužnog za dovođenje električne energije na punionice i sl.). U sklopu investicije se zbog toga planira gradnja punionica u sklopu garaža tvrtki koje se bave javnim gradskim prijevozom za punjenje električnih autobusa (koji se također planiraju nabaviti preko NPOO-a). Dakle, za nabavku većeg broja električnih autobusa potrebno je osigurati infrastrukturu za njihovo punjenje.

Konačno, cilj mjere je i jačanje proizvodnje i korištenja biometana (primjerice u industriji), čime bi se osigurala adekvatna zamjena za prirodni plin.

Opis

Investicija obuhvaća financiranje pojedinačnih projekata vezanih uz razvoj geotermalne energije za toplinarstvo koje su u visokoj fazi pripremljenosti, a ne spadaju u skupinu projekata koji se financiraju u sklopu C1.2. R1-I2. Mjerom su planirani dodatni radovi koji će osigurati pripremu još jedne lokacije za početak korištenja geotermalne energije u toplinarstvu. Projekt je važan lokalnoj i regionalnoj zajednici koja s druge strane može osigurati adekvatni konzum takve energije. Nakon završetka projekta lokacije s izbušenim rupama će biti spremne za javni poziv kojim bi se osigurala gradnja nužne infrastrukture za početak korištenja geotermalne energije u toplinarstvu. Za ovu mjeru je alocirano 25 milijuna eura, a provedbom će se osigurati bolje korištenje geotermalnog potencijala u RH.

Također, planira se financiranje projekata vezanih uz razvoj proizvodnje i korištenje biometana u ne energetske svrhe (primjerice kao zamjena za prirodni plin u industrijskim procesima ili, manjim dijelom, u prometu). Za to je alocirano 30 milijuna eura (kao jedna od potencijalnih projektnih ideja je postrojenje za proizvodnju biometana u Sisku u količinama ~500 m³/h ~4.200.000 m³/god).

Konačno, dio investicije je namijenjen izgradnji infrastrukture za električne autobuse za javni gradski prijevoz za što je namijenjeno 50 milijuna eura. Time će se osigurati da veliku nabavu električnih autobusa prati i izgradnja infrastrukture što uključuje punionice, radove za uvođenje punionica, nužne trafostanice i jačanje elektroenergetskog sustava nužnog za dovođenje električne energije na punionice i sl. čime će se osigurati dovoljno infrastrukture za najbolje korištenje električnih autobusa.

Provedba

Kada je riječ o provedbi, projekt vezan uz geotermalnu energiju je već u provedbi kroz NPOO, a ovdje se radi samo o nastavku projekta koji u sebi ne sadrži elemente državne potpore. Također, za njega je već napravljena samoevaluacija za DNSH načelo te se očekuje samo proširenje samoprocjene za dodatnu lokaciju.

Kada je riječ o razvoju infrastrukture za električne autobuse, ova je investicija namijenjena isključivo firmama koje pružaju uslugu javnog gradskog prijevoza po gradovima, pa će poziv biti ograničen i ne očekuju se problemi kada je riječ o državnim potporama. Također, samoprocjena za DNSH će biti napravljena, ali s obzirom da se radi o urbanim zonama ne očekuju se problemi u ovom segmentu projekta.

Kada je riječ o projektima proizvodnje biometana, ti će se projekti financirati putem javnih poziva kroz Opću uredbu o skupnom izuzeću (GBER), a DNSH za ove projekte će biti proveden. No, kako se radi o industrijskim zonama (neće se financirati greenfield investicije izvan industrijskih zona) ne očekuju se problemi u ovom segmentu projekta.

Nositelj provedbe	MINGOR, kompanije
Ciljna skupina	Kompanije, svi građani, javni sektor, kompanije za javni gradski prijevoz
Procijenjeni trošak	105.000.000 EUR
Razdoblje provedbe	2/2022. - 8/2026.

2. Inicijativa: Obnova zgrada

C6.1. Dekarbonizacija zgrada

Veza s Europskim semestrom i/ili strateškim dokumentima i kontekst reforme

Reforma Kružna uporaba građevinskog otpada iz zgrada sa statusom kulturnog dobra: pilot projekt istraživanja mogućnosti razmjene i trgovanja u skladu je s Novim akcijskim planom za kružno gospodarstvo (COM(2020) 98 final) koji promiče postupke kružnoga gospodarstva, potiče održivu potrošnju te nastoji osigurati ponovnu upotrebu otpada. Nadalje, reforma je u skladu s LEVEL (s) okvirom razvijenim od strane EK kako bi se uspostavili nacionalni sustavi i baza zgrada sa statusom kulturnog dobra, a sve u cilju poboljšanja identifikacije emisija i rješenja kružnog gospodarstva. Osnovne polaznice kružne uporabe građevinskog otpada, između ostalog, uključuju: poboljšano prepoznavanje otpada, razdvajanje izvora i sakupljanje, poboljšana logistika otpada, poboljšana obrada otpada u skladu s postojećim EU smjernicama (*EU Construction and Demolition Waste Protocol and Guidelines*) i nacionalnim Akcijskim planom. Prelaskom EU na kružno gospodarstvo smanjit će se pritisak na prirodne resurse te će se stvoriti održiv rast i radna mjesta što je preduvjet za postizanje cilja klimatske neutralnosti EU za 2050. i zaustavljanje gubitka bioraznolikosti. Reforma je odgovor na preporuku Vijeća EU za Hrvatsku (Preporuka za preporuku Vijeća o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2022. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Hrvatske za 2022. (COM (2022) 613)), i to na Preporuku br. 1., kojom Vijeće EU preporučuje da Hrvatska u 2022. i 2023. poduzme djelovanja kojima je cilj: "Povećati javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetske sigurnost uzimajući u obzir inicijativu REPowerEU, među ostalim iskorištavanjem sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova Unije..."

Reforma Uvođenje novog modela za pripremu, organizaciju i provedbu programa obrazovanja odraslih usmjerenog na razvoj zelenih vještina i kompetencija u građevinskom sektoru za strane radnike iz trećih zemalja u skladu je sa smjernicom za zapošljavanje br. 6, Odluke Vijeća Europske Unije o smjernicama politika zapošljavanja (2007/491/EC) u kojoj se preporučuje da države članice trebaju stvoriti uvjete za poboljšanje ponude radne snage, vještina i kompetencija, u skladu s Europskim stupom socijalnih prava 1 (obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje), 2 (ravnopravnost spolova), 3b (jednake mogućnosti), 4 (aktivna potpora zapošljavanju), b9 (ravnoteža između poslovnog i privatnog života), 11 (skrb o djeci i potpora) i 17 (uključivanje osoba s invaliditetom).

Reforma je odgovor na preporuku Vijeća EU o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2022. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Hrvatske za 2022. (COM (2022) 613)), i to na Preporuku br. 1., kojom Vijeće EU preporučuje da Hrvatska u 2022. i 2023. poduzme djelovanja kojima je cilj: "Povećati javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetske sigurnost uzimajući u obzir inicijativu REPowerEU, među ostalim iskorištavanjem sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova Unije..."

Reforma „Podizanje svijesti građana u području zelene tranzicije kao rezultat TSI projekta podrške za implementaciju mjera zelene tranzicije u okviru NPOO-a, u obnovi zgrada oštećenih potresom“ sukladna je preporuci Vijeća EU (Preporuka za preporuku Vijeća o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2022. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Hrvatske za 2022. (COM (2022) 613)), i to na Preporuku br. 3., kojom Vijeće EU preporučuje da Hrvatska u 2022. i 2023. poduzme djelovanja kojima je cilj: „Pojačati mjere za smanjenje

potražnje za energijom poboljšanjem energetske učinkovitosti, osobito u stambenim zgradama, te smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima u sektorima grijanja i prometa“, i djelomično sukladna s Preporukom br. 1., kojom Vijeće EU preporučuje da Hrvatska u 2022. i 2023. poduzme djelovanja kojima je cilj: “Povećati javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetske sigurnost, među ostalim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost, plana RePowerEU i drugih fondova EU-a.“ U kontekstu ove reforme javna ulaganja se odnose na uključivanje šire zajednice i poticanje aktivne suradnje privatnog sektora u području zelene tranzicije te poticanje privatnih ulaganja koja doprinose ostvarenju ciljeva.

Što se tiče reforme Poboljšanje učinkovitosti okvira stambene politike, veza s Europskim semestrom sadržana je u preporukama CSR 2021-1.3 (Obratite posebnu pozornost na strukturu javnih financija, kako na prihodnoj tako i na rashodnoj strani proračuna, te na kvalitetu proračunskih mjera, kako bi se osigurao održiv i uključiv oporavak. 1.4 - Dati prednost fiskalnim strukturnim reformama koje će pomoći u osiguravanju financiranja za prioritete javne politike i pridonijeti dugoročnoj održivosti javnih financija.) i 2023-1.4. (Za razdoblje nakon 2024. nastaviti slijediti srednjoročnu fiskalnu strategiju postupne i održive konsolidacije, u kombinaciji s ulaganjima i reformama koje dovode do većeg održivog rasta, kako bi se postigla razborita srednjoročna fiskalna pozicija). U sklopu NRS-a 2030., predviđeno je da se izradi strateški akt: „Strategija stambene politike Republike Hrvatske do 2030. godine“ te je MPGI započeo pripreme aktivnosti vezane na izradu predmetnog strateškog dokumenta pod nazivom Nacionalni plan stambene politike Republike Hrvatske.

Predmetni akt je izravno povezan sa razvojnim smjerovima iz NRS-a 2030.: Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize, Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija, Razvojni smjer 4. Ravnomjeran regionalni razvoj. Također je povezan sa strateškim ciljevima NRS-a 2030.: SC 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji, SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost, SC 12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima.

Vlada je 6. travnja 2023. donijela Odluku o pokretanju postupka izrade Nacionalnog plana stambene politike Republike Hrvatske do 2030. i Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za razdoblje od 2023. do 2024. za što će biti potrebno izraditi studiju priuštivog stanovanja RH te studiju i analizu prikupljenih potrebnih podataka kao podloge za izradu svih neophodnih analiza stanja, sadašnjih modela i realizacija stanovanja u RH i EU. Navedenim Nacionalnim planom i Akcijskim planom obuhvatit će se pitanje stanovanja, a s posebnim osvrtom na moguće politike i modele rješavanja stambenog pitanja za pojedine ciljane skupine te će se u okviru Nacionalnog plana pokrenuti projekti izgradnje zgrada sa stanovima za priuštiti najma stanova u okviru programa društveno poticane stanogradnje, a u realizaciju će se uključiti i državna imovina sa zemljištem i stanovima koje je potrebno privesti namjeni.

Iako stanovanje nije u strogom smislu prioritet NRS-a 2030., smjerovi zacrtani u istome dokumentu sadrže u svojoj suštini stambene političke mjere koje imaju nesumnjivi učinak, posebice u pogledu mobilnosti, konkurentnosti i unutarnjeg tržišta. Uistinu, manjak pristojnih stanova po umjerenoj cijeni predstavlja prepreku na putu ka konkurentnosti, zapošljavanju i socijalnom uključivanju, jer još više oslabljuje najranjivije pojedince i nerazvijene zajednice. Bez pristojnog doma postaje zaista teško pronaći posao, studirati i jednostavno živjeti na onakav način na kakav pojedinac ima pravo živjeti u Europi.

Hrvatska posljednjih godina bilježi jedan od najvećih rasta cijena stanova, što je znatno pogoršalo priuštljivost. Na tržište je utjecalo nekoliko događaja: potres koji je pogodio Zagreb (koji čini veliki udio u transakcijama) značajno je smanjio potražnju za starijim nekretninama u centru grada i značajno povećao potražnju za novoizgrađenim stanovima. To je rezultiralo

naglim padom broja transakcija prvih i naglim rastom cijena drugih. Ostali čimbenici koji pridonose napetostima na tržištu nekretnina uključuju nerazvijenost hrvatskog tržišta kapitala, zbog čega su nekretnine daleko najdominantnija klasa ulaganja i utjecaj turizma. U isto vrijeme, Hrvatska ima relativno velik fond stanova u vlasništvu bilo središnjih ili lokalnih jedinica.

Obuhvat reforme i investicija, razina pripremljenosti i vrijeme potrebno za provedbu

(a) Reformske mjere

C6.1. R7 Kružna uporaba građevinskog otpada iz zgrada sa statusom kulturnog dobra: pilot projekt istraživanja mogućnosti razmjene i trgovanja

Izazov

Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2023.-2028. prepoznaje visok potencijal recikliranja građevinskih materijala, što je također prepoznato na europskoj razini kao jedan od prioritetnih tokova otpada. Prema Pravilniku o građevinskom otpadu i otpadu koji sadrži azbest, cilj sustava gospodarenja građevinskim otpadom je osigurati pripremu za ponovnu uporabu, recikliranje i uporabu drugih materijala, uključujući postupke zatrpavanja i nasipavanja, putem nadležnih tijela do 1. siječnja 2020., u kojem se otpad koristi kao zamjena za druge materijale i neopasni građevni otpad.

Nakon razornih potresa 2020. oštećen je veliki broj zgrada koje su nepokretna kulturna dobra ili se nalaze unutar zaštićenih kulturno-povijesnih cjelina. Zbog oštećenja i naknadne restauracije proizvode se velike količine građevinskog otpadnog materijala.

U Hrvatskoj trenutačno ne postoji model koji bi olakšao razmjenu i ponovnu uporabu građevinskog materijala preostalog nakon obnove zgrada sa statusom kulturnog dobra. Neadekvatno gospodarenje građevinskim otpadnim materijalom ne samo da onečišćuje okoliš, već ova kategorija otpada obuhvaća i veliku količinu otpada na odlagalištima. Istovremeno, naše tržište uvelike ovisi o uvozu materijala iz drugih zemalja, posebice iz Italije. Slijedom navedenoga osmišljenja je reforma u okviru koje će ispitati potrebe, mogućnosti i mehanizmi kružne uporabe građevinskog otpada iz zgrada sa statusom kulturnog dobra, u cilju smanjenja građevinskog otpada, pripreme za ponovnu uporabu i poticanja razmjene građevinskim otpadnim materijalom, s krajnjom svrhom povećanja primjene obrazaca kružnog gospodarenja. U okviru procesa kružnoga gospodarstva resursi općenito zadržavaju vrijednost, jer se koriste učinkovito i kontinuirano, optimizira se odnos između primarnih i sekundarnih resursa, radikalno smanjuje količina otpada, racionalizira potrošnja energije i uporaba materijala, sprečava se nastajanje otpada, potiče se recikliranje i smanjuju količine opasnih kemikalija, što rezultira razvojem novih materijala i tehnologija.

Cilj

Cilj reforme je razviti pilot projekt u dvije odabrane JLS u kojem će se istražiti mogućnosti i potrebe razmjene i trgovanja za kružno korištenje građevinskog otpada iz zgrada sa statusom kulturnog dobra radi promicanja održivih i ekološki prihvatljivih praksi u građevinskoj industriji. Projektom se nastoji smanjiti otpad nastao tijekom obnove ili rušenja zgrada sa statusom kulturnog dobra uspostavljanjem mehanizama za ponovnu uporabu i recikliranje građevinskih materijala. Područje za pilot projekt odabrat će se nakon višekriterijske analize, koja će se nastaviti sektorskim razgovorima s prethodno odabranim općinama. Kriteriji uključuju općine koje su nedavno pogođene potresom, vlasništvo nad zemljištem, postojeću organizacijsku strukturu itd.

Opis

Investicija uključuje pripremu i provedbu pilot projekta na području dvije odabrane JLS. Pilot-projektom o kružnoj uporabi građevinskog otpada iz zgrada sa statusom kulturnog dobra nastoje se riješiti izazovi prenamjene otpadnih materijala iz zgrada kulturne baštine i istodobno istražiti mogućnosti razmjene i trgovanja. Osim toga, ovaj će projekt biti usmjeren na utvrđivanje odgovarajućih infrastrukturnih lokacija kako bi se olakšala učinkovita ponovna uporaba povijesnih građevinskih otpadnih materijala, osiguralo njihovo očuvanje, promicali održivi obrasci gospodarenja otpadom i minimizirao utjecaj na okoliš.

Pilot projekt kružne uporabe građevinskog otpada iz zgrada sa statusom kulturnog dobra ima nekoliko doprinosa. Najprije, projekt ima za cilj rješavanje izazova vezanih uz prenamjenu otpadnih materijala iz kulturno-povijesnih struktura. Umjesto da se ti materijali odbacuju na tradicionalan način, projekt istražuje mogućnosti za njihovu ponovnu uporabu ili recikliranje. Time se promovira održivost i smanjuje gubitak dragocjenih resursa prisutnih u tim zgradama.

Zatim, u okviru reforme istražuju se mogućnosti i potencijali razmjene i trgovine otpadnim materijalima putem digitalne platforme, za čiju uspostavu će se definirati preporuke. To omogućava da se materijali izvučeni iz zgrada sa statusom kulturnog dobra, koji se smatraju otpadom, pretvore u resurse koji se mogu koristiti u drugim građevinskim projektima. Time se potiču prakse kružne ekonomije u građevinskom sektoru, gdje se materijali recikliraju ili ponovno koriste umjesto da završe kao otpad.

Ovi doprinosi projekta omogućuju bolje upravljanje otpadom, smanjuju gubitak dragocjenih resursa i promoviraju održivost u građevinskom sektoru. Istovremeno, projekt pruža nove prilike za razmjenu i trgovinu materijalima putem platforme, potičući ekonomski rast i stvaranje vrijednosti od otpadnih materijala.

Ova inicijativa provodi akcije iz akcijskog plana Svjetske banke (*WB Circular Economy Action Plan on Construction and Demolition waste*), usredotočujući se na specifične potrebe obnove zgrada sa statusom kulturnog dobra. Obje inicijative imaju za cilj promovirati održivo upravljanje otpadom u građevinskom sektoru. Kružna uporaba građevinskog otpada uključuje recikliranje i ponovnu uporabu materijala, smanjujući potrebu za novim resursima i minimizirajući ekološki utjecaj. Akcijski plan Svjetske banke podupire usvajanje načela kružne ekonomije u građevinskom sektoru, naglašavajući smanjenje otpada, povećanje recikliranja i učinkovito korištenje resursa. Integracijom ovih pristupa dionici mogu doprinijeti održivijoj i kružnoj građevinskoj industriji, istovremeno čuvajući povijesno i kulturno naslijeđe. Mjere Akcijskog plana Svjetske banke koje će biti razvijane u navedenom okruženju su: M 1.1. Poboljšanje, razvoj i implementacija web-alata poput CDW Exchangea ili tržišta za oporavak materijala i razmjenu sekundarnih materijala; i M4.4. Izgradnja i opremanje reciklažnih dvorišta za građevinski i ruševni otpad za obradu CDW-a.

Procjena mehanizma razmjene i trgovanja za prenamjenu i ponovnu uporabu povijesnih građevinskih otpadnih materijala uključuje sveobuhvatan postupak evaluacije. Cilj je ove procjene utvrditi izvedivost i djelotvornost uspostave sustava za razmjenu i trgovanje tim materijalima. Razmatranjem različitih aspekata i provođenjem temeljite procjene može se uspostaviti učinkovit mehanizam razmjene i trgovanja za povijesne građevinske otpadne materijale, promičući održivost i kružnost u građevinskoj industriji. Utvrđivanje odgovarajućih infrastrukturnih lokacija za prikupljanje, skladištenje i preraspodjelu povijesnih građevinskih otpadnih materijala uključuje promišljenu analizu više čimbenika. Cilj je identificirati lokacije koje su dobro pozicionirane kako bi olakšale efikasno poslovanje i zadovoljile potrebe projekta.

Time se osigurava učinkovito djelovanje, minimiziraju utjecaji na okoliš i potiče pozitivna uključenost zajednice.

Razvojem sveobuhvatnih smjernica koje se temelje na nalazima pilot-projekta može se učinkovito promicati provedba kružne uporabe građevinskog otpada iz zgrada sa statusom kulturnog dobra na nacionalnoj razini. Smjericama se dionicima pruža plan za donošenje održivih praksi, smanjenje otpada i doprinos očuvanju povijesne baštine uz istodobno poticanje kružnog gospodarstva.

Provedba

Provedba uključuje:

- Razvoj pilot projekta
- Procjenu mehanizma razmjene i trgovanja za prenamjenu i ponovnu uporabu povijesnih građevinskih otpadnih materijala
- Odabir pilot područja
- Provođenje sveobuhvatnog inventara zgrada sa statusom kulturnog dobra na ciljnom području, dokumentiranje njihovih karakteristika, materijala i stanja
- Utvrđivanje prikladne lokacije infrastrukture za sakupljanje, skladištenje i preraspodjelu povijesnog građevinskog otpada
- Opremanje odabranih lokacija i utvrđivanje potreba i specifikacija sustava kružnog korištenja građevinskog otpadnog materijala iz zgrada sa statusom kulturnog dobra, tj. potreba svih dionika u procesu, potrebnih procedura, tehničkih zahtjeva za materijale kako bi se mogli ponovno ugrađivati, tehnologija za provođenje aktivnosti i dr.
- Izradu smjernica za primjenu sustava na nacionalnoj razini, s preporukama za uspostavu nacionalne platforme za razmjenu i trgovanje građevinskim otpadom iz zgrada sa statusom kulturnog dobra
- Promidžbu i vidljivost.

Nacionalna platforma za razmjenu i trgovanje građevinskim otpadom iz zgrada sa statusom kulturnog dobra zamišljena je kao dio šireg informacijskog sustava gospodarenja otpadom, a koji se nalazi u domeni Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja. Platforma treba predstavljati centralizirani sustav u kojem pojedinci i organizacije mogu kupovati, prodavati ili razmjenjivati materijale nastale tijekom aktivnosti izgradnje i rušenja. Ovakva platforma može biti u obliku digitalne platforme, kao što je web stranica ili mobilna aplikacija, koja korisnicima omogućuje objavljivanje popisa, pregledavanje dostupnih materijala, dogovaranje cijena i praćenje transakcija. Nadalje, potrebno je integrirati značajke kao što su recenzije korisnika, ocjene i sigurne opcije plaćanja kako bi se poboljšalo korisničko iskustvo i izgradilo povjerenje među sudionicima. Pružanjem prikladnog i dostupnog tržišta, platforma olakšava ponovnu upotrebu građevinskog otpadnog materijala, preusmjerava ga s odlagališta i promiče održive prakse u građevinskoj industriji. Ovom mjerom definirat će se stvarne potrebe i funkcionalnosti za razvoj opisane platforme sa specifičnim fokusom na zgrade sa statusom kulturnog dobra koje su oštećene u potresu. Rezultati provedbe mjera bit će primjenjivi i na kružnu uporabu građevinskog otpada generiranu drugim prirodnih katastrofama.

Smjernice za primjenu sustava na nacionalnoj razini bit će izrađene putem postupka javne nabave koji će provesti Ministarstvo. Ministarstvo će pokrenuti postupak odabira kako bi identificiralo kvalificiranog izvođača koji će biti odgovoran za izradu smjernica. Smjernice će biti javno objavljene na službenoj web stranici Ministarstva.

Ulaganje je u skladu s načelom DNSH, jer ne uključuje fizičku izgradnju, već predstavlja ispitivanje sustava za kružno korištenje građevinskog otpada iz zgrada sa statusom kulturnog dobra. U dijelu koji se odnosi na razmjenu i trgovinske mogućnosti te prijevoz povezan s istim, osigurat će se da operator zadužen za prikupljanje i logistiku primijeni mjere uspostave sustava upravljanja rizicima za okoliš, zdravlje i sigurnost kako bi se osiguralo cjelovito poštovanje DNSH načela u odnosu na okolišni cilj kontrole i prevencije onečišćenja. Provedbom reforme znatno se pridonosi okolišnom cilju taksonomije EU-a: kružnom gospodarstvu, uključujući sprečavanje nastanka otpada i recikliranje.

Nositelj provedbe	MPGI
Ciljna skupina	JLS (prioritet će imati gradovi i općine na potresom pogođenim područjima (Grad Zagreb, Zagrebačka županija, Krapinsko-zagorska županija, Sisačko-moslavačka županija, Karlovačka županija))
Procijenjeni trošak	3.295.000 EUR
Razdoblje provedbe	Q3/2023. – Q2/2026.

C6.1. R8 Uvođenje novog modela za pripremu, organizaciju i provedbu programa obrazovanja odraslih usmjerenog na razvoj zelenih vještina i kompetencija u građevinskom sektoru za strane radnike iz trećih zemalja

Izazov

U Republici Hrvatskoj sve je veća potreba za uključivanjem stranih radnika u tržište rada, posebice u sektore vezane uz zelena radna mjesta, energetska učinkovitost i obnovu nakon potresa. Kako bi se odgovorilo na tu potrebu, u Nacionalnom akcijskom planu za razvoj vještina u kontekstu zelenih poslova vezanih uz energetska obnova i obnovu nakon potresa iznesena je mjera D, aktivnost D 2.2, kojom se trenutni model cjeloživotnog učenja nastoji prilagoditi zahtjevima stranih radnika. Ova mjera prepoznaje važnost pružanja obrazovnih programa prilagođenih stranim radnicima, usklađenih s nacionalnim standardima, financiranih predloženom reformom.

Kako građevinski sektor doživljava rast i tranziciju prema održivosti, razvoj zelenih vještina i kompetencija postaje ključan u razvoju sektora. Budući da hrvatsko tržište rada sve više ovisi o radnoj snazi iz trećih zemalja, potrebno je omogućiti istovremeno učenje hrvatskoga strukovnog jezika i stjecanje potrebnih znanja i vještina s ciljem učinkovite zelene transformacije sektora.

Strani radnici mogu se suočiti s izazovima u razumijevanju i komuniciranju na hrvatskom jeziku, otežavajući im pristup obrazovnim resursima i sudjelovanje u programima obuke, a brojni strani radnici možda nemaju potrebne tehničke vještine i znanja potrebna za zelena radna mjesta i obnovu nakon potresa. Premošćivanje tog jaza ključno je za njihovu uspješnu integraciju u navedeni sektor.

Budući da jezični tečajevi osmišljeni za svakodnevni život nisu posebno relevantni ili dovoljni za realnost tržišta rada, stjecanje jezičnih vještina specifičnih za određeno zanimanje omogućuje stranim radnicima da steknu jezične vještine povezane s poslom dok skupljaju radno iskustvo u zemlji domaćinu te kombiniranje jezične nastave i strukovnog osposobljavanja, što se pokazalo učinkovitijim od odvojenog, paralelnog ili uzastopnog osposobljavanja za tržište rada.

U suočavanju s izazovom dugoročnog zadržavanja stranih radnika u Hrvatskoj, uspostaviti će se strateški pristup koji će osigurati dugotrajnu održivost prilagodbe obrazovnih programa. Ovaj pristup uključuje pažljivo osmišljene korake kako bi se stranim radnicima pružila kontinuirana podrška i poticaj da ostanu povezani s hrvatskim tržištem rada te da doprinesu održivom razvoju u zemlji.

Jedan od ključnih elemenata navedenog pristupa sastoji se u prilagodbi ovog programa obrazovanja kako bi se omogućilo učenje koje nije ograničeno fizičkom prisutnošću. Online obrazovanje, fleksibilno planiranje i dostupnost digitalnih resursa omogućuju stranim radnicima stjecanje znanja i vještina neovisno o njihovoj lokaciji i kretanju.

Dodatno, stvaranjem mosta između obrazovanja i stvarnih potreba tržišta rada ostvarit će se suradnja s poslodavcima kako bi se osiguralo da obrazovni sadržaji odgovaraju zahtjevima industrije te da strani radnici stječu relevantne kompetencije. Kako bi se očuvala dugoročna povezanost i motivacija stranih radnika, osigurat će se podrška i u smislu pružanja informacija o mogućnostima karijere, savjetima o integraciji i povezanosti s lokalnom zajednicom.

Uspješnost u pristupu dugoročnog zadržavanja radnika procjenjivat će se praćenjem rezultata, identificiranjem izazova te prilagodbom programa prema povratnim informacijama stranih radnika, a u cilju osiguravanja njihovog dugoročnog angažmana i doprinosa zajednici. Na taj način, izgradit će se okruženje koje podržava i ohrabruje strane radnike da ostanu dugoročno angažirani u Hrvatskoj, doprinoseći tako gospodarskom razvoju, društvenoj integraciji i održivom napretku zemlje.

Cilj

Primarni cilj obrazovnih programa za strane radnike iz trećih zemalja je promicanje njihove integracije u tržište rada, s posebnim naglaskom na razvoj zelenih vještina i kompetencija u građevinskom sektoru. Ovi programi imaju za cilj olakšavanje razvoja vještina, promicanje jezičnih vještina, promicanje kulturne integracije i povećanje zapošljivosti.

Opis

Prema podacima MUP-a, 2022. bilo je 140.000 useljenika iz trećih zemalja, a do kraja 2023. očekuje se još oko 180.000 stranih radnika. Analiza Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (HZZ) ukazuje na porast potreba za stranim radnicima u svim sektorima, no kao sektor s najvećim deficitom radne snage ističe se graditeljstvo. Pretpostavlja se da će radna mjesta u tom sektoru u skoroj budućnosti zauzeti državljani trećih zemalja te da će potreba za njihovim osposobljavanjem i prekvalifikacijom biti važna tema. Ekspanzija sektora graditeljstva dovela je do sve veće potražnje za radnom snagom koje u Hrvatskoj nema dovoljno. Nedostatak radne snage trajno predstavlja veliki rizik za graditeljstvo u pogledu mogućnosti da zadovolji potražnju.

S ciljem osiguravanja dovoljnog broja radne snage iz trećih zemalja i njihove što brže integracije na tržište rada i u hrvatsko društvo, predviđena je provedba nekoliko mjera:

1. U pripreмноj fazi za izradu programa obrazovanja za strane radnike iz građevinskog sektora potrebno je ispitati potrebe poslodavaca u sektoru građevine za specifičnim vještinama i kompetencijama radnika za koje je potrebno razviti programe obrazovanja.

Iako postoje određena podudaranja s analizom za Nacionalni akcijski plan za zelene vještine, predmetna analiza se posebno fokusira na potrebe poslodavaca i radnika unutar ovog specifičnog sektora, a uzima u obzir kontinuirane promjene na tržištu rada i u građevinskom sektoru, prepoznajući kako se zahtjevi za vještinama i kompetencijama neprestano mijenjaju

uslijed različitih faktora, uključujući tehnološki napredak, urbanizaciju i zahtjeve obnove nakon prirodnih katastrofa.

U skladu s određenim stupnjem analitičke povezanosti s Nacionalnim akcijskim planom za zelene vještine, predmetni program obrazovanja integrirat će tehnička načela te procese i elemente razvoja vještina kako bi se osigurala koherentnost s Nacionalnim akcijskim planom u kontekstu razvoja zelenih vještina građevinskih radnika iz trećih zemalja koji ne ispunjavaju obrazovne uvjete hrvatskih i europskih standarda za upis programa iz Nacionalnog plana.

2. Na temelju potreba poslodavaca potrebno je razviti programe obrazovanja odraslih za strane radnike iz trećih zemalja s ciljem stjecanja zelenih vještina i kompetencija kako bi im se pružilo potrebno znanje i kompetencije za učinkovit doprinos održivim praksama u građevinskom sektoru. Ovi programi mogu se izvoditi i na nekom od stranih jezika.

Ovakav obrazovni program omogućuje stranim radnicima da budu vješti u zelenoj gradnji, promiče održivost i olakšava njihovu integraciju u radnu snagu zemlje domaćina, RH. U skladu je s ciljevima plana REPowerEU u smislu povećanja održivosti u građevinskom sektoru i smanjenja negativnih utjecaja na okoliš.

Programi će obuhvatiti sadržaje vezane uz zelenu gradnju, pri čemu bi se polaznicima omogućilo sveobuhvatno razumijevanje održivih građevinskih praksi, integracije obnovljivih izvora energije, energetske učinkovitih tehnologija, zelenih građevinskih materijala i tehnika usklađenih sa zelenim načelima.

Rješavanje ove mjere pokrenuto je kontinuiranom komunikacijom sa socijalnim partnerima, poput Hrvatske udruge poslodavaca, Hrvatske obrtničke komore, ostalim relevantnim komorama i drugi. Predstavnici socijalnih partnera i relevantnih udruga imat će pristup razvijenom programu i obrazovnom modelu, što će unijeti dodatnu dinamiku u proces kroz mehanizam povratnih informacija, mišljenja i daljnjih prijedloga.

Ova inicijativa prvenstveno doprinosi poboljšanju vještina radnika iz trećih zemalja i njihovoj boljoj integraciji u društvo. Radnici iz trećih zemalja trenutno nisu u mogućnosti koristiti postojeći sustav vaučera jer postojeći program nije namijenjen njima. Europska komisija odobrila je program samo za hrvatske građane. Iz perspektive Hrvatskog kvalifikacijskog okvira (HKO), potrebno je napomenuti da će program biti dizajniran za radnike iz trećih zemalja, prije svega zbog činjenice da isti nemaju formalne preduvjete za integraciju u hrvatski obrazovni sustav.

3. Jezične vještine radnika trećih zemalja bitan su aspekt za pristup programima obrazovanja te predstavljaju primarnu barijeru za njihovu integraciju, stoga je u sklopu programa potrebno razviti i odgovarajući modul strukovnog hrvatskoga jezika koji je prilagođen usvajanju sadržaja iz građevinskog sektora.

Kroz modul radnici će steći jezične vještine čime se omogućuje učinkovita komunikacija i razumijevanje unutar radnog mjesta i širih konteksta. Modul uključuje hrvatski jezik u građevinskoj struci i interkulturalni modul za poticanje kulturne integracije i razumijevanja među stranim radnicima.

Programe obrazovanja odraslih potrebno je razvijati na temelju standarda upisanih u HKO čime osiguravamo prepoznavanje stečenih kvalifikacija na tržištu rada.

Kako bi se postiglo sudjelovanje stranih radnika i njihov maksimalni angažman te usklađivanje obveza učenja s radnim rasporedima, programi obrazovanja moraju biti fleksibilni. To podrazumijeva da se programi temelje na učenju temeljenom na radu kod poslodavca ili u

simuliranim uvjetima (praktične radionice) u kombinaciji s teorijskom nastavom i samostalnim učenjem te da se mogu izvoditi u kontaktnoj nastavi ili kroz alate za učenje na daljinu. Prije pohađanja učenja temeljenog na radu, programima obrazovanja propisano je da polaznik mora proći program Zaštite na radu koji se održava u okviru obrazovnog programa. Zakonom o strukovnom obrazovanju, koji se primjenjuje i u obrazovanju odraslih, propisano je da se u provedbi učenja temeljenog na radu osiguravaju propisane mjere zaštite na radu i mjere sigurnosti sukladno posebnim propisima.

Općenito, uvođenjem programa obrazovanja odraslih u građevinskom sektoru za strane radnike iz trećih zemalja: razvojem zelenih vještina i kompetencija želi se stranim radnicima pružiti znanje i kompetencije potrebne za doprinos održivim praksama u građevinskoj industriji. Prilagođavanjem programa njihovim specifičnim potrebama, nuđenjem sveobuhvatnog kurikuluma, pružanjem jezične podrške, te poticanjem kulturne integracije, program podržava uspješnu integraciju i profesionalni razvoj stranih radnika u radnoj snazi Republike Hrvatske.

Na taj način, omogućuje se ciljano oblikovanje programa obrazovanja kako bi se zadovoljile stvarne potrebe tržišta rada, uz istovremeno oblikovanje poticajnog i inkluzivnog okruženja usmjerenog na punu podršku integraciji stranih radnika iz trećih zemalja u društvo.

Provedba

Provedba uključuje:

- Suradnju s relevantnim dionicima kao što su sektorska udruženja, obrazovne ustanove i nadležne institucije (ministarstva, agencije, HZZ itd.) radi razvoja potrebnih programa obrazovanja odraslih sukladno HKO-u. Povezanost sa socijalnim partnerima i drugim dionicima vidljiva je i u prvoj i u pretposljednjoj stavci (suradnja s poslodavcima). Socijalni partneri i ostali dionici sudjeluju u izradi standarda zanimanja i kvalifikacija i definiraju ključne kompetencije za bavljenje određenom djelatnosti, a njihova je obveza sukladno HKO-u kontinuirano ih ažurirati i osuvremenjivati. Nadalje, kroz provedbu učenja temeljenog na radu, propisana je obvezna suradnja obrazovne ustanove i poslodavca kako bi se ostvarili očekivani ishodi učenja polaznika. U provedbi učenja temeljenog na radu poslodavac je obavezan odrediti polazniku mentora koji osigurava i organizira radno okruženje za stjecanje znanja i vještina potrebnih za obavljanje poslova određenog zanimanja te provodi proces rada i učenja na radnom mjestu u svrhu postizanja propisanih ishoda učenja.
 - Razvoj programa obrazovanja odraslih koji obuhvaćaju:
 - stjecanje kompetencija iz područja zelene gradnje, obnovljivih izvora energije, energetski učinkovitih tehnologija, zelenih građevinskih materijala, tehnika usklađenih sa zelenim načelima i dr.
 - učenje temeljeno na radu kod poslodavca ili u simuliranim uvjetima (praktične radionice) u kombinaciji s teorijskom nastavom i samostalnim učenjem. Pri upisu u određeni program, ustanova radi procjenu ranije stečenih znanja i vještina. Provedba programa obrazovanja prilagođena je prethodnom obrazovanju, znanju, vještinama i sposobnostima polaznika. Na kraju obrazovnog programa polaznik ima mogućnost (ne obavezu) polaganja završnog rada, a znanja, vještine i sposobnosti stečene obrazovanjem dokazuju se javnom ispravom koju ustanova može izdati temeljem rješenja Ministarstva o izvođenju tog programa obrazovanja.
 - Razvoj modula hrvatskoga jezika u građevinskoj struci i interkulturalnog modula za poticanje kulturne integracije i razumijevanja među stranim radnicima
-

- Uspostavu suradnje poslodavaca i ustanova za obrazovanje odraslih s ciljem provedbe učenja temeljenog na radu
- Promidžbu i vidljivost.

Ulaganje je u skladu s načelom DNSH jer ne uključuje fizičku izgradnju, već razvoj zelenih vještina stranih radnika iz trećih zemalja u građevinskom sektoru.

Nositelj provedbe	MPGI, MZO u suradnji s obrazovnim institucijama
Ciljna skupina	Strani radnici iz trećih zemalja; poslodavci; ustanove za obrazovanje odraslih
Procijenjeni trošak	530.000 EUR
Razdoblje provedbe	Q3/2023. – Q2/2026.

C6.1. R9 Poboljšanje učinkovitosti okvira stambene politike

Izazov

Svaka zemlja članica EU-a upravo kroz stambenu politiku odgovara na izazove, tako i Republika Hrvatska očekivano će kroz svoju strategiju odrediti smjer suočavanja s pitanjem negativnih demografskih kretanja, ograničenom priuštivosti, kontinuiranog rasta cijena na tržištu nekretnina, ali ujedno i ciljeve na kojima će se bazirati razvoj novih modela po uzoru na dobre prakse. Ovom reformom postavlja se izazov strukturiranja javne politike i definiranja posebnih ciljeva u području stanovanja s pripadajućim pokazateljima ishoda.

Stambena politika države predstavlja skup mjera usmjerenih na područje stanovanja, pri čemu njezine temelje čine izravne i neizravne mjere ekonomskog, socijalnog i prostornog karaktera. Kvalitetno, odnosno prikladno stanovanje ima nespornu ulogu u gospodarskom, socijalnom i ekološkom, jednom riječju, održivom razvoju pojedine zemlje. Razvoj stambene politike Republike Hrvatske opterećen je specifičnim povijesnim razvojem zemlje, a predstavlja jedan od najvažnijih aspekata urbanog razvoja zemlje. Stambene politike imaju direktan utjecaj na adekvatno stambeno zbrinjavanje te objektivnu i subjektivnu dimenziju kvalitete života stanovništva. Nadalje, provođenje adekvatnih mjera može imati pozitivne utjecaj na demografski razvoj države.

U europskom kontekstu, različite članice Europske unije nastoje provođenjem određenih stambenih politika pridonijeti ravnomjernom razvoju svog teritorija u smislu socijalnog, urbanog i teritorijalnog razvoja zemlje. Identifikacija i analiza dobrih praksi, ali i neuspjelih politika, mogu poslužiti kao temelj uspješnog razvoja buduće politike stanovanja Republike Hrvatske.

Cilj

Glavni cilj ove reformske mjere je donošenje Nacionalnog plana stambene politike i Akcijskih planova te Inovativnog programa usmjerenog podizanju kvalitete stanovanja, Javnog sustava za učinkovitije upravljanje stanovima i Pilot programa za mlade kojima će se stvoriti administrativni okvir za ispunjavanje glavne svrhe ovih planova kojima će se građanima omogućiti pristupačno stanovanje koje istovremeno mora zadovoljiti utvrđene standarde kvalitete, a donošenjem ovih planova stvorit će se administrativni okvir za koji je moguće težiti dodatnim ciljevima poput smanjenja smanjenje iseljavanja, stambenog zbrinjavanja zbrinjavanje mladih, naseljavanja naseljavanje deficitarnim kadrom, povećanja radne mobilnosti, olakšavanja života starijim osobama, povećanja konkurentnosti domaćeg

gospodarstva, izvrsnosti u arhitekturi, zelene i kružne stanogradnje, održive stanogradnje i drugo.

Opis

Nacionalni plan stambene politike je interdisciplinarni dokument za kojeg je potrebna suradnja stručnjaka iz područja: arhitekture, urbanizma, graditeljstva, sociologije, demografije, i ekonomije te će stoga u meduresornu radnu skupinu biti uključeni i pripadnici stručne i akademske zajednice kako bi se navedena problematika sagledala i analizirala iz svih potrebnih aspekata, kako bi se na temelju dobivenih rezultata izradio konačni dokument. Kroz rad Radne skupine planirana je detaljna analiza stambenog fonda, odrednica ponude i potražnje za stambenim fondom te projekcija razlike između ponude i potražnje za stambenim jedinicama kako bi se na osnovi tih nalaza mogle formulirati smjernice za Nacionalni plan. Bit će definirani posebni ciljevi i pokazatelji ishoda.

U sklopu ove reforme planiraju se, osim izrade Nacionalnog plana stambene politike, i izrade slijedećih pripremnih dokumenata:

1. Inovativni program usmjeren podizanju kvalitete stanovanja
 - Cilj programa je osigurati plan za realizaciju novih struktura za javno stanovanje, s ciljem povećanja pristupačnosti stanovanja, s posebnom pažnjom prema postojećim kapacitetima te obnovi degradiranih područja, usmjereno prema zelenim inovacijama i održivosti. Program će se s posebnom pažnjom razviti usmjeren ka: brownfield investicijama obnovom i povećanjem kapaciteta javnog stanovanja, urbanom regeneracijom, ojačanjem pristupačnosti i sigurnosti, smanjenjem nedostatka stambenih jedinica i podizanjem kvalitete okoliša, te uporabom inovativnih modela i instrumenata u upravljanju, inkluzijom i intervencijama u sektoru javnog stanovanja.
2. Javni sustav za učinkovitije upravljanje stanovima koji su u najmu
 - Javni sustav za upravljanje postojećim resursima koji se iznajmljuju ima za cilj poboljšati funkcioniranje najmodavaca i najmoprimaca. Razvoj navedenog sustava očekuje se da će povećati količinu stambenih jedinica koje se iznajmljuju po priuštivim tržišnim cijenama, ali ujedno i poboljšati pristupačnost stanova koji su na raspolaganju, posebno mladima i mladim obiteljima. Cilj sustava je formirati uslugu koja će imati ulogu posrednika između vlasnika stana i najmoprimca.
3. Pilot program za mlade
 - Mladi, posebice nakon perioda edukacije, raspolažu s vrlo niskim primanjima, zaposleni su na određeni rok ili stažiraju kod poslodavaca. U toj fazi nisu uglavnom kreditno sposobni, niti su u mogućnosti priuštiti si stanove po tržišnim cijenama. S druge strane kupovina stana onemogućava njihovu mobilnost i povećava životne troškove posebice kad se životni uvjeti izmijene (radi stupanja u brak, djeca, i sl.). Pilot program adresira mladu populaciju, s ciljem izrade programa prikladnih kohabitativnom stanovanju mladih. Program će biti koncipirani i ostvareni u suradnji s JLS.

U sklopu reforme je također planirana izrada **Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za razdoblje 2024.- 2025.**

Provedba

Provedba će biti osigurana kroz definirani integrirani institucionalni okvir provedbe Nacionalnog plana s jasno naznačenim nositeljima i koordinatorima ostvarenja pojedinih ciljeva.

Provedba uključuje:

- Donesen Nacionalni plan stambene politike – Q3/2024., analiza i plan
- Donesen Inovativni program usmjeren podizanju kvalitete stanovanja – Q3/2025., analiza i program
Izrada analiza u cilju razvoja metodologije za definiranje prioriternih područja koja iziskuju podizanje kvalitete stanovanja. Izrada analiza postojeće prostorno-planske dokumentacije i strateških dokumenata kojima se regulira pitanje postojećih i budućih kapaciteta. Po potrebi: organizacija fokus radionica s ciljanim skupinama. Izrada analiza postojećih struktura kojima se raspolaže u svrhu javnog stanovanja.
- Izrađen i u funkciji Javni program za učinkovitije upravljanje stanovima koji su u najmu – Q4/2025. – analiza i program
Izrada analiza postojećih kapaciteta koji su raspoloživi za najam: privatni i javni. Po potrebi: priprema zakonskih i podzakonskih akata, kojima će se omogućiti sigurno i fleksibilno upravljanje pravima osoba koje ostvaruju pravo koristiti javni najam, ovisno o njihovom materijalnom statusu i potrebama u stanovanju.
- Donesen Pilot program za mlade – Q2/2026. – analiza, program i pilot projekt
Analiza interesa i potražnje za stambenim zbrinjavanjem kod mlade populacije. Analiza postojećih resursa. Izrada financijskih mehanizama za kupovinu ili izgradnju stambenih objekata namijenjenih za najam. U suradnji s JLS identifikacija potreba i izrada razvojnih modela u cilju osiguranja demografske stabilnosti.
Realizacija pilot projekata kojima će se testirati zaključci analiza i programa.
- Donesen Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana za razdoblje 2024.-2025. – Q3/2024. – analiza i program

Nositelj provedbe	MPGI
Ciljna skupina	Svi građani
Procijenjeni trošak	2.500.000 EUR
Razdoblje provedbe	8/2023.-6/2026.

4. Ključne točke provedbe reforme i investicija

C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo

(a) Kvalitativni pokazatelji

do kraja Q1/2024., uspostava nacionalnog koordinacijskog tijela za vodik	C1.2. R1-I7
do kraja Q4/2023., usvojen Plan razvoja geotermalnog potencijala	C1.2. R1-I8
do kraja Q4/2025., uspostavljeno Certificiranje bioplina	C1.2. R1-I8
do kraja Q2(Q3)/2026., pripremljena dokumentacija za CCS	C1.2. R1-I8

(b) Kvantitativni pokazatelji

do kraja, Q4/2026., broj rekonstruiranih postrojenja u sklopu elektroenergetskog sustava	C1.2. R1-I5
do kraja Q4/2026., uspostavljeno skladište baterija od 20 MW	C1.2. R1-I5
do kraja Q4/2026., povećan kapacitet LNG terminala	C1.2. R1-I6
do kraja Q4/2026., izgrađen Plinovod Zlobin – Bosiljevo	C1.2. R1-I6
do kraja Q4/2026., izgrađen Plinovod Bosiljevo – Sisak – Kozarac	C1.2. R1-I6
do kraja Q4/2026., izgrađen Plinovod Lučko – Zabok	C1.2. R1-I6
do kraja Q4/2026., izgrađeni Plinovodi Split-Zagvozd i Zagvozd - BH granica	C1.2. R1-I6
do kraja Q4/2026., dovršene dodatne aktivnosti u razvoju geotermalne energije za toplinarstvo	C1.2. R1-I7
do kraja Q2(Q3)/2026., broj projekata punjača za električne autobuse	C1.2. R1-I8

C6.1. Dekarbonizacija zgrada

(a) Kvalitativni pokazatelji

do kraja Q1/2026., završetak pilot projekta opremljenim i funkcionalnim odgovarajućim infrastrukturnim lokacijama za olakšavanje učinkovite ponovne uporabe povijesnih građevinskih otpadnih materijala	C6.1. R7
do kraja Q1/2026., usvojene nacionalne smjernice za uspostavu sustava kružnog korištenja građevinskog otpadnog materijala iz zgrada sa statusom kulturnog dobra	C6.1. R7
do kraja Q1/2025., razvijen program obrazovanja odraslih koji pokriva ključna područja zelene gradnje	C6.1. R8
do kraja Q2/2026., razvijen modul hrvatskoga jezika u građevinskoj struci i interkulturalnog modula	C6.1. R8
do kraja Q3/2024., donesen Nacionalni plan stambene politike	C6.1. R9
do kraja Q3/2024., donesen Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana za razdoblje 2024.-2025.	C6.1. R9

do kraja Q3/2025., donesen Inovativni program usmjeren podizanju kvalitete stanovanja	C6.1. R9
do kraja Q4/2025., izrađen i u funkciji Javni sustav za učinkovitije upravljanje stanovima koji su u najmu	C6.1. R9
do kraja Q2/2026., donesen Pilot program za mlade	C6.1. R9
(b) Kvantitativni pokazatelji	
/	

5. Projekti s prekograničnom i višedržavnom dimenzijom i učinkom

Usljed ruske agresije na Ukrajinu Europi je potreban novi koncept opskrbe energijom, što znači pronalaženje novih izvora opskrbe, a posebno stvaranje novih putova opskrbe. LNG terminal na otoku Krku važna je komponenta za opskrbu Europe s juga, a već sada može zadovoljiti hrvatske godišnje potrebe za plinom. Međutim, već je pokrenut proces nadogradnje LNG terminala na Krku na kapacitet 6,1 BCM godišnje čime se nudi i potencijal za potporu susjednim zemljama u nabavi dodatnog prirodnog plina, a u budućnosti i vodika, što također koristi opskrbi Europe u cjelini.

Stoga je uspostavljena suradnja Hrvatske, Austrije i Bavarske vezana uz opskrbu prirodnim plinom. Sve tri strane se zajednički zalažu da se terminal na Krku nadogradi te priključi na postojeće mreže plinovoda, posebno plinovoda Zlobin – Bosiljevo, plinovoda Lučko – Zabok – Rogatec, plinovoda Trans Austria, plinovoda West Austria i prema potrebi plinovoda Penta West. U tu su svrhu je potpisano i pismo namjere između triju strana na Krku u studenom 2022. godine. U pismu namjere je predviđeno uspostavljanje zajedničke upravljačke skupine na razini stručnjaka koja treba ispitati tehničku, vremensku i financijsku izvedivost projekata. Cilj je pronaći rješenje koje se u najvećoj mogućoj mjeri temelji na postojećoj mrežnoj infrastrukturi i priprema je za transport klimatski neutralnog vodika.

Također, izgradit će se i veza prema Bosni i Hercegovini tj. tzv. Južna plinska interkonekcija s Bosnom i Hercegovinom koja uključuje s hrvatske strane plinovod Split - Zagvozd i plinovod Zagvozd - BH granica kojima će se povezati i Bosna i Hercegovina te će se osigurati novi dobavni pravac plina (a kasnije potencijalno i vodika) u Bosnu i Hercegovinu što treba ojačati i njezinu energetska tranziciju.

Hrvatska intenzivno sudjeluje u aktivnostima u okviru „Doline vodika Sjeverni Jadran“ zajedno s Republikom Slovenijom i Autonomnom regijom sjeverne Italije (Friuli, Venezia i Giulia). „Dolina vodika Sjeverni Jadran“ ima važnu ulogu i u osiguravanju vidljivosti sva tri teritorija unutar EU-a, kao i njihove vodeće pozicije ispred 13 najmlađih država članica EU-a (EU 13 države), koje još uvijek nemaju dovoljno razvijen potencijal za proizvodnju i korištenje obnovljivog vodika.

Nakon potpisivanja Pisma namjere uspostavljena je zajednička radna skupina (engl. *Joint Working Group* - JWG) u koju su imenovani predstavnici ministarstava i lokalne zajednice koji imaju pravo odlučivanja. No, osim njih, u radnu skupinu su imenovani predstavnici znanstvene zajednice te industrije, ali je njihova uloga savjetodavna.

U sklopu „Doline vodika Sjeverni Jadran“ uspostavljen je konzorcij, u koji je nakon mapiranja potencijalnih projekata po teritorijima uključeno 37 partnera. Prijava je podnesena 20. rujna 2022. za financiranje u iznosu od 25 milijuna eura te su u siječnju 2023. objavljeni rezultati.

Projekt „Dolina vodika Sjeverni Jadran“ pozitivno je ocijenjen te je u srpnju 2023. potpisan Ugovor o financiranju čime se osigurala dodjela 25 milijuna eura bespovratnih sredstava.

No, zbog sve većeg broja projekata vezanih uz vodik, pokrenuta je institucionalizacija ove doline vodika na čemu će raditi predstavnici MINGOR-a, slovenskog ministarstva za okoliš, klimu i energetiku te predstavnik talijanske regije. Cilj je oformiti udruženje koje bi se registriralo u Belgiji po principu AISBL (engl. *Association Internationale Sans But Lucratif*; *international association without lucrative purpose*). Spomenuto udruženje nastavilo bi promovirati interese tri teritorija, mapirati nove projekte, povezivati projekte sva tri teritorija, osiguravati međunarodnu suradnju i voditi računa o izvorima financiranja i pozivima za financiranje. U sklopu udruženja bi se provodili projekti za sredstva alocirana u poglavlju REPowerEU u NPOO.

6. Konzultacije s lokalnim i regionalnim vlastima i drugim relevantnim dionicima

Svi projekti predloženi u sklopu REPowerEU projekta iz energetskeg sektora prošli su konzultacije s određenim dionicima. Ovdje je prvenstveno komunikacija bila usmjerena na promotore projekata ili potencijalne korisnike sredstava ili implementiranih projekata. Također, tijekom 2023. i 2024. radi se izmjena Integriranog energetskeg i klimatskeg plana, a u sklopu njegovih izmjena se održava niz radionica i aktivnosti posvećenih komuniciranju s javnosti. Integrirani energetskeg i klimatskeg plan će u izmjenama obuhvatiti i područja za koja se alociraju sredstva iz REPowerEU čime se taj dio aktivnosti jasno komunicira sa svim dionicima navedenih aktivnosti.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (MMPI) je tijekom veljače i ožujka 2023. prikupilo i obradilo projektne ideje od dionika iz sektora prometa, uključujući Hrvatske autoceste d.o.o., HŽ Putnički prijevoz i ALTPRO d.o.o. Operatori javnog prijevoza (koji imaju sklopljene PSO ugovore) pozvani su da iskažu potrebe za novim vozilima na alternativni pogon. Provedeno je usklađivanje ciljnih vrijednosti i ključnih etapa iz NPOO-a i Provedbene odluke Vijeća sa zatečenim stanjem provedbe investicija, pri čemu su dionici uključeni u provedbu NPOO-a - HŽ Putnički prijevoz, Project 3 Mobility d.o.o. i Zračna luka Zadar dostavili prijedloge izmjena razdoblja provedbe. Prijedlozi čiji doprinos ciljevima plana REPowerEU i NPOO-a je ocijenjen najznačajnijim u odnosu na procijenjeni trošak implementacije uvršteni su u Dodatak NPOO-u.

Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (MPGI) pokrenulo je 2018. Otvoreni dijalog partnera i „Povelju o suradnji u cilju dekarbonizacije zgrada do 2050. godine“, čijim potpisivanjem potpisnici simbolično postaju partneri sa zajedničkim ciljem transformacije postojećeg fonda zgrada. Otvoreni dijalozi partnera okupljaju predstavnike državne i lokalne uprave, akademske zajednice i stručne javnosti, građevinskog i energetskeg sektora te pratećih industrija na tematskim radionicama koje organizira MPGI. Uspostavom Otvorenog dijaloga partnera želi se stvoriti široka mreža povezanih stručnjaka koji su spremni na zajednički dijalog i doprinos dekarbonizaciji fonda zgrada do 2050. godine. U fokusu Šestog otvorenog dijaloga partnera (2022.) bio je NPOO odnosno „6.1. Inicijativa Obnova zgrada“ te reforme i investicije koje su obuhvaćene inicijativom 6.1., rezultati dijaloga poslužili su za dio smjernica pri izradi dodatka NPOO-u.

7. Digitalna dimenzija

Iako je većina projekata i investicija u sklopu energetike usmjerena prvenstveno na dekarbonizaciju i zelenu tranziciju dio njih ima i digitalnu dimenziju. Ovdje prvenstveno govorimo o projektima koji za cilj imaju korištenje i prikupljanje podataka. Najbolji primjer je ugradnja digitalnih brojlara kojima je glavni cilj u manje vremena dobiti konkretne i vrlo točne podatke o proizvodnji i potrošnji električne energije. S obzirom na zakonodavne mogućnosti ovakve podatke bi trebalo osigurati kontinuirano i u realnom vremenu. Osim toga, bitna je digitalna dimenzija i u projektima vezanim uz prometni sektor poput primjerice refita lokomotiva, jer dio projekta predviđa ugradnju IT sustava koji povezuje sve elemente i osigurava nesmetano upravljanje.

MMPI prilagođava dvije mjere s digitalnom komponentom kako bi ostvarile bolju povezanost s ciljevima REPowerEU. Implementacija novog sustava naplate cestarine i na dionicama koncesionara u RH: Bina Istra i AZM, uz prethodno nominirane dionice HAC-a, proširuje koristi novog sustava na cijelu autocestovnu mrežu. Tehnički problemi koji proizlaze iz zastarjelosti današnjeg sustava naplate cestarine na ovaj će način biti otklonjeni u potpunosti. Širenjem obuhvata investicije smanjit će se i transakcijski troškovi povezani s postojanjem više paralelnih sustava naplate te će se investicija bolje uklopiti u nastojanja za uspostavljanje mogućnosti prometovanja i jedinstvene naplate cestarine unutar mreže europskih operatera autocesta. Novi sustav za prodaju karata u željezničkom putničkom prijevozu pruža bolju mogućnost uvođenja novih tehnologija u poslovanje prijevoznika HŽ Putnički prijevoz od ranije predložene nadogradnje sustava prodaje karata u vlaku. Bez potrebe za integracijom na postojeći sustav prodaje, olakšava se uspostava okruženja koje potiče putnike na korištenje željenih prodajnih kanala.

Mjera C6.1. R7 „Kružna uporaba građevinskog otpada iz zgrada sa statusom kulturnog dobra: pilot-projekt istraživanja mogućnosti razmjene i trgovanja“ predviđa u određenoj mjeri digitalizaciju procesa utvrđivanjem potreba i specifikacija nacionalne platforme za ponovnu upotrebu građevinskog otpada. Provedba nacionalne platforme za ponovnu upotrebu građevinskog otpada, koja je u domeni MINGOR-a trebala bi uključivati stvaranje centraliziranog sustava u kojem pojedinci i organizacije mogu kupovati, prodavati ili razmjenjivati materijale nastale tijekom aktivnosti izgradnje i rušenja. Ovakva platforma može biti u obliku digitalne platforme, kao što je web stranica ili mobilna aplikacija, koja korisnicima omogućuje objavljivanje popisa, pregledavanje dostupnih materijala, dogovaranje cijena i praćenje transakcija. Nadalje, potrebno je integrirati značajke kao što su recenzije korisnika, ocjene i sigurne opcije plaćanja kako bi se poboljšalo korisničko iskustvo i izgradilo povjerenje među sudionicima. Pružanjem prikladnog i dostupnog tržišta, platforma olakšava ponovnu upotrebu građevinskog otpadnog materijala, preusmjerava ga s odlagališta i promiče održive prakse u građevinskoj industriji. Ovom mjerom definirat će se stvarne potrebe, specifikacije i funkcionalnosti za razvoj opisane platforme sa specifičnim fokusom na zgrade sa statusom kulturnog dobra koje su oštećene u potresu. Rezultati provedbe mjera bit će primjenjivi i na kružnu uporabu građevinskog otpada generiranu drugim prirodnim katastrofama.

8. Zelena dimenzija

U sklopu novih investicija vezanih uz energetske sektor posebno je važna zelena dimenzija. Ovo je posebno vezano uz projekte modernizacije i nadogradnje elektroenergetske mreže, ali i projekte vezane uz korištenje vodika, korištenje geotermalne energije u toplinarstvu, proizvodnju

biometana te razvoj infrastrukture za punjenje autobusa na baterije. Sve navedeno direktno doprinosi dekarbonizaciji i smanjenju emisija CO₂ te ima snažnu zelenu dimenziju. Također, iako je dio ulaganja vezan uz proširenje LNG terminala i proširenje kapaciteta plinovoda treba napomenuti kako će svi plinovodi biti spremni za budući transport vodika čime se i tim projektima daje svojevrsna zelena dimenzija.

Za sektor prometa proširuje se opseg tri postojeće investicije koje ostvaruju doprinos zelenoj tranziciji. Investicije promiču cilj zamjene fosilnih goriva u prometnom sektoru kroz povećanje udjela vozila bez emisija u javnim voznim parkovima. Značajnim povećanjem broja nabavljenih autobusa na alternativni pogon ubrzava se dinamika zamjene voznog parka te se za operatore javnog prijevoza (koji imaju sklopljene PSO ugovore) dodatno smanjuje financijsko opterećenje povezano s uvođenjem tipa vozila koji ranije nije bio prisutan u javnom prijevozu putnika. U željezničkom prometu, implementacija prethodno uvedenih mjera prilagodbe klimatskim promjenama dopunjava se investicijom u razvoj alternativne tehnologije za dekarbonizaciju željeznica, u obliku vodikove energetske jedinice za napajanje električnih lokomotiva smještene u zasebnom vagonu. Rješenje pruža brzu metodu nadogradnje vodikovog pogona na postojeća željeznička vozila. Jačanje mjere razvoja infrastrukture alternativnih goriva u vidu izgradnje većeg broja brzih punionica odgovor je na očekivani porast broja električnih vozila te njihovog udjela u ukupnoj floti vozila. Investicijom se ispravlja nedostatak mjesta za punjenje snage 50 kW utvrđen na temelju provedene analize, čime se osigurava dostatna infrastruktura za punjenje.

Provedbom reforme kružnog korištenja građevinskog otpadnog materijala iz zgrada sa statusom kulturnog dobra doprinosi se okolišnom cilju taksonomije EU: kužnom gospodarstvu, uključujući sprječavanje nastanka otpada i recikliranje. Pružanjem prikladnog i dostupnog tržišta, olakšava se ponovna upotreba građevinskog otpadnog materijala, preusmjerava ga s odlagališta i promiče održive zelene prakse u građevinskoj industriji. U okviru procesa kružnoga gospodarstva resursi općenito zadržavaju vrijednost, jer se koriste učinkovito i kontinuirano, optimizira se odnos između primarnih i sekundarnih resursa, radikalno smanjuje količina otpada, racionalizira potrošnja energije i uporaba materijala, sprječava se nastajanje otpada, potiče se recikliranje i smanjuju količine opasnih kemikalija, što rezultira razvojem novih materijala i tehnologija. Nadalje, uvođenjem novog modela obrazovanja odraslih usmjerenog na razvoj zelenih vještina i kompetencija, odgovara se na deficit zelenih poslova vezanih uz energetske obnovu i obnovu nakon potresa. Kako građevinski sektor doživljava rast i tranziciju prema održivosti, razvoj zelenih vještina i kompetencija postaje ključan u razvoju sektora. Razvoj programa obrazovanja odraslih obuhvaća stjecanje kompetencija iz područja zelene gradnje, obnovljivih izvora energije, energetske učinkovitih tehnologija, zelenih građevinskih materijala i tehnika usklađenih sa zelenim načelima, što je sve u funkciji promicanja zelene dimenzije u provođenju reformi. Reformom podizanja svijesti građana u području zelene tranzicije stvaraju se preduvjeti za zaokret prema održivim obrascima ponašanja građana, koji će, primjenom stečenog znanja o važnosti zelene infrastrukture, prilagodbe i ublažavanja učinaka klimatskih promjena, korištenja rješenja temeljenih na prirodi, kružnog gospodarenja prostorom i zgradama te energetske učinkovitosti te uz osjećaj zajedničke odgovornosti, preuzeti aktivnu ulogu u procesima zelene urbane obnove i stvaranja klimatski otpornog i održivog društva.

9. Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“

U energetske sektoru postoji dio projekata u kojem načelo „Ne nanosi značajnu štetu“ (DNSH) derogira, jer se radi o plinskim projektima odnosno o projektima vezanim uz distribuciju prirodnog plina u treće zemlje. Ovdje će se voditi računa da se negativni učinci smanje na najmanju

moguću mjeru. Također, od ostalih projekata, dio vezan uz razvoj elektroenergetskog sustava samo je svojevrsni nastavak već financiranih aktivnosti za koje je načelo DNSH već ispunjeno u sklopu NPOO-a te se ovdje ne očekuju značajniji problemi. Za ostale projekte i investicije sam princip je procijenjen.

Aktivnosti u sektoru prometa povezane s ciljevima REPowerEU predstavljaju modifikaciju investicija u sklopu NPOO-a, bez značajnih izmjena u tipu planiranih aktivnosti. Na temelju inicijalne procjene, prema kojoj investicije u izvornom obliku zadovoljavaju DNSH načelo, odnosno neće bitno štetiti okolišnim ciljevima zadanima u Uredbi Europskog parlamenta o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja, smatra se da je zaključak o nepostojanju znatnog predvidivog učinka na okolišne ciljeve primjenjiv i na nove aktivnosti. Dodatno, iako investicija novog sustava elektroničke naplate cestarine predstavlja modifikaciju, zbog proširenja na dionice koncesionara, provedena je dodatna procjena, kojom je potvrđeno kao i na dionicama autoceste pod upravljanjem HAC-a, kako će se korisnicima omogućiti vožnja bez potrebe zaustavljanja na naplatnim postajama kompletne mreže autocesta u Hrvatskoj što će se pozitivno odraziti na zaštitu okoliša i sigurnost cestovnog prometa.

Sve nove reforme i investicije u domeni obnove zgrada konstruirane su na način da u potpunosti uvažavaju DNSH načelo. Novim reformama planirane su aktivnosti koje ne uključuju fizičku izgradnju novih lokacija, već uspostavu sustava za kružno korištenje građevinskog otpada, razvoj zelenih vještina te povećanje svijesti i znanja među građanima i zainteresiranim skupinama u području zelene tranzicije. Prema tome, planirane reforme u skladu su s načelom DNSH i znatno pridonose okolišnim ciljevima EU.

2. 2. MODIFICIRANE KOMPONENTE

1. Sažetak

Tablica 2. Opis izmjena i dopuna NPOO komponenti

Naziv modificirane komponente	C1. GOSPODARSTVO
Investicija/reforma CID referenca	C1.1.1. R4-I1
Naziv investicije/reforme	Potpora poduzećima za tranziciju na energetske i resursno učinkovito gospodarstvo
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Razdoblje provedbe ✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C1.1.1. R5
Naziv investicije/reforme	Diversifikacija tržišta kapitala i poboljšanje pristupa alternativnom financiranju
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Dopuna
Pravna osnova promjene	✓ Članak 14. stavak 2. – zahtjev za zajam
Izmijenjeni elementi	✓ Opis komponente / mjere ✓ Izazov i cilj ✓ Provedba ✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C1.1.1. R7 (NOVO)
Naziv investicije/reforme	Uspostava platforme pod nazivom Forum za podršku održivom financiranju
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Dopuna
Pravna osnova promjene	✓ Članak 14. stavak 2. – zahtjev za zajam
Izmijenjeni elementi	✓ Opis komponente / mjere
Investicija/reforma CID referenca	C1.2. R1
Naziv investicije/reforme	Dekarbonizacija energetskega sektora
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C1.2. R1-I1
Naziv investicije/reforme	Revitalizacija, izgradnja i digitalizacija energetskega sustava i prateće infrastrukture za dekarbonizaciju energetskega sektora
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Dopuna
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21.a – REPowerEU bespovratna financijska potpora (ETS prihod)
Izmijenjeni elementi	✓ Procijenjeni trošak
Investicija/reforma CID referenca	C1.2. R1-I3
Naziv investicije/reforme	Korištenje vodika i novih tehnologija
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Dopuna
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti

	✓ Članak 21.a – REPowerEU bespovratna financijska potpora (ETS prihod)
Izmijenjeni elementi	✓ Opis komponente / mjere ✓ Procijenjeni trošak ✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C1.2. R1-I4
Naziv investicije/reforme	Biorafinerija za proizvodnju naprednih biogoriva Sisak
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C1.3. R1
Naziv investicije/reforme	Provedba programa vodnog gospodarstva
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Dopuna
Pravna osnova promjene	✓ Članak 14. stavak 2. – zahtjev za zajam
Izmijenjeni elementi	✓ Opis komponente / mjere ✓ Procijenjeni trošak ✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C.1.3. R1-I1
Naziv investicije/reforme	Program razvoja javne odvodnje otpadnih voda
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Dopuna
Pravna osnova promjene	✓ Članak 14. stavak 2. – zahtjev za zajam
Izmijenjeni elementi	✓ Provedba ✓ Procijenjeni trošak ✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C1.3. R1-I2
Naziv investicije/reforme	Program razvoja javne vodoopskrbe
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Dopuna
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti ✓ Članak 14. stavak 2. – zahtjev za zajam
Izmijenjeni elementi	✓ Provedba ✓ Procijenjeni trošak ✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C1.3. R1-I3
Naziv investicije/reforme	Program smanjenja rizika od katastrofa u sektoru upravljanja vodama
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmjena
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C1.3. R2-I1
Naziv investicije/reforme	Program smanjenja odlaganja otpada
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmjena
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Opis komponente / mjere ✓ Provedba ✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C1.4. R1-I1
Naziv investicije/reforme	Elektronički sustav naplate cestarine
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Dopuna

Pravna osnova promjene	✓ Članak 14. stavak 2. – zahtjev za zajam
Izmijenjeni elementi	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Provedba ✓ Procijenjeni trošak ✓ Razdoblje provedbe ✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C1.4. R2-I6
Naziv investicije/reforme	Primjena zelenih tehnologija u željezničkom putničkom prijevozu
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Razdoblje provedbe
Investicija/reforma CID referenca	C1.4. R2-I7
Naziv investicije/reforme	Nadogradnja informatičkog i prodajnog sustava te modernizacija vlakova s informatičkim sustavom
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Opis komponente / mjere ✓ Provedba ✓ Razdoblje provedbe ✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C1.4. R4-I1
Naziv investicije/reforme	Nabava vozila na alternativni pogon za javni gradski i prigradski linijski promet
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Dopuna
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21.a – REPowerEU bespovratna financijska potpora (ETS prihod)
Izmijenjeni elementi	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Opis komponente / mjere ✓ Procijenjeni trošak ✓ Razdoblje provedbe ✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C1.4. R5-I1
Naziv investicije/reforme	Elektrifikacija i ekologizacija sustava prihvata i otpreme zrakoplova u Zračnoj luci Zadar
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Razdoblje provedbe ✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C1.4. R5-I2
Naziv investicije/reforme	Istraživanje, razvoj i proizvodnja vozila nove mobilnosti i prateće infrastrukture
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Razdoblje provedbe ✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C1.4. R5-I3
Naziv investicije/reforme	Program sufinanciranja kupnje novih vozila na alternativna goriva i razvoja infrastrukture alternativnih goriva u cestovnom prometu
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Dopuna
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti

	✓ Članak 21.a – REPowerEU bespovratna financijska potpora (ETS prihod)
Izmijenjeni elementi	✓ Procijenjeni trošak ✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C1.5. R3-I3
Naziv investicije/reforme	Uspostava informacijskog sustava za sljedivost
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Razdoblje provedbe ✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C1.6. R1-I1
Naziv investicije/reforme	Regionalna diversifikacija i specijalizacija hrvatskog turizma kroz ulaganja u razvoj turističkih proizvoda visoke dodane vrijednosti
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Razdoblje provedbe
Investicija/reforma CID referenca	C1.6. R1-I2
Naziv investicije/reforme	Jačanje konkurentnosti poduzeća i poticanje zelene i digitalne tranzicije sektora turizma
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Razdoblje provedbe
Naziv modificirane komponente	C2. JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA
Investicija/reforma CID referenca	C2.2. R2
Naziv investicije/reforme	Novi modeli plaća i rada u državnoj službi i javnim službama
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Dopuna
Pravna osnova promjene	✓ Članak 14. stavak 2. – zahtjev za zajam
Izmijenjeni elementi	✓ Opis komponente / mjere ✓ Razdoblje provedbe ✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C2.3. R2-I1
Naziv investicije/reforme	Uspostava središnjeg sustava interoperabilnosti
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C2.3. R3-I4
Naziv investicije/reforme	Konsolidacija sustava zdravstvene informacijske infrastrukture CEZIH
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C2.3. R3-I5
Naziv investicije/reforme	Projekt uvođenja digitalne osobne iskaznice
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti

Izmijenjeni elementi	✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C2.3. R3-I7
Naziv investicije/reforme	Unapređenje sustava prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine kroz digitalizaciju
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C2.3. R3-I15
Naziv investicije/reforme	Uspostava aplikativnih rješenja u turizmu s ciljem administrativnog rasterećenja poduzeća te transformacije modela turizma ka održivosti
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Razdoblje provedbe
Investicija/reforma CID referenca	C2.3. R3-I16
Naziv investicije/reforme	Digitalizacija procesa u sportu i rekreaciji na lokalnoj i regionalnoj razini
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Razdoblje provedbe
Investicija/reforma CID referenca	C2.3. R3-I17 (NOVO)
Naziv investicije/reforme	Uspostava Registra stanovništva, obitelji i kućanstva
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Dopuna
Pravna osnova promjene	✓ Članak 14. stavak 2. – zahtjev za zajam
Izmijenjeni elementi	✓ Opis komponente / mjere
Investicija/reforma CID referenca	C2.5. R1-I3
Naziv investicije/reforme	Razvoj alata za javnu objavu i pretraživanje sudskih odluka
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Ispravak pisane pogreške
Izmijenjeni elementi	✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C2.6. R4
Naziv investicije/reforme	Jačanje kapaciteta sudske zaštite u postupcima javne nabave
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Ispravak pisane pogreške
Izmijenjeni elementi	✓ Prekretnice i ciljevi
Naziv modificirane komponente	C3. OBRAZOVANJE, ZNANOST I ISTRAŽIVANJE
Investicija/reforma CID referenca	C3.1. R1-I2
Naziv investicije/reforme	Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Dopuna
Pravna osnova promjene	✓ Članak 14. stavak 2. – zahtjev za zajam
Izmijenjeni elementi	✓ Procijenjeni trošak ✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C3.1. R1-I3
Naziv investicije/reforme	Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje srednjih škola
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Prekretnice i ciljevi

Naziv modificirane komponente	C4. TRŽIŠTE RADA I SOCIJALNA ZAŠTITA
Investicija/reforma CID referenca	C.4.1. R1
Naziv investicije/reforme	Razvoj i provedba novih ciljanih mjera aktivne politike zapošljavanja za potrebe zelene i digitalne tranzicije tržišta rada
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Procijenjeni trošak ✓ Prekretnice i ciljevi ✓ Zeleno i digitalno označavanje
Investicija/reforma CID referenca	C.4.1. R2
Naziv investicije/reforme	Jačanje sustava uključivanja i praćenja ranjivih skupina na tržištu rada kroz unapređenje poslovnih procesa HZZ-a
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Razdoblje provedbe
Investicija/reforma CID referenca	C4.1. R3-I1
Naziv investicije/reforme	Provedba sustava vaučera za obrazovanje zaposlenih i nezaposlenih osoba
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Procijenjeni trošak ✓ Prekretnice i ciljevi ✓ Zeleno i digitalno označavanje
Investicija/reforma CID referenca	C4.2. R1
Naziv investicije/reforme	Povećanje adekvatnosti mirovina kroz nastavak mirovinske reforme
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Razdoblje provedbe
Investicija/reforma CID referenca	C4.3. R1
Naziv investicije/reforme	Transparentnost i adekvatnost socijalnih naknada u sustavu socijalne zaštite
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Prekretnice i ciljevi
Naziv modificirane komponente	C5. ZDRAVSTVO
Investicija/reforma CID referenca	C5.1. R1-I1
Naziv investicije/reforme	Uvođenje usluge mobilne ljekarne u primarnu zdravstvenu zaštitu
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Provedba ✓ Razdoblje provedbe ✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C5.1. R1-I2
Naziv investicije/reforme	Mobilne ambulante
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno

Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Provedba ✓ Razdoblje provedbe
Investicija/reforma CID referenca	C5.1. R2-I1
Naziv investicije/reforme	Nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Provedba
Investicija/reforma CID referenca	C5.1. R3-I1
Naziv investicije/reforme	Centralno financiranje specijalizacija
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Dopuna
Pravna osnova promjene	✓ Članak 14. stavak 2. – zahtjev za zajam ✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Opis komponente / mjere ✓ Izazov i cilj ✓ Provedba ✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C5.1. R3-I2
Naziv investicije/reforme	Specijalističko usavršavanje medicinskih sestara i tehničara u djelatnosti hitne medicine
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Razdoblje provedbe
Investicija/reforma CID referenca	C5.1. R4-I1
Naziv investicije/reforme	Centralna priprava svih parenteralnih pripravaka u 8 hrvatskih bolnica
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Razdoblje provedbe
Investicija/reforma CID referenca	C5.1. R4-I5
Naziv investicije/reforme	Uvođenje sustava praćenja ishoda liječenja vanbolničkih pacijenata s naglaskom na kronične pacijente u javnim ljekarnama
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Opis komponente / mjere ✓ Razdoblje provedbe
Investicija/reforma CID referenca	C5.1. R4-I6
Naziv investicije/reforme	Zbrinjavanje otpada u KBC-u Zagreb
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Izmijenjeno
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	✓ Razdoblje provedbe
Naziv modificirane komponente	C6. INICIJATIVA: OBNOVA ZGRADA
Investicija/reforma CID referenca	C6.1. R1-I1
Naziv investicije/reforme	Energetska obnova zgrada
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Dopuna

Pravna osnova promjene	✓ Članak 14. stavak 2. – zahtjev za zajam
Izmijenjeni elementi	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Opis komponente / mjere ✓ Provedba ✓ Procijenjeni trošak ✓ Prekretnice i ciljevi ✓ Zeleno i digitalno označavanje
Investicija/reforma CID referenca	C6.1. R1-I2
Naziv investicije/reforme	Obnova zgrada oštećenih u potresu s energetsom obnovom
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Dopuna
Pravna osnova promjene	✓ Članak 14. stavak 2. – zahtjev za zajam
Izmijenjeni elementi	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Opis komponente / mjere ✓ Provedba ✓ Procijenjeni trošak ✓ Prekretnice i ciljevi ✓ Zeleno i digitalno označavanje
Investicija/reforma CID referenca	C6.1. R1-I3
Naziv investicije/reforme	Energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Dopuna
Pravna osnova promjene	✓ Članak 14. stavak 2. – zahtjev za zajam
Izmijenjeni elementi	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Opis komponente / mjere ✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C6.1. R2
Naziv investicije/reforme	Razvoj okvira za osiguranje adekvatnih vještina u kontekstu zelenih poslova potrebnih za obnovu nakon potresa
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Dopuna
Pravna osnova promjene	✓ Članak 21. – izmjena i dopuna zbog objektivnih okolnosti
Izmijenjeni elementi	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Cilj ✓ Provedba ✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C6.1. R3
Naziv investicije/reforme	Povećanje učinkovitosti, smanjenje administrativnog opterećenja i digitalizacija procesa obnove
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Dopuna
Pravna osnova promjene	✓ Članak 14. stavak 2. – zahtjev za zajam
Izmijenjeni elementi	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Opis komponente / mjere ✓ Izazovi ✓ Provedba ✓ Procijenjeni trošak ✓ Prekretnice i ciljevi
Investicija/reforma CID referenca	C6.1. R5
Naziv investicije/reforme	Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama
Vrsta promjene u usporedbi s CID-om	Dopuna
Pravna osnova promjene	✓ Članak 14. stavak 2. – zahtjev za zajam
Izmijenjeni elementi	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Procijenjeni trošak ✓ Prekretnice i ciljevi

Tablica 3. Financiranje i troškovi modificiranih komponenti

Mjere koje se predlažu financirati zajmom (članak 14.)		
Naziv mjere	CID referenca	Procijenjeni trošak (EUR)
UKUPNO (članak 14.)		3.445.713.187
C1. GOSPODARSTVO		468.990.702
C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo		99.542.106
<i>Biorafinerija za proizvodnju naprednih biogoriva Sisak (uslijed smanjenja nacionalne alokacije bespovratnih sredstava)</i>	<i>C1.2. R1-I4</i>	<i>99.542.106</i>
C1.3. Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom		305.000.000
Program razvoja javne odvodnje otpadnih voda	C1.3. R1-I1	122.022.973
Program razvoja javne vodoopskrbe	C1.3. R1-I2	182.977.027
C1.4. Razvoj konkurentnog, energetske održivog i učinkovitog prometnog sustava		64.448.596
Elektronički sustav naplate cestarine	C1.4. R1-I1	64.448.596
C3. OBRAZOVANJE, ZNANOST I ISTRAŽIVANJE		1.000.000.000
C3.1. Reforma obrazovnog sustava		1.000.000.000
Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave	C3.1. R1-I2	1.000.000.000
C6. INICIJATIVA: OBNOVA ZGRADA⁶		1.976.722.485
C6.1. Dekarbonizacija zgrada		1.976.722.485
Energetska obnova zgrada	C6.1. R1-I1	281.770.000
<i>Energetska obnova zgrada (uslijed smanjenja nacionalne alokacije bespovratnih sredstava)</i>	<i>C6.1. R1-I1</i>	<i>132.722.808</i>
Obnova zgrada oštećenih u potresu s energetske obnovom	C6.1. R1-I2	931.000.000
<i>Obnova zgrada oštećenih u potresu s energetske obnovom (uslijed smanjenja nacionalne alokacije bespovratnih sredstava)</i>	<i>C6.1. R1-I2</i>	<i>591.412.834</i>
<i>Energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra (uslijed smanjenja nacionalne alokacije bespovratnih sredstava)</i>	<i>C6.1. R1-I3</i>	<i>39.816.843</i>

⁶ Doprinosi ciljevima REPowerEU.

2. Predložene izmjene i dopune reformi i investicija

KOMPONENTA

1. Gospodarstvo

C1.1. Otporno, zeleno i digitalno gospodarstvo

Naziv i CID referenca	C1.1.1. R4-I1	Potpora poduzećima za tranziciju na energetske i resursno učinkovito gospodarstvo
Opis i obrazloženje promjene	<p>Prethodno stanje</p> <p>Poziv za dodjelu bespovratnih sredstava "Potpora poduzećima za tranziciju na energetske i resursno učinkovito gospodarstvo" (referentna oznaka NPOO C1.1.1.R4-I1.01) objavljen je 1. srpnja 2022. a zatvoren 19. prosinca 2022.</p> <p>Iako je inicijalno predviđeno da Poziv bude raspisan u trajno otvorenom modalitetu, na kojeg bi se prijavitelji prijavljivali sukladno spremnosti projekta, odlučeno je kako, radi moguće negativne percepcije u javnosti, poziv treba raspisati u privremenom modalitetu, sa zaključnim rokom za zaprimanje koji bi omogućio prijaviteljima kvalitetnu prijavu projekata. U privremenom modalitetu po zaprimanju svih projektnih prijedloga, procjenjuju se svi projekti, a odluke o financiranju donose se samo za one koji su udovoljili svim kriterijima i propozicijama poziva te ostvarili određenu razinu kvalitete. U slučaju kada je prijavljen veliki broj projektnih prijedloga, formira se rang lista prema kojoj se samo najbolje ocijenjenim projektima dodjeljuju bespovratna sredstva u okviru raspoložive alokacije.</p> <p>U sklopu poduzetih promotivnih mjera MINGOR je dana 1. srpnja 2022. na tiskovnoj konferenciji u Nacionalnoj sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu predstavio poziv „Potpora poduzećima za tranziciju na energetske i resursno učinkovito gospodarstvo“. Kao jedna od promotivnih aktivnosti, održana je i virtualna radionica poziva na dostavu projektnih prijedloga „Potpora poduzećima za tranziciju na energetske i resursno učinkovito gospodarstvo“ (C1.1.1. R4-I1.01) Radionica je održana 20. listopada 2022. godine. Na radionici, na kojoj je bilo prisutno 517 sudionika, potencijalnih prijavitelja (MSP-ovi i srednje kapitalizirana poduzeća) te konzultanata, predstavnici MINGOR-a i HAMAG-BICRO-a (PT=Provedbeno tijelo) predstavili su Poziv.</p> <p>Postupak dodjele bespovratnih sredstava, kao i postupak ugovaranja je u tijeku. Na poziv su zaprimljena ukupno 253 projektna prijedloga (215 MSP i 38 srednje kapitaliziranih poduzeća), ukupnog iznosa zatražene potpore 225.496.051,50 eura (89,43% alokacije). Kako rezultati provedenog postupka dodjele pokazuju da se Pozivu nije odazvao očekivani broj poduzeća te je struktura pozitivno ocijenjenih prijavitelja u odnosu 22:99 (mid-capovi:MSP-ovi), MINGOR nastoji pronaći rješenje koje bi doprinijelo ostvarenju zacrtanih ciljnih vrijednosti, analizom trenutnog stanja, a koje prije svega podrazumijeva raspisivanje novog Poziva.</p> <p>Trenutno stanje</p> <p>Prema rezultatima provedene 1. faze postupka dodjele očekuje se da će biti financirano 99 MSP-ova i 21 srednje kapitalizirano poduzeće, a 1 prijavitelj je odustao od provedbe projekta u fazi donošenja Odluke o financiranju. Ukupno se očekuje da će biti dodijeljeno 102.482.830,40 eura.</p>	

Kako je u opisu cilja navedeno da se do kraja Q4/2024. očekuje dodijeliti ukupno 252.173.336 eura za ulaganja u zelene tehnologije koje doprinose energetski i resursno učinkovitim gospodarstvom, za ukupno 290 poduzeća, čime će biti potpomognuto 250 malih i srednjih poduzeća i 40 srednje kapitaliziranih poduzeća, obzirom na gore navedeno, navedeni cilj neće biti moguće dostići bez ponavljanja Poziva te je potrebno poduzeti korake koji će omogućiti ostvarenje ovog cilja.

Preliminarna analiza

Preliminarni podaci koji su nam dostupni od lipnja 2023. govore kako je broj poduzeća s $ei > 2\%$ porastao za cca 20%, u odnosu na podatke prethodne godine, dok je broj energetski intenzivnih mid-capova porastao za 17%. Nadalje, analiza provedenog postupka dodjele pokazuje kako su među 22 pozitivno ocijenjena mid-capova, njih 10 na razini prijavitelja malo/srednje poduzeće, a na konsolidiranoj razini imaju status mid-capova, što pokazuje kako je bazen mid-capova širi od podataka dostupnih za pojedinačna poduzeća.

Uredbom (EU) 2023/1315 (Izmjene Uredbe 651/2014 - GBER) uvedene su prilagođene vrste potpora za energetsku učinkovitost, kružno gospodarstvo i obnovljive izvore energije, što otvara dodatne mogućnosti financiranja projekata i ostvarenja zadanih ciljeva Mjere.

Prema saznanjima MINGOR-a, a temeljem zaprimljenih upita prijavitelja te povratnih informacija gospodarskih interesnih udruženja, najveći problemi koje su prijavitelji imali odnose se na pripremu projektne dokumentacije, obzirom na rokove temeljem privremenog poziva (5,5 mjeseci za pripremu projekata, u odnosu na trajno otvoreni poziv), uključujući izračun planiranih ušteda.

Također, neočekivani problem se pojavio u dokazivanju troškova energije, odnosno vezano uz činjenicu da dio poduzetnika nije iskazivao te troškove u Godišnjem financijskom izvješću (GFI) (u AOP 262 Troškovi energije), što je bio uvjet za prihvatljivost (prihvatljivi su bili samo oni prijavitelji s udjelom troškova energije u prihodu prijavitelja $ei \geq 2,00\%$ u 2021.).

Prema preliminarnoj analizi PT-a, u predmetnom Pozivu uvjetima postupka dodjele bespovratnih sredstava udovoljio je 121 prijavitelj od ukupno 253 prijavljenih. Analiza pokazuje kako 132 neuspješne prijave nisu udovoljile, prema sljedećem:

- 48,5% uvjetima administrativne provjere, uvjetima provjere prihvatljivosti te pravilima državnih potpora ($ei > 2\%$, administrativna provjera, početno ulaganje...)
- 17,4% na građevinsko-tehničkoj provjeri
- 25,8% na energetskim uvjetima Poziva i DNSH („do no significant harm“)
- 8,3% u fazi ocjene kvalitete.

MINGOR će, u konzultacijama s poslovnom zajednicom, odnosno njihovim gospodarskim interesnim udruženjima, ispitati moguće razloge navedenih nedostataka projektnih prijedloga te pripremiti novi Poziv na dostavu projektnih prijedloga „Podrška poduzećima za prijelaz na energetski i resursno učinkovito gospodarstvo“.

Također, MINGOR će u suradnji s navedenim udruženjima održati sastanke s ciljem informiranja i animacije njihovih članova kako bi se u sljedećem pozivu adresirao slabiji odaziv. Prvi sastanak s navedenim temama već je održan s HUP-om, a pisana komunikacija s HGK je u tijeku. Nadalje, predstavnici MINGOR-a i u ostalim

prigodama u kojima predstavljaju mjere za poduzeća (konferencije, sastanci s predstavnicima udruženja, konferencije), već najavljuju mogućnost otvaranja ponovljenog poziva.

Obzirom na ove okolnosti, radi ostvarenja zacrtanih ciljeva u CID-u, MINGOR će:

1. nakon što se ugovore svi projekti s predmetnog Poziva i završi žalbena procedura, a kako bi se mogao utvrditi točan iznos alokacije koji preostaje za novi Poziv, provesti analizu projektnih prijedloga (8-9/2023.); temeljem analize izvršit će se neophodne prilagodbe dokumentacije kako bi se osiguralo iskorištenje sredstava NPOO namijenjenih za ovaj poziv (10-11/2023.)
2. dodatno animirati gospodarska interesna udruženja poduzetnika – prvi sastanak s HUP-om već je održan, intenzivna suradnja se nastavlja – kako bi se privukli novi prijavitelji, posebice mid-capovi, a tijekom rujna/listopada, odnosno prije objave poziva, osigurati mogućnost obraćanja ciljnim skupinama kroz promotivne aktivnosti u novinama i elektroničkim medijima; predstavnici ministarstva i u ostalim prigodama u kojima predstavljaju mjere za poduzeća (konferencije, sastanci s predstavnicima udruženja, konferencije), već najavljuju mogućnost otvaranja ponovljenog poziva
3. izvršiti dodatne izmjene u programu dodjele državnih potpora te samom Pozivu, s obzirom na izmjenu Uredbe GBER iz lipnja 2023. (10/2023.)
4. ponovno objaviti Poziv nakon usuglašavanja i odobrenja od strane Komisije (11-12/2023.).

Prema navedenom, očekuje se kako bi novi poziv bio objavljen tijekom studenog ili prosinca 2023., s rokom zaprimanja prijave do kraja lipnja 2024., kada će prijavitelji imati i nova godišnja financijska izvješća, što će pružiti priliku onima koji u prvom pozivu moguće nisu bili prihvatljivi prijavitelji temeljem iskazanog energetskeg intenziteta. Time će se prijaviteljima ostaviti dovoljno vremena za pripremu projekata. Ovakvom dinamikom provedbe očekuje se kako bi ugovaranje, a time i dodjela sredstava, bili u potpunosti završeni do kraja Q2/2025., čime bi cilj bio ostvaren, a zbog čega se predlaže produljenje razdoblja njegovog ostvarenja.

Zaključno, iako je Ministarstvo inicijalno razmatralo mogućnost izmjene distribucije ciljanih vrijednosti između MSP-ova i mid-capova, temeljem dostupnih svježih statističkih podataka, rezultata rane analize, povratnih informacija od strane gospodarskih interesnih udruženja, izmjena GBER-a te očekivanog roka za pripremu projekata u okviru novog poziva na dodjelu projektnih prijedloga, smatra se da postoji razumno uvjerenje kako će nepromijenjeni izvorni ciljevi biti ostvarivi do Q2/2025. te se predlaže samo izmjena roka ostvarenja pokazatelja NPOO.C1.1.1.R4-I1-T15, na Q2/2025.

Radi svega navedenog, predlaže se produljenje razdoblja provedbe za 6 mjeseci, odnosno postizanja ciljne vrijednosti do Q2/2025., dok svi ostali elementi ostvarenja cilja (dodijeljeno ukupno 252.173.336 eura za ulaganja u zelene tehnologije koje doprinose energetske i resursno učinkovitom gospodarstvu i potpomognuto ukupno 290 poduzeća (od čega 250 malih i srednjih poduzeća i 40 srednje kapitaliziranih poduzeća)), kao i doprinos zelenom i digitalnom označavanju, ostaju neizmijenjeni.

Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/ ⁷
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe	Q2/2022.-Q4/2024.	Q2/2022.-Q2/2025.
Pokazatelji		/
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C1.1.1. R5	Diversifikacija tržišta kapitala i poboljšanje pristupa alternativnom financiranju
Opis i obrazloženje promjene	U okviru reformske mjere C1.1.1. R5 Diversifikacija tržišta kapitala i poboljšanje pristupa alternativnom financiranju proširuje se ambicija iste i dodaju se daljnje reformske aktivnosti kako bi se doprinijelo razvoju snažnog i konkurentnog tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj.	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		<p>Dodaje se:</p> <p>Povezanost sa specifičnim preporukama Vijeća EU (CSR) jedan je od temelja za provedbu ove mjere. Naime, u CSR 2019. navedeno je kako je donesen Kodeks korporativnog upravljanja i uvedena je obveza srednjoročnog planiranja i izvještavanja o poslovnim rezultatima, no, gospodarstvo je i dalje opterećeno zbog izrazite prisutnosti poduzeća u državnom vlasništvu u brojnim sektorima, njihove niske profitabilnosti i slabe produktivnosti.</p> <p>Uz navedeno, za Republiku Hrvatsku u 2019. i 2020. između ostaloga preporučeno je povećati kapacitete nadležnih tijela za izradu i provedbu javnih projekata i politika. Dodatno, u CSR 2020. navedeno je kako bi Hrvatska trebala podržati stalan dotok kredita i drugih načina financiranja, među ostalim i nebankovnog, održivim subjektima na koje je kriza negativno utjecala. Navedeno je kako bi Hrvatska trebala nastaviti s brzim i kontinuiranim mjerama potpore likvidnosti poduzeća kreditiranjem i odobravanjem jamstava, osobito državnih, ponajprije MSP-ovima, kako bi se kriza prevladala i započeo neometan oporavak. Poduzetnici u Hrvatskoj svoje potrebe za financiranjem uglavnom ispunjavaju bankovnim kreditima i novčanim tokovima. Bankovni sustav treba poduprijeti jamstvima kako bi se MSP-ovima omogućio novi i bolji pristup financiranju. U procesu izrade i provedbe tih mjera treba voditi računa o otpornosti bankarskog sektora. Između ostaloga, tada je navedeno da iako su uočeni napor radi</p>

⁷ Bez promjene

		<p>smanjenja administrativnog opterećenja i regulatornih ograničenja, poslovanje poduzeća općenito i dalje koči visoko regulatorno i administrativno opterećenje, primjerice kad je riječ o dozvolama, izvještajnim zahtjevima i poreznim postupcima.</p> <p>Kako u Hrvatskoj do sada nije bio usvojen sveobuhvatan dokument kojim bi se na sustavan način utvrdilo trenutno stanje, a potom i predložile mjere za unapređenje i razvoj sustava tržišta kapitala, imajući u vidu sve ranije navedeno, s ciljem dodatnog oživljavanja tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj, kao i u kontekstu smanjenja kreditne ovisnosti od strane malih i srednjih poduzeća, MFIN će zajedno s Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga (Hanfa) pokrenuti aktivnosti usmjerene na izradu Prijedloga strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj.</p> <p>Prijedlog strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj će pridonijeti učinkovitijem funkcioniranju tržišta kapitala, a bit će usmjeren na podupiranje održivog gospodarskog rasta, kao i povećanje konkurentnosti gospodarstva Republike Hrvatske. Time će se ujedno pridonijeti i ispunjavanju ciljeva NRS-a 2030. u kojoj se navodi da će nužna sastavnica ekonomske dinamike i stvaranja rasta novih poduzeća biti osiguranje pristupa kapitalu i prilagođenost oblika tog pristupa različitim fazama životnog ciklusa poduzeća. To uključuje i zadovoljavanje potreba novih inovativnih poduzeća kroz platforme za financiranje poduzeća koje već postoje na tržištu kapitala, ali su nedovoljno prepoznate i iskorištene te podrazumijeva veću uključenost mirovinskih fondova u instrumente za financiranje poduzeća. Prepoznato je i kako će dodatan potencijal za kapitalno jačanje poduzeća biti omogućen kroz snažnije usmjeravanje sredstava iz europskih fondova u instrumente za ulaganje u kapital poduzeća. U NRS-u 2030. navodi se kako će se razvoj potencijala financijskog tržišta omogućiti kroz spoj digitalnih tehnologija i korištenja fintech rješenja. Predviđeno je kako će se time ojačati usklađenost između potreba poduzeća i dostupnosti kapitala te će se osigurati uklanjanje uskih grla financiranja. Za to će biti potrebno uskladiti zakonodavna rješenja koja će uravnotežiti inovativnost fintech industrije s primjerenom razinom prudencijalne zaštite, zaštitom prava ulagača i poštovanjem prava potrošača. Usto će se podupirati i promicati informiranje i znanje poduzetnika o različitim izvorima financiranja od zajmova, garancija, europskih fondova do tržišta kapitala, tržišta fondova rizičnog kapitala i fintech mogućnosti te će se aktivno promicati Zagreb kao financijski centar jugoistočne Europe.</p> <p>Osim u doprinosu CSR-ima, osobito je važno spomenuti i povezanost predložene mjere s Akcijskim planom Unije tržišta kapitala Europske komisije iz 2020. kojem je glavni prioritet</p>
--	--	---

		<p>upravo nakon gospodarske krize uzrokovane koronavirusom ojačati tržišta kapitala u EU te omogućiti pristup tržišnom financiranju. Uz navedeni Akcijski plan Unije tržišta kapitala iz 2020., EK je usvojila i paket mjera u 2021. i 2022.</p> <p>Paket mjera iz 2021. između ostalog je imao za cilj poboljšanje sposobnosti u prikupljanju kapitala diljem EU-a kako bi dodatno potaknula europska tržišta kapitala. Predloženim mjerama težnja je bila bolje povezati poduzeća iz EU-a s ulagačima, poboljšati pristup poduzeća financiranju, proširiti mogućnosti ulaganja za male ulagače i dodatno integrirati tržišta kapitala u EU-u.</p> <p>Uz to zadnji paket mjera koji je EK predstavila u 2022. imao je za cilj između ostaloga smanjiti administrativno opterećenje za poduzeća svih veličina, posebno mala i srednja poduzeća, kako bi mogla bolje pristupiti javnom financiranju uvrštavanjem na burze. Mjere trebaju potaknuti tvrtke da budu i ostanu kotirane na tržištima kapitala EU-a. Upravo lakši pristup javnim tržištima omogućit će tvrtkama bolju diversifikaciju i nadopunu dostupnih izvora financiranja.</p> <p>Imajući u vidu sve navedeno te podržavajući sve izmjene postojeće pravne stečevine EU u kontekstu ranije navedenog, Hrvatska upravo želi i svojim ciljanim mjerama unaprijediti nacionalno tržište kapitala, kao i promicati rastuća tržišta MSP-ova kao i njihovo financiranje putem tržišta kapitala, a sve s ciljem unaprjeđenja cjelovitosti tržišta kao i zaštite ulagatelja.</p>
<p>Opis komponente i/ili mjere</p>		<p>Dodaje se:</p> <p>Dugoročno financiranje putem tržišta kapitala može hrvatskim poduzetnicima pomoći u smanjivanju ovisnosti o kratkoročnom financiranju i usklađivanju dugoročnih ulaganja s dugoročnim kapitalom. Razvijenije tržište kapitala također će kućanstvima pružiti bolje prilike za ulaganja radi uspješnijeg upravljanja štednjom i planiranja za mirovinu. S tim u vezi MFIN podnijelo je zahtjev za potporu Glavnoj upravi za potporu strukturnim reformama (DG REFORM) Europske komisije u cilju provedbe sveobuhvatne revizije tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj. OECD je imenovan provedbenim partnerom projekta.</p> <p>MFIN i Hanfa pokrenut će aktivnosti usmjerene na izradu Prijedloga strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj. Pri tome će se imati u vidu da razvijeno tržište kapitala ima izravan utjecaj na gospodarski rast, kao i stvaranje visokokvalitetnih prilika za zapošljavanje te da snažno tržište kapitala podupire razvoj nacionalnog gospodarstva kroz učinkovitu alokaciju stranog i domaćeg kapitala koji se može koristiti za financiranje poslovnih aktivnosti, stvaranje kvalificiranih i produktivnih radnih mjesta, izgradnju infrastrukture i financiranje inovativnih ideja.</p>

		<p>U Prijedlogu strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj utvrdit će se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kakvo je trenutno stanje tržišta kapitala - identificirati područja s najvećim potencijalom za poboljšanje - utvrditi mjere koje treba provesti u identificiranim područjima - razmotriti mogući budući pristup optimizaciji regulatornog okruženja za ulaganja i financiranje dionika na tržištu te razmotriti druga moguća pitanja, a sve kako bi se doprinijelo razvoju snažnog i konkurentnog tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj.
Izazov		<p>Dodaje se: Ono što predstavlja trenutni problem jest slabije okruženje tržišta kapitala u Hrvatskoj, ograničena dostupnost dugoročnog financiranja čime se posljedično onemogućava konkurentnost korporativnog sektora i korporativnih ulaganja.</p> <p>Prema podacima iz 2020., od 92 tvrtke na burzi samo ih je šest kotiralo na glavnom tržištu s najvišim standardima korporativnog upravljanja i objavljivanja informacija, a pritom se na kraju 2020. na Zagrebačkoj burzi nalazilo manje od pola tvrtki koje su kotirale 2009.</p> <p>U Hrvatskoj do sada nije bio usvojen sveobuhvatan dokument što je također jedan od razloga za provedbu predmetne mjere, a kojom će se na sustavan i temeljit način utvrditi trenutno stanje tržišta kapitala te potom i predložiti mjere za unapređenje i razvoj sustava tržišta kapitala.</p>
Cilj		<p>Dodaje se: Strateški okvir za razvoj tržišta kapitala u RG koji bi svojom provedbom poticao oživljavanje i unaprjeđenje tržišta kapitala u Hrvatskoj, osobito u kontekstu smanjenja kreditne ovisnosti poduzeća. Na sustavan i temeljit način utvrdit će se trenutno stanje tržišta kapitala, a potom i predložiti mjere za unapređenje i razvoj sustava tržišta kapitala, a što bi u konačnici rezultiralo, uvrštavanjem trgovačkih društava u državnom vlasništvu na tržište kapitala, kako prema institucionalnim ulagačima tako i prema primarnom tržištu putem inicijalne javne ponude (IPO).</p>
Provedba		<p>Dodaje se: Što se tiče načelnih koraka utvrđenih u samoj provedbi za istaknuti je da će se imenovati uža radna skupina - MFIN i Hanfa.</p> <p>Ovdje je cilj izraditi/definirati temeljne odrednice potrebne za izradu Prijedloga strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj, a nakon čega će uslijediti imenovanje dodatnih članova i proširenje radne skupine za izradu Prijedloga strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u RH što bi značilo uključivanje: predstavnika akademske zajednice; Zagrebačke burze d.d. Zagreb (tržišni operater i operater MTP-a); Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d.</p>

		<p>(središnji depozitorij vrijednosnih papira odnosno registar nematerijaliziranih vrijednosnih papira, operater sustava poravnanja i namire nematerijaliziranih vrijednosnih papira te operater Fonda za zaštitu ulagatelja) te potencijalnog uključivanja sudionika na tržištu kapitala iz perspektive: ulagatelja u financijske instrumente (građani, trgovačka društva, investicijski i mirovinski fondovi, društva za osiguranje, kreditne institucije, banke i dr.), posrednika (investicijska društva, kreditne institucije i ostali) te izdavatelja vrijednosnih papira i ostalih financijskih instrumenata (kompanije koje nude financijske instrumente radi trgovanja).</p> <p>Ovdje će prvenstveni cilj biti provedba GAP analize te priprema prijedloga aktivnosti i mjera usmjerenih na ostvarivanje ciljeva.</p> <p>Svakako treba spomenuti i moguće uključivanje Europske banke za obnovu i razvoj (engl. <i>European Bank for Reconstruction and Development</i> - EBRD) - međunarodne financijske institucije s iskustvom i znanjem u području savjetovanja oko unapređenja tržišta kapitala.</p> <p>Planira se izrada Prijedloga strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj koji će usvojiti Vlada.</p> <p>Kao završni korak u ovome dijelu bit će javno predstavljanje usvojenog Strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj zainteresiranim dionicima/javnosti.</p> <p>Sukladno usvojenom Strateškom okviru, a također vezano za komponentu NPOO-a 4.2.R1 Unapređenje mirovinskog sustava kroz povećanje adekvatnosti mirovina, odnosno mjeru „Donošenje Vladinog zaključka o prihvaćanju izvješća o provedenim analizama troškovne učinkovitosti ulaganja obveznih mirovinskih fondova u poduzeća u državnom vlasništvu“, provest će se analiza i procjena vrijednosti 6-8 trgovačkih društava u većinskom državnom vlasništvu. Ovisno o rezultatima analize, odnosno Izvješća koje se podnosi Vladi, razmotrit će se da se u akcijske planove koji će se donijeti nakon usvajanja Strateškog okvira uključe mjere za pripremu i realizaciju smanjenja udjela države u vlasničkoj strukturi odabranih trgovačkih društava kroz tržište kapitala u dva smjera: prema institucionalnim investitorima (primarno mirovinskim fondovima) te paralelno ili posljedično prema uvrštavanju na primarno tržište kapitala (burzu) s ciljem realizacije do Q1/2026.</p> <p>Dinamika provedbe reforme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - do kraja Q1/2024., donesen Strateški okvir za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj do kraja Q4/2024., donesen prvi Akcijski plan za provedbu aktivnosti na temelju Strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj.
--	--	--

		- do kraja Q1/2026., donesen drugi Akcijski plan za provedbu aktivnosti na temelju Strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj.
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina	Mikro (uključujući novoosnovana poduzeća), MSP i velika poduzeća	Sudionici na tržištu kapitala, predstavnici akademske zajednice, Hanfa, Zagrebačka burza d.d. Zagreb (tržišni operater i operater MTP-a), Središnje klirinško depozitarno društvo d.d. (središnji depozitorij vrijednosnih papira odnosno registar nematerijaliziranih vrijednosnih papira, operater sustava poravnanja i namire nematerijaliziranih vrijednosnih papira te operater Fonda za zaštitu ulagatelja)
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji		Dodaje se: - do kraja Q1/2026., donesen Strateški okvir za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj zajedno s pripadajućim Akcijskim planovima.
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		Donošenje Prijedloga Strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj u skladu je s načelom DNSH.

Veza s Europskim semestrom i/ili strateškim dokumentima i kontekst reforme

Na temelju Europskog zelenog plana, EU je preuzela obvezu da do 2050. postane prvi klimatski neutralan kontinent i da do 2030. smanji emisije stakleničkih plinova za najmanje 55% u odnosu na 1990. Za postizanje klimatskih ciljeva EU-a bit će potrebno zajedničko djelovanje država članica, financijskih nadzornih tijela i relevantnih javnih tijela kako bi se pratio napredak u tranziciji. Hrvatska je dala podršku podizanju zajedničkog cilja EU. Glavna ideja vodilja je sveobuhvatni prijelaz na niskougljično poslovanje uz značajno efikasniju upotrebu potrebnih resursa s ciljem jačanja otpornosti i oporavka gospodarstava, s obzirom na negativne utjecaje klimatskih promjena.

Cilj plana REPowerEU je što prije smanjiti našu ovisnost o ruskim fosilnim gorivima ubrzanjem prelaska na čistu energiju i udruživanjem snaga kako bi se postigao otporniji energetska sustav i istinska energetska unija. Također, REPowerEU temelji se na potpunoj provedbi prijedloga iz paketa „Spremni za 55%“, a da se pritom ne mijenja cilj smanjenja neto emisija stakleničkih plinova od najmanje 55% do 2030. i klimatske neutralnosti do 2050. u skladu s Europskim zelenim planom. S obzirom na jačanje ambicija zelene tranzicije te prepoznatu potrebu jačanja financiranja u smjeru energetske učinkovitosti i samodostatnosti, financijski sektor zasigurno će imati ključnu ulogu u procesu tranzicije prema održivom gospodarstvu kroz usmjeravanje kapitala prema održivim gospodarskim aktivnostima. Stoga uspostava Foruma za podršku održivom financiranju (engl. *Sustainable Financing Support Forum – SFSF*) doprinosi poticanju ostvarenja svih spomenutih ciljeva. Putem Foruma omogućit će se međusobno povezivanje financijskog sektora s resornim ministarstvima, nadzornim tijelima te ostalim dionicima što će dati snažan poticaj održivom financiranju kroz usmjeravanje tokova kapitala na obnovljive izvore energije, energetska učinkovitost te održivu infrastrukturu.

Vijeće EU-a, u preporuci iz 2020. na Nacionalni program reformi Hrvatske za 2020., istaknulo je važnost usmjeravanja ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju. Stoga je Hrvatska u NRS-u 2030. kao jedan od ključnih smjerova razvoja istaknula i temu održivosti i uključivog rasta. Zbog svoje dugoročnosti, tranzicija prema održivom, klimatski neutralnom i kružnom gospodarstvu, zasigurno će dovesti do znatnih promjena u poslovnim modelima financijskih institucija.

Odgovarajuća prilagodba financijskog sektora, nužna je kako bi se ostvarili željeni ciljevi, uz istodobnu kontrolu inherentnih rizika. Činjenica je da će financijski sektor postati glavni čimbenik i posrednik u prelasku na održivo poslovanje što uključuje i pravilno upravljanje rizicima koji bi pritom mogli nastati. Kako bi se uskladio s Europskim zelenim planom, financijski sektor morat će biti otporniji na rizike nastale zbog klimatskih promjena te će morati poboljšati svoj doprinos održivosti. Sposobnost financijskog sektora da utvrdi rizike za održivost i upravlja njima te apsorbira financijske gubitke koji proizlaze iz njih, ključna je za financijsku stabilnost i otpornost realnog gospodarstva tijekom tranzicije.

Procjena i intervencija nadležnih tijela bit će bitna u slučajevima kada financijske institucije upravljaju ESG rizicima na način kojim mogu ugroziti ukupnu financijsku ili stabilnost pojedinačnih institucija. Također, relevantne, usporedive i pouzdane informacije o održivosti koje će objavljivati poduzetnici, sukladno novoj CSRD Direktivi⁸, jedan je od preduvjeta za

⁸ Direktiva (EU) 2022/2464 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o izmjeni Uredbe (EU) br. 537/2014, Direktive 2004/109/EZ, Direktive 2006/43/EZ i Direktive 2013/34/EU u pogledu korporativnog izvješćivanja o održivosti (Tekst značajan za EGP) (SL L 322, 16.12.2022.) - Direktiva o korporativnom izvješćivanju o održivosti

ostvarenje ciljeva koji se odnose na preusmjeravanje tokova kapitala prema održivom financiranju.

Obuhvat reforme i investicija, razina pripremljenosti i vrijeme potrebno za provedbu

C1.1.1. Jačanje konkurentnosti i zelena tranzicija gospodarstva

(a) Reformske mjere

C1.1.1.R7 Uspostava platforme pod nazivom Forum za podršku održivom financiranju

Izazov

Financijski sektor razvija sve više inicijativa koje imaju za cilj povećanje održivosti. Međutim, dva su izazova s kojima se ono susreće, a to su manjak povjerenja opće javnosti, kao i nejasna uloga financijskog sektora u povećanju održivosti.

Financijski sektor suočava se s financijskim rizicima zbog klimatskih promjena. Takvi rizici uključuju posljedice porasta razine mora, češće ekstremne vremenske prilike, veće ispuštanje vode kroz rijeke, jaku sušu i slijeganje tla.

S druge strane financijski sektor treba poduprijeti realno gospodarstvo pri prelasku na održivo poslovanje što će posljedično utjecati i na diversifikaciju opskrbe energijom, bržim prijelazom na obnovljive izvore energije i jačanje energetske učinkovitosti. Time bi se dala dodatna podrška ostvarenju ciljeva REPowerEU-a i Europskog zelenog plana.

Cilj

Imajući u vidu da se očekuje, da će financijski sektor imati ključnu ulogu u procesu tranzicije prema održivom gospodarstvu kroz usmjeravanje kapitala prema održivim gospodarskim aktivnostima, cilj je, u suradnji s nadležnim tijelima i stručnjacima u području održivog financiranja, uspostaviti Forum radi razmjene informacija između dionika (financijskog sektora, nadzornih tijela, resornih ministarstava i drugih zainteresiranih dionika) s ciljem povećanja doprinosa financijskog sektora zelenoj tranziciji. Drugim riječima, cilj Foruma je podrška financijskom sektoru u Republici Hrvatskoj pri financiranju tranzicije na održivo gospodarstvo te pružanje potpore pri usklađivanju s regulatornim zahtjevima u području održivog financiranja.

Opis

EU snažno podupire prijelaz na niskougljično, resursno učinkovitije i održivije gospodarstvo te predvodi napore za izgradnju financijskog sektora kojim se podupire održivi rast.

Održivo financiranje odnosi se na financiranje onoga što je već danas prihvatljivo za okoliš (zeleno financiranje) i onoga što s vremenom prelazi na ekološki prihvatljive razine uspješnosti (prijelazno financiranje). Financiranje tranzicije odnosi se na financiranje privatnih ulaganja za smanjenje današnjih visokih emisija stakleničkih plinova ili drugih učinaka na okoliš i prelazak na klimatski neutralno i održivo gospodarstvo. Žurno je potrebno financiranje tranzicije kako bi se emisije stakleničkih plinova smanjile za 55% i naš utjecaj na okoliš do 2030. godine.

Kako bi se uskladio s Europskim zelenim planom, financijski sektor morat će biti otporniji na rizike nastale zbog klimatskih promjena te će morati poboljšati svoj doprinos održivosti. Sposobnost financijskog sektora da utvrdi rizike za održivost i upravlja njima te apsorbira

financijske gubitke koji proizlaze iz njih, ključna je za financijsku stabilnost i otpornost realnog gospodarstva tijekom tranzicije.

Također, jedna od sastavnica okvira za održivo financiranje je uvođenje obveze objavljivanja informacija o održivosti za nefinancijska i financijska društva, kojim se ulagateljima osiguravaju informacije za donošenje odluka o održivim ulaganjima. Relevantne, usporedive i pouzdane informacije o održivosti koje će objavljivati poduzetnici, sukladno novoj CSRD Direktivi, jedan je od preduvjeta za ostvarenje ciljeva koji se odnose na preusmjeravanje tokova kapitala prema održivom financiranju.

Stoga, podrška održivom financiranju nužna je kada je riječ o financijskom sektoru, kako u bankarskom, tako i u nebankarskom dijelu.

S tim u vezi, uspostaviti će se Forum koji će imati dva cilja, jedan je podrška pravovremenoj prilagodbi financijskog sektora regulatornim zahtjevima (edukacije, radionice i dr.), a drugi cilj je podrška održivom financiranju kroz aktivnosti financijskog sektora (utvrđivanje trenutnog stanja, istraživanje prioriteta područja djelovanja, i mogućih smjerova podrške države ključnoj ulozi financijskog sektora usmjerenoj na financiranje tranzicije prema održivom gospodarstvu, razmatranje izmjene propisa s ciljem jačanja nacionalnog okvira za održivo financiranje i sl.).

Putem Foruma omogućiti će se međusobno povezivanje financijskog sektora (bankarskog i nebankarskog) s resornim ministarstvima i nadzornim tijelima što će u konačnici dati snažan poticaj održivom financiranju. Ideja je zajednička suradnja navedenih dionika s ciljem sprječavanja ili uklanjanja prepreka održivom financiranju. Također, jedna od zadaća biti će i podizanje svijesti o financijskim posljedicama koje mogu nastati zbog neupravljanja ili lošeg upravljanja ESG rizicima, istovremeno stavljajući naglasak na prednosti pravodobnog djelovanja. Time će se osigurati da financijski sektor služi interesima održivog financiranja u Republici Hrvatskoj. Forum će poticati stjecanje znanja putem otvorenog dijaloga kroz strateške rasprave i razmjenu informacija među dionicima kako bi se utjecalo na usmjeravanje tokova kapitala privatnog sektora u obnovljive izvore energije naglašavajući potrebu ulaganja u zelenu infrastrukturu. Kroz rad Foruma, putem otvorenog dijaloga između nadležnih tijela, regulatora i financijskog sektora, kroz strateške rasprave i razmjenu informacija, poticati će se usmjeravanje tokova kapitala financijskog sektora u zelenu infrastrukturu s dodatnim naglaskom na ostvarivanje ciljeva REPowerEU. Drugim riječima, horizontalnim pristupom, odnosno uzimajući u obzir ciljeve definirane planom REPowerEU, nastojat će se kroz rad Foruma osvijestiti važnost istih kako bi doprinos financijskog sektora bio što veći.

Provedba

Budući da je Hrvatska u početnoj fazi svog institucionalnog razvoja kada je riječ o održivosti s ciljem razmjene iskustava, predstavnici MFIN-a i HNB-a održali su konzultacije u studenom 2022. sa stručnjacima iz Nizozemske. Glavna tema bila je funkcioniranje Nizozemske platforme za održivost, neformalnog institucionalnog tijela koje je 2016. osnovale Nizozemska središnja banka. Predstavnici MFIN-a i HNB-a održali su sastanak u ožujku 2023. s predstavnicima Irske središnje banke oko pitanja održivosti i međusobne razmjene iskustva na tu temu. Također, MFIN je održao više sastanaka na nacionalnoj razini s regulatorima (HNB i HANFA) i udrugama (Hrvatska udruga banaka). Radi potrebe uspostave Foruma odlukom ministra financija od 21. travnja 2023. već je osnovana Radna skupina za podršku održivom financiranju koja će se baviti gore navedenim izazovima. U radu Radne skupine, kojom će upravljati MFIN, sudjeluju predstavnici MINGOR-a, HNB-a, Hanfe, Hrvatske udruge banaka, Hrvatske udruge poslodavaca,

Hrvatske gospodarske komore, HBOR-a, Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, Instituta za društvena odgovorno poslovanje i Međunarodnog instituta za klimatske aktivnosti.

Forum će se uspostaviti aktom Vlade do kraja Q4/2023.

Nakon uspostave Foruma MFIN će izraditi prvi Akcijski plan s mjerama i rokovima provedbe pojedinih aktivnosti do kraja Q1/2025., a potom i drugi Akcijski plan do kraja Q1/2026.

Nositelj provedbe	MFIN
Ciljna skupina	Financijski sektor
Procijenjeni trošak	/
Razdoblje provedbe	Q4/2023. – Q1/2026.
Ključne točke provedbe reformi i investicija	a) Kvalitativni pokazatelji
	do kraja Q1/2025., donesen prvi Akcijski plan s mjerama i rokovima u svezi provedbe ciljeva održivog financiranja
	(b) Kvantitativni pokazatelji
	/

C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo

Naziv i CID referenca	C1.2. R1	Dekarbonizacija energetskeg sektora
<p>Opis i obrazloženje promjene</p>	<p>Predlaže se, temeljem članka 21. Uredbe, dodavanje novog pokazatelja #37a Uspostava novog sustava vlastite potrošnje proizvodnog postrojenja i samoopskrbe kojim bi se, temeljem članka 8. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji predviđa da će MINGOR uspostaviti novi sustav vlastite potrošnje proizvodnog postrojenja i samoopskrbe. Novi će sustav biti izrađen do 31. ožujka 2025., a s njegovom primjenom će se početi od 1. siječnja 2026. godine. Ovaj pokazatelj bi time bio povezan s pokazateljem #36, jer bi se djelomično rješavao problem identificiran dokumentom koji je nastao u sklopu pokazatelja #36. Također, dopunio bi se i pokazatelj #37, jer bi se uspostavom novog sustava dodatno doradio sustav da bude primjenjiviji prosumerima i korisnicima koji proizvode energiju za vlastite potrebe (pojedinci, firme, energetske zajednice i sl.). Zbog toga se predlaže uspostava novog pokazatelja #37a. Uspostava novog sustava vlastite potrošnje proizvodnog postrojenja i samoopskrbe. Ovaj bi se pokazatelj ispunio do kraja Q1/2025., a sustav bi bio pokrenut u Q1/2026.</p> <p>Također se predlaže, temeljem članka 21. Uredbe, promjena opisa pokazatelja i imena #38 koji je povezan sa stupanjem na snagu izmjena Zakona o državnoj imovini. Naime cilj pokazatelja je bio potpuno razdvajanje operatora prijenosnog sustava za plin (Plinacro) od djelatnosti opskrbe i proizvodnje u državnom vlasništvu (HEP), odnosno CERTIFICIRANJE Plinacro-a od strane Hrvatske energetske regulatorne agencije (HERA). No, HERA je u srpnju 2021. izdala Rješenje o izdavanju certifikata za Plinacro (KLASA 310-05/15-02/0164, UR BROJ 371-02-12-21-95) čime je postignut glavni cilj.</p> <p>Također, pokazalo se u postupku kako izmjena zakona nema direktne veze sa nemogućnošću certificiranja odnosno stvoreni su preduvjeti koji su omogućili njegovo certificiranje i po trenutno važećem zakonodavstvu. Budući da Plinacro više nije na listi pravnih osoba od posebnog interesa, nije nužno da Republika Hrvatska na skupštini tog društva zastupa ravnatelj CERP-a ili osoba koju on ovlasti, a temeljem važećih odredbi Zakona o upravljanju državnom imovinom.</p> <p>Također, dodatno se osiguralo da zastupnik Republike Hrvatske u skupštini Plinacro-a i HEP-a ne bude ista osoba čime je osigurano da su potpuno razdvojene djelatnosti operatora prijenosnog sustava za plin od djelatnosti opskrbe i proizvodnje u državnom vlasništvu, nije više bilo nikakvih zapreka te je HERA izdala Rješenje o izdavanju certifikata za Plinacro. Plinacro je certificiran bez nužnih koraka koji su navedeni u opisu CID-a.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/9
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/

⁹ Bez promjene

Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	<p>#38 Stupanje na snagu izmjena Zakona o državnoj imovini, kojim će se pružiti pravna osnova za potpuno razdvajanje upravljanja operatorom prijenosnog sustava za plin (Plinacro) od djelatnosti opskrbe i proizvodnje u državnom vlasništvu.</p>	<p>#38 Prijedlog novog naziva pokazatelja je: "Potpuno razdvajanje upravljanja operatorom prijenosnog sustava za plin (Plinacro) od djelatnosti opskrbe i proizvodnje u državnom vlasništvu i njegovo certificiranje od strane HERA-e".</p> <p>Novi prijedlog kvalitativnog pokazatelja je: "Certificiranje Plinacro-a".</p> <p>Novi prijedlog opisa pokazatelja je: "Certificiranje tvrtke Plinacro d.o.o. kao operatora prijenosnog sustava za plin od strane HERA-e".</p> <p>#37a Uspostava novog sustava vlastite potrošnje proizvodnog postrojenja i samoopskrbe. Opis indikatora: Uspostava novog sustava vlastite potrošnje proizvodnog postrojenja i samoopskrbe do Q1/2025. i njegovo pokretanje od 1. siječnja 2026. godine. Vremenski okvir ispunjavanja indikatora Q1/2025.</p>
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C1.2. R1-I1	Revitalizacija, izgradnja i digitalizacija energetskeg sustava i prateće infrastrukture za dekarbonizaciju energetskeg sektora
Opis i obrazloženje promjene	<p>Predlaže se temeljem članka 21. Uredbe dodatno povećanje alokacije u C1.2. R1-I1 Revitalizacija, izgradnja i digitalizacija energetskeg sustava i prateće infrastrukture za dekarbonizaciju energetskeg sektora sa trenutnih 387.801.339 eura za dodatnih 154.393.623 eura.</p> <p>Manji dio sredstava (17,5 milijuna eura) je alociran za dodatne troškove u postojećim projektima prijenosnog sustava uslijed povećanja troškova nastalih u zadnje dvije godine. Oni su prvenstveno vezani uz inflaciju koja je u razdoblju od siječnja 2022. godine do lipnja 2023. iznosila 16,7% (https://web.dzs.hr/calcinfl.htm). Tome se treba dodati i skok cijena materijala koji je također, između ostalog, povezan sa inflacijom i zbivanjima koja su se dešavala unutar EU i RH u zadnjih 18 mjeseci.</p> <p>Osim toga, planira se povećanje kapaciteta baterijskih sustava i skladištenja energije diljem Hrvatske kako bi se dodatno osiguralo bolje korištenje električne energije proizvedene iz nestalnih izvora. Dodatno, povećanje kapaciteta sustava za skladištenje energije osigurat će i aktivnosti vezane uz stabilizaciju elektroenergetskeg sustava. Ovo se također predlaže sukladno članku 21 Uredbe, a</p>	

	<p>kao posljedica zbivanja vezanih uz Rusku agresiju na Ukrajinu i povećanje cijene energije i volatilitet cijena od veljače 2022. godine. Zbog toga, a u skladu s REPowerEU planom, nužno je odmicanje od uvoza fosilnih goriva iz Ruske Federacije što će se, između ostalog, postići i povećanjem proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora.</p> <p>Kako je elektroenergetski sustav u Hrvatskoj ograničen (zbog čega se u njega i ulažu sredstva iz NPOO-a) dio problema bi se mogao riješiti ugradnjom većih baterijskih sustava ili za rasterećenje i harmonizaciju mreže, ili na mjestima proizvodnje čime bi ona mogla proizvoditi više i skladištiti dio energije koja bi se onda mogla nesmetano koristiti kada je najpotrebnija. Za taj dio, predlaže se povećanje alokacije za 66.893.623 eura (na 80 milijuna eura).</p> <p>Kada je riječ o sustava za skladištenje energije, planirani su javni pozivi namijenjeni kompanijama, tijelima javne vlasti i pojedincima kojima će se povećati kapacitet skladištenja električne energije.</p> <p>Konačno, sukladno članku 21. Uredbe, predlaže se povećanje alokacije za 70 milijuna eura za projekt uvođenja pametnih brojila čime bi ukupna alokacija za ovaj projekt iznosila 151.126.817 eura. Povećanje alokacije se predlaže kao povećani obim aktivnosti vezanih uz distribucijsku mrežu kojom u Hrvatskoj upravlja isključivo HEP-ODS koji će biti i jedini korisnik sredstava. Ovo je nužno, jer će se bržom implementacijom ovog projekta osigurati tehnički preduvjeti za jaču implementaciju proizvodnje energije za vlastite potrebe i jačati uspostava energetske zajednice. Time se podupire rješenje vezano uz pokazatelje #36 i #37 NPOO-a, jer se dio uskih grla može riješiti (a kako je i napomenuto u dokumentu) bržom i opsežnijom ugradnjom pametnih brojila. Zbog toga se predlaže povećanje alokacije, a time i povećanje obima projekta.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak	387.801.339 EUR	542.194.962 EUR (154.393.623 EUR, REPowerEU)
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji		/
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C1.2. R1-I3	Korištenje vodika i novih tehnologija
Opis i obrazloženje promjene	<p>Predlaže se izmjena teksta NPOO-a vezanog za opis pilot projekta geološkog skladištenja CO₂ (Petrokemija). Naime, temeljem članka 21. Uredbe, došlo je do promjene okolnosti vezanih prvenstveno uz agresiju Ruske Federacije na Ukrajinu što je prouzročilo nesigurnost vezanu uz dobavu prirodnog plina u EU. Kao jedna od predloženih mjera EK bila je ušteda plina za sve države članice, a u Hrvatskoj je to</p>	

napravljeno na način da Petrokemija (kao najveći pojedinačni potrošač prirodnog plina u Hrvatskoj) nije radila tijekom 2022. godine. Time su postignute uštede koje je EK postavila državama članicama kao neobvezujući cilj. Ujedno je prestanak proizvodnje bio nužan i zbog cijene prirodnog plina koja Petrokemiji služi kao sirovina, a ne samo kao energent.

U skladu s tim, prekid proizvodnje traje i dalje (ponajprije zbog situacije sa cijenama i potencijalnom nestašicom prirodnog plina u Europi u zadnjih 18 mjeseci), a u međuvremenu je došlo i do promjene vlasničke strukture (Petrokemiju je kupio strani investitor iz Turske). Zbog toga je došlo do kašnjenja projekta što se odražava i na ispunjavanje pokazatelja #54.

Također, u vezi sa uspostavom geološkog skladištenja CO₂ u sklopu projekta Biorafinerije kasni glavni projekt što bi moglo utjecati na planiranu implementaciju dijela projekta koji je posvećen geološkom skladištenju CO₂ do sredine 2026. što bi se moglo odraziti na pokazatelj povezan sa skladištenjem određenih količina CO₂ koje su navedene u CID-u.

No, Hrvatska ima veliki potencijal za geološko skladištenje CO₂ u sjevernoj Hrvatskoj (Slavonija) što pokazuje Studija o mogućnostima trajnog zbrinjavanja ugljikovog dioksida u geološke formacije u Republici Hrvatskoj koju je izradila AZU. Studija je pokazala kako je potencijal Hrvatske u ovom području značajan. Osim trajnog zbrinjavanja ugljikovog dioksida u iscrpljenim naftnim i plinskim ležištima postoji mogućnost njegova zbrinjavanja i u dubokim slanim akviferima. U studiji je obrađena mogućnost zbrinjavanja i s obzirom na lokaciju emitera pa su tako izdvojena dva klastera: Zapadna Slavonija i Istočna Drava. S obzirom na rezultate studije, utvrđeni su potencijalni lokaliteti na kojima se može skladištiti CO₂. Otišlo se i korak dalje te je specificirana preferentna lokacija Bockovci, a samo projekt skladištenja CO₂ (s obzirom da je projekt dobio potporu i Mađarske) je prijavljen na PCI listu.

Daljnji korak je priprema dokumentacije (koja osim Atlasa potencijala u RH, studije izvodljivosti i studija nužnih za zaštitu okoliša obuhvaća i dokumentaciju za izmjenu prostornog plana te ostale aktivnosti nužne za provedbu projekta), pa se predlaže da se sredstva alocirana u sklopu NPOO preusmjere u pripremne studije s obzirom je to moguće provest do kraja 2026., a kojim će se pripremiti točne lokacije za implementaciju geološkog skladištenja CO₂.

Za navedene potencijalne lokalitete postoje već i projekti koji će generirati CO₂ kojeg treba uskladištiti, kako na teritoriju RH (NEXI i projekt CO₂NTESSA koji je prijavljen i za financiranje putem inovacijskog fonda) tako i na teritoriju Mađarske (tvornica cementa u Beremendu Duna Drava Cement Kft i FGSZ Zrt.) čime se navedenim projektom uspostavlja i prekogranična suradnja u geološkom skladištenju CO₂. Provedba projekta planirana je najkasnije do 2029. godine.

U skladu s navedenim, predlaže se revidiranje teksta u sklopu NPOO te revidiranje pokazatelja #54 Pilot-ulaganje u hvatanje i geološko skladištenje ugljika godišnjeg kapaciteta od 190 000 tona CO₂ dovršeno i potpuno operativno pilot-ulaganje u hvatanje i geološko skladištenje ugljika.

Zbog toga se traži smanjenje alokacije na 5,3 milijuna eura, vodeći računa da sjeverna Hrvatska ima veliki potencijal za geološko skladištenje vodika i da je ovo tehnologija koja podržava dekarbonizaciju.

	<p>Također, temeljem članka 21. Uredbe, a zbog povećanja troškova projekta uzrokovanog rastom cijena i inflacijom, predlaže se povećanje alokacija za elektrolizator i punionice za vodik. Predlaže se povećanje alokacije za elektrolizator sa 13.650.000 eura na 15 milijuna eura te povećanje alokacije za punionice vodika sa 13.272.281 eura na 15 milijuna eura. Oba povećanja se traže zbog povećanja vrijednosti projekta uzrokovanih inflacijom (https://web.dzs.hr/calcinfl.htm) koja je od siječnja 2022. do lipnja 2023. godine iznosila 16,7% sukladno Državnom zavodu za statistiku. Oba povećanja su niža od inflacije u spomenutom periodu, ali su važna zbog bolje i brže provedbe projekta i kako bi se dodatno smanjio rizik provedbe odnosno rizik koji u velikoj mjeri preuzimaju investitori.</p> <p>Također, predlaže se promjena u terminu ispunjenja pokazatelja #51 s obzirom da je od programiranja NPOO-a vodik još više aktualiziran kako na EU tako i na svjetskoj razini što je imalo posljedicu za velikim povećanjem potražnje osnovnih komponenti za proizvodnju i korištenje vodika na svjetskoj razini. Time su se produžili i rokovi isporuke za navedene komponente, a time se produžio i rok isporuke za elektrolizator. U skladu s tim, nužno je produljiti i provedbu projekta do kraja 2025., a s obzirom da je pokazatelj #51 direktno vezan uz završetak projekta predlaže se njegovo vremensko pomicanje sa Q2/2025. na Q4/2025.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere	<p>Jedan od planiranih pilot projekata je projekt je vezan uz skladištenje CO2 iz Petrokemije u Kutini koja je veliki emiter CO2. Investicija bi trebala obuhvaćati hvatanje tog CO2 iz Petrokemije u Kutini koji bi se postojećim plinovodom (kojeg treba prenamijeniti i obnoviti) transportirao do polja koje INA ima u Ivanić Gradu. Na taj način bi se osiguralo smanjenje opterećenja u Petrokemiji i povećao investicijski potencijal potreban za modernizaciju proizvodnih procesa dok bi se ujedno osigurao i razvoj tehnologije skladištenja CO2 čime bi se otvorio prostor INA-i da zahvaljujući znanju koje posjeduje, ovo pretvori u komercijalnu djelatnost za Hrvatsku, ali i susjedne zemlje. S obzirom na to da je Petrokemija veliki potrošač prirodnog plina u Hrvatskoj, potrebno je kombinirati tehnologije u procesima te koristiti i potencijal CCS-a, ali i fazni prelazak na zeleno gorivo. Prema EU pravilima, Petrokemija do 2026. godine barem 10% sirovine mora koristiti iz obnovljivih izvora, na čemu intenzivno radi, ali uz to je potreban i pilot projekt CCS-a kojim će se značajnije smanjiti emisije CO2. Projekt je isključivo usmjeren na</p>	<p>Predlaže se brisanje teksta:</p> <p>„Jedan od planiranih pilot projekata je projekt je vezan uz skladištenje CO2 iz Petrokemije u Kutini.... Konačno, osigurat će se kvalitetni monitoring polja čime će se dodatno potaknuti razvoj ove tehnologije u RH.“</p>

	<p>skladištenje CO₂, a sa 190.000 tona CO₂ iz Petrokemije Kutina, i ovo postrojenje može postići smanjenje vrijednosti ispod postvljene referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica. Provedbom pilot projekta stavio bi se snažan naglasak na potencijal geološkog skladištenja CO₂, a sve aktivnosti u sklopu NPOO bile bi usmjerene isključivo na segmente projekta vezane za geološko skladištenje CO₂. Time bi se sama tehnologija skladištenja dodatno komercijalizirala i unaprijedila, a osigurala bi se i fina ekonomska tranzicija firmi koje su gotovo u potpunosti posvećene korištenju i proizvodnji fosilnih goriva. Pilot projekt Petrokemije ima već osiguran dio infrastrukture (koju treba prilagoditi) što će osigurati adekvatnu i brzu implementaciju projekta i širenje ove tehnologije. Također, ne manje važno, dionici projekta posjeduju već dovoljnu količinu znanja da skladištenje CO₂ mogu adekvatno i kvalitetno kontrolirati te pokazati kako na prostoru koji planiraju koristiti nema nikakvih opasnosti od curenja CO₂ u atmosferu. Konačno, osigurat će se kvalitetni monitoring polja čime će se dodatno potaknuti razvoj ove tehnologije u RH.</p>	
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak	46.867.742 EUR	41.945.461 EUR (povećanje od 3.077.719 EUR, REPowerEU za vodik i smanjenje za 8.000.000 EUR za projekt CCS)
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	<p>#51 Ugrađen novi kapacitet za proizvodnju vodika</p> <p>Opis pokazatelja: Izgrađeno je i u funkciji novo postrojenje u kojem je instalirano 10 MW kapaciteta za proizvodnju vodika elektrolizom. Projekt mora biti u</p>	<p>#51 Kako je zbog aktualizacije vodika na svjetskoj razini došlo do pomicanja rokova isporuke opreme, nužno je pomaknuti vremensko trajanje projekta izgradnje elektrolizatora na kraj 2025. zbog dugog roka isporuke elektrolizatora.</p>

	<p>skladu s relevantnim priložima Delegiranoj uredbi Komisije (EU) (C(2021) 2800 final) o dopuni Uredbe (EU) 2020/852. Posebno, izgradnja vodikova elektrolizatora za prometnu mrežu omogućuje proizvodnju i prijenos vodika iz 100 %-tno obnovljivih izvora. Ulaganje će biti u skladu sa sektorskim pravilima o proizvodnji zelenog vodika s električnom energijom iz mreže kako bi se osiguralo da se proizvodnjom zelenog vodika ne povećaju emisije CO₂.</p> <p>#54 Pilot-ulaganje u hvatanje i geološko skladištenje ugljika godišnjeg kapaciteta od 190 000 tona CO₂ te Dovođeno i potpuno operativno pilot-ulaganje u hvatanje i geološko skladištenje ugljika i dijela investicije</p> <p>Opis pokazatelja: Postrojenje za hvatanje i geološko skladištenje ugljika bit će smješteno pored postrojenja petrokemijske industrijske Kutini. Godišnji kapacitet iznositi će 190 000 tona CO₂, a ukupno će se uskladištiti 5 milijuna tona CO₂.</p>	<p>Kako je pokazatelj #51 direktno vezan uz završetak projekta predlaže se njegovo vremensko pomicanje sa Q2/2025. na Q4/2025.</p> <p>#54 Predlaže se revidiranje pokazatelja: „priprema za početak provedbe uspostave Pilot-projekta za geološko skladištenje ugljika dovršena.</p> <p>Opis pokazatelja: “Postrojenje za geološko skladištenje ugljika bit će pripremljeno za gradnju, a bit će smješteno u sjevernom dijelu RH i ukupno će se uskladištiti 10 milijuna tona CO₂.”</p>
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“	<p>Očekuje se da će ulaganje u CCS rezultirati smanjenjem emisija stakleničkih plinova u postrojenju Petrokemije znatno ispod referentne vrijednosti utvrđenih za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica. Ulaganja sredstava iz NPOO neće direktno biti vezana uz tehnologiju za crpljenje nafte i plina.</p>	<p>Očekuje se da će ulaganje u CCS rezultirati smanjenjem emisija stakleničkih plinova u postrojenjima koja će biti izvor CO₂ za geološko skladištenje znatno ispod referentne vrijednosti utvrđenih za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica. Ulaganja sredstava iz NPOO neće direktno biti vezana uz tehnologiju za crpljenje nafte i plina.</p>
Naziv i CID referenca	C1.2. R1-I4	Biorafinerija za proizvodnju naprednih biogoriva Sisak
Opis i obrazloženje promjene	<p>Predlaže se brisanje pokazatelja #56 koji se odnosi na izdavanje građevinske dozvole za izgradnju biorafinerije temeljem Članka 21. Uredbe, jer je zbog energetske krize tijekom 2022. i 2023. godine usporena provedba projekta.</p> <p>Također, temeljem Članka 21. Uredbe, predlaže se brisanje pokazatelja #58 koji se odnosi na pilot-ulaganje u hvatanje i geološko skladištenje ugljika s obzirom da uspostava geološkog skladištenja CO₂ u sklopu projekta Biorafinerije kasni uslijed kašnjenja glavnog projekta. Zbog toga je ovaj pokazatelj uklopljen u novi, revidirani pokazatelj #54. U skladu s navedenim, predlaže se korekcija iznosa sa 132.722.808 eura na 99.542.000 eura.</p>	

Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak	132.722.808 EUR	99.542.000 EUR
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	<p>#56 Izdana je građevinska dozvola za izgradnju biorafinerije i pilotulaganje u hvatanje i geološko skladištenje ugljika (CCS)</p> <p>#58 Pilot-ulaganje u hvatanje i geološko skladištenje ugljika dovršeno je i potpuno operativno, uz godišnji kapacitet od 52 000 tona CO₂</p>	<p>#56 Predlaže se brisati.</p> <p>#58 Predlaže se brisati jer je on uklopljen u revidirani pokazatelj #54.</p>
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/

C1.3. Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom

Naziv i CID referenca	C1.3. R1	Provedba programa vodnog gospodarstva
<p>Opis i obrazloženje promjene</p>		<p>U okviru postojeće reforme C1.3.R1 - Provedba programa vodnoga gospodarstva proširuje se obuhvat tako da se dodaju nove reformske ključne etape (<i>milestone</i>). Cilj je poboljšati učinkovitost poslovanja javnih isporučitelja vodnih usluga (JIVU) u pogledu upravljanja gubicima iz vodoopskrbnih sustava i u sektoru vodnih usluga implementirati načelo pristupa za sigurnost vode temeljen na procjeni rizika u cijelom lancu vodoopskrbe od područja sliva vodozahvata vode za ljudsku potrošnju do krajnjeg korisnika u skladu sa zahtjevima Direktive (EU) 2020/2184 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka) (SL L 435, 23.12.2020.). Navedeni zahtjevi preneseni su u nacionalno zakonodavstvo kroz novi Zakon o vodi za ljudsku potrošnju¹⁰ i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vodama.¹¹</p> <p>Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o vodama uvodi se obveza provedbe procjene gubitaka vode u sustavima javne vodoopskrbe, korištenjem metode ocjenjivanja „infrastrukturni indeks istjecanja” (ILI) u svrhu smanjenja gubitaka na prihvatljivu razinu. Procjenu gubitaka vode dužni su provoditi javni isporučitelji vodnih usluga na svojem uslužnom području. Na temelju te procjene Hrvatske vode izrađuju objedinjenu procjenu razine gubitaka za područje Republike Hrvatske, a rezultate te procjene dostavljaju EK najkasnije do 12. siječnja 2026. nakon čega će do 2028. EK donijeti delegirani akt kojim se utvrđuje prag prihvatljivog gubitka. Države članice čiji gubici će biti izvan propisanih okvira, morat će donijeti nacionalne akcijske planove za smanjenje gubitaka do 2030. godine.</p> <p>S obzirom da u Hrvatskoj prosječni gubici iznose 50%, što će svakako biti iznad granica propisanih delegiranim aktom EK, već su poduzeti početni koraci u izradi Nacionalnog akcijskog plana za smanjenje gubitaka.</p> <p>Naime, MINGOR i Hrvatske vode su korisnici projekta „Potpora smanjenju gubitaka vode u okviru reforme vodnog sektora u Republici Hrvatskoj“. Projekt financira EU kroz TSI, a provodi ga Svjetska banka u suradnji s Glavnom upravom za potporu strukturnim reformama (DG Reform) Europske komisije. Glavni očekivani rezultat projekta je izrađen Nacionalni akcijski plan za smanjenje gubitaka vode u javnim vodoopskrbnim sustavima za cijelu Republiku Hrvatsku te jačanje kapaciteta javnih isporučitelja vodnih usluga (JIVU) za izradu vlastitih akcijskih planova za smanjenje gubitaka.</p> <p>Nacrt navedenog Nacionalnog akcijskog plana izrađen je u prosincu 2022., a konačna verzija će sadržavati i podatke o razini gubitaka kroz godinu dana u cilju izrade točne bilance voda. Nadalje, potrebno je donijeti novu Uredbu o visini naknade za korištenje voda kojom će se propisati obveza donošenja i nadležno tijelo za donošenje Nacionalnog akcijskog plana za smanjenje gubitaka, obveza izračuna razine gubitaka korištenjem ILI metodologije, te obveza JIVU da donesu i provedu vlastite akcijske planove za smanjenje gubitaka vode u vodoopskrbnim sustavima kojima upravljaju. Akcijski planovi JIVU za smanjenje gubitaka vode u</p>

¹⁰ NN 30/23

¹¹ NN 47/23

vodoopskrbnim sustavima sadržavat će i bilance vode izrađene na temelju podataka dobivenih s novih vodomjera na vodozahvatima.
Stoga konačna verzija nacionalnog akcijskog plana ne može biti donesena prije stupanja na snagu Uredbe (Q2/2024.).

Naprijed predloženi rokovi značajno su kraći od rokova propisanih Direktivom te stoga predstavljaju reformsku mjeru.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o vodama također se uvodi obveza provođenja procjene rizika u području sliva vodozahvata vode za ljudsku potrošnju, što uključuje identifikaciju opasnosti i opasnih događaja (izvora onečišćenja) u tim područjima, u svrhu smanjenja potrebe obrade vode koja se zahvaća iz vodnih tijela podzemnih i površinskih voda za javnu vodoopskrbu, a sve u cilju zaštite zdravlja ljudi od potencijalnih štetnih učinaka uslijed konzumiranja takve vode. Propisuje se nadležnost Hrvatskih voda i Instituta za vode „Josip Juraj Strossmayer“ za provedbu navedene procjene i elementi koje treba uzeti u obzir kao i obuhvat procjene rizika. Procjena rizika sliva vodozahvata vode za ljudsku potrošnju predstavlja prvu sastavnicu procjene rizika u vodoopskrbnom lancu, dok se preostale dvije sastavnice prenose Zakonom o vodi za ljudsku potrošnju. Hrvatske vode u suradnji s Institutom za vode „Josip Juraj Strossmayer“, na temelju ishoda višegodišnje procjene rizika u slivnom području, izrađuju cjelovito izvješće i utvrđuju mjere radi sprječavanja, ublažavanja i kontrole rizika.

Prema dinamici određenoj Okvirnom direktivom o vodama u razdoblju 2022. - 2024. godina provodi se monitoring, stoga je najprije u 2023. potrebno uskladiti monitoringe za naredno plansko razdoblje sukladno odredbama DWD i WFD, potom u 2024. uskladiti metodu za procjenu rizika na slivnom području vodozahvata te na temelju rezultata monitoringa provedenog 2023.-2025. odrediti rizike. Nakon svih navedenih koraka Izvješće o rezultatima procjene rizika u području slivova svih vodozahvata javne vodoopskrbe u Republici Hrvatskoj može biti doneseno nakon konzultacija s JIVU i dionicima nadležnim za provedbu mjera, ne ranije od Q2/2026.

Krajnji rok za izradu cjelovitog Izvješća o rezultatima procjene rizika u području slivova svih vodozahvata javne vodoopskrbe u Republici Hrvatskoj propisan Direktivom i Zakonom je 12. srpnja 2027., dok se ovim dokumentom kao reformska mjera predlaže rok koji je kraći od propisanog.

Potrebno je dodati nove reformske ključne etape:

#M Provedba mjera za upravljanje vodnim resursima i smanjenje gubitaka - rok Q4/2025.

Kvalitativni pokazatelji:

- Donesena Uredba o visini naknade za korištenje voda - rok Q2/2024.
- Donesen Nacionalni akcijski plan za smanjenje gubitaka vode u javnim vodoopskrbnim sustavima – rok Q2/2024.

#M Osnovano Nacionalno tijelo za praćenje gubitaka u vodoopskrbnim sustavima - rok Q4/2024.

#M Izrađeni akcijski planovi za smanjenje gubitaka javnih isporučitelja vodnih usluga – rok Q4/2025.

Kvalitativni pokazatelji:

- Izrađeni akcijski planovi za smanjenje gubitaka javnih isporučitelja vodnih usluga – rok Q4/2025. (41)
- Priprema organizacijske sheme (proces, zadaci, ljudski resursi, kontrola, komunikacija) - rok Q4/2025. (41)
- Edukacija zaposlenika - rok Q4/2025. (12)

#M Izrađeno izvješće o rezultatima procjene rizika u području sliva vodozahvata - rok Q2/2026.

#M Uspostava i unaprjeđenje transparentnog i participativnog rada regulatora kao stalnog tijela - Q1/2024.

- Donesena Uredba o Vijeću za vodne usluge - Q1/2024. (Uredba će propisati sljedeće: unaprjeđenje transparentnog i participativnog rada Vijeća, odnosno obveznu objavu odluka regulatora sukladno članku 68., stavku 1. Zakona o vodnim uslugama, obveznu objavu tumačenja Zakona o vodnim uslugama, Zakona o financiranju vodnog gospodarstva i podzakonskih propisa regulatora, obvezu donošenja poslovnika regulatora - 60 dana nakon imenovanja članova Vijeća; obavezno stručno osposobljavanje službenika regulatora, barem jednom godišnje; proračun regulatora priprema se paralelno s usvajanjem propisa).

-

#M Izgradnja kapaciteta regulatora - Q4/2024.

- Imenovanje članova Vijeća - 90 dana nakon stupanja na snagu Uredbe o Vijeću za vodne usluge (Poziv za izražavanje interesa, podnošenje prijave i postupak odabira provodit će se tijekom izrade Uredbe u cilju skraćivanja rokova).
- Zapošljavanje i početno obrazovanje državnih službenika - Q4/2024. (Uredba će sadržavati okvirni broj državnih službenika, ali neće svi biti zaposleni u prvom ciklusu zbog smanjenog interesa za državnu službu i potrebe zapošljavanja stručnjaka s posebnim i rijetkim vještinama. Pojam početnog obrazovanja odnosi se na ekonomsku regulaciju cijene vode).

Nadalje, predlaže se izmijeniti rok za ispunjenje reformske ključne etape #61 Integracija pružatelja vodnih usluga na način da se produži na Q4/2024.

Zbog Odluke Ustavnog suda kojom je 15. srpnja 2023. ukinuta Uredba o uslužnim područjima, rok za pripajanje isporučitelja vodnih usluga je kraći od 6 mjeseci, a člankom 88. stavkom 1. Zakona o vodnim uslugama je propisano da su se svi javni isporučitelji vodnih usluga dužni pripojiti društvu preuzimatelju na uslužnom području u roku od 6 mjeseci od donošenja Uredbe o uslužnim područjima. Ako se na uslužnom području ne provede pripajanje JIVU po članku 88. pokreće se postupak privremenog uređenja pripajanja sukladno članku 91. - donošenje privremenih mjera Ministarstva. Privremene mjere ostaju na snazi dok se ne steknu uvjeti za postupanje prema članku 88. Zakona odnosno dok se ne postigne drugačiji ugovor o pripajanju i isti se potvrdi odlukom o pripajanju ili dok sud ne donese drugačiju odluku (traje sljedećih 6-10 mjeseci). Stoga se predlaže izmjena roka za ispunjenje pokazatelja na Q4/2024.

Naime, Prema informacijama koje imamo u ovom trenutku, na temelju savjetovanja s jedinicama lokalne samouprave i nadležnim javnim isporučiteljima vodnih usluga (JIVU), te na temelju primjedbi i komentara zaprimljenih putem e-savjetovanja, očekujemo probleme s pripajanjem na najmanje 9 uslužnih područja. Pri tome postoji mogućnost dodatnih pokretanja prijedloga za ocjenu ustavnosti što ne

smatramo značajnim rizikom s obzirom da je Ustavni sud RH ukinuo prethodnu Uredbu o uslužnim područjima zbog proceduralnih propusta (koji su ispravljani u ponovljenom postupku donošenja Uredbe o uslužnim područjima (NN 70/23)), a ne zbog sadržajnih razloga.

Pripajanje javnih isporučitelja provodit će se u jednoj do najviše tri faze.

Prva faza - Rok za pripajanje javnih isporučitelja vodnih usluga je 6 mjeseci od stupanja na snagu Uredbe o uslužnim područjima (od 15. srpnja 2023. do 15. siječnja 2023.). Čak i oni JIVU koji dobrovoljno prihvate obvezu integracije mogu se suočiti s mogućim preprekama (odgode skupština dioničara, kašnjenja na trgovačkim sudovima koji vode registar trgovačkih društava, itd.). Sve navedeno može odgoditi integraciju izvan zakonskog roka, ali neće zahtijevati daljnje mjere, odnosno drugu i treću fazu.

Druga faza - U drugoj fazi MINGOR će primijeniti administrativne mjere (privremene mjere, sukladno članku 91. Zakona o vodnim uslugama) za JIVU koji ne uspiju postupiti u skladu s obvezom pripajanja. Ako se pripajanje javnih isporučitelja vodnih usluga na uslužnom području ne provede u roku propisanom Zakonom o vodnim uslugama niti je izgledno da će biti provedeno u naknadnom razumnom roku, na zahtjev javnih isporučitelja vodnih usluga s uslužnog područja koji imaju najmanje većinu prema broju postojećih javnih isporučitelja vodnih usluga na uslužnom području ili isporučuju najmanje 51% vode za ljudsku potrošnju na uslužnom području, Ministarstvo može privremenom mjerom urediti sadržaj ugovora o pripajanju u odnosu na podnositelje zahtjeva te odrediti naknadni rok za donošenje odluka o pripajanju. U tom slučaju privremena mjera zamjenjuje ugovor o pripajanju. Ako skupštine javnih isporučitelja vodnih usluga s uslužnog područja koji imaju najmanje navedenu većinu u naknadnom roku ne donesu odluke o pripajanju u skladu s privremenom mjerom, Ministarstvo je ovlašteno drugom privremenom mjerom zamijeniti odluke o pripajanju javnih isporučitelja vodnih usluga s uslužnog područja koji imaju najmanje većinu. Privremene mjere ostaju na snazi dok stranke ne postignu drukčiji ugovor o pripajanju i dok se isti ne potvrde odlukama o pripajanju ili dok o tome sud ne donese drukčiju pravomoćnu odluku ili dok se ne steknu drugi uvjeti za brisanje u sudskom registru u skladu sa zakonom kojim se uređuje sudski registar.

Treća faza - nastupa kada zahtjevi za registraciju novih JIVU koji nisu usklađeni s obvezom integracije dođu do trgovačkih sudova koji vode registar trgovačkih društava. Većina sudaca registarskih sudova nije upoznata s drugim zakonodavstvom osim Zakona o trgovačkim društvima i Zakona o registru trgovačkih društava, iako je Zakon o vodnim uslugama lex specialis koji derogira određene odredbe ta dva spomenuta zakona (članak 2., stavak 2.). Stoga možemo očekivati (kako je komentirao gradonačelnik Grada Knina na savjetovanju 20. lipnja 2023.) da će neki suci odbiti zahtjev za registraciju novih društava temeljem upravne mjere. Zbog toga će nam biti potrebno pribaviti mišljenje Visokog trgovačkog suda (ili čak višeg suda) kako bismo pokrenuli proces. Svi ovi postupci oduzimaju vrijeme, a pravni postupci bit će potrebni kako bi osigurali usklađenost svih JIVU u postupku pripajanja.

Probleme očekujemo na sljedećim uslužnim područjima (UP):

- UP 2 - Grad Ivanec i Ivkom vode d.o.o. traže samostalno uslužno područje (Dokaz: zapisnik sa savjetovanja od 14. lipnja 2023. i primjedbe s e-savjetovanja)

	<ul style="list-style-type: none"> • UP 3 - Koprivničko-križevačka županija, Grad Križevci i Vodne usluge d.o.o., Križevci traže samostalno uslužno područje za Vodne usluge d.o.o., Križevci (Dokaz: zapisnik sa savjetovanja od 14. lipnja 2023. i primjedbe s e-savjetovanja) • UP 9 - Grad Krapina, Općina Đurmanec, Općina Radoboj, Općina Jesenje, Općina Petrovsko i Krakom-vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Krapina traže samostalno uslužno područje te pretpostavljaju da predstavničko tijelo Grada Krapine neće dati suglasnost i poduzimat će sve korake sukladno pozitivnim propisima da do spajanja ne dođe (Dokaz: zapisnik sa savjetovanja od 14. lipnja 2023. i primjedbe s e-savjetovanja) • UP 11 - Grad Samobor, Grad Jastrebarsko, Grad Sveta Nedelja, Općina Žumberak, Općina Klinča Sela, Vode Jastrebarsko d.o.o. i Odvodnja Samobor d.o.o. traže samostalno uslužno područje (Dokaz: zapisnik sa savjetovanja od 15. lipnja 2023. i primjedbe s e-savjetovanja) • UP 21 - Grad Županja, Općina Gunja, Općina Štitar i Komunalac d.o.o. Županja traže samostalno uslužno područje (Dokaz: zapisnik sa savjetovanja od 15. lipnja 2023. i primjedbe s e-savjetovanja) • UP 25 - Grad Opatija i Liburnijske vode d.o.o., Ičići traže samostalno uslužno područje kao i Grad Delnice i Komunalac - vodoopskrba i odvodnja d.o.o. Delnice (Dokaz: zapisnik sa savjetovanja od 19. lipnja 2023. i primjedbe s e-savjetovanja) • UP 26 - Grad Cres, Grad Mali Lošinj i Vodoopskrba i odvodnja Cres Lošinj d.o.o. traže samostalno uslužno područje (Dokaz: zapisnik sa savjetovanja od 19. lipnja 2023. i primjedbe s e-savjetovanja) • UP 32 - Grad Knin traži samostalno uslužno područje (Dokaz: zapisnik sa savjetovanja od 20. lipnja 2023. i primjedbe s e-savjetovanja) • UP 38 - Grad Ploče i IZVOR PLOČE d.o.o. traže da IZVOR PLOČE d.o.o. bude društvo preuzimatelj na uslužnom području 38 (Dokaz: zapisnik sa savjetovanja od 21. lipnja 2023. i primjedbe s e-savjetovanja). 	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/12
Opis komponente i/ili mjere	<p>Reforma C1.3. R1 – Provedba programa vodnog gospodarstva Cilj je reforme riješiti problem rascjepkanosti javnih pružatelja vodnih usluga u Hrvatskoj. Namijenjena je konsolidiranju i smanjenju broja pružatelja vodnih usluga kako bi se poboljšala njihova učinkovitost i upravljanje. Reformom se uvodi sustav referentnih vrijednosti za praćenje operativnih i financijskih rezultata isporučitelja vodnih usluga i izvješćivanje o njima te se doprinosi poboljšanju dugoročne održivosti infrastrukturnih ulaganja. Reforma će se provesti stupanjem na snagu izmjena četiriju podzakonskih akata:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uredbe o uslužnim područjima, 	<p>Reforma C1.3. R1 – Provedba programa vodnog gospodarstva Cilj je reforme riješiti problem rascjepkanosti javnih isporučitelja vodnih usluga u Hrvatskoj te osigurati da učinkovito posluju u pogledu upravljanja gubicima iz vodoopskrbnih sustava. Namijenjena je konsolidiranju i smanjenju broja isporučitelja vodnih usluga kako bi se poboljšala njihova učinkovitost i upravljanje. Reformom se uvodi sustav referentnih vrijednosti za praćenje operativnih i financijskih rezultata isporučitelja vodnih usluga i izvješćivanje o njima, obveza provedbe procjene gubitaka vode u sustavima javne vodoopskrbe korištenjem ILLI metode ocjenjivanja, procjena rizika u području sliva vodozahvata vode za ljudsku potrošnju te se doprinosi poboljšanju</p>

¹² Bez promjene

	<ul style="list-style-type: none"> - Uredbe o vrednovanju učinkovitosti poslovanja isporučitelja vodnih usluga, uključujući uvođenje sustava vrednovanja, - Uredbe o metodologiji za određivanje cijene vodnih usluga, i - Uredbe o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti vodnih usluga. <p>Reforma uključuje razvoj višegodišnjeg programa ulaganja za vodoopskrbnu i vodootpadnu infrastrukturu kako bi se osigurala usklađena provedba ulaganja C1.3 R1-I1 i C1.3 R1-I2 te komplementarnosti s drugim financiranjem sredstvima EU-a.</p> <p>Reforma će biti dovršena do 31. prosinca 2023. i razvoja javne vodoopskrbe</p>	<p>dugoročne održivosti infrastrukturnih ulaganja.</p> <p>Reforma će se provesti stupanjem na snagu izmjena četiriju podzakonskih akata:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uredbe o uslužnim područjima, - Uredbe o vrednovanju učinkovitosti poslovanja isporučitelja vodnih usluga, uključujući uvođenje sustava vrednovanja, - Uredbe o metodologiji za određivanje cijene vodnih usluga, - Uredbe o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti vodnih usluga, <p>te donošenjem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nove Uredbe o visini naknade za korištenje voda, - Nacionalnog akcijskog plana za smanjenje gubitaka vode u javnim vodoopskrbnim sustavima, - akcijskih planova javnih isporučitelja vodnih usluga za smanjenje gubitaka te - Izvješća o rezultatima procjene rizika u području sliva vodozahvata - uspostavom i unaprjeđenjem transparentnog i participativnog rada regulatora kao stalnog tijela. <p>Reforma uključuje razvoj višegodišnjeg programa ulaganja za vodoopskrbnu i vodootpadnu infrastrukturu kako bi se osigurala usklađena provedba ulaganja C1.3 R1-I1 i C1.3 R1-I2 te komplementarnosti s drugim financiranjem sredstvima EU-a.</p> <p>Reforma će biti dovršena do 30. lipnja 2026.</p>
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe	MINGOR	MINGOR, Hrvatske vode, Institut za vode „Josip Juraj Strossmayer“
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak	5.250.116.802 kn (investicija)	1.001.810.246 EUR (investicija) (305.000.000 EUR, zajam)
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	#61: Integracija pružatelja vodnih usluga – Q4/2023 (40)	#61: Integracija pružatelja vodnih usluga - Q4/2024 (40)
		Uz postojeće dodaju se zasebne reformske ključne etape: #M Provedba mjera za upravljanje vodnim resursima i smanjenje gubitaka - rok Q2/2024

		<ul style="list-style-type: none"> - Donesena Uredba o visini naknade za korištenje voda - Q2/2024 - Donesen Nacionalni akcijski plan za smanjenje gubitaka vode u javnim vodoopskrbnim sustavima – rok Q2/2024 <p>#M Osnovano Nacionalno tijelo za praćenje gubitaka u vodoopskrbnim sustavima - rok Q4/2024</p> <p>#M Usvojeni akcijski planovi za smanjenje gubitaka javnih isporučitelja vodnih usluga – rok Q4/2025</p> <ul style="list-style-type: none"> - Usvojeni akcijski planovi za smanjenje gubitaka javnih isporučitelja vodnih usluga – rok Q4/2025 (41) - Priprema organizacijske sheme (proces, zadaci, ljudski resursi, kontrola, komunikacija) - rok Q4/2025 (41) - Edukacija zaposlenika - rok Q4/2025 (12) <p>#M Izrađeno Izvješće o rezultatima procjene rizika u području sliva vodozahvata - Q2/2026</p> <p>#M Uspostava i unaprjeđenje transparentnog i participativnog rada regulatora kao stalnog tijela - Q1/2024</p> <ul style="list-style-type: none"> - Donesena Uredba o Vijeću za vodne usluge - Q1/2024 <p>#M Izgradnja kapaciteta regulatora - Q4/2024</p> <ul style="list-style-type: none"> - Imenovanje članova Vijeća - 90 dana nakon stupanja na snagu Uredbe o Vijeću za vodne usluge - Zapošljavanje i početno obrazovanje državnih službenika - Q4/2024
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C.1.3. R1-I1	Program razvoja javne odvodnje otpadnih voda
Opis i obrazloženje promjene	Uslijed velikog povećanja cijena građevinskih radova kroz raspoloživa sredstva nije moguće dostići zadane pokazatelje. Istovremeno, potrebe za ulaganjima u sustave javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda su velike stoga se podnosi zahtjev za zajam. Iako su potrebe za ulaganjima u poboljšanje cjelovite vodno-komunalne infrastrukture aglomeracija velike, sredstva kredita koristila bi se za daljnja ulaganja u provedbu investicijskih projekata koji se odnose na manje dijelove sustava javne	

	<p>odvodnje (programska sastavnica: Provedba investicijskih projekata koji se odnose na manje dijelove sustava odvodnje) s obzirom na preostalo vrijeme provedbe te činjenicu da se ovakva vrsta ulaganja može završiti do polovine 2026. godine.</p> <p>Radi se o identičnoj vrsti ulaganja kakva je sadržana u opisu CID-a (i NPOO-a) te nema potrebe za izmjenom opisa u tekstu. S obzirom na podnošenje zahtjeva za zajam, ukupna vrijednost pokazatelja će se uvećati uzimajući u obzir tražena sredstva iz zajma te iskazanim pokazateljima u zaprimljenim projektnim prijavama temeljem čijih iskazanih vrijednosti se i podnosi zahtjev za zajam. U obzir je uzeta određena rezerva s obzirom da projektne prijave još nisu pregledane. Također, uvećanje nije moglo biti proporcionalno predviđenim sredstvima zajma upravo zbog spomenutog povećanja cijene građevinskih radova koje je kao takvo primijenjeno u izračunu.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere	<p>Cilj je ulaganja obnoviti i sanirati 775 km javnih mreža odvodnje otpadnih voda te izgraditi i pustiti u rad 12 pogona za pročišćavanje otpadnih voda kako bi se osigurao pristup odgovarajućem pročišćavanju otpadnih voda za dodatnih 12 % stanovništva.</p> <p>Ulaganjem se financiraju ove dvije podmjere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poboljšanje javne infrastrukture odvodnje otpadnih voda, uključujući kupnju opreme, uspostavu nadzorno-upravljačkih i geografsko-informacijskih sustava te nadzor nad izvođenjem radova – financiranje će zajednički osigurati Mehanizam za oporavak i otpornost, korisnici projekta, resorno ministarstvo i nacionalno poduzeće za vodu, Hrvatske vode, - nadogradnja ciljanih dijelova sustava odvodnje otpadnih voda, uključujući proširenje i obnovu dijelova kanalizacijske mreže – dio sredstava posebno se izdvaja za razvoj ruralnih područja u kojima kvaliteta pružanja vodnih usluga zaostaje za nacionalnim prosjekom; <p>Financiranje će zajednički osigurati Mehanizam za oporavak i otpornost, korisnik i Hrvatske vode.</p> <p>Ulaganje će se provesti dodjelom bespovratnih sredstava općinama, pri čemu će se prednost dati već razrađenim projektima. U programu ulaganja u razvoj vodne i vodootpadne infrastrukture (reforma</p>	<p>Cilj je ulaganja obnoviti i sanirati 851 km javnih mreža odvodnje otpadnih voda te izgraditi i pustiti u rad 31 pogon za pročišćavanje otpadnih voda kako bi se osigurao pristup odgovarajućem pročišćavanju otpadnih voda za dodatnih 220.000 stanovnika.</p> <p>Ulaganjem se financiraju ove dvije podmjere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poboljšanje javne infrastrukture odvodnje otpadnih voda, uključujući kupnju opreme, uspostavu nadzorno-upravljačkih i geografsko-informacijskih sustava te nadzor nad izvođenjem radova – izvori financiranja RRF, korisnici projekta, resorno ministarstvo i nacionalno poduzeće za vodu, Hrvatske vode, - nadogradnja ciljanih dijelova sustava odvodnje otpadnih voda, uključujući proširenje i obnovu dijelova kanalizacijske mreže – dio sredstava posebno se izdvaja za razvoj ruralnih područja u kojima kvaliteta pružanja vodnih usluga zaostaje za nacionalnim prosjekom; <p>Izvori financiranja: RRF, korisnik i Hrvatske vode.</p> <p>Ulaganje će se provesti dodjelom bespovratnih sredstava javnim isporučiteljima vodnih usluga, pri čemu će se prednost dati već razrađenim projektima. U programu ulaganja u razvoj javne vodoopskrbe i javne odvodnje otpadnih voda (reforma C1.3. R1) odredit će se prioritete projekata i upotreba drugih sredstava, među ostalim iz programa Unije.</p>

	C1.3. R1) odredit će se prioriteta projekata i upotreba drugih sredstava, među ostalim iz programa Unije. Ulaganje će biti dovršeno do 30. lipnja 2026.	Ulaganje će biti dovršeno do 30. lipnja 2026.
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak	3.022.844.731 kn iz RRF-a (ukupni je 4.224.695.165 kn bez PDV-a)	523.223.415 EUR iz RRF-a (122.022.973 EUR, zajam) (ukupna investicija je 713.242.123 EUR bez PDV-a)
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	<p>#63: Izgrađena ili rekonstruirana mreža javne odvodnje otpadnih voda – Q2/2022 (115 km)</p> <p>#64 Ugovori o izvođenju radova sklopljeni za vodootpadne infrastrukturne projekte – Q4/2023 (60)</p> <p>#65 Postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda izgrađena su i u funkciji - Q4/2025 (12)</p> <p>#66 Izgrađena ili rekonstruirana javna mreža odvodnje otpadnih voda – Q4/2025 (775 km)</p> <p>#67 Broj stanovnika koji imaju korist od poboljšanog pristupa unaprijeđenom sustavu pročišćavanja otpadnih voda – Q2/2026. (200.000)</p>	<p>#63: Izgrađena ili rekonstruirana mreža javne odvodnje otpadnih voda – Q2/2022 115 km</p> <p>#64 Ugovori o izvođenju radova sklopljeni za projekte javne odvodnje otpadnih voda– Q4/2023 (60)</p> <p>#65 Postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda izgrađena su i u funkciji - Q4/2025 (31)</p> <p>#66 Izgrađena ili rekonstruirana javna mreža odvodnje otpadnih voda – Q4/2025 (851 km)</p> <p>#67 Broj stanovnika koji imaju korist od poboljšanog pristupa unaprijeđenom sustavu pročišćavanja otpadnih voda – Q2/2026. (220.000)</p>
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C1.3. R1-I2	Program razvoja javne vodoopskrbe
Opis i obrazloženje promjene	Uslijed velikog povećanja cijena građevinskih radova kroz raspoloživa sredstva nije moguće dostići zadane pokazatelje. Istovremeno, potrebe za ulaganjima u sustave javne vodoopskrbe te odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda su velike stoga se podnosi zahtjev za zajam. Sredstva zajma koristila bi se za daljnja ulaganja u provedbu investicijskih projekata koji se odnose na manje dijelove sustava javne vodoopskrbe (programske sastavnice: Osiguranje kvalitetne i sigurne vodoopskrbe na ruralnim, brdskim i demografski ugroženim područjima i Razvoj vodoopskrbe na području Hrvatske) s obzirom na preostalo vrijeme provedbe te činjenicu da se ovakva vrsta ulaganja može završiti do polovine 2026. godine.	

	<p>Radi se identičnoj vrsti ulaganja kakva je sadržana u opisu NPOO-a te nema potrebe za izmjenom opisa u tekstu.</p> <p>S obzirom da se cijena građevinskih radova uvećala za otprilike 20%, pokazatelji koji su rezultat investicija predviđenih kroz trenutno raspoloživa sredstva NPOO-a umanjuju se za 20%. S obzirom na podnošenje zahtjeva za zajam, ukupna vrijednost pokazatelja će se uvećati uzimajući u obzir tražena sredstva iz zajma te iskazanim pokazateljima u zaprimljenim projektnim prijavama temeljem čijih iskazanih vrijednosti se podnosi zahtjev za zajam. Uvećanje pokazatelja primijenjeno je na pokazatelje čiji je rok za dostizanje u 2025. i 2026. dok su pokazatelji čiji je rok dostizanja 2023. umanjani za 20% spram onih koji su trenutno navedeni u NPOO s obzirom da u 2023. nije moguće očekivati efekt zajma na realizaciju investicija.</p> <p>Dokaz za navedeno su izvadci iz Državnog zavoda za statistiku te analize ponuda na primjerima projekata nedavno ugovorenih priloženih uz tablicu troškova. U svrhu praćenja rezultata projekta, u smislu smanjenja gubitaka i doprinosa klimatskim ciljevima, do 2Q/2024. uspostaviti će se se DMA zone na svih 48 projekata koji sadržavaju ulaganja u sustave javne vodoopskrbe, a odobreni su za financiranje iz RRFa do kraja 2022. godine. DMA zone obuhvatit će područje investicije na kojem se nalazi ulaganje u sustav javne vodoopskrbe financirano iz RRF-a na kojem će se provoditi analize i mjerenja gubitaka, a predstavljaju funkcionalne cjeline.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere	<p>Cilj je ulaganja obnoviti i sanirati 956 km javne vodoopskrbne mreže u Hrvatskoj kako bi se poboljšala opskrba pitkom vodom i smanjili gubici vode. Ulaganje uključuje opremanje 526 vodocrpilišta opremom potrebnom za osiguravanje praćenje i racionalno korištenje vodnih resursa.</p> <p>Ulaganje je predviđeno radi osiguravanja pristupa pitkoj vodi poboljšanim sustavima javne opskrbe vodom za oko 45 000 ljudi, uz istodobno smanjenje gubitka vode u javnim vodoopskrbnim sustavima uz potporu RRF-a za 25 %. Gubitak vode na nacionalnoj razini smanjit će se za 7 %.</p> <p>Ulaganje se sastoji od dvije podmjere: - Kupnja i ugradnja mjernih uređaja na vodocrpilištima. Financiranje će zajednički osigurati Mehanizam za oporavak i otpornost i Hrvatske vode. - Razvoj vodoopskrbe u Hrvatskoj, uključujući obnovu vodoopskrbnih mreža na ruralnim, planinskim i demografski ugroženim područjima. Financiranje će zajednički osigurati</p>	<p>Cilj je ulaganja obnoviti i sanirati 1.087 km javne vodoopskrbne mreže u Hrvatskoj kako bi se poboljšala opskrba pitkom vodom i smanjili gubici vode. Ulaganje uključuje opremanje 526 vodocrpilišta opremom potrebnom za osiguravanje praćenja i racionalno korištenje vodnih resursa.</p> <p>Ulaganje je predviđeno radi osiguravanja pristupa pitkoj vodi poboljšanim sustavima javne opskrbe vodom za 71 343 ljudi, uz istodobno smanjenje gubitka vode u javnim vodoopskrbnim sustavima uz potporu RRF-a za 25 %. Gubitak vode na nacionalnoj razini smanjit će se za 7 %.</p> <p>Ulaganje se sastoji od dvije podmjere: - Kupnja i ugradnja mjernih uređaja na vodocrpilištima. Izvori financiranja: RRF i Hrvatske vode. - Razvoj vodoopskrbe u Hrvatskoj, uključujući obnovu vodoopskrbnih mreža na ruralnim, planinskim i demografski ugroženim područjima. Izvori financiranja: RRF, korisnik i Hrvatske vode.</p> <p>Ulaganje će se provesti dodjelom bespovratnih sredstava javnim isporučiteljima vodnih usluga. U programu ulaganja u razvoj javne vodoopskrbe i javne odvodnje otpadnih voda, definiranom u reformi C1.3. R1, odredit će</p>

	<p>Mehanizam za oporavak i otpornost, korisnik i Hrvatske vode.</p> <p>Ulaganje će se provesti dodjelom bespovratnih sredstava općinama. U programu ulaganja u razvoj vodne i vodoopadne infrastrukture, definiranom u reformi C1.3. R1, odredit će se prioritete projekata i upotreba drugih sredstava, među ostalim iz programa Unije.</p> <p>Ulaganje se sastoji od izgradnje sustava opskrbe vodom za piće s prosječnom potrošnjom energije od $\leq 0,5$ kWh ili infrastrukturnim indeksom istjecanja (ILI) od $\leq 1,5$ te od obnove postojećih sustava opskrbe vodom za piće radi smanjenja prosječne potrošnje energije za više od 20 % ili smanjenja istjecanja za više od 20 %.</p> <p>Ulaganje će biti dovršeno do 30. lipnja 2026</p>	<p>se prioritete projekata i upotreba drugih sredstava, među ostalim iz programa Unije.</p> <p>Ulaganje se sastoji od izgradnje sustava opskrbe vodom za piće s prosječnom potrošnjom energije od $\leq 0,5$ kWh ili infrastrukturnim indeksom istjecanja (ILI) od $\leq 1,5$ te od obnove postojećih sustava opskrbe vodom za piće radi smanjenja prosječne potrošnje energije za više od 20 % ili smanjenja istjecanja za više od 20 %.</p> <p>Predmetno će se dokazivati na DMA zoni koja predstavlja funkcionalnu cjelinu na području investicije financirane kroz RRF. Ulaganje će biti dovršeno do 30. lipnja 2026.</p>
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak	1.039.000.000 kn iz RRF-a (ukupni je 1.298.750.000 kn bez PDV-a)	320.876.025 EUR iz RRF-a (182.977.027 EUR, zajam) (ukupna investicija je 401.095.031 EUR bez PDV-a)
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	<p>#62 Smanjenje gubitaka u javnim vodoopskrbnim sustavima – Q2/2026 (7%)</p> <p>#68 Izgrađena ili rekonstruirana javna vodoopskrbna mreža - Q2/2022 (226 km)</p> <p>#69 Mjerni uređaji ugrađeni na vodocrpilištima - Q4/2022 (526)</p> <p>#70 Ugovori o izvođenju radovima sklopljeni za vodoopskrbne projekte – Q4/2023 (100)</p> <p>#71 Izgrađena ili rekonstruirana javna vodoopskrbna mreža - Q4/2023 (673 km)</p>	<p>#62 Smanjenje gubitaka u javnim vodoopskrbnim sustavima – Q2/2026 (7%)</p> <p>#68 Izgrađena ili rekonstruirana javna vodoopskrbna mreža - Q2/2022 (226 km)</p> <p>#69 Mjerni uređaji ugrađeni na vodocrpilištima - Q4/2022 (526)</p> <p>#70 Ugovori o izvođenju radova sklopljeni za vodoopskrbne projekte – Q4/2023 (100)</p> <p>#71 Izgrađena ili rekonstruirana javna vodoopskrbna mreža - Q4/2023 (517 km)</p>

	#72 Izgrađena ili rekonstruirana javna vodoopskrbna mreža - Q4/2025 (956 km) #73 Stanovništvo s poboljšanim pristupom vodoopskrbi - Q2/2026 (45.000)	#72 Izgrađena ili rekonstruirana javna vodoopskrbna mreža - Q4/2025 (1.087 km) #73 Stanovništvo s poboljšanim pristupom vodoopskrbi - Q2/2026 (71.343) # Projekti sa uspostavljenim DMA zonama u obuhvatu ulaganja u sustave javne vodoopskrbe 2Q/2024 (početna vrijednost: 13, ciljana vrijednost: 48)
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C1.3. R1-I3	Program smanjenja rizika od katastrofa u sektoru upravljanja vodama
Opis i obrazloženje promjene	<p>Vrijednost pokazatelja „Izgrađene strukture za zaštitu od poplava“ #77 zadržava se u iznosu, ali će iz razloga poštivanja uvjeta koji proizlaze iz usklađenja s DNSH principom, vrijednost predviđena u Q4/2023. bit ostvarena u 2Q/2024.</p> <p>Također, vrijednost indikatora #78 „Revitalizirani vodotoci“ zadržava se u predviđenoj vrijednosti od 16 km, ali produžuje se rok dostizanja sa Q4/2024. u Q2/2025.</p> <p>Razlog produžetka roka dostizanja indikatora proizlazi iz principa DNSH, obzirom da isto nije moguće ostvariti iz razloga poštivanja uvjeta, a koji proizlaze iz navedenog principa.</p> <p>Usljed obaveza koje proizlaze iz usklađenja sa DNSH principom, a obzirom na dugotrajnost postupka ishoda mišljenja od strane Uprave nadležne za zaštitu prirode kojim se potvrđuje usklađenost projekta sa dorađenim ciljevima očuvanja područja ekološke mreže te, sukladno tome, nemogućnosti finalizacije okolišnih postupaka u predviđenom roku, nije bilo moguće pratiti predviđenu dinamiku dostizanja pokazatelja. Postupkom ishoda navedenog mišljenja produžen je period do potpune spremnosti projekta za u prosijeku 6-7 mjeseci. Kao dokaz prilažu se datirani Ugovori o uslugama za izradu Elaborata analize usklađenosti kojim započinje ova procedura te mišljenje koje je također datirano i čime se označava kraj navedene okolišne procedure. Tablica sa uzorkom odobrenih projekata i projekata koji su u visokoj fazi odobrenja (zajedno sa uprosiječenim vrijednostima) nalazi se u prilogu. Valja dodati kako su okolišne procedure za ovu vrstu projekata prije NPOO-a trajale u prosijeku 4 mjeseca. Dokaz tome dan je u obliku excel tablice u kojoj se navode projekti od 2016. – 2021. radi realnijeg statističkog uzorka.</p> <p>Nastavno na samo produženje okolišne procedure ishoda mišljenja treba uzeti u obzir i da se sami radovi na planiranim projektima ne mogu izvoditi tijekom cijele kalendarske godine, odnosno za projekte iz podkomponente „Smanjenje rizika od štetnog djelovanja voda na području RH“ (izgradnja vodnih građevina) izvođenje radova ovisi, uz hidrološke i meteorološke prilike, i o uvjetima iz rješenja provedenih postupaka zaštite okoliša i prirode (što je moguće u razdoblju od travnja do studenog (8 mjeseci u kalendarskoj godini)) dok se radovi na projektima iz podkomponente „Restauracija slatkovodnih sustava“ mogu izvoditi u razdoblju od siječnja do ožujka i od kolovoza do prosinca (8 mjeseci u kalendarskoj godini) odnosno u periodu izvan</p>	

	glavnog reproduktivnog perioda ciljnih vrsta ovisnih o slatkovodnim ekosustavima. Posljedica ovog kumulativnog utjecaja je da se u predviđenom vremenskom okviru ne mogu ostvariti planirani pokazatelji.	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere	<p>Cilj je ulaganja poboljšati mjere zaštite od poplava za 20 000 stanovnika Hrvatske, pri čemu se prednost daje prirodnim rješenjima revitalizacijom vodotoka, povezivanjem napuštenih rukavica i stvaranjem sekundarnih močvarnih staništa te uklanjanjem invazivnih vrsta.</p> <p>Ulaganje uključuje dvije podmjere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - program smanjenja rizika od poplava, usmjeren na smanjenje rizika od poplava najvećih hrvatskih rijeka u vodnom području rijeke Dunav i jadranskom vodnom području. Mjere zaštite od poplava obuhvaćat će obrambene nasipe s širokim inundacijskim područjima duž vodotoka, u skladu s rješenjima koja se temelje na prirodi i načelom davanja prostora rijekama, - revitalizaciju slatkovodnih sustava, uključujući regeneraciju i zaštitu područja rijeke Mirna, Vranskog i Trakošćanskog jezera te uklanjanje invazivnih vrsta u zaštićenoj delti Neretve. <p>Ulaganje će biti dovršeno do 30. lipnja 2026.</p>	<p>Cilj je ulaganja poboljšati mjere zaštite od poplava za 20 000 stanovnika Hrvatske, pri čemu se prednost daje prirodnim rješenjima revitalizacijom vodotoka, povezivanjem napuštenih rukavica i stvaranjem sekundarnih močvarnih staništa te uklanjanjem invazivnih vrsta.</p> <p>Ulaganje uključuje dvije podmjere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - program smanjenja rizika od poplava, usmjeren na smanjenje rizika od poplava najvećih hrvatskih rijeka u vodnom području rijeke Dunav i jadranskom vodnom području. Mjere zaštite od poplava obuhvaćat će obrambene nasipe s širokim inundacijskim područjima duž vodotoka, u skladu s rješenjima koja se temelje na prirodi i načelom davanja prostora rijekama, - revitalizaciju slatkovodnih sustava, uključujući regeneraciju i zaštitu područja rijeke Mirna, Vranskog i Trakošćanskog jezera te uklanjanje invazivnih vrsta u zaštićenoj delti Neretve. <p>Ulaganje će biti dovršeno do 30. lipnja 2026.</p>
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	<p>#74 Sklopljeni ugovori o izvođenju radova za projekte zaštite od poplava – Q4/2022 (20)</p> <p># 75 Izgrađene strukture za zaštitu od poplava – Q4/2022 (13 km)</p> <p>#76 Revitalizirani vodotoci - Q4/2022 (2 km)</p> <p>#77 Izgrađene strukture za zaštitu od poplava – Q4/2023 (65 km)</p>	<p>#74 Sklopljeni ugovori o izvođenju radova za projekte zaštite od poplava – Q4/2022 (20)</p> <p># 75 Izgrađene strukture za zaštitu od poplava – Q4/2022 (13 km)</p> <p>#76 Revitalizirani vodotoci - Q4/2022 (2 km)</p> <p>#77 Izgrađene strukture za zaštitu od poplava – Q2/2024 (65 km)</p>

	#78 Revitalizirani vodotoci - Q4/2024 (16 km)	#78 Revitalizirani vodotoci Q2/2025 (16 km)
	#79 Izgrađene strukture za zaštitu od poplava – Q4/2025 (77 km)	#79 Izgrađene strukture za zaštitu od poplava – Q4/2025 (77 km)
	#80 Stanovništvo obuhvaćeno poboljšanim mjerama zaštite od poplava Q2/2026 (20.000)	#80 Stanovništvo obuhvaćeno poboljšanim mjerama zaštite od poplava Q2/2026 (20.000)
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C1.3. R2-I1	Program smanjenja odlaganja otpada
Opis i obrazloženje promjene	<p>Smanjenje odloženih količina biorazgradivog komunalnog otpada u 2022 u odnosu na 2021. je zanemarivo. Propisani cilj od 264.661 t prema Zakonu o gospodarenju otpadom nije postignut. U 2022. odvojeno je sakupljeno 24% biootpada iz komunalnog otpada što je pad za 1% u odnosu na 2021. zbog povećanog udjela nečistoća u odvojeno sakupljenom biootpadu uslijed čega se navedeni otpad kategorizirao kao miješani komunalni otpad. Procjenjuje se da je u 2022. na odlagalištima završilo oko 66 % biootpada iz komunalnog otpada što je jednako udjelu iz 2021. godine. Oporabljeno je (kompostiranje, anaerobna digestija, energetska uporaba i dr.) oko 20 % nastalog biootpada što je gotovo jednako, kao i u 2021. godini.</p> <p>Prema Planu gospodarenja otpadom RH, postojeći kapaciteti za obradu biootpada u kompostanama iznose 144.547 t/god. Projekti u izgradnji imaju ukupni kapacitet od 21.620 t/god od toga su 3 kompostane do srpnja 2023. već završene. Za anaerobnu biološku obradu otpada u 2021. evidentirana su 35 postrojenja s ukupnim kapacitetom od 1.800.487 t/god uglavnom za obradu gnojovke i biljnog materijala iz poljoprivrede, a u minimalnom udjelu se koriste za obradu biootpada i muljeva. U 2022. 16 bioplinskih postrojenja preuzelo je na obradu 13.100 t komunalnog otpada, što je smanjenje od oko 24% u usporedbi s 2021. godinom.</p> <p>Planirane izmjene odnose se na investiciju C1.3.R2-I1 Program smanjenja odlaganja otpada, pokazatelj #87 - <i>Izgrađeni objekti za obradu odvojeno prikupljenog biootpada</i>:</p> <p>Smanjenje pokazatelja #87 sa 7 na 3 –Zbog dosadašnjeg slabog odaziva na poziv „Izgradnja i opremanje postrojenja za biološku obradu odvojeno sakupljenog biootpada“ (NPOO.C1.3.R2-I1.01) koji je otvoren od 13. svibnja 2022. do 31.10.2023. te činjenice da je do sada svega jedna prijava zadovoljila sve uvjete poziva i odobrena, kao i procjene da 2 odbijena prijavitelja mogu doraditi projekt i zadovoljiti uvjete poziva predlaže se smanjenje pokazatelja sa 7 na 3 izgrađena postrojenja. Procjenjuje se da je moguće ugovoriti oko 20 milijuna eura.</p> <p>U svrhu doprinosa postizanju cilja smanjenja odlaganja otpada predlaže se objava novog poziva za biootpad - MINGOR planira objaviti dodatan poziv u zadnjem kvartalu 2023. koji bi bio usmjeren na nabavu opreme za poduzeća odnosno prijavitelje koji mogu vlastiti proizvedeni biootpad uporabiti na licu mjesta i time doprinijeti smanjenju odloženog otpada na odlagališta, kao i smanjenju biorazgradivog otpada odloženog na odlagališta miješanog komunalnog otpada, što</p>	

	<p>je omogućeno izmjenom Opće Uredbe o skupnom izuzeću EU br. 651/2014 iz lipnja 2023. godine. Ove investicije, za koju će vjerojatno najviše biti zainteresirani privatni poduzetnici, mogle bi se provesti u kratkom roku. Također ovim pozivom bi se moglo obuhvatiti i više sektora i utjecati na smanjenje biootpada i u vrijeme ljetnih sezonskih varijacija u obalnom području. Nakon zatvaranja poziva za obradu biootpada otvorio bi se novi privremeni poziv okvirne alokacije 20 milijuna eura.</p> <p>Ulaganje u infrastrukturu za prikupljanje otpada – predlaže se da se dio sredstava za investiciju C1.3.R2-I1 realocira na projekte izgradnje infrastrukture za pretovar otpada (pretovarne stanice) i pokretnu opremu koje su sastavni dio centara za gospodarenje otpadom (CGO). Sukladno Planu gospodarenja otpadom RH 2023.-2028. koncept novih projekata CGO-a (tzv. postrojenja za recikliranje i oporabu) predviđa među ostalima i obradu odvojeno prikupljenog biootpada. Stoga projekti pretovarnih stanica (PS) izravno doprinose ciljevima recikliranja za biootpad. U okviru 2 regionalna postrojenja predviđena je izgradnja 13 PS i nabava mobilne opreme za prijevoz do CGO-a, ukupne procijenjene vrijednosti 25,5 milijuna eura.</p> <p>U sklopu projekata CGO-a odobrenih kroz OPKK 2014.-2020., predviđeno je da će od početka rada CGO-a određene PS prihvaćati i odvojeno prikupljeni biootpad. Tako će u budućnosti projekti CGO-a omogućiti da se uz miješani komunalni otpad prihvaćaju i sve veće količine odvojeno prikupljenog otpada pa će projekti PS značajno doprinosti ciljevima recikliranja za biootpad. U okviru 4 projekata CGO-a predviđena je izgradnja 17 PS i nabava mobilne opreme za prijevoz do CGO-a, ukupne procijenjene vrijednosti 49,3 milijuna eura.</p> <p>Edukacijske aktivnosti - MINGOR planira ulaganja u informativno-edukativne aktivnosti s ciljem educiranja i informiranja građana o vrstama biootpada, njegovom propisnom odvajanju, sakupljanju te obradi, čime će se postići bolje i efikasnije gospodarenje biootpadom. Provođenje ovih aktivnosti u skladu je s Planom gospodarenja otpadom RH 2023.- 2028., ciljem: „Unaprijediti sustav za skupljanje i oporabu biootpada kako bi se odvojeno sakupilo i recikliralo 36 % biootpada iz komunalnog otpada“ u okviru kojeg je planirana i Mjera 2 - Jačanje svijesti, informiranja i edukacije o gospodarenju otpadom i proizvodima, koja predviđa i ciljanu komunikaciju vezano za važnost i prednosti odvojeno sakupljanje biootpada i upotrebu komposta a što će se između ostaloga postići i provedbom informativnih aktivnosti gospodarenja otpadom na razini JLS (aktivnost A.2.2. iz Plana gospodarenja otpadom).</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere	Program smanjenja odlaganja obuhvaća mjere i infrastrukturu potrebnu za smanjenje odlaganja otpada na odlagališta što uključuje uspostavu centara za ponovnu uporabu, izgradnju postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog komunalnog otpada, izgradnju postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada, izgradnju i opremanje reciklažnih dvorišta i reciklažnih dvorišta za građevinski otpad, nabavu opreme za odvojeno prikupljanje korisnih	Program smanjenja odlaganja obuhvaća mjere i infrastrukturu potrebnu za smanjenje odlaganja otpada na odlagališta što uključuje uspostavu centara za ponovnu uporabu, izgradnju postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog komunalnog otpada, izgradnju postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada, izgradnju i opremanje reciklažnih dvorišta i reciklažnih dvorišta za građevinski otpad, nabavu opreme za odvojeno prikupljanje korisnih frakcija komunalnog otpada, ulaganja u infrastrukturu za povećanje dostupnosti

	<p>frakcija komunalnog otpada. Navedeno su nužne pretpostavke za učinkovitije odvojeno prikupljanje komunalnog otpada s ciljem smanjenja nastanka otpada koje je potrebno konačno zbrinuti na odlagalištu. Sve ovo su preduvjeti kako bi se Hrvatska mogla ravnopravno uključiti u europske planove uspostave visoko funkcionalnog unutarnjeg tržišta sirovina. Hrvatska, od pristupanja EU 2013. pa sve do 2016. nije imala porast u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada niti u smanjenju odlaganja istog. Od 2016. pa nadalje povećava se udio odvojeno sakupljanog otpada i rast je svake godine sve veći. Značajan iskorak u ovom dijelu pripisuje se i ulaganjima koja su izvršena u infrastrukturu za odvojeno prikupljanje otpada u proteklom programskom razdoblju. Rast odvojeno prikupljenog otpada u 2019. iznosio je 6% u odnosu na 2018., a povećanje se odnosilo najviše na papir, plastiku i biootpad. Značajno su smanjenje i količine odloženog otpada, u razdoblju 2016.-2019. bilježi se pad od 18%</p>	<p>biootpada, te provođenje edukacijskih aktivnosti u svrhu povećanja količina i čistoće odvojeno prikupljenog biootpada. Navedeno su nužne pretpostavke za učinkovitije odvojeno prikupljanje komunalnog otpada s ciljem smanjenja nastanka otpada koje je potrebno konačno zbrinuti na odlagalištu. Sve ovo su preduvjeti kako bi se Hrvatska mogla ravnopravno uključiti u europske planove uspostave visoko funkcionalnog unutarnjeg tržišta sirovina. Hrvatska, od pristupanja EU 2013. pa do 2016. nije imala porast u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada niti u smanjenju odlaganja. Od 2016. povećava se udio odvojeno sakupljanog otpada i rast je svake godine sve veći. Značajan iskorak u ovom dijelu pripisuje se i ulaganjima koja su izvršena u infrastrukturu za odvojeno prikupljanje otpada u proteklom programskom razdoblju. Rast odvojeno prikupljenog otpada u 2019. iznosio je 6% u odnosu na 2018., a povećanje se odnosilo najviše na papir, plastiku i biootpad. Značajno su smanjenje i količine odloženog otpada, u razdoblju 2016.-2019. bilježi se pad od 18%</p>
Izazov		/
Cilj		/
Provedba	<p>U ovom trenutku postoje pripremljeni projekti (razina lokacijske dozvole) za izgradnju postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada za 9 JLS kao i za Grad Zagreb (u tijeku je ishodenje lokacijske dozvole), 6 postrojenja za obradu odvojeno prikupljenog biootpada. Grad Zagreb primjerice, u ukupnim količinama komunalnog otpada nastalog na području Hrvatske sudjeluje s 20 % iz čega je vidljivo da bi izgradnja sortirnice i postrojenja za obradu odvojeno prikupljenog biootpada za područje Zagreba značajno utjecaja na smanjenje količina otpada koji se odlaže odnosno na povećanje stope recikliranja. Nadalje zbog nedostatka sredstava u OPKK javni poziv za JLS za izgradnju reciklažnih dvorišta nije zadovoljio sve potrebe za izgradnju ovih jednostavnih građevina koje na</p>	<p>Usprkos tome što je za vrijeme pripreme NPOO-a postojao određeni broj pripremljenih projekata postrojenja za obradu biootpada, na poziv za biootpad prijavio se samo jedan od tih potencijalnih prijavitelja. Također Grad Zagreb je u međuvremenu odustao od projekta izgradnje kompostane u Novskoj, pripremanog u suradnji s Gradom Novska. Stoga se predviđa objava novog poziva za obradu biootpada, namijenjenog za poduzeća odnosno prijavitelje koji mogu vlastiti proizvedeni biootpad oporabiti na licu mjesta, sukladno novoj Uredbi Komisije (EU) 2023/1315 od 23. lipnja 2023. Koja se odnosi na skupna izuzeća. Također se predviđa uvođenje novih aktivnosti kao što su ulaganje u infrastrukturu za prikupljanje otpada i edukacijske aktivnosti vezane za otpad.</p>

	<p>razini lokalnih jedinica doprinose povećanju stope odvojenog otpada. Tijekom 2018. gradska/općinska reciklažna dvorišta preuzela su ukupno 52.800 t svih vrsta otpada od čega se 35.622 t odnosilo na komunalni otpad. Riječ je o povećanju od 30% u odnosu na količinu komunalnog otpada preuzetog putem gradskih/općinskih reciklažnih dvorišta u 2017. Dosadašnja ulaganja u reciklažna dvorišta ispunjavaju svoju svrhu, građani su ih izvrsno prihvatili te je daljnja gradnja, posebno u dijelovima velikog sezonalnog povećanja komunalnog otpada (obalni i otočni gradovi i općine) nužna kako bi se osigurale korisne vrste otpada pogodne za recikliranje.</p> <p>Što se tiče rješavanja rizika povezanih s načelom DNSH za ovu mjeru i odgovarajućeg interventnog polja kako je opisano Uredbom EU-a 2021/241 o uspostavi Programa oporavka i otpornosti, važne su sljedeće informacije:</p> <p>Vezano za ublažavanje klimatskih promjena:</p> <p>Kompostane - Neto smanjenje emisija stakleničkih plinova izbjegavanjem emisija stakleničkih plinova u usporedbi s alternativnim opcijama za gospodarenje bio-otpadom i proizvodnjom komposta koji se može koristiti kao gnojivo / sredstvo za poboljšanje tla istiskujući sintetička gnojiva i treset (npr. U hortikulturi). Sljedeći aspekti provest će se kao dio mjere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biootpad će se razdvajati i sakupljati odvojeno. • Kompostiranje će se dogoditi samo tamo gdje anaerobna obrada nije tehnički i ekonomski održiva alternative. • Proizvedeni kompost koristit će se kao gnojivo / sredstvo za poboljšanje tla. <p>Postrojenja za anearobnu digestiju - Anaerobna digestija predviđena je kao dio ulaganja ove mjere. U principu,</p>	<p>Nadalje zbog nedostatka sredstava u OPKK javni poziv za JLS za izgradnju reciklažnih dvorišta nije zadovoljio sve potrebe za izgradnju ovih jednostavnih građevina koje na razini lokalnih jedinica doprinose povećanju stope odvojenog otpada. Tijekom 2018. gradska/općinska reciklažna dvorišta preuzela su ukupno 52.800 t svih vrsta otpada od čega se 35.622 t odnosilo na komunalni otpad. Riječ je o povećanju od 30% u odnosu na količinu komunalnog otpada preuzetog putem gradskih/općinskih reciklažnih dvorišta u 2017. Dosadašnja ulaganja u reciklažna dvorišta ispunjavaju svoju svrhu, građani su ih izvrsno prihvatili te je daljnja gradnja, posebno u dijelovima velikog sezonalnog povećanja komunalnog otpada (obalni i otočni gradovi i općine) nužna kako bi se osigurale korisne vrste otpada pogodne za recikliranje.</p> <p>Što se tiče rješavanja rizika povezanih s načelom DNSH za ovu mjeru i odgovarajućeg interventnog polja kako je opisano Uredbom EU-a 2021/241 o uspostavi Programa oporavka i otpornosti, važne su sljedeće informacije:</p> <p>Vezano za ublažavanje klimatskih promjena:</p> <p>Kompostane - Neto smanjenje emisija stakleničkih plinova izbjegavanjem emisija stakleničkih plinova u usporedbi s alternativnim opcijama za gospodarenje bio-otpadom i proizvodnjom komposta koji se može koristiti kao gnojivo / sredstvo za poboljšanje tla istiskujući sintetička gnojiva i treset (primjerice, u hortikulturi).</p> <p>Sljedeći aspekti provest će se kao dio mjere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biootpad će se razdvajati i sakupljati odvojeno. • Kompostiranje će se dogoditi samo tamo gdje anaerobna obrada nije tehnički i ekonomski održiva alternative. • Proizvedeni kompost koristit će se kao gnojivo / sredstvo za poboljšanje tla. <p>Postrojenja za anearobnu digestiju - Anaerobna digestija predviđena je kao dio ulaganja ove mjere. U principu, načelo neto smanjenje emisija stakleničkih plinova kroz:</p>
--	---	---

	<p>načelo neto smanjenje emisija stakleničkih plinova kroz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izbjegavanje emisija stakleničkih plinova u usporedbi s alternativnim opcijama za gospodarenje bio-otpadom; • kontrolirana proizvodnja i uporaba bioplina u različitim oblicima i primjenama, često istiskujući fosilna goriva; • proizvodnja i upotreba digestata kao gnojiva / sredstva za poboljšanje tla, istiskivanje sintetičkih gnojiva i povećanje sekvestracije ugljika u tlima. <p>Postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada (sortirnice) - Smanjenje neto emisija stakleničkih plinova omogućeno je oporabom materijala odvojeno prikupljenih iz tokova neopasnog otpada zahvaljujući naknadnoj zamjeni izvornih materijala sekundarnim sirovinama s nižim ugrađenim emisijama stakleničkih plinova.</p> <p>Tamo gdje je moguće, mjera će rezultirati sekundarnim sirovinama pogodnim za zamjenu izvornih materijala u proizvodnim procesima. Najmanje 50%, težinski, obrađenog odvojeno prikupljenog neopasnog otpada pretvorit će se u sekundarne sirovine.</p> <p>Vezano za prilagodbu na klimatske promjene: Kroz EIA razvijene su mjere prilagodbe klimatskim promjenama, odnosno visoke temperature, ekstremne oborine i erozija tla. Za sve aktivnosti izvršena je snažna procjena klimatskog rizika i ranjivosti na temelju klimatskih projekcija. Zaključci procjene ugrađeni su u dizajn mjere.</p> <p>Obveza uključuje da projekti neće negativno utjecati na napore prilagodbe ili razinu otpornosti na fizičke, klimatske rizike, prirodu, imovinu i druge gospodarske aktivnosti drugih ljudi te da su u skladu s lokalnim, sektorskim, regionalnim ili nacionalnim naporima na prilagodbi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • izbjegavanje emisija stakleničkih plinova u usporedbi s alternativnim opcijama za gospodarenje bio-otpadom; • kontrolirana proizvodnja i uporaba bioplina u različitim oblicima i primjenama, često istiskujući fosilna goriva; • proizvodnja i upotreba digestata kao gnojiva / sredstva za poboljšanje tla, istiskivanje sintetičkih gnojiva i povećanje sekvestracije ugljika u tlima. <p>Postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada (sortirnice) - Smanjenje neto emisija stakleničkih plinova omogućeno je oporabom materijala odvojeno prikupljenih iz tokova neopasnog otpada zahvaljujući naknadnoj zamjeni izvornih materijala sekundarnim sirovinama s nižim ugrađenim emisijama stakleničkih plinova.</p> <p>Tamo gdje je moguće, mjera će rezultirati sekundarnim sirovinama pogodnim za zamjenu izvornih materijala u proizvodnim procesima. Najmanje 50%, težinski, obrađenog odvojeno prikupljenog neopasnog otpada pretvorit će se u sekundarne sirovine.</p> <p>Vezano za prilagodbu na klimatske promjene: Kroz EIA razvijene su mjere prilagodbe klimatskim promjenama, odnosno visoke temperature, ekstremne oborine i erozija tla. Za sve aktivnosti izvršena je snažna procjena klimatskog rizika i ranjivosti na temelju klimatskih projekcija. Zaključci procjene ugrađeni su u dizajn mjere.</p> <p>Obveza uključuje da projekti neće negativno utjecati na napore prilagodbe ili razinu otpornosti na fizičke, klimatske rizike, prirodu, imovinu i druge gospodarske aktivnosti drugih ljudi te da su u skladu s lokalnim, sektorskim, regionalnim ili nacionalnim naporima na prilagodbi.</p> <p>Vezano za održivo korištenje i zaštitu vodnih i morskih resursa: Aktivnosti podržane mjerom imaju značajno predvidljiv negativan utjecaj na ovaj okolišni cilj, uzimajući u obzir izravne i primarne neizravne učinke tijekom životnog ciklusa.</p>
--	---	--

	<p>Vežano za odrŹivo korištenje i zaštitu vodnih i morskih resursa: Aktivnosti podrŹane mjerom imaju beznačajno predvidljiv negativan utjecaj na ovaj okolišni cilj, uzimajući u obzir izravne i primarne neizravne učinke tijekom životnog ciklusa.</p> <p>Postoje dokazi da objekti neće rezultirati rizicima od degradacije okoliša koji se odnose na očuvanje kvalitete vode i vodeni stres u skladu s Okvirnom direktivom o vodama (2000/60/EC). U skladu s Direktivama 2011/92/EU, zaključena je faza provjere postupka procjene utjecaja na okoliš (EIA) koja pokazuje da se ne očekuju značajni učinci.</p> <p>Vežano za cirkularnu ekonomiju, sprečavanje nastanka otpada i recikliranje: Mjera je prihvatljiva za interventno polje 045bis u Prilogu RRF uredbi s koeficijentom zaštite okoliša od 100%, budući da su tehničke specifikacije potpore postrojenjima za recikliranje uvjetovane postizanjem stope pretvorbe od 50%. Cilj mjere i priroda područja intervencije izravno podupiru cilj kružne ekonomije.</p> <p>Vežano za prevenciju i kontrolu onečišćenja zraka, vode i zemlje: Kompostane – primijenit će se sljedeći kriteriji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • U slučaju postrojenja za kompostiranje koje tretiraju preko 75 t / dan, emisije u zrak i vodu morat će biti u granicama najboljih raspoloživih tehnika - pridruženih razina emisija (BAT-AEL) 312 postavljenih za aerobno tretiranje otpada u BREF-u za otpad liječenje. • Na mjestima će biti postavljen sustav koji sprečava procjedne vode da dođu u podzemne vode. • Rezultirajući kompost udovoljavat će zahtjevima za gnojidbene materijale u Uredbi EU 2019/1009314 i odgovarajućim nacionalnim pravilima o gnojivima / 	<p>Postoje dokazi da objekti neće rezultirati rizicima od degradacije okoliša koji se odnose na očuvanje kvalitete vode i vodeni stres u skladu s Okvirnom direktivom o vodama (2000/60/EC). U skladu s Direktivama 2011/92/EU, zaključena je faza provjere postupka procjene utjecaja na okoliš (EIA) koja pokazuje da se ne očekuju značajni učinci.</p> <p>Vežano za cirkularnu ekonomiju, sprečavanje nastanka otpada i recikliranje: Mjera je prihvatljiva za interventno polje 045bis u Prilogu RRF uredbi s koeficijentom zaštite okoliša od 100%, budući da su tehničke specifikacije potpore postrojenjima za recikliranje uvjetovane postizanjem stope pretvorbe od 50%. Cilj mjere i priroda područja intervencije izravno podupiru cilj kružne ekonomije.</p> <p>Vežano za prevenciju i kontrolu onečišćenja zraka, vode i zemlje: Kompostane – primijenit će se sljedeći kriteriji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • U slučaju postrojenja za kompostiranje koje tretiraju preko 75 t / dan, emisije u zrak i vodu morat će biti u granicama najboljih raspoloživih tehnika - pridruženih razina emisija (BAT-AEL) 312 postavljenih za aerobno tretiranje otpada u BREF-u za otpad liječenje. • Na mjestima će biti postavljen sustav koji sprečava procjedne vode da dođu u podzemne vode. • Rezultirajući kompost udovoljavat će zahtjevima za gnojidbene materijale u Uredbi EU 2019/1009 i odgovarajućim nacionalnim pravilima o gnojivima / poboljšivačima tla za poljoprivrednu uporabu. <p>Postrojenja za anearobnu digestiju - za ulaganja primijenit će se sljedeći kriteriji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • U slučaju postrojenja za kompostiranje koje tretiraju preko 75 t / dan, emisije u zrak i vodu morat će biti u granicama najboljih raspoloživih tehnika - pridruženih razina emisija (BAT-AEL) 312 postavljenih za aerobno tretiranje otpada u BREF-u za otpad liječenje.
--	--	--

	<p>poboljšivačima tla za poljoprivrednu uporabu.</p> <p>Postrojenja za anearobnu digestiju - za ulaganja primijenit će se sljedeći kriteriji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • U slučaju postrojenja za kompostiranje koje tretiraju preko 75 t / dan, emisije u zrak i vodu morat će biti u granicama najboljih raspoloživih tehnika - pridruženih razina emisija (BAT-AEL) 312 postavljenih za aerobno tretiranje otpada u BREF-u za otpad liječenje. • Na mjestima će biti postavljen sustav koji sprečava procjedne vode da dođu u podzemne vode. • Rezultirajući kompost udovoljavat će zahtjevima za gnojidbene materijale u Uredbi EU 2019/1009314 i odgovarajućim nacionalnim pravilima o gnojivima / poboljšivačima tla za poljoprivrednu uporabu. <p>Postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada (sortirnice) – Sortirnice moraju udovoljavati (a) općim zahtjevima utvrđenim u Prilogu I. Direktivi 99/31 /EC o odlagalištima otpada; (b) postupcima kontrole i praćenja utvrđenim u Prilogu III. toj direktivi.</p> <p>Vezano za zaštitu i obnovu biodiverziteta i ekosustava: Za svaku konkretnu pod-investiciju provest će se postupci sukladno obvezama Direktive (2014/52/EU), EU strategije za biološku raznolikost (COM (2011) 244), Direktiva o pticama (2009/147/EC) i staništima (92/43/EEC) na temelju ciljeva očuvanja zaštićenog područja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Na mjestima će biti postavljen sustav koji sprečava procjedne vode da dođu u podzemne vode. • Rezultirajući kompost udovoljavat će zahtjevima za gnojidbene materijale u Uredbi EU 2019/1009 i odgovarajućim nacionalnim pravilima o gnojivima / poboljšivačima tla za poljoprivrednu uporabu. <p>Postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada (sortirnice) – Sortirnice moraju udovoljavati (a) općim zahtjevima utvrđenim u Prilogu I. Direktivi 99/31/EC o odlagalištima otpada; (b) postupcima kontrole i praćenja utvrđenim u Prilogu III. toj direktivi.</p> <p>Vezano za zaštitu i obnovu biodiverziteta i ekosustava: Za svaku konkretnu pod-investiciju provest će se postupci sukladno obvezama Direktive (2014/52/EU), EU strategije za biološku raznolikost (COM (2011) 244), Direktiva o pticama (2009/147/EC) i staništima (92/43/EEC) na temelju ciljeva očuvanja zaštićenog područja.</p>
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe		/

<p>Pokazatelji (Prilog prov. odluci)</p>	<p>#84 Smanjenje udjela komunalnog otpada upućenog na odlaganje (49%) - Q4/2022 (49%)</p> <p>#85 Smanjenje udjela komunalnog otpada upućenog na odlaganje (41%) - Q4/2024 (41%)</p> <p>#86 Izgrađeni objekti za razvrstavanje - Q3/2025 (6 kom)</p> <p>#87 Izgrađeni objekti za obradu odvojeno prikupljenog biootpada - Q3/2025 (7 kom)</p> <p>#88 Funkcionalna fiksna/mobilna lokacija za razvrstavanje otpada - Q3/2025 (20 kom)</p> <p>#89 Smanjenje udjela komunalnog otpada upućenog na odlaganje (30%) - Q2/2026 (30%)</p>	<p>84 Smanjenje udjela komunalnog otpada upućenog na odlaganje (49 %) - Q4/2022 (49%)</p> <p>#85 Smanjenje udjela komunalnog otpada upućenog na odlaganje (50 %) - Q4/2024 (50%)</p> <p>#86 Izgrađeni objekti za razvrstavanje - Q4/2025 (6 kom)</p> <p>#87 Izgrađeni objekti za obradu odvojeno prikupljenog biootpada - Q4/2025 (3 kom)</p> <p>#88 Funkcionalna fiksna/mobilna lokacija za razvrstavanje otpada - Q3/2025 (20 kom)</p> <p>#89 Smanjenje udjela komunalnog otpada upućenog na odlaganje (45 %) - Q4/2025 (45 %)</p>
<p>Zeleno i digitalno označavanje</p>		/
<p>Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“</p>		/

C1.4. Razvoj konkurentnog, energetski održivog i učinkovitog prometnog sustava

Naziv i CID referenca	C1.4. R1-I1	Elektronički sustav naplate cestarine
Opis i obrazloženje promjene	<p>Investicijom je predviđeno uvođenje novog sustava naplate cestarine. Početnom implementacijom je sukladno projektu planirana implementacija na dionicama HAC-a te financiranje LOT 2. Obzirom na funkcionalnost sustava naplate cestarine unutar RH, zaključeno je kako je potrebno implementirati novi sustav naplate cestarine na svim dionicama unutar RH. Dodatno bi se u investiciju uključile i dionice koncesionara u RH: Bina Istra i AZM.</p> <p>Osim novih dionica promjena se odnosi na dodavanje novih stavki neophodnih za uspješnu implementaciju projekta (nadzor radova, izobrazba radnika za rad na novom sustavu, promidžbena kampanja, studija tarifnih modela, pričuva).</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba	<p>Planirana implementacija na dionicama HAC-a te NPOO financiranje obuhvaća LOT 2.</p> <p>Nema državnih potpora obzirom na implementaciju samo na dionicama HAC-a</p>	<p>Implementacija projekta na dionicama HAC-a i dionicama koncesionara u RH: Bina Istra i AZM.</p> <p>Implementacija novog sustava naplate cestarine uključuje LOT 2, uključujući:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nabava/ispоруka, ugradnja, puštanje u pogon i ispitivanje sustava uz prometnicu (naplatnih točaka), središnjeg sustava, sustava daljinskog nadzora i jedinica za mobilni nadzor plaćanja i prisilnu naplatu cestarine, - Projektna dokumentacija, - Građevinski radovi potrebni za izgradnju novih portala, - Izgradnja namjenskih staza za registraciju korisnika, - Izobrazba radnika za rad u novom sustavu naplate cestarine (opći i stručni dio), - Stručni nadzor, - Informativna kampanja novog sustava naplate cestarine, - studija tarifnih modela. <p>Plan financiranja LOT 2 je da se financira iz bespovratnih sredstava s tim da se PDV financira iz sredstava HAC-a.</p> <p>Smatra se kako neće biti državnih potpora. Republika Hrvatska planira donijeti Zakon o naplati cestarine, temeljem kojeg će</p>

		<p>koncesionari imati obvezu implementacije novoga sustava naplate cestarine. Republika Hrvatska će biti vlasnik novog sustava naplate cestarine, koji se ustupa na korištenje koncesionarima, umjesto sustava kojeg koriste.</p> <p>Navedeni troškovi nastati će kao direktna posljedica donošenja Zakona o naplati cestarine kojim se obveza uvođenja novog sustava za naplatu cestarine prenosi i na koncesionare.</p> <p>S obzirom na to da je rizik promjene zakonodavstva na koncedentu, postoji obveza koncedenta (države) da Koncesionarima nadoknadi sve one troškove koji su nastali kao posljedica donošenja Zakona o naplati cestarine, a kako bi se koncesionari doveli u isti financijski položaj u kojem su bili prije donošenja Zakona o naplati cestarine. Uvažavajući navedeno, pravila o državnim potporama za pružanje usluga od općeg gospodarskog interesa se ne primjenjuju na snošenje troškova implementacije novog sustava naplate cestarine za koncesionare.</p>
Nositelj provedbe	Državni upravitelj/i autocestama (HAC)	Državni upravitelj/i autocestama (HAC) i koncesionari (Bina Istra i AZM)
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak	65.551.404 EUR	130.000.000 EUR (64.448.596 EUR, zajam)
Razdoblje provedbe	6/2022.-12/2025.	3/2023.-6/2026.
Pokazatelji	#93 Uspostavljen i operativan sustav elektroničke naplate cestarine	#93 Uspostavljen i operativan sustav elektroničke naplate cestarine na cjelokupnoj mreži autocesta u Republici Hrvatskoj
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C1.4. R2-I6	Primjena zelenih tehnologija u željezničkom putničkom prijevozu
Opis i obrazloženje promjene	Projekt obuhvaća nabavu jednog baterijskog elektromotornog vlaka (BEMV) i jednog baterijskog motornog (BMV) te šest stabilnih energetske priključaka koji će biti postavljeni u kolodvorima. Ugovor za kupoprodaju baterijskih vlakova i šest energetske priključaka je potpisan 21. prosinca 2022. te je rok isporuke 20 mjeseci. Obzirom na kompleksnost aktivnosti vezanih uz osiguranje uvjeta za postavljanje i puštanje u rad stabilnih energetske priključaka koji uključuju aktivnosti HEP-a na dovođenju potrebne snage, gradnji trafostanica na odabranim mikrolokacijama, izdavanju građevinskih dozvola te izvođenju građevinskih radova, kao i priključenju srednje naponske mreže stabilnog energetske priključka na trafostanice, što	

	također zahtjeva projektiranje i ishođenje građevinskih dozvola, potrebno je produljenje roka za završetak projekta do Q4/2025.	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe	Q4/2024.	Q4/2025.
Pokazatelji		/
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C1.4. R2-I7	Nadogradnja informatičkog i prodajnog sustava te modernizacija vlakova s informatičkim sustavom
Opis i obrazloženje promjene	<p>Projekt obuhvaća 6 potprojekata od kojih su tri vezana uz modernizaciju i nadogradnju prodajnog sustava (unaprjeđenje online prodajnog sustava, modernizacija prodajnog kanala mobilni terminali te nadogradnja sustava prodaje karata u vlaku i informiranje putnika). HŽPP je izradio dokumentaciju o nabavi za navedena 3 potprojekta te je proveo javno savjetovanje tijekom kojeg je u 10 dana zaprimljeno 208 pitanja/komentara. Analizom istih je zaključeno kako je optimalno rješenje umjesto nadogradnje postojećeg sustava provesti nabavu novog prodajnog sustava, za što je potrebna izmjena projekta.</p> <p>Slijedom navedenog, potrebna je i izmjena naziva investicije u „Modernizacija informatičkog i prodajnog sustava“.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere	Naziv mjere: Nadogradnja informatičkog sustava i prodajnog sustava te modernizacija vlakova s informatičkim sustavom	Promjena naziva mjere: Modernizacija informatičkog i prodajnog sustava
Izazov		/
Cilj		/
Provedba	<ol style="list-style-type: none"> 1) WiFi u vlakovima 2) Unaprjeđenje online prodajnog sustava 3) Modernizacija prodajnog kanala Mobilni terminali 4) Modernizacija voznog parka HŽPP ugradnjom GPS sustava 5) Usklađenje s informacijskom i kibernetičkom sigurnosti i nadogradnja podatkovnog centra sustava prodaje 	<ol style="list-style-type: none"> 1) WiFi u vlakovima 2) Modernizacija voznog parka HŽPP ugradnjom GPS sustava 3) Usklađenje s informacijskom i kibernetičkom sigurnosti i nadogradnja podatkovnog centra sustava prodaje 4) Novi sustav za prodaju karata

	6) Nadogradnja sustava prodaje karata u vlaku i informiranja putnika	
Nositelj provedbe	/	
Ciljna skupina	/	
Procijenjeni trošak	/	
Razdoblje provedbe	Q4/2024	Q2/2026
Pokazatelji	#108 Nadogradnja i operativnost sustava prodaje karata u vlaku	#108 Novi sustav za prodaju karata
Zeleno i digitalno označavanje	/	
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“	/	
Naziv i CID referenca	C1.4. R4-I1	Nabava vozila na alternativni pogon za javni gradski i prigradski linijski promet
Opis i obrazloženje promjene	<p>Investicija predviđa nabavu autobusa na pogon alternativnim gorivima. Obzirom na iskazane potrebe, planiranim izmjenama se u projekt planira uključiti veći broj nabavljenih autobusa na alternativni pogon (umjesto dosadašnjih 70 autobusa, biti će ukupno nabavljeno 200 autobusa), što bi sve bilo realizirano do kraja Q2/2026. godine.</p> <p>Naime, u okviru REPowerEU predlaže se proširenje opsega investicije, a obzirom da smo nakon analize potreba svih operatora javnog prijevoza (koji imaju sklopljene PSO ugovore) dobili iskazane potrebe u predloženim količinama. Dodatno je u investiciju uključen i razvoj jedne vodikove energetske jedinice za napajanje električnih lokomotiva smještene u zasebnom vagonu (HERMES). Cilj je ubrzati razvoj alternativne tehnologije za dekarbonizaciju globalnih željeznica i omogućiti široku upotrebu električnih lokomotiva bez obzira na dostupnu infrastrukturu. Rješenje HERMES pruža brzu metodu nadogradnje vodikovog pogona na postojeća željeznička vozila kako bi se osigurala jeftina alternativa elektrifikaciji s nultim udjelom ugljika.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom	/	
Opis komponente i/ili mjere	<p>Postojeći tekst se dopunjuje:</p> <p>Dodatno je u investiciju uključen i razvoj vodikove energetske jedinice za napajanje električnih lokomotiva smještene u zasebnom vagonu (HERMES).</p>	
Izazov	<p>Postojeći tekst se dopunjuje:</p> <p>U Hrvatskoj ukupna građevinska duljina željezničke mreže iznosi 2.617 km, od kojih je 2.343 kilometra jednokolosiječnih pruga (89,53%), a 274 km je dvokolosiječnih (10,47%). Dio mreže duljine 980 km (37,45%) je elektrificiran, od čega je 977 km elektrificirano sustavom AC 25 kV, 50 Hz, a preostala 3 km sustavom DC 3 kV. Drugim riječima 1637 km mreže nije elektrificirano što iznosi 62,55%, što u slučaju izgradnje sustava</p>	

		elektrifikacije iziskuje opsežna financijska sredstva. Nadalje, postojeća elektrifikacija često nije pouzdana što znači da se električne lokomotive ne koriste dok se infrastruktura popravlja.
Cilj		Postojeći tekst se dopunjuje: Također cilj je ubrzati razvoj alternativne tehnologije za dekarbonizaciju željeznica i omogućiti široku upotrebu električnih lokomotiva bez obzira na dostupnu infrastrukturu. Rješenje HERMES pruža brzu metodu nadogradnje vodikovog pogona na postojeća željeznička vozila kako bi se osigurala jeftina alternativa elektrifikaciji s nultim udjelom ugljika.
Provedba	Planirana je nabava do 70 niskopodnih autobusa na alternativni pogon (električna energija ili vodik).	Planirana je nabava do 173 niskopodna autobusa na alternativni pogon (električna energija ili vodik) i razvoj vodikove energetske jedinice za napajanje električnih lokomotiva smještene u zasebnom vagonu. HERMES će biti samostalni sustav za proizvodnju električne energije upakiran u standardne ISO spremnike koji mogu osigurati 25 kVAC, 750 VDC ili druge napone, gdje je to potrebno, željezničkom voznom parku kako bi zamijenili struju koju inače isporučuje naponski vod nad željezničkom infrastrukturom. To omogućuje korištenje električnih lokomotiva na neelektrificiranim rutama ili na rutama s napajanjem koje nije kompatibilno sa željezničkim voznom parkom. Potrebne su konzultacije s DG COMP oko rješavanja državnih potpora.
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina	Glavni korisnici će biti operateri javnog (autobusnog) prijevoza	Glavni korisnici će biti operateri javnog (autobusnog) prijevoza i Altpro d.o.o.
Procijenjeni trošak	39.816.843 EUR	140.000.000 EUR (100.183.157 EUR, REPowerEU)
Razdoblje provedbe	3/2021-12/2025.	6/2023.-6/2026.
Pokazatelji	#116 Nabavljeno i pušteno u uporabu 70 autobusa na alternativni pogon (električna energija i vodik)	#116 Nabavljena i puštena u uporabu 173 autobusa na alternativni pogon (električna energija i vodik) i razvijena vodikova energetska jedinica za napajanje električnih lokomotiva smještena u zasebnom vagonu
Zeleno i digitalno označavanje		/

Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C1.4. R5-I1	Elektrifikacija i ekologizacija sustava prihvata i otpreme zrakoplova u Zračnoj luci Zadar
Opis i obrazloženje promjene	<p>Predlažemo pomicanje razdoblja provedbe pokazatelja #118 Uvođenje potpuno elektrificiranog i ekološki prihvatljivog sustava za prihvat i otpremu zrakoplova u zračnoj luci Zadar iz Q4/2024. u Q4/2025. s obzirom na proceduru dodjele pojedinačne državne potpore, a koja je bila dugotrajna. Naime, u procesu dodjele pojedinačne potpore je zatraženo mišljenje DG COMP, što je odužilo cjelokupan proces.</p> <p>Predlažemo manju izmjenu samog opisa pokazatelja, a obzirom da se pokazatelj „uvođenje potpuno elektrificiranog i ekološki prihvatljivog sustava za prihvat i otpremu zrakoplova u zračnoj luci Zadar“ odnosi prvenstveno na uvođenje fiksnih priključaka za električno napajanje stacioniranih zrakoplova. Međutim, u opis pokazatelja je uključena i zamjena mobilne opreme koja koristi dizel gorivo i to ne kako je u samom opisu projekta, već navodi kako će biti zamijenjena sva mobilna oprema. Kroz opis investicije je jasno navedeno kako će biti zamijenjeno 9 komada mobilne opreme. Slijedom navedenog predlažemo izmjenu na način da se opis pokazatelj pojasi na način da se definira „zamjena sve mobilne opreme u okviru projekta koja koristi dizel gorivo“.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe	10/2021.-10/2024.	Q4/2025.
Pokazatelji	<p>#118 Uvođenje potpuno elektrificiranog i ekološki prihvatljivog sustava za prihvat i otpremu zrakoplova u zračnoj luci Zadar</p> <p>Razdoblje provedbe Q4/2024.</p>	<p>#118 Uvođenje potpuno elektrificiranog i ekološki prihvatljivog sustava za prihvat i otpremu zrakoplova u zračnoj luci Zadar</p> <p>Razdoblje provedbe Q4/2025.</p>
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C1.4. R5-I2	Istraživanje, razvoj i proizvodnja vozila nove mobilnosti i prateće infrastrukture
Opis i obrazloženje promjene	<p>Predlaže se pomicanje razdoblja provedbe pokazatelja #119 Verifikacijski prototipovi potpuno autonomnih i električnih vozila te odgovarajuće testiranje iz Q1/2024. u Q1/2025. s obzirom na proceduru notifikacije državnih potpora koja je bila dugotrajna.</p> <p>Predlaže se i manja izmjena pokazatelja #121 Dodjela potpore za istraživanje i razvoj projekta novog ekosustava urbane mobilnosti. Naime, u postupku notifikacije</p>	

	potpore je s DG COMP utvrđeno kako je obuhvat projekta koji se odnosi na istraživanje i razvoj manji od planiranog te je potrebno izmijeniti navedeni iznos u pokazatelju.	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	<p>#119 Verifikacijski prototipovi potpuno autonomnih i električnih vozila te odgovarajuće testiranje</p> <p>Razdoblje provedbe Q1/2024.</p> <p>#121 Dodjela potpore za istraživanje i razvoj projekta novog ekosustava urbane mobilnosti</p>	<p>#119 Verifikacijski prototipovi potpuno autonomnih i električnih vozila te odgovarajuće testiranje</p> <p>Razdoblje provedbe Q1/2025.</p> <p>#121 Dodjela potpore za istraživanje i razvoj projekta novog ekosustava urbane mobilnosti</p> <p>Ciljana vrijednost kvantitativnog pokazatelja: 179.499.215,06 EUR</p>
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C1.4. R5-I3	Program sufinanciranja kupnje novih vozila na alternativna goriva i razvoja infrastrukture alternativnih goriva u cestovnom prometu
Opis i obrazloženje promjene	U predmetnoj investiciji, u dijelu koji se odnosi na razvoj infrastrukture alternativnih goriva u cestovnom prometu planirana je izgradnja 1.300 punionica, od čega 200 brzih (50kW) i 1100 standardnih (22 kW). Obzirom na potrebu izgradnje brzih punionica (50 kW), nužna je promjena pokazatelja odnosno iznosa. Analize pokazuju kako kod mjesta za punjenje s obzirom na njihovu izlaznu snagu, dominiraju punionice snage 22 kW koje zauzimaju udio od gotovo 60%. Slijede mjesta za punjenje snage 50 kW s 278 mjesta, a najmanje je mjesta za punjenje snage 300 kW. S obzirom na Prijedlog uredbe AFIR, u narednim godinama očekuje se veliki porast broja električnih vozila te njihovog udjela u ukupnoj floti vozila, zbog čega će postojati potreba za izgradnjom dodatne infrastrukture za punjenje, koja u svakom slučaju treba biti veće snage.	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/

Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak	36.856.508 EUR (od čega za komponentu (i) 160.000.000 kn, a za komponentu (ii) 117.695.360 kn)	53.235.649 EUR (od čega za komponentu (i) 21.235.649 EUR, a za komponentu (ii) 32.000.000 EUR) (16.379.141 EUR, REPowerEU)
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	#125 Sufinancirana izgradnja 1.300 električnih punionica	#125 Sufinancirana izgradnja 1.300 brzih punionica
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/

C1.5. Unaprjeđenje korištenja prirodnih resursa i jačanje lanca opskrbe hranom

Naziv i CID referenca	C1.5. R3-I3	Uspostava informacijskog sustava za sljedivost
<p>Opis i obrazloženje promjene</p>	<p>Za investiciju C1.5. R3-I3 Sustav sljedivosti u okviru reforme C1.5. R3 Digitalna transformacija poljoprivrede, mijenja se rok izvršenja. U okviru investicije došlo je do proširenja opsega projekta. Ovaj prijedlog proširenja proizlazi iz stava potrošača koji su u anketnom upitniku (provedenom u okviru aktivnosti vezanih uz pokazatelj 137.1) izrazili potrebu i želju za informacijama koje se odnose upravo na ekološku proizvodnju i korištenje lijekova na farmama, a anketa je pokazala i nedostatnu informiranost potrošača o oznakama kvalitete poljoprivrednih proizvoda.</p> <p>Stručne službe identificirale su nedostatke podataka, odnosno registara, koji bi omogućili uspostavu proširenog sustava sljedivosti. Slijedom navedenog, u sustav sljedivosti dodatno su uključena 3 nova registra kojima će se prikupljati informacije o ekološkom statusu proizvoda, oznakama kvalitete na europskoj i nacionalnoj razini te informacije o korištenju lijekova na farmi. Prikupljene informacije spremljene u bazama podataka koristit će se za prikaz na proizvodima na koje se odnose i bit će dostupne potrošačima, inspekciji i tijelima nadležnim za provedbu i praćenje.</p> <p>Proširenje opsega projekta ne iziskuje povećanje predviđenih financijskih sredstava, a omogućuje širi obuhvat vrsta hrane, posebno one životinjskog podrijetla, kao i one koja nosi ekološki predznak, a za koju se planira uspostaviti sustav sljedivosti. Povećanje obuhvata dovelo je do proširenja opsega tehničke dokumentacije za provedbu sustava nabave usluge informatizacije sustava sljedivosti i uspostave novih registara koji će služiti kao ishodište uspostave sustava. Navedeno je rezultiralo dugotrajnim procesom nabave usluge informatizacije koji je još uvijek u tijeku, a kojeg u bitnome usporavaju pitanja, komentari i žalbe potencijalnih prijavitelja.</p> <p>Izmjena roka izvršenja investicije C1.5. R3-I3 ne utječe na ostale investicije unutar reforme, a doprinosi uspostavi sustava većeg opsega od planiranog odnosno sveobuhvatnijoj sljedivosti hrane. Pozitivan učinak većeg obuhvata ne reflektira se samo na još bolju informiranost potrošača već omogućuje i primarnim proizvođačima i prerađivačima veću uključenost u sustav s obzirom na raznovrsnost ponuđenih vrsta hrane za koje će sustav biti primjenjiv, kao i veći opseg informacija koje će se kroz sustav nuditi potrošačima.</p> <p>Uspostava sustava zamišljena je na način da sustav bude otvoren za proširenje u smislu novih proizvoda i informacija, a posljednja faza za koju je u dokumentaciji za nabavu predviđen rok izvršenja 31. prosinac 2024. dopunit će uspostavljeni sustav ekološkom biljnom proizvodnjom. Ovo ne utječe na uspostavu sustava sljedivosti u Q3/2023., ali utječe na opseg dostupnih informacija, odnosno proizvoda, te se stoga predlaže pomicanje roka na Q4/2024.</p> <p>Sustav sljedivosti je u prvom redu namijenjen potrošačima koji će na jednostavan način preko QR koda dobiti njima važne informacije o proizvodu koje se primjerice odnose na oznake kvalitete na EU i nacionalnoj razini s objašnjenjem značenja svake od oznaka, o načinu proizvodnje primarnog proizvoda gdje će naglasak biti na ekološkoj i održivoj poljoprivrednoj proizvodnji. Sustav će za sve dionike u lancu biti dobrovoljan te će proizvođačima koji se uključe u sustav donijeti dodanu vrijednost proizvoda, kao i prepoznatljivost njih kao proizvođača i njihovih proizvoda. Sustav</p>	

	<p>ima za cilj i promicanje održive poljoprivrede i malih lokalnih proizvođača što će zasigurno imati i pozitivne učinke na ruralni razvoj, ali i na povećanje povjerenja potrošača u proizvode lokalnih proizvođača.</p> <p>Sustavom se žele učiniti dostupnima svi raspoloživi službeni podaci kao i novi podaci koji će se prikupljati u sustavima koji će se izgraditi u okviru ovoga projekta, a koji se prije svega odnose na uspostavu baze podataka ekoloških proizvođača i proizvoda, proizvoda s oznakama kvalitete, baze podataka o upotrebi lijekova na farmi te uspostavu jedinstvenog registra peradi. Dostupnost svih objedinjenih službenih podataka značajna je ne samo za potrošače i poljoprivredne proizvođače već i za sva službena tijela u cilju kvalitetnije i brže kontrole i razmjene informacija.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe	6/2021.-9/2023.	6/2021.-12/2024.
Pokazatelji	#137 Informacijski sustav za sljedivost operativan je i dostupan za javnost, Q3/2023.	#137 Informacijski sustav za sljedivost operativan je i dostupan za javnost, Q4/2024.
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/

C1.6. Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma

Naziv i CID referenca	C1.6. R1-I1	Regionalna diversifikacija i specijalizacija hrvatskog turizma kroz ulaganja u razvoj turističkih proizvoda visoke dodane vrijednosti
<p>Opis i obrazloženje promjene</p>	<p>Predlaže se produljenje roka provedbe investicije C1.6. R1-I1 do 6/2026.</p> <p>Usklađen je izričaj Operativnog sporazuma i Provedbena Odluke Vijeća EU o odobrenju ocjene Plana za oporavak i otpornost Hrvatske na način da se cilj #145 odnosi na dodijeljena sredstva odnosno ugovorene projekte, a da su dokaz za ispunjenje cilja sklopljeni ugovori.</p> <p>Javni poziv za ovu investiciju objavljen je u listopadu 2022., a završio je dana 1. ožujka 2023. godine. Zaprimito je ukupno 220 projektnih prijedloga koji se trenutno nalaze u fazi evaluacije. Nakon dovršetka evaluacije svih projektnih prijedloga, očekuje se donošenje odluka o njihovom odabiru i sklapanje ugovora.</p> <p>Obveza provedbe projekta do Q2/2025. je uvjet naveden u javnom pozivu, a bit će i važna odrednica svakog pojedinačnog ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava.</p> <p>Zbog nepredviđenih okolnosti nastalih tijekom provedbe projekata moguće je da će za pojedine projekte biti potrebno odobriti i produljenje roka za provedbu.</p> <p>Očekuje se da će cjelokupna alokacija biti ugovorena po provedbi postupka dodjele bespovratnih sredstava, no obzirom na samu vrijednost pojedinačnih prijavljenih projekata, ali i visinu potpore koju prijavitelj može ostvariti kroz poziv, u slučaju da se to ne ostvari, nedodijeljena sredstva poziva će se iskoristiti za istu svrhu.</p> <p>MINTS će pratiti provedbu projekata kroz redovita izvješća o njihovoj realizaciji, koja će biti dostavljena od strane krajnjih korisnika.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/13
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe	1.2.2020. - 30.6.2026.	1.2.2020. - 30.6.2026.
Pokazatelji		/
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/

¹³ Bez promjene

Naziv i CID referenca	C1.6. R1-I2	Jačanje konkurentnosti poduzeća i poticanje zelene i digitalne tranzicije sektora turizma
Opis i obrazloženje promjene	<p>Predlaže se produljenje roka provedbe investicije C1.6. R1-I2 do 6/2026.</p> <p>Usklađen je izričaj Operativnog sporazuma i Provedbena Odluke Vijeća EU o odobrenju ocjene Plana za oporavak i otpornost Hrvatske na način da se cilj #147 odnosi na dodijeljena sredstva odnosno ugovorene projekte, a da je dokaz za ispunjenje cilja sklopljeni ugovor.</p> <p>Javni poziv za ovu investiciju objavljen je u listopadu 2022., a završio je dana 1. ožujka 2023. godine. Zaprimito je ukupno 248 projektnih prijedloga koji se trenutno nalaze u fazi evaluacije. Nakon dovršetka evaluacije svih projektnih prijedloga, očekuje se donošenje odluka o njihovom odabiru i sklapanje ugovora.</p> <p>Obveza provedbe projekta do Q2/2025. je uvjet naveden u javnom pozivu, a bit će i važna odrednica svakog pojedinačnog ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava.</p> <p>Zbog nepredviđenih okolnosti nastalih tijekom provedbe projekata moguće je da će za pojedine projekte biti potrebno odobriti i produljenje roka za provedbu.</p> <p>Očekuje se da će cjelokupna alokacija biti ugovorena po provedbi postupka dodjele bespovratnih sredstava, no obzirom na samu vrijednost pojedinačnih prijavljenih projekata, ali i visinu potpore koju prijavitelj može ostvariti kroz poziv, u slučaju da se to ne ostvari, nedodijeljena sredstva poziva će se iskoristiti za istu svrhu.</p> <p>MINTS će pratiti provedbu projekata kroz redovita izvješća o njihovoj realizaciji, koja će biti dostavljena od strane krajnjih korisnika.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/14
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe	1.2.2020. - 30.6.2026.	1.2.2020. - 30.6.2026.
Pokazatelji		/
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/

¹⁴ Bez promjene

2. Javna uprava, pravosuđe i državna imovina

C2.2. Daljnje unapređenje učinkovitosti javne uprave

Naziv i CID referenca	C2.2. R2	Novi modeli plaća i rada u državnoj službi i javnim službama
Opis i obrazloženje promjene	<p>Komponenta C2.2. NPOO-a sadrži mjere za poboljšanje funkcioniranja javne uprave unaprjeđenjem sustava zapošljavanja i napredovanja, razvojem unutarnjeg tržišta rada i racionalizacijom sustava plaća. Ove reforme predstavljaju ključnu osnovu za sveukupnu reformu javne uprave. Nekoliko elemenata ima potencijal za daljnji razvoj, budući da su postali vidljivi tijekom izrade nacрта zakona u okviru ključne etape NPOO C2.2.R2 M166 Stupanje na snagu Zakona o plaćama u državnoj upravi i javnim službama te propisa za mobilnost službenika, a posebice je potrebno pripremiti podzakonske akte, što bi trebalo navesti u dodatku NPOO-a / Provedbenoj odluci Vijeća EU-a.</p> <p>Kako bi se pomoglo u definiranju i daljnjem razvoju reforme određivanja plaća u državnoj službi i javnim službama, predlaže se dodati novu ključnu etapu (<i>Milestone</i>) s pojedinostima iz podzakonskih akata koji će pratiti novi Zakon o plaćama u državnoj službi i javnim službama. Ovaj bi dodatak NPOO-a odnosno pokazatelji jasno specificirali glavne elemente koji će biti obuhvaćeni podzakonskim aktima.</p> <p>Zakonom o plaćama u državnoj službi i javnim službama predviđeno je da se sustav ocjenjivanja učinkovitosti rada službenika i namještenika poveže s njihovim plaćama. Postupak, kriterije i način ocjenjivanja učinkovitosti rada službenika i namještenika na središnjoj (nacionalnoj) razini propisuje Vlada uredbom, i to u državnim tijelima na prijedlog tijela državne uprave nadležnog za službeničke odnose, a za javne službe na prijedlog tijela državne uprave nadležnog za rad. Zbog specifičnosti određenih poslova, uz kriterije određene na središnjoj odnosno nacionalnoj razini, nadležni ministar pravilnikom može utvrditi i dodatne (posebne) kriterije za ocjenjivanje učinkovitosti rada službenika i namještenika u pojedinom području državne službe i javnih službi. Primjerice, ministar unutarnjih poslova može utvrditi dodatne kriterije za ocjenjivanje učinkovitosti rada policijskih službenika, ministar zdravstva može utvrditi dodatne kriterije za ocjenjivanje učinkovitosti rada liječnika i ostalog zdravstvenog osoblja i drugo.</p> <p>Zakonom o plaćama predviđa se sustav jedinstvene platne ljestvice sa 16 platnih razreda i rasponom koeficijenata od 0,90 do 8,00. Rasponi koeficijenata u platnim razredima u okviru jedinstvene platne ljestvice za državna tijela i javne službe utvrdit će se uredbom Vlade.</p> <p>Podzakonskim aktima (uredbama Vlade) utvrdit će se nazivi radnih mjesta, uvjeti za raspored, klasifikacija radnih mjesta, pripadajući platni razred i koeficijent za obračun plaće.</p> <p>Koeficijenti za obračun plaća utvrdit će se nakon provedenog postupka vrednovanja radnih mjesta. Vrednovanje radnih mjesta provest će se primjenom 14 standardnih mjerila za vrednovanje i klasifikaciju radnih mjesta propisanih Zakonom o plaćama (složenost poslova radnog mjesta, potrebno radno iskustvo, samostalnost u radu, potrebne dodatne kompetencije i licence i dr.). Način primjene standardnih mjerila</p>	

	<p>u postupku vrednovanja i klasifikacije radnih mjesta utvrdit će se podzakonskim aktima (uredbama Vlade).</p> <p>Vrednovanjem radnih mjesta primjenom jedinstvenih standardnih mjerila osigurat će provedba načela jednake plaće za jednak rad odnosno rad jednake vrijednosti i otkloniti dosadašnja praksa da radna mjesta na kojima se obavljaju isti ili slični poslovi, ali u različitim državnim tijelima ili javnim službama, budu različito plaćena. U konačnici, u isti platni razred će biti razvrstana radna mjesta koja su po složenosti poslova, odgovornosti, samostalnosti u radu i drugim standardnim mjerilima ocijenjena kao radna mjesta iste ili približno iste vrijednosti.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		<p>Podzakonskim aktima koji bi činili novu ključnu etapu u provedbi ulaganja C2.2. R2-I1 Unapređenje sustava plaća u državnoj upravi i javnim službama uredit će se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - način primjene standardnih mjerila (propisanih zakonom) u postupku vrednovanja i klasifikacije radnih mjesta u državnim tijelima i javnim službama, - nazivi radnih mjesta, uvjeti za raspored, klasifikacija radnih mjesta i pripadajući platni razred te koeficijenti za obračun plaće u državnim tijelima i javnim službama - rasponi koeficijenata u platnim razredima u okviru jedinstvene platne ljestvice za državna tijela i javne službe i - postupak, kriteriji i način ocjenjivanja učinkovitosti rada službenika i namještenika u državnim tijelima i javnim službama.
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe		Utvrđuje se novi rok zbog dodatnih pokazatelja: Q2/2024.
Pokazatelji		<p>Dodaje se:</p> <p>Naziv: Stupanje na snagu podzakonskih akata predviđenim Zakonom o plaćama u državnoj službi i javnim službama</p>

		Kvalitativni pokazatelj (za ključnu etapu): Stupanje na snagu podzakonskih akata kojima se detaljno razrađuje sustav platnih razreda i koeficijenata za službenike i namještenike u državnoj službi i javnim službama te postupak, kriteriji i način ocjenjivanja učinkovitosti rada službenika i namještenika u državnim tijelima i javnim službama.
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/

C2.3. Digitalna transformacija društva i javne uprave

Naziv i CID referenca	C2.3. R2-I1	Uspostava središnjeg sustava interoperabilnosti
<p>Opis i obrazloženje promjene</p>	<p>SDURDD je nositelj NPOO investicije C2.3. R2-I1 - Uspostava središnjeg sustava interoperabilnosti.</p> <p>Investicija uključuje ispunjenje Targeta #178 Uspostava središnjeg sustava interoperabilnosti, čiji je rok izvršenja u Q4/2023 i u kojem je sukladno verifikacijskom mehanizmu potrebno dokazati da je implementirana 21 procedura navedena u Prilogu II SDG Uredbe.</p> <p>Do danas nisu završene isporuke EU podgrupe za provedbu elektroničke razmjene SDG dokaza (mada je prema projektnom planu rok za završetak bio studeni 2022.) i još uvijek se (na EU razini država članica) raspravlja o elementima razmjene dokaza. Naime, značajan broj SDG procedura nema finalizirane zahtjeve za dokaze koje je potrebno priložiti kroz sustav. Od ukupno 288 zahtjeva za dokazima na razini EU (radna grupa radi temeljem liste dokaza po domenama, ne procedura – budući da se pojedini dokazi koriste u više procedura), finalizirano ih je tek 37, a od 56 hrvatskih zahtjeva finalizirano je 19. Također, bitno je naglasiti da smo održali sastanke sa svim državnim tijelima koji su nositelji pojedine procedure.</p> <p>Tehničke specifikacije OOTS platforme (platforme za razmjenu dokaza) također su još uvijek u fazi razvoja, pri čemu je zadnja izmjena objavljena u lipnju 2023. (sa izmjenama koje nisu kompatibilne s prethodnim verzijama specifikacija).</p> <p>Za realizaciju izrade web servisa/procedura potrebna je precizna definicija podataka koju će web servisi razmjenjivati i pripremati za prekograničnu dostavu. Nadalje, da bi predmet nabave bio odrediv za provođenje nabave nacionalne OOTS platforme za razmjenu dokaza potrebno je također definirati opseg integracija konačne tehničke specifikacije.</p> <p>Dinamika donošenja propisa (na EU razini) koji definiraju prekograničnu razmjenu podataka putem OOTS-a kao i činjenica da rad podgrupama na mapiranje podataka (na EU razini) još uvijek nije završen, aktiviraju značajnu razinu rizika za izvršavanje definiranog targeta #178 (4Q/2023).</p> <p>Hrvatska aktivno sudjeluje u radu svih OOTS grupa i čini sve što je moguće da se rad ubrza. Sudjelovali smo na svim tehničkim sastancima i aktivno smo proveli specificirane testove koji nisu bili ograničeni javnom nabavom nacionalne OOTS platforme.</p> <p>Ugovaranje nacionalne OOTS platforme u postupku je javne nabave. Provedena su dva javna savjetovanja (link) i postupak konzultacije sa zainteresiranim gospodarskim subjektima (link). Sklapanje ugovora za uslugu izrade OOTS platforme očekuje se do kraja 2023., a ispunjenje ugovora do kraja 2024. (rok ispunjenja prve faze – isporuke platforme – je 6 mjeseci od potpisa ugovora, a integracija 21 e-Usluge i definiranih dokaza 12 mjeseci od potpisa ugovora).</p> <p>Hrvatska ulaže maksimalne napore za ostvarenje Targeta, ali je isto usko vezana uz dinamiku provedbe procesa koje vodi EK, a na koje SDURDD ne može utjecati.</p>	

	Stoga predlažemo da se Target #178 koji ima rok izvršenja u Q4/2023 produlji te da se novi rok izvršenja postavi na Q3/2024, što je – prema sadašnjem stanju provedbe aktivnosti – realan rok.	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	#178 Uspostava središnjeg sustava interoperabilnosti Q4/2023	#178 Uspostava središnjeg sustava interoperabilnosti Q3/2024
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C2.3. R3-I4	Konsolidacija sustava zdravstvene informacijske infrastrukture CEZIH
Opis i obrazloženje promjene	<p>Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva (SDURDD) nositelj je provedbe investicije C2.3. R3-I4 Konsolidacija sustava zdravstvene informacijske infrastrukture CEZIH. Suradnici na projektu su MIZ i HZZO.</p> <p>U okviru projektnih aktivnosti koje su definirane ovom investicijom provedene su sve planirane javne nabave koje su bile preduvjetom za početak aktivnosti vezanih uz migraciju informacijskog sustava CEZIH u CDU te su sklopljeni ugovori s odabranim ponuditeljima.</p> <p>SDURDD je proveo nabave koje se odnose na osiguravanje strojne osnovice te licence programskih proizvoda i baza podataka kako bi se omogućio rad aplikativnog sustava CEZIH u okviru CDU-a. U okviru nabave hardvera (Aktivnost 2) provedena je nabava za isporuku potrebne opreme (poslužitelji, oprema za pohranu podataka, mrežna i sigurnosna oprema te logistička oprema potrebna za uključivanje ove opreme u CDU). Premda je uobičajeni rok za isporuku računalne opreme donedavno iznosio 30 – 60 dana, tijekom postupka javne nabave došlo je do saznanja kako pojedina tražena oprema nije dobavljiva u navedenim rokovima, zbog poremećaja na globalnom tržištu industrije poluvodiča i globalnih lanaca dobave.</p> <p>Iako su ponuditelji tražili da rok isporuke bude produljen za 8 mjeseci, uvažavajući važnost sustava CEZIH za hrvatski zdravstveni sustav, ugovoren je rok za isporuku mrežne i sigurnosne opreme od 6,5 mjeseci (a što je rok koji istječe dana 16.6.2023.). Tek po kompletnoj isporuci sve opreme moguće je završiti Aktivnost 2 “Nadogradnja informacijsko-komunikacijske infrastrukture potrebne za smještaj aplikativnog sustava CEZIH u okviru CDU-a.”. U potpunosti je provedena Aktivnost 3. “Nabava odgovarajućih licenci programskih proizvoda i baza podataka za rad aplikativnog sustava CEZIH”.</p>	

	<p>Provedbom ovih postupaka javne nabave ostvareni su kvalitativni pokazatelji za sljedeće međufazne korake: #184.1 “Završena javna nabava za infrastrukturu centralnog zdravstvenog informacijskog sustava u oblaku”, kvalitativni pokazatelj “Završena javna nabava” kao i međufazni korak #184.2 “Ugrađena i nabavljena sva infrastruktura za nabavu licenci za bazu podataka i aplikativnih slojeva” s kvalitativnim pokazateljom “Završena nabava licenci”.</p> <p>HZZO je prema nalogu MIZ-a proveo postupak javne nabave za provedbu Aktivnosti 4 (Prilagodba i migracija aplikativnog sustava CEZIH i pripadajućih podataka sa stare strojne i programske osnovice u CDU), za koju je prema potpisanom ugovoru rok isporuke 12 mjeseci, i Aktivnosti 5 (Testiranje i paralelni rad postojećeg i novog sustava) za koju je prema ugovoru rok isporuke 90 dana od završetka prethodne aktivnosti.</p> <p>Započela je i provedba Aktivnosti 4, odnosno procesa migracije sustava CEZIH u CDU. No, dok se u cijelosti ne osiguraju svi preduvjeti strojne osnovice (isporuka i instalacija mrežne opreme) odnosno nadogradi Državni oblak novim hardverom koji je naručen kroz Aktivnost 2, sama migracija ne može započeti, već se odrađuju pripremni i oni poslovi koji ne zahtijevaju sve potrebne resurse u CDU. Ugovoreni rok za provedbu aktivnosti prilagodbe i migracije sustava CEZIH u CDU je 12 mjeseci, a što može početi teći tek kada sva oprema stigne i bude u cijelosti završena Aktivnost 2 ovog projekta.</p> <p>S obzirom na navedene okolnosti u nemogućnosti ranije isporuke mrežne opreme zbog poremećaja na globalnom tržištu industrije poluvodiča i globalnih lanaca dobave, odnosno dovršetka Aktivnosti 2, a što je preduvjet za početak migracije, potrebno je odobriti prolongaciju roka izvršenja pokazatelja #184 „Informacijski sustav CEZIH”, s opisom “Hrvatski centralni zdravstveni informacijski sustav spreman je za operativnu upotrebu u Državnom oblaku (CDU)” s Q2/2023. na Q2/2024.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	#184 Informacijski sustav CEZIH, s opisom “Hrvatski centralni zdravstveni informacijski sustav spreman je za operativnu upotrebu u Državnom oblaku (CDU)” - Q2/2023.	#184 Informacijski sustav CEZIH, s opisom “Hrvatski centralni zdravstveni informacijski sustav spreman je za operativnu upotrebu u Državnom oblaku (CDU)” - Q2/2024.
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/

Naziv i CID referenca	C2.3. R3-I5	Projekt uvođenja digitalne osobne iskaznice
<p>Opis i obrazloženje promjene</p>	<p>Kvantitativni pokazatelj izdavanja 300.000 udaljenih eOI kvalificiranih elektroničkih potpisnih certifikata sa krajnjim rokom provedbe do Q4 2023., mijenja se na način da se prolongira krajnji rok provedbe ciljne vrijednosti do Q4/2024. uz smanjenje kvantitativnog pokazatelja na više od 100.000 izdanih udaljenih eOI kvalificiranih elektroničkih potpisnih certifikata.</p> <p>Navedena prilagodba/izmjena ne utječe na predložene aktivnosti investicije koje su sve dovršene.</p> <p>Unatoč realiziranim aktivnostima, uslijed objektivnih okolnosti, planirana ciljna vrijednost od izdanih 300.000 udaljenih eOI kvalificiranih elektroničkih potpisnih certifikata neće biti ostvarena u projiciranom vremenskom roku (Q4/2023.) zbog više objektivnih faktora:</p> <p>Izdavanje certifikata od strane strukovnih i poslovnih udruga:</p> <p>U razdoblju od kolovoza 2021. do danas putem strukovnih udruga i u okviru različitih projekata građanima je za potrebe obavljanja djelatnosti (odgovor na COVID mjere, profesionalna digitalizacija i pomoć građanima u ublažavanju posljedica potresa) osigurano preko 170.000 certifikata.</p> <p>Strukovne udruge su, primjerice, platile certifikate za sve svoje članove što uključuje zaposlenike sveučilišta i poduzeća te građevinske inženjere, inženjere geodezije, inženjere elektrotehnike, prometa, arhitekta, liječnike, odvjetnike... koji redovito koriste digitalnu tehnologiju za potpisivanje dokumenata. Ti certifikati u pravilu vrijede do 2025., a sudeći prema raspoloživim informacijama, korisnici nisu zainteresirani za prolazak kroz procedure aktivacije eID-a i mobilnog ID-a kako bi koristili istu razinu potpisa. Iz navedenog razloga, građane je značajno teže motivirati za izdavanje eID mobilnih certifikata (koji dostižu ciljanu vrijednost) budući da su sličan certifikat već dobili preko svojih strukovnih udruga.</p> <p>Zakon o dopunama Zakona o osobnoj iskaznici:</p> <p>Temeljem članka 5. a Zakona o dopunama Zakona o osobnoj iskaznici, hrvatski državljani kojima je rok važenja osobne iskaznice istekao za vrijeme trajanja epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2, imali su obavezu podnijeti zahtjev za izdavanje nove osobne iskaznice najkasnije u roku 30 dana od proglašenja prestanka epidemije. Činjenica da preko 221 tisuća hrvatskih državljana još nije ishodilo nove osobne iskaznice te stoga ne mogu koristiti elektroničku funkcionalnost eOI ni zatražiti kvalificirane eOI udaljene certifikate, značajno utječe na realizaciju izdavanja udaljenih certifikata.</p> <p>Popis stanovništva – manji broj punoljetnih građana:</p> <p>Posljednji popis stanovništva u Republici Hrvatskoj iz 2021. pokazuje manji broj punoljetnih građana. Inicijalni pokazatelji projekt uvođenja digitalne osobne iskaznice temeljili su se na podacima popisa stanovništva u Republici Hrvatskoj iz 2011. godine. Rezultati popisa stanovništva iz 2021. koji su objavljeni 2022. pokazali su da ukupan broj stanovništva u Republici Hrvatskoj iznosi 3.871.833 stanovnika, što je smanjenje za 413.056 stanovnika ili 9,64% u odnosu na popis stanovništva iz 2011. godine. Mobilna aplikacija za autentifikaciju i potpisivanje dostupna je za korištenje samo</p>	

punoljetnim osobama u pogledu elektroničkog potpisa, a pri izračunu inicijalne projekcije ciljane vrijednosti postotak građana koji će postati punoljetni uzet je u obzir, međutim prema posljednjem provedenom popisu stanovništva, taj broj je znatno manji.

Nedostatak digitalnih vještina i dodatni trošak za stariju populaciju:

Proces prijave korisnika za izdavanje kvalificiranog udaljenog certifikata – eID, zahtjeva primjenu strogih sigurnosnih pravila sukladno Uredbi (EU) 910/2014, za što je preduvjet posjedovanje pametnog telefona. U praksi, upravo manji broj pametnih telefona u posjedu starije populacije predstavlja poseban izazov što svakako pridonosi manjem broju izdanih udaljenih kvalificiranih certifikata.

Mjere koje se poduzimaju s ciljem smanjenja utjecaja prethodno opisanih objektivnih utjecaja:

Ističemo kako je realizacija ciljne vrijednosti za MUP i AKD od iznimne važna, ne samo u svrhu realizacije investicije C.2.3. R3-I5 već i za razvoj digitalizacije hrvatskog društva. Stoga su MUP i AKD u sklopu svojih proračunskih mogućnosti nastavili s aktivnostima kako bi što više građana zatražilo i preuzelo udaljeni eOI kvalificirani potpisni certifikat i koristilo mobilnu aplikaciju za autentifikaciju i potpisivanje.

Promidžba i vidljivost projekta:

Vrsta medija	Format / veličina	Broj objavljenih publikacija	Teritorijalna pokrivenost	Ukupan utjecaj
Novine (tiskano izdanje)	Članak	53	Nacionalna	10 000 000 +
Radio	30 sekundi emitiranja	159	Regionalna	450 000
Televizija	Vijest	22	Nacionalna	6 241 000
Internet	Društvene mreže, Banner, Video	827		15 137 285

MUP i AKD medijskim objavama kontinuirano pozivaju građane na aktiviranje osobnih iskaznica i udaljenih certifikata na konzolama koje se nalaze u policijskim upravama na cijelom području Hrvatske. Također, angažirani su studente koji svakodnevno pomažu građanima pri registraciji u policijskim upravama – gdje se izdaju eID-ovi. Ovaj se pristup pokazao izuzetno prikladnim zbog složenosti procesa za neke građane. Gotovo trećina ukupno isporučenih daljinskih eID kvalificiranih certifikata isporučena je upravo na konzolama i uz pomoć studenata.

S obzirom da je velik broj građana koji nisu aktivirali osobnu iskaznicu izgubio inicijalne podatke za aktivaciju, MUP i AKD su organizirali izdavanje PIN kuverti i pomoć u aktivaciji za izdavanje daljinskog eID kvalificiranog potpisnog certifikata na velikom broju javnih lokacija i/ili događajima:

- Godišnja konferencija za nastavnike i profesore u organizaciji Hrvatske akademske i istraživačke mreže (2022. i 2023.), događaj (2500 posjetitelja);
- Knjižnice grada Zagreba (2022.), javno mjesto, za sve članove i zaposlenike;
- Studentski centar Zagreb s više od 72 000 članova, (2022., 2023.), javna lokacija, za sve studente;

	<ul style="list-style-type: none"> • Sveučilište u Zagrebu, Fakultet organizacije i informatike (2023.), javna lokacija, za sve studente i zaposlenike fakulteta; • Knjižnice grada Zagreba (2022.), javno mjesto, za sve članove i zaposlenike; • DEI konferencija, Sveučilišni računski centar SRCE (2022), event (500 posjetitelja), za sve goste konferencije. <p>Također, dogovorene su aktivnosti sa Sveučilištem u Zagrebu, Sveučilištem u Splitu, Sveučilištem u Rijeci, Sveučilištem u Mostaru i Karijernim centrima u kojima bi se studentsku populaciju potaknulo na aktiviranje eOI i mobilne aplikacije.</p> <p>Najveća medijska kampanja „Digitalna Hrvatska“ koja obilazi 10 velikih hrvatskih gradova s mogućnošću izdavanja eID certifikata na daljinu, krenula je od lipnja 2023. godine.</p> <p>Nadalje, putem korištenja online servisa za podnošenje zahtjeva za izdavanje putovnica, vozačkih dozvola, prijavu novorođenčadi, te svih ostalih servisa na portalu eGrađani, komunicira se kao motivacija građanima za aktivaciju eID-a i izdavanje eID kvalificiranih potpisnih certifikata na daljinu.</p> <p>Unatoč svim realiziranim, tekućim i planiranim aktivnostima, zbog opisanih objektivnih okolnosti, planirana ciljana vrijednost od 300.000 izdanih daljinskih eID kvalificiranih certifikata elektroničkog potpisa neće biti ostvarena u projektiranom vremenskom okviru – Q4/2023., neće biti ostvarena zbog navedenih objektivnih okolnosti na koje niti MUP niti AKD nije mogao utjecati niti ih predvidjeti u trenutku planiranja projekta.</p>																																								
Modificirani elementi	<table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width:33%;"></th> <th style="width:33%; text-align: center;">Trenutna verzija</th> <th style="width:33%; text-align: center;">Izmijenjena verzija</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Veza s Europskim semestrom</td> <td></td> <td style="text-align: center;">/</td> </tr> <tr> <td>Opis komponente i/ili mjere</td> <td></td> <td style="text-align: center;">/</td> </tr> <tr> <td>Izazov</td> <td></td> <td style="text-align: center;">/</td> </tr> <tr> <td>Cilj</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Provedba</td> <td></td> <td style="text-align: center;">/</td> </tr> <tr> <td>Nositelj provedbe</td> <td></td> <td style="text-align: center;">/</td> </tr> <tr> <td>Ciljna skupina</td> <td></td> <td style="text-align: center;">/</td> </tr> <tr> <td>Procijenjeni trošak</td> <td></td> <td style="text-align: center;">/</td> </tr> <tr> <td>Razdoblje provedbe</td> <td></td> <td style="text-align: center;">/</td> </tr> <tr> <td>Pokazatelji</td> <td>#185 Do kraja Q4/2023 izdat će se 300.000 certifikata za udaljeni kvalificirani elektronički potpis.</td> <td>#185 Do kraja Q4/2024 izdat će se više od 100.000 udaljenih eOI kvalificiranih elektroničkih potpisnih certifikata.</td> </tr> <tr> <td>Zeleno i digitalno označavanje</td> <td></td> <td style="text-align: center;">/</td> </tr> <tr> <td>Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“</td> <td></td> <td style="text-align: center;">/</td> </tr> </tbody> </table>			Trenutna verzija	Izmijenjena verzija	Veza s Europskim semestrom		/	Opis komponente i/ili mjere		/	Izazov		/	Cilj			Provedba		/	Nositelj provedbe		/	Ciljna skupina		/	Procijenjeni trošak		/	Razdoblje provedbe		/	Pokazatelji	#185 Do kraja Q4/2023 izdat će se 300.000 certifikata za udaljeni kvalificirani elektronički potpis.	#185 Do kraja Q4/2024 izdat će se više od 100.000 udaljenih eOI kvalificiranih elektroničkih potpisnih certifikata.	Zeleno i digitalno označavanje		/	Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija																																							
Veza s Europskim semestrom		/																																							
Opis komponente i/ili mjere		/																																							
Izazov		/																																							
Cilj																																									
Provedba		/																																							
Nositelj provedbe		/																																							
Ciljna skupina		/																																							
Procijenjeni trošak		/																																							
Razdoblje provedbe		/																																							
Pokazatelji	#185 Do kraja Q4/2023 izdat će se 300.000 certifikata za udaljeni kvalificirani elektronički potpis.	#185 Do kraja Q4/2024 izdat će se više od 100.000 udaljenih eOI kvalificiranih elektroničkih potpisnih certifikata.																																							
Zeleno i digitalno označavanje		/																																							
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/																																							
Naziv i CID referenca	C2.3. R3-I7 Unapređenje sustava prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine kroz digitalizaciju																																								
Opis i obrazloženje promjene	Unutar investicije C2.3. R3-I7 Unapređenje sustava prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine kroz digitalizaciju predviđena su sredstva u iznosu od 11.000.000 eura za potrebe objave Poziva na dodjelu bespovratnih sredstava za izradu prostornih planova nove generacije. Dodjela bespovratnih sredstava predviđena je za JLS i Grad Zagreb s intenzitetom potpore od 100%.																																								

	<p>S obzirom na izvanredne događaje oko potresa koji su zadesili Hrvatsku tijekom proteklog razdoblja, bilo je neophodno i žurno donošenje izmjena i dopuna zakonske regulative vezane uz potrese, Zakon o obnovi i podzakonske akte.</p> <p>Uzevši u obzir dugotrajnost u proceduri donošenja prostornih planova, ali i gore navedene razloge prioriteta oko obnove, donošenja izmjena i dopuna Zakona o prostornom uređenju u konačnici znači potrebu za prolongacijom roka izvršenja navedenog pokazatelja s Q4/2024. na Q4/2025. Također prolongat roka potreban je iz razloga što je potencijalnim prijaviteljima, jedinicama lokalne samouprave i Gradu Zagrebu potrebno osigurati dovoljno vremena da pripreme svoje projekte i planove.</p> <p>Bitno je istaknuti da su do sada pokrenute i završene mnogobrojne aktivnosti kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri minimizirali učinci objektivnih okolnosti, a koje su prethodile uspješnoj realizaciji ispunjenja navedenih indikatora kao što su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Razvoj aplikacije ePlanovi za standardizirano vođenje nositelja izrade prostornih planova (općina, gradova, županija i države) kroz Zakonom propisan postupak izrade te izmjene i dopune prostornih planova nove generacije, 2. Razvoj aplikacije ePlanovi-editor za standardizirani rad, jednostavniju razmjenu te trajno očuvanje prostornih podataka prilikom izrade te izmjene i dopune prostornih planova nove generacije od strane stručnog izrađivača prostornih planova, 3. Opremanje svih općina i gradova u RH najnovijom informatičkom opremom (preko 1390 komada opreme), 4. Opremanje svih županijskih zavoda za prostorno uređenje u RH najnovijom informatičkom opremom (preko 300 komada opreme) i licencama za specijalne alate,¹⁵ 5. Organizacija edukacija za sve stručne korisnike ISPU-a (službenike općina, gradova, županija, države, stručne izrađivače prostornih planova, članove strukovnih komora, itd.) narednih 3 godine. U planu je više od 860 događaja (edukacije tipa 1 i tipa 2), 6. Informiranje svih općina i gradova u RH o svim aktivnostima koje su do sada odrađene po pitanju reforme prostornog uređenja te oko najave javnog poziva.¹⁶ 7. Donesen je Zakon o prostornom uređenju kojim se obuhvatila digitalizacija u postupku izrade prostornih planova¹⁷ 8. Priprema Javnog poziva za financiranje izrade prostornih planova uređenja općina i gradova nove generacije šireg I užeg područja. Objavi Poziva prethodi donošenje Pravilnika o izradi prostornih planova. 	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/

¹⁵ <https://mpgi.gov.hr/vijesti-8/u-varazdinu-odrzan-strucni-seminar-na-temu-razvoja-ispu-sustava-za-racunalnu-opremu-službenika-lokalnih-ureda-osigurano-1-9-milijuna-kuna/15003>

¹⁶ <https://mpgi.gov.hr/vijesti-8/u-zagrebu-predstavljani-moduli-eplanovi-i-eplanovi-editor-informacijskog-sustava-prostornoga-uredjenja-ispu/15312>
<https://mpgi.gov.hr/vijesti-8/u-rijeci-predstavljani-moduli-eplanovi-i-eplanovi-editor-informacijskog-sustava-prostornoga-uredjenja-ispu/15222>
<https://mpgi.gov.hr/vijesti-8/u-osijeku-odrzan-jos-jedan-seminar-o-informacijskom-sustavu-prostornog-uredjenja/15193>
<https://mpgi.gov.hr/vijesti-8/u-splitu-odrzan-strucni-seminar-u-sklopu-projekta-informacijski-sustav-prostornog-uredjenja-ispu-i-njegovi-moduli/14977>

¹⁷ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_06_67_1101.html

Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	#188 Digitalni prostorni planovi (570): Q4/2024	#188 Digitalni prostorni planovi (570): Q4/2025
Zelena i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C2.3. R3-I15	Uspostava aplikativnih rješenja u turizmu s ciljem administrativnog rasterećenja poduzeća te transformacije modela turizma ka održivosti
Opis i obrazloženje promjene	<p>Razvoj javnih e-usluga i kontinuirana nadogradnja nacionalne infrastrukture kao preduvjeti za daljnji razvoj digitalnih tehnologija te uspostava središnjeg sustava interoperabilnosti ključne su pretpostavke sigurne razmjene podataka i povezivanja servisa tijela javne uprave za razvoj kompleksnih e-usluga prilagođenih korisnicima. MINTS provedbom svoje investicije želi doprinijeti digitalnoj tranziciji društva i gospodarstva uvođenjem novih e-usluga za građane, poduzetnike i javni sektor uz korištenja državne informacijske infrastrukture i središnjeg sustava interoperabilnosti. Stoga je nužno tijelima javne uprave osigurati dostupnost alata i tehnologija potrebnih za razvoj ekonomičnijih i kvalitetnijih digitalnih usluga usklađenih s potrebama njihovih korisnika.</p> <p>MINTS ima ulogu nadležnog tijela i korisnika u okviru podkomponente C2.3. Digitalna transformacija društva i javne uprave kroz provedbu investicije C2.3. R3-I15 Uspostava aplikativnih rješenja u turizmu s ciljem administrativnog rasterećenja poduzetnika te transformacije modela turizma ka održivosti.</p> <p>Digitalna tranzicija je značajan dio NPOO-a i drugih projekata financiranih od strane EU, zbog čega se javljaju izazovi nedostatka potencijalnih ponuditelja na IT tržištu za provedbu tako velikih projekata (čak i na razini EU). Navedeno dovodi do ozbiljne zabrinutosti da predviđeni projekti neće biti dovršeni na vrijeme, a poremećaji u opskrbnim lancima, koji utječu na širu produktivnost u sektoru, predstavljaju dodatni izazov za IT sektor.</p> <p>Budući da se već duži period provodi digitalizacija u sektoru turizma, navedena problematika nije nepoznata što se može potkrijepiti i dokazom, i to primjerom nedavno provedene javne nabave. Postupak javne nabave usluge razvoja mobilne aplikacije i središnjeg portala je bio podijeljen u dvije grupe. Obavijest o nadmetanju (broj 2022/S 0F2-0029557) za nabavu usluge razvoja mobilne aplikacije i središnjeg portala objavljena je na Elektroničkom oglasniku javne nabave (EOJN) RH dana 25. srpnja 2022., a u Službenom listu EU 26. srpnja 2022. U predmetnoj nabavi nije pristigla nijedna ponuda (dokaz: Zapisnik o javnom otvaranju). Postupak javne nabave je ponovljen u studenom 2022. te je pristigla samo jedna ponuda, i to za Gruppu 2 dok za Gruppu 1 nije pristigla nijedna (dokaz: Zapisnik o javnom otvaranju). Ponovno je objavljena javna nabava za Gruppu 1. u siječnju 2023. te je pristigla samo jedna ponuda (dokaz: Zapisnik o javnom otvaranju).</p>	

Ujedno, upućuje se na analizu stanja IT industrije Hrvatske gospodarske komore (<https://hgk.hr/documents/analiza-stanje-hr-it-industrije-2020-finale61af63d15c67c.pdf>) koja potvrđuje izazove u IT sektoru.

Kao dodatni argument za produljenje provedbe investicije C2.3. R3-I15 je potrebna sinergija između više investicija u okviru podkomponente C2.3. koja je utvrđena tijekom provedbe navedene investicije, a u svrhu uspostave sveobuhvatnijih i kvalitetnijih aplikativnih rješenja.

SDURDD u okviru NPOO-a, u svrhu osiguranja platforme za razmjenu podataka provodi investiciju:

C2.3. R2-I1 – Uspostava središnjeg sustava interoperabilnosti - završava u 6/2026.

U sklopu ove investicije SDURDD planira uspostavu središnjeg sustava interoperabilnosti. Središnji sustav interoperabilnosti namijenjen je tijelima javnog sektora i građanima te poslovnim subjektima kojima će se omogućiti jedinstveni uvid u informacije i usluge te osigurati učinkovitiju provedbu upravnih postupaka. NPOO-om je definirano kako će se prilikom razvoja novih e-usluga, u svrhu osiguravanja razmjene podataka s drugim sustavima, već u fazi projektiranja uspostaviti obveza spajanja na središnji sustav interoperabilnosti i svako direktno spajanje sustava neće biti moguće.

U vezi s tim, MINTS je, prilikom razvoja e-usluga u okviru investicije C2.3. R3-I15 i provedbe svojih projektnih aktivnosti, dužno koristiti središnji sustav. Nadalje, ključna etapa predmetne investicije prema Provedbenoj odluci Vijeća (CID), uspostava središnjeg sustava, planirana je za Q4/2023. godine. Po uspostavi središnjeg sustava interoperabilnosti predviđeno je izvješće kojim će se potvrditi da je sustav operativan i testiran za korištenje te tada očekujemo korisničku i tehničku dokumentaciju. Posebno treba istaknuti kako je referentna dokumentacija neophodna Ministarstvu za projektiranje svojih e-usluga.

Uz ranije spomenuto, nikako manje važno, potrebno je uvažiti činjenicu kako osim same uspostave središnjeg sustava interoperabilnosti postoji veći broj daljnjih komplementarnih aktivnosti čime će se značajnije povećati učinkovitost u pružanju javnih usluga. Tako primjerice mogu se spomenuti zadaće Aktivnosti 2 predmetne investicije iz nadležnosti SDURDD – a gdje je planirano stvaranje, integracija i nadogradnja temeljnih registara i drugih autentičnih izvora informacija. Konkretno, planirana je nadogradnja i ažuriranje ukupno 60 registara, što uključuje reinženjering postojećih rješenja. Indikativna je kompleksnost u provedbi ovih aktivnosti zbog većeg broja različitih dionika, a što se da zaključiti kroz tablicu procjene troškova iz koje je razvidno da predmetne aktivnosti traju do 2026. godine.

Shodno navedenom, važno je istaknuti da je sukladno normativnom okviru MINTS nadležno tijelo za Središnji turistički registar koji u naravi predstavlja temeljni registar s autentičnim podacima u kojem se registriraju pružatelji usluga u turizmu i ugostiteljstvu. Obzirom da je turizam horizontalni sektor, izuzetno je važno podatke iz Središnjeg turističkog registra učiniti dostupnima drugim tijelima javnog sektora i relevantnim dionicima. Razmjenu podataka potrebno je osigurati putem Središnjeg sustava za interoperabilnost.

Pored ostalog, na Aktivnosti 4 investicije C2.3. R2-I1 planirane su migracije i integracije postojećih usluga odnosno IT sustava koji su trenutno spojeni na temeljne/javne registre mimo centralnog sustava odnosno državne sabirnice.

Postojeći sustavi morat će se migrirati na nove servise koji će se nalaziti na Državnoj sabirnici. Projektom Hrvatski digitalni turizam - eTurizam MINTS je uspostavilo integrirani informacijski sustav e-usluga. Integracije koje su pritom bile realizirane ograničavale su se na dostupne resurse što nipošto ne odgovara stvarnim poslovnim potrebama.

U okviru investicije C2.3. R3-I15 planirana je digitalna transformacija poslovanja i pružanja e-usluga, kroz nadogradnju postojećih IT sustava i razvoj novih, a za što je prijeko potrebno primjenjivati isporučevine koje će se realizirati kroz investiciju C2.3. R2-I1.

Zaključno, sve aktivnosti u okviru predmetne investicije iz nadležnosti SDURDD-a u ukupnom trajanju do 2026. izuzetno su bitne za sve IT sustave koji se uspostavljaju u okviru investicije C2.3. R3-I15, radi omogućavanja dohвата podataka o kojima druga javnopravna tijela vode evidenciju kako bi se ispoštovao „*once only*“ princip.

Nadalje, u nadležnosti SDURDD -a je također i revitalizacija državne informacijske infrastrukture kroz investiciju C2.3. R3-I1 - Modernizacija i daljnji razvoj državne informacijske infrastrukture kao osnove za sigurnu i financijski učinkovitu interakciju tijela javne uprave CDU koja završava u 6/2026.

U okviru ove investicije predviđena je uspostava novih funkcionalnosti/usluga koje će biti dostupne kao zajedničko rješenje državne informacijske infrastrukture. Tome u prilog može se navesti platformu za kontaktni centar i za prijavu problema, platformu za biometrijsku autentifikaciju i platformu za upravljanje sadržajem portala. Navedena rješenja će osigurati tehničke funkcionalnosti nužne za integraciju s aplikativnim rješenjima koje će se uspostaviti u okviru investicije C2.3. R3-I15. Konkretno, aplikativna rješenja u okviru investicije C2.3. R3-I15 moraju koristiti zajednička rješenja državne informacijske infrastrukture (platformu za kontaktni centar i za prijavu problema, platformu za biometrijsku autentifikaciju i platformu za upravljanje sadržajem portala) uspostavljena kroz investiciju C2.3. R3-I1.

Ministarstvo je obveznik korištenja državne informacijske infrastrukture kojoj je svrha osiguravanje interoperabilnosti javnih registara i informacijskih sustava tijela javnog sektora te osiguranje zajedničkih elemenata za interakciju s građanima ili drugim korisnicima.

Ishodi investicija (navedeno gore u tekstu) čija je provedba u nadležnosti SDURDD-a buduće su komponente državne informacijske infrastrukture odnosno njezina su nadogradnja i izravno su povezane sa uspješnom implementacijom aplikativnih rješenja koja će se razviti kroz investiciju C2.3. R3 I15.

Za ispravno funkcioniranje implementiranih aplikativnih rješenja iz investicije C2.3. R3 I15 nužno je koristiti rezultate SDURDD-ovih investicija. Pored navedenog važno je istaknuti kako je propisana obveza javnih tijela za korištenja državne informacijske strukture kao zajedničkog rješenja.

Zakon o državnoj informacijskoj strukturi (NN 92/14)

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_07_92_1840.html

Uredba o organizacijskim i tehničkim standardima za povezivanje na državnu informacijsku infrastrukturu (NN 60/17)

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_06_60_1362.html

	<p>Standard razvoja javnih e-usluga (guidelines) https://rdd.gov.hr/UserDocsImages/e-Standardi/Standard%20razvoja%20javnih%20e_usluga%20u%20RH_Smjernice.pdf</p> <p>Obveza pridržavanja e-standarda u Dokumentaciji za nadmetanje „Nabava usluge poslovne analize, izrade funkcionalnih i tehničkih specifikacija te nadzora i kontrole kvalitete uspostave e-usluga“ je propisana na stranici 72. za grupu 1, na 79. str za grupu 2, na 85. str. za grupu 3, na 91. str. za grupu 4 i na 98. str. za grupu 5 (SPORT). Također kroz cijelu dokumentaciju se provlači obveza isporuke tehničkih specifikacija sukladno važećem zakonodavnom okviru.</p> <p>Dokumentaciju je moguće preuzeti putem (datum objave 25.4.2023.) na: https://eojn.nn.hr/Oglasnik/</p> <p>Uzimajući u obzir da je predmetna investicija, odnosno njeni rezultati, u međuovisnosti sa investicijama C2.3. R2-I1 i C2.3. R3-I1 te da je MINTS u obvezi istu povezati s drugim projektima i njihovim rezultatima, potrebno je uskladiti i produljiti rok provedbe navedene investicije C2.3. R3-I15.</p> <p>Kako bi se izbjegao rizik da aplikativna rješenja ne budu stavljena u produkciju zbog nerealizacije sustava na kojima se ovo ulaganje temelji potrebno je rok za realizaciju investicije produljiti na Q2/2026. godine.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/ ¹⁸
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe	1.1.2022. - 31.12.2025.	1.1.2022. - 30.6.2026.
Pokazatelji		/
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C2.3. R3-I16	Digitalizacija procesa u sportu i rekreaciji na lokalnoj i regionalnoj razini
Opis i obrazloženje promjene	<p>Omogućavanjem pristupa Informacijskom sustavu u sportu, omogućit će se ažuriranje podataka i usklađivanje procedura na lokalnoj i regionalnoj razini, pojednostavljene postupanja i transparentnosti te stvoriti preduvjeti za uvođenje elektroničkih procedura koje bi bile prilagođene potrebama poslovanja pravnih osoba iz sustava sporta i ostalih dionika u sustavu sporta i zdravstveno usmjerenog tjelesnog vježbanja te građana.</p> <p>Funkcioniranje Informacijskog sustava u sportu i izrada novih modula ovisi o povezivanju s aplikativnim rješenjima i digitalnim sustavima u nadležnosti drugih</p>	

¹⁸ Bez promjene

javnopravnih tijela, primjerice povezivanje na OIB čvor radi povlačenja osobnih podataka o pravnim i fizičkim osobama iz sustava sporta i ostalim dionicima u sustavu sporta i zdravstveno usmjerenog tjelesnog vježbanja, zatim provjeravanje upisa u registrima koje vode druga javnopravna tijela, poput sudskog registra ili registra udruga. Kada je u pitanju uspostava modula za omogućavanje sportskim klubovima izravnog pristupa osnovnim registrima i evidencijama te uspostava modula za prikupljanje podataka o sportu i zdravstveno usmjerenom tjelesnom vježbanju, navedeno je potrebno uzeti u obzir i u kontekstu velikog broja sportskih klubova (8.000) te broja i diverzificiranosti udruga koje provode aktivnosti zdravstveno usmjerenog tjelesnog vježbanja, a koje nisu u sustavu sporta odnosno pod nadležnosti krovnih sportskih udruženja (4.500). Vezano uz uspostavu aplikativnog modula za financiranje javnih potreba u sportu jedinica lokalne i regionalne uprave potrebno je uzeti u obzir kompleksnost prikupljanja podataka i koordinacije 21 jedinice lokalne i područne samouprave.

Nadalje, slijedom novog Zakona o sportu¹⁹ koji je stupio na snagu od 1. siječnja 2023. potrebno je donijeti niz podzakonskih akata. Izradu modula u okviru ovog projekta biti će potrebno uskladiti s novim zakonskim odredbama i pojedinim podzakonskim aktima. Izrada podzakonskih akata je još u tijeku, a njihovo donošenje očekuje se do kraja 2023. godine.

Člankom 64. Zakona o sportu uređuje se ustroj i sadržaj Nacionalnog informacijskog sustava u sportu., a stavak 5. navedenog članka propisuje da će se način unošenja i pristupa podacima Nacionalnog informacijskog sustava u sportu, kao i detaljnija razrada sadržaja te vrste i oblika informacija koje se prikupljaju propisati pravilnikom.

Obveza pridržavanja e-standarda u Dokumentaciji za nadmetanje „Nabava usluge poslovne analize, izrade funkcionalnih i tehničkih specifikacija te nadzora i kontrole kvalitete uspostave e-usluga“ je propisana na stranici 72. za grupu 1, na 79. str za grupu 2, na 85. str. za grupu 3, na 91. str. za grupu 4 i na 98. str. za grupu 5 (SPORT). Također kroz cijelu dokumentaciju se provlači obveza isporuke tehničkih specifikacija sukladno važećem zakonodavnom okviru.

Dokumentaciju je moguće preuzeti (datum objave 25.4.2023.) na:
<https://eojn.nn.hr/Oglasnik/>

S obzirom na navedeno, kako bi se izbjegao rizik da aplikativni moduli ne budu uspostavljeni zbog složenosti i trajanja povezivanja sa sustavima u nadležnosti drugih javnopravnih tijela te zbog nužnosti dodatnog usklađivanja s podzakonskim aktima koji se donose sukladno Zakonu o sportu, potrebno je rok za realizaciju investicije produljiti na Q2/2026. godine.

Ujedno treba istaknuti da je produljenje razdoblja provedbe nužno u cilju sprječavanja i smanjenja rizika od kašnjenja u provedbi projektnih aktivnosti zbog nedostatka potencijalnih ponuditelja na IT tržištu čime se i trajanje postupaka javne nabave znatno produljuje.

Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/

¹⁹ NN 141/22

Izazov		/
Cilj		/
Provedba	1/2022. – 6/2026.	1/2022. – 6/2026.
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji		/
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/

Veza s Europskim semestrom i/ili strateškim dokumentima i kontekst reforme

Imajući u vidu preporuke Vijeća EU:

CSR 2019. 2.2 - Konsolidirati socijalne naknade i poboljšati njihovu sposobnost za smanjenje siromaštva,

CSR 2021. 1.3 - Osigurati održiv i uključiv oporavak., 1.4 - Dati prednost fiskalnim strukturnim reformama koje će pomoći u osiguravanju financiranja za prioritete javne politike i pridonijeti dugoročnoj održivosti javnih financija, uključujući jačanje obuhvata, primjerenosti i sufinanciranja. održivost sustava zdravstvene i socijalne zaštite za sve,

CSR 2022. 1.1 - Uzeti u obzir kontinuiranu privremenu i ciljanu potporu kućanstvima i poduzećima koja su najosjetljivija na poskupljenja energije,

CSR 2023. 1.1 - Ako ponovno povećanje cijena energije zahtijeva mjere potpore, osiguranje da su one usmjerene na zaštitu ranjivih kućanstava i tvrtki,

u NPOO se uvrštava nova mjera koja se odnosi na uspostavu Registra stanovništva, obitelji i kućanstva. Rad na registru započeo je krajem 2022., pod vodstvom MFIN-a. Međutim, u fazi izrade registra predviđeno je uključivanje MRMSOSP -a, kao i drugih relevantnih TDU kako bi se kasnije osiguralo da registar bude prilagođen i njihovim potrebama te kako bi se u okviru modernizacije i daljnjeg razvoja državne informacijske infrastrukture osigurala sigurna i financijski učinkovita interakcija tijela javne uprave. Takav bi registar mogao biti vrlo koristan alat za višestruke svrhe u budućnosti: od pouzdanijeg popisa stanovništva do omogućavanja provjere prihoda i imovinskog stanja za potrebe kreiranja određenih socijalnih naknada (što bi moglo pomoći u poboljšanju njihove primjerenosti i ciljanja). Navedeno bi moglo povećati i učinkovitost u borbi protiv siromaštva i posljedično pomoći u povećanju učinkovitosti javne potrošnje. Također bi mogao pružiti nove mogućnosti u pogledu analize strukture državnih prihoda.

Obuhvat reforme i investicija, razina pripremljenosti i vrijeme potrebno za provedbu

(b) Investicije

C2.3. R3-I17 Uspostava Registra stanovništva, obitelji i kućanstva

Izazov

Donošenjem Zakona o osobnom identifikacijskom broju (2008.) u pravni sustav Republike Hrvatske uveden je OIB kao osnovna identifikacijska oznaka svake osobe koju javnopravna tijela koriste u službenim evidencijama, u svakodnevnom radu i kod razmjene podataka. Uvođenjem OIB-a stvoreni su preduvjeti svake daljnje digitalizacije za povezivanje i razmjenu podataka iz službenih evidencija. Unatoč navedenom i nadalje jedan od glavnih izazova u radu javnopravnih tijela predstavlja nemogućnost dohvata i objedinjavanja temeljnih podataka o stanovništvu, obitelji i kućanstvu s podacima o visini primitaka i vrijednosti imovine, a koji su nužni za ostvarivanje svih prava i obveza u pravnom sustavu posebice kod provedbe poreznih postupaka, ostvarivanje socijalnih prava i digitalnu provedbu popisa stanovništva u cijelosti. Dodatni problem predstavlja prostorna i vremenska nepovezanost ovih temeljnih podataka te različitost u pristupu iskazivanja istih podataka kroz različite službene evidencije.

Cilj

Cilj uspostave Registra stanovništva, obitelji i kućanstva je omogućiti na jednom mjestu u usporedivoj vremenskoj i prostornoj dimenziji podatke o stanovništvu, obitelji i kućanstvima s povezanim podacima o primicima i imovini (Registar SOK). Uspostava Registra SOK mora se temeljiti na razvijenim rješenjima dostupne digitalne tehnologije u razmjeni podataka između Registra SOK i ostalih službenih evidencija te u razmjeni podataka između Registra SOK i građana Republike Hrvatske. Nadalje cilj ovog projekta je i osigurati trajnu ažurnost i točnost podataka u Registru SOK. Uspostava Registra SOK omogućit će nužno potrebne sustave napredne analitike podataka koja će unaprijediti rad svih javnopravnih tijela. U navedenom dijelu svakako je važno osigurati povezanost podataka kako bi povezanost podataka o stanovništvu, obitelji, kućanstvu, primicima i imovini u vremenskoj i prostornoj dimenziji mogla unaprijediti posebno porezne postupke, sustave socijalnih davanja te provedbu digitalnog popisa stanovništva te ostvarivanje svih ostalih prava i ispunjenje obveza u pravnom sustavu Republike Hrvatske. Osim napredne analitike za potrebe strategija i praćenja makroekonomskih pokazatelja cilj projekta je osigurati statističke pokazatelje i varijable ključne za rad svih javnopravnih tijela te izračune makroekonomskih pokazatelja kretanja koji se temelje na podacima o stanovništvu, obitelji, kućanstvu, primicima i imovini.

Opis

Projektom će se uspostaviti Registar SOK s ciljem da se dostupnošću podataka mogu vrlo precizno odrediti osobe ili obitelji ili kućanstva ovisno o visini dohodovnog i/ili imovinskog cenzusa. Naime povezanošću podataka o stanovništvu, obitelji i kućanstvu s podacima o dohocima i neoporezivim primicima iz nadležnosti Porezne uprave te s podacima o imovini iz službenih evidencija nadležnih tijela ostvarit će se višestruke svrhe od pouzdanih informacija o stanovništvu, do omogućavanja preispitivanja prihoda te sustava socijalnih naknada odnosno dodjele prava te ispunjenja obveza ovisno o dohodovnim i/ili imovinskom cenzusu pojedinca ili obitelji ili kućanstva. Prema postojećim zakonodavnim aktima prava i obveze ostvaruju se ovisno kako to određuje svaki zasebni propis pri čemu ne postoje jedinstvene definicije (pojam obitelj, stanovništvo, primitak i imovina) te jedinstveni postupci dokazivanja ispunjenja uvjeta. S obzirom na nedostupnost podataka nije moguće niti planirati strategije razvoja, poticaja i pomoći te procijeniti učinke određenih mjera.

Ustrojem Registra SOK na održivoj digitalnoj tehnologiji smanjit će se administrativno opterećenje građana (korisnika) u ostvarivanju prava i ispunjenju obveza te će sustav osigurati potrebne iznose dodjele prava upravo potrebitim pojedincima, obitelji ili kućanstvima te procijeniti obveze pojedinaca, obitelji ili kućanstva u ispunjenju propisanih obveza. Povezivanjem podataka s podacima o dohocima i imovini stanovništva, obitelji ili kućanstva porezni postupci će moći vrlo efikasno procijeniti realnost prijavljivanja svih poreznih obveza za sve građane Republike Hrvatske. Ujedno po uzoru na digitalno razvijene države članice Europske unije stvorit će se preduvjeti za provedbu popisa stanovništva preko Registra SOK. Osim ovih istaknutih primjera uspostava Registra SOK omogućit će povećanje efikasnosti rada i ostalih javno pravnih tijela u kojima se danas ta prava ostvaruju podnošenjem zahtjeva te dokazivanjem ispunjenja uvjeta prikupljanjem raznih potvrda izdanih u raznim institucijama kao primjerice za ostvarivanje socijalnih naknada i prava iz svih proračuna, besplatnu pravnu pomoć, dječjeg doplatka, prava hrvatskih branitelja, prava studenata i roditelja kod upisa djece u školski dom ili vrtić i slično. Dakle radi se o ostvarivanju prava ispred svih javnopravnih tijela uz smanjenje administrativna opterećenja za građane u svim postupcima koji ovise o dohodovnom i/ili imovinskom cenzusu pojedinca, obitelji ili kućanstva.

Kako bi Registar SOK sadržavao podatke o osobnim podacima građana uspostavio bi se uz uvjete poštivanja svih pravila o korištenju i zapisivanju osobnih podataka. U svim postupcima za korištenje podataka iz Registra SOK poštivala bi se provedbe odredbi o zaštiti osobnih podataka. Upravo radi uspostave Registra SOK u skladu s pravilima o zaštiti osobnih podataka bit će nužno donijeti propis kojim će se propisati osobito:

1. uspostava Registra SOK
2. definirati pojmovi (uža obitelj, zajedničko kućanstvo, razdvojeno kućanstvo, odvojeno kućanstvo, primici, imovina i ostalo)
3. sadržaja podataka u Registru
4. način vođenja i održavanja (ažuriranje podataka)
5. ažuriranje podataka u realnom vremenu kroz OIB sustav i druge službene evidencije
6. godišnje ažuriranje podataka po potrebi po prijavama građana
7. mogućnost provjere podataka
8. način korištenja podataka iz Registra te
9. ovlasti i nadzor/nadležno tijelo.

Osim propisa koji će odrediti Ustroj Registra SOK bit će potrebno prilagoditi i propise Porezne uprave kao tijela nadležnog za provedbu tog posebnog propisa i održavanje Registra SOK. U tom dijelu se očekuje potreba:

1. izmjene i dopune Zakona o Poreznoj upravi – glede proširivanja djelokruga rada Porezne uprave u cijeli te pojedinih ustrojstvenih jedinica te propisivanja posebnih specifičnih ovlasti u provedbi ovog propisa
2. prilagodba sistematizacije – u dijelu preustroja ustrojstvenih jedinica te opisa poslova povezanih uz stvaranje i održavanje Registra SOK.

Za punu primjenu projekta bit će potrebno uskladiti i niz propisa koji danas uređuju ostvarivanje prava i obveza na temelju dohodovnog i/ili imovinskog cenzusa s odredbama propisa o Registru SOK.

Radi uspostave Registra SOK predviđa se preuzimanje podataka iz temeljnih Registarâ tijela državne uprave i ostalih informacijskih sustava koji sadrže podatke potrebne za Registar SOK kao što su:

1. OIB registar
2. PK kartica
3. Registar zgrada (DGU)
4. Evidencija prijave i odjave prebivališta/boravišta (MUP)
5. Državne matice – Matica rođenih, Matica vjenčanih/životnog partnerstva, Matica umrlih
6. eMatice (MZO)
7. ISVU (MZO)
8. Registar osiguranika obveznog zdravstvenog osiguranja (HZZO)
9. REGOS (HZMO)
10. Postojeći sustavi koji u odgovarajućem obliku prikupljaju izjave o zajedničkom kućanstvu - Msocijale, JLS, dječji doplatak, branitelji, studentski centri i učenički domovi
11. Popis birača.

Registar SOK morat će prihvaćati ažuriranje podataka dostavljenih od građana kroz sustav ePorezna ili unijetih kroz izrađeno aplikativno rješenje za ažuriranje podataka.

Podaci iz Registra SOK u određenim vremenskim intervalima povezivat će se s podacima o primicima i imovine te se projektom moraju osigurati povezanost s evidencijama Porezne uprave i drugih javno pravnih tijela koji sadrže navedene podatke.

Radi potrebe dostupnosti podataka iz Registra SOK za druga javnopravna tijela potrebno je osigurati web aplikacije i pravila dohvata podataka.

Provedba

Provedba podrazumijeva uspostavu međuresorne radne skupine, imenovanje Ministarstva - nositelja projekta i odgovornih osoba – koordinatora, analizu relevantnog normativnog okvira i s time povezanih podatkovnih skupova, modela procesa.

Faze razvoja projekta:

Faza I. – Uspostava i implementacija sustava za podatkovnu integraciju, pohranu i analizu podataka za Registar SOK (rok isporuke Q1/2024.) (vrijednost 2.200.000 eura)

- Analiza izvorišnih poslovnih sustava s ciljem definiranja podatkovnog opsega
- Analiza i izrada specifikacije zahtjeva prema ključnim pokazateljima i atributima koji će se u sustavu pratiti
- Analiza i profiliranje podataka kroz procese ispitivanja, pregledavanja i sažimanja skupova podataka s ciljem ocjene kvalitete podataka. Kvaliteta podataka mjera je stanja podataka na temelju čimbenika kao što su njezina točnost, potpunost, dosljednost, pravodobnost i dostupnost.
- Analiza podatkovnih zahtjeva sustava temeljem definiranih ključnih pokazatelja i atributa koji će se u sustavu pratiti
- Izrada specifikacije potrebnih podatkovnih skupova za uvoz u sustav za određivanje kućanstva i članova kućanstva na jednom mjestu u usporedivoj vremenskoj i prostornoj dimenziji iz podataka o stanovništvu, obitelji i kućanstvima s povezanim podacima o primicima i imovini
- Izrada funkcionalne specifikacije za uspostavu skladišta podataka
- Izrada funkcionalne specifikacije podatkovnih integracija sa evidencijama nadležnih tijela
- Dizajn arhitekture skladišta podataka sustava za podatkovnu integraciju, pohranu i analizu podataka za Registar SOK
- Implementacija skladišta podataka za Registra SOK prema specifikaciji
- Implementacija procesa prijenosa podataka iz službenih evidencija nadležnih tijela u skladište podataka
- Analiza i optimizacija podataka iz evidencija podataka iz službenih evidencija nadležnih tijela
- Implementacija modula za praćenje kvalitete podataka
- Implementacija izvještajnog sloja sustava za podatkovnu integraciju, pohranu i analizu podataka
- Implementacija podsustava prediktivne analize
- Implementacija podsustava za detekciju anomalija i kalkulaciju rizika

Faza II. – Uspostava Registra SOK nositelja (Q2/2024. – Q3/2025.) (vrijednost 1.800.000 eura)

- Izrada Specifikacije zahtjeva aplikativnog rješenja Registra stanovništva, obitelji i kućanstava i dokumenta interoperabilnosti za ostvarivanje servisne integracije
 - Analiza i definiranje promjena procesa nositelja Registra SOK
 - Dizajn aplikativnog rješenja nositelja Registra SOK
-

-
- Implementacija aplikativnog rješenja nositelja Registra SOK
 - Funkcionalno testiranje aplikativnog rješenja i inicijalna uspostava produkcijskog rada za nositelja Registra SOK
 - Analiza i definiranje promjena poslovnih procesa nositelja Registra SOK
 - Izrada arhitekture sustava interoperabilnosti nositelja Registra SOK
 - Dizajn sustava interoperabilnosti nositelja Registra SOK
 - Uspostava sustava interoperabilnosti nositelja Registra SOK
 - Specifikacija zahtjeva sustava interoperabilnosti prema drugim institucijama

Faza III. – Uspostava preduvjeta za integraciju službenih evidencija i Registra SOK (Q3/2024. – Q3/2025.)

- **Za 34 tijela državne uprave (vrijednost 8.500.000 eura)**

- Analiza poslovnih procesa vezano uz ažuriranje podataka iz nadležnosti TDU
- Izrada specifikacije zahtjeva potreba za ažuriranjem podataka iz nadležnosti TDU
- Dizajn funkcionalnosti ažuriranja podataka iz nadležnosti TDU
- Implementacija funkcionalnosti ažuriranja podataka iz nadležnosti TDU
- Dizajn servisnog sloja za spajanje na sustav inetroperabilnosti nositelja Registrar SOK
- Implementacija servisnog sloja za spajanje na sustav inetroperabilnosti nositelja Registrar SOK

- **Za APIS IT d.o.o. (vrijednost 100.000 eura)**

- Funkcionalno testiranje sustava interoperabilnosti nositelja Registra SOK
- Implementacija povezivanja 34 tijela državne uprave na sustav introperabilnosti nositelja registra SOK
- Optimizacija procesa servisne integracije

Faza IV. – Uspostava modula za građane u sustavu ePorezna/mPorezna (Q4/2025. – Q2/2026.) (vrijednost 200.000 eura)

- **Usluga za predaju zahtjeva za izmjenom podataka**

- Analiza zahtjeva za modul validacije zahtjeva za izmjenom podataka u Registru SOK
- Dizajn modula za validaciju zahtjeva za izmjenom podataka u Registru SOK
- Implementacija modula za validaciju zahtjeva za izmjenom podataka u Registru SOK

- **Usluga za uvid u podatke Registra SOK**

- Analiza zahtjeva za modul prikaza podataka građanima u Registru SOK
 - Dizajn modula za prikaza podataka građanima u Registru SOK
 - Implementacija modula za prikaza podataka građanima u Registru SOK
-

Nositelj provedbe	MFIN, Porezna uprava
Ciljna skupina	TDU
Procijenjeni trošak	12.800.000 EUR (nacionalna sredstva) – za uspostavu Registra SOK s uključenim integracijama s ostalim službenim evidencijama ostalih navedenih tijela
Razdoblje provedbe	9/2023. – 12/2025.: uz fazne isporuke projekta
Ključne točke provedbe reformi i investicija	a) Kvalitativni pokazatelji
	do kraja Q3/2025., implementiran i dostupan Registar stanovništva, obitelji i kućanstava
	(b) Kvantitativni pokazatelji
	do kraja Q3/2025., realizirani i implementirani integracijski servisi na strani minimalno 3 sustava – OIB sustav, imovinske evidencije (upit u PBZO, zemljišne knjige itd), sustav HZZO-a itd.

C2.5. Moderno pravosuđe spremno za buduće izazove

Naziv i CID referenca	C2.5. R1-I3	Razvoj alata za javnu objavu i pretraživanje sudskih odluka
Opis i obrazloženje promjene	<p>Predlaže se tehnička izmjena pokazatelja za investiciju C2.5. R1-I3 (#226), jer je u Prilogu Provedbenoj odluci Vijeća o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske, na str 146. tehničkom pogreškom na mjestu pokazatelja #226 ponovljen pokazatelj za C2.5. R1-I1 (#224) te je ovu tehničku pogrešku potrebno ispraviti tako da se uvrstiti točan naziv ciljne vrijednosti i kvalitativnog pokazatelja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Naziv: Sve nove prvostupanske i drugostupanske odluke kojima se završava sudski postupak su anonimizirane i objavljene na portalu. - Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape): U funkciji sustav za javnu objavu i pretraživanje sudskih odluka. - Predložena izmjena ne smanjuje ambiciju provedbe ulaganja C2.5. R1-I3 niti pokazatelja 226, s obzirom da se, osim tehničke izmjene naziva pokazatelja, ne mijenja niti jedna druga komponenta predmetnog ulaganja. 	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	<p>#226 Naziv ključne etape: Sustav eSpis nadograđen je novim funkcijama i nova arhitektura integrirana je u CDU</p> <p>Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape): Provode se nova digitalna rješenja radi unapređenja digitalizacije pravosudnog sustava, uključujući nadogradnju sustava eSpis i integraciju nove arhitekture u CDU.</p>	<p>#226 Naziv ključne etape: Sve nove prvostupanske i drugostupanske odluke kojima se završava sudski postupak su anonimizirane i objavljene na portalu.</p> <p>Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape): U funkciji sustav za javnu objavu i pretraživanje sudskih odluka.</p>
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/

C2.6. Jačanje okvira za sprječavanje korupcije

Naziv i CID referenca	C2.6. R4	Jačanje kapaciteta sudske zaštite u postupcima javne nabave
Opis i obrazloženje promjene	<p>Predlaže se izmjena pokazatelja C2.6. R4 (#246) Edukacija sudaca o upravljanju korupcijskim rizicima u javnoj nabavi i sudskoj zaštiti u postupcima javne nabave zbog tehničke pogreške.</p> <p>Naime, sudska zaštita u postupcima javne nabave definirana je Zakonom o javnoj nabavi (NN 120/16, 114/22). Sukladno odredbama članka 434. stavka (1) pravna zaštita protiv odluka Državne komisije osigurana je kroz mogućnost pokretanja upravnog spora pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske. Ovim predmetima bave se isključivo suci Visokog upravnog suda Republike Hrvatske kojih ima 20.</p> <p>https://bit.ly/3SsnRYX https://bit.ly/3Kw0MCN</p> <p>Stoga se predlaže izmijeniti brojčanu vrijednost pokazatelja na način da glasi 20 sudaca Visokog upravnog suda Republike Hrvatske educirano je o upravljanju korupcijskim rizicima u javnoj nabavi i sudskoj zaštiti u postupcima javne nabave umjesto 80 pravosudnih dužnosnika/sudaca (broj).</p> <p>Predložena izmjena pokazatelja ne smanjuje ambiciju provedbe reforme C2.6. R4 Jačanje kapaciteta sudske zaštite u postupcima javne nabave, nego je pojačava s obzirom da je ista usmjerena na suce Visokog upravnog suda RH koji se isključivo bave predmetima javne nabave te imaju specijalizirana znanja za rješavanje tih predmeta. Ukoliko bi edukacije obuhvaćale sudske savjetnike i suce upravnih sudova koji ne rade na tim predmetima, radionice bi se morale prilagoditi na način da se iste upoznaju s osnovama i općenitom znanjem u području javne nabave koje suci Visokog upravnog suda RH već posjeduju. Na ovaj način provede će se specijalizirane radionice za suce Visokog upravnog suda RH koje će se prilagoditi njihovom već stečenom znanju u području javne nabave te će na istima raspraviti pravna pitanja s kojima se suci susreću u praksi u rješavanju te vrste predmeta, a sve u cilju ujednačavanja sudske prakse i produblivanja već stečenih znanja sudaca specijaliziranih za predmete javne nabave.</p> <p>Dakle, u pokazatelju se predlaže promijeniti brojčanu vrijednost sa 80 na 20 (umjesto 80 sudaca upravnih sudova, educirat će se 20 sudaca Visokog upravnog suda RH).</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak	21.236 EUR	5.309 EUR (iznos je smanjen za $\frac{3}{4}$ recipročno smanjenju broja polaznika)
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	#246	#246

	<p>Naziv ključne etape: Edukacija sudaca o upravljanju korupcijskim rizicima u javnoj nabavi i sudskoj zaštiti u postupcima javne nabave.</p> <p>Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti) Jedinica: Broj Osnovna vrijednost: 0 Cilj: 80</p> <p>Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti: Ukupno 80 sudaca upravnih sudova educirat će se o upravljanju korupcijskim rizicima u javnoj nabavi i sudskoj zaštiti u postupcima javne nabave. U tu svrhu Pravosudna akademija organizirat će četiri radionice kao dio cjeloživotnog osposobljavanja pravosudnih dužnosnika, u obliku klasičnog/redovnog osposobljavanja i učenja na daljinu ovisno o okolnostima, kako bi se dodatno ojačala sudska zaštita u postupcima javne nabave.</p>	<p>Naziv ključne etape: Edukacija sudaca o upravljanju korupcijskim rizicima u javnoj nabavi i sudskoj zaštiti u postupcima javne nabave.</p> <p>Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti) Jedinica: Broj Osnovna vrijednost: 0 Cilj: 20</p> <p>Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti: Ukupno 20 sudaca Visokog upravnog suda RH educirat će se o upravljanju korupcijskim rizicima u javnoj nabavi i sudskoj zaštiti u postupcima javne nabave. U tu svrhu Pravosudna akademija organizirat će dvije radionice kao dio cjeloživotnog osposobljavanja pravosudnih dužnosnika, u obliku klasičnog/redovnog osposobljavanja i učenja na daljinu ovisno o okolnostima, kako bi se dodatno ojačala sudska zaštita u postupcima javne nabave.</p>
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/

KOMPONENTA

3. Obrazovanje, znanost i istraživanje

C3.1. Reforma obrazovnog sustava

Naziv i CID referenca	C3.1. R1-I2	Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave
<p>Opis i obrazloženje promjene</p>	<p>Kroz investiciju C3.1. R1-I2 Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave Republika Hrvatska obvezala se postići rezultat od 70% učenika osnovnih škola u jednoj smjeni. Za tu investiciju je u NPOO osigurano 302,6 milijuna eura te ona obuhvaća infrastrukturna ulaganja u osnovne škole u kojima će dodatnih 30% učenika pohađati nastavu u jednoj smjeni. Metodologiju za izračun troška za prelazak svih škola na rad u jednoj smjeni pripremila je Svjetska banka 2020., na tadašnjim cijenama izračunat je ukupan iznos koji bi obuhvatio dodatnih 60% učenika te iznosio 579.330.000 eura. U NPOO je predviđeno 302,6 milijuna eura dok se preostali iznos planirao osigurati iz PKK.</p> <p>Međutim, s obzirom da osnovnu obrazovnu infrastrukturu nije moguće financirati iz EU fondova, Republika Hrvatska mora na drugi način osigurati dodatna sredstva za prelazak svih osnovnih škola u jednu smjenu, kako bi svi učenici u Hrvatskoj imali jednak pristup obveznom obrazovanju.</p> <p>S obzirom na činjenicu da je Svjetska banka izračun potrebnih sredstava radila 2020., a nakon toga je cijena građevinskih radova bitno porasla uslijed inflacije, porasta cijene građevinskih materijala i građevinskih radova te povećanog obima izgradnje i obnove u Hrvatskoj nakon zagrebačkog i petrinjskog potresa 2020. i 2021. dodatna sredstva za prelazak svih učenika u jednu smjenu iznose 565 milijuna eura.</p> <p>Vezano uz sportske dvorane, s obzirom da je MZO donijelo nove Normative prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta, napravljena je projekcija pripadajućih dvorana za škole koje nemaju adekvatnu sportsku dvoranu i izračun potrebnih sredstava. Procijenjeni trošak izgradnje sportske dvorane po m² je 1.740 eura, te za ukupno 411 škola to iznosi ukupno 435 milijuna eura.</p> <p>Stoga dodatna sredstva koja Hrvatskoj trebaju iz zajma iznose 565 milijuna eura za izgradnju i rekonstrukciju škola te 435 milijuna eura za izgradnju sportskih dvorana, odnosno ukupno 1 milijarda eura.</p>	
<p>Modificirani elementi</p>	<p>Trenutna verzija</p>	<p>Izmijenjena verzija</p>
<p>Veza s Europskim semestrom</p>		<p>/</p>
<p>Opis komponente i/ili mjere</p>		<p>/</p>
<p>Izazov</p>		<p>/</p>
<p>Cilj</p>		<p>/</p>
<p>Provedba</p>		<p>/</p>
<p>Nositelj provedbe</p>		<p>/</p>

Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak	302.608.003 EUR (2.280.000.000 kn)	1.302.608.003 EUR (1.000.000.000 EUR, zajam)
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	#271 do kraja Q2/2026., 70% učenika osnovnih škola pohađa nastavu u jednoj smjeni	#271 do kraja Q2/2026., 100% učenika osnovnih škola pohađa nastavu u jednoj smjeni (70% učenika osnovnih škola pohađa nastavu u jednoj smjeni intervencijama bespovratnih sredstava, a još 30% sredstvima zajma)
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C3.1. R1-I3	Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje srednjih škola
Opis i obrazloženje promjene	S obzirom na to da će dodatna mjesta u gimnazijskim programima biti osigurana nakon provedbe investicije izgradnje i rekonstrukcije srednjih škola, do 2026. povećat će se kvota za upis učenika u 1. razred gimnazijskih programa na 35% te će nakon 4 godine povećanog upisa u 1. razred gimnazijskih programa ukupni broj učenika u gimnazijskim programima biti 35%. Stoga je potrebno izmijeniti izričaj ciljne vrijednosti te umjesto: “do kraja Q2/2026., udio učenika koji pohađa gimnazijske programe iznosi 35%” definirati ga tako da glasi: “do kraja Q2/2026., udio učenika koji upisuje 1. razred gimnazijskih programa iznosi 35%”.	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	#272 do kraja Q2/2026., udio učenika koji pohađa gimnazijske programe iznosi 35%	#272 do kraja Q2/2026., udio učenika koji upisuje 1. razred gimnazijskih programa iznosi 35%
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/

4. Tržište rada i socijalna zaštita

C4.1. Unaprjeđenje mjera zapošljavanja i pravnog okvira za moderno tržište rada i gospodarstvo budućnosti

Naziv i CID referenca	C4.1. R1	Razvoj i provedba novih ciljanih mjera aktivne politike zapošljavanja za potrebe zelene i digitalne tranzicije tržišta rada
<p>Opis i obrazloženje promjene</p>	<p>Prepoznat je rizik da se definirana vrijednost kvantitativnih pokazatelja (targeta) od 26.400 korisnika 3 mjere za zelenu i digitalnu tranziciju neće ispuniti do kraja 2025. godine.</p> <p>Od pandemije COVID-19, stanje na tržištu rada bilježi pozitivne rezultate, pa se tako prosječni broj nezaposlenih u evidenciji HZZ-a smanjio za gotovo 35 tisuća u odnosu na 2020. (2020. - 150.824; 2022. - 116.127). Stopa nezaposlenosti (20-64) se također smanjuje i to za 2,1 postotnih bodova u odnosu na 2020. (Q4/2020. – 8,6%; Q4/2022. – 6,5%).</p> <p>U svibnju 2023. prvi puta u posljednjih 40 godina (od 1982.) bilježimo smanjenje broja nezaposlenih osoba ispod 100 tisuća. Smanjenje broja nezaposlenih osoba očekujemo i u budućem razdoblju s obzirom na pojačanu gospodarsku aktivnost, a samim time i veću potražnju za radnom snagom. Navedeno uzrokuje smanjenje broja potencijalnih korisnika mjera aktivne politike zapošljavanja.</p> <p>Nadalje, HZZ je u lipnju 2023. izradio analizu trenutnog stanja nezaposlenih osoba</p> <div data-bbox="496 1205 555 1263" style="text-align: center;"> </div> <p style="text-align: center;">HZZ- analiza.docx</p> <p>(). U evidenciji nezaposlenih krajem lipnja 2023. najbrojnije su osobe sa završenom srednjom školom i one čine 58,77% svih nezaposlenih, osobe visokog obrazovanja čine 16,62% ukupnog broja nezaposlenih (7,00% prvi stupanj fakulteta i 9,62% završen fakultet), no u evidenciji je i relativno visok udio osoba sa završenom osnovnom školom (18,75%) te osobe bez završene osnovne škole (5,9%). Iz navedenog je vidljivo da je uz smanjenje broja nezaposlenih, velik udio broj osoba bez završene osnovne škole ili samo sa završenom osnovnom školom. Navedenu skupinu nezaposlenih je iznimno teško, a ponekad i nemoguće, uključiti u mjere za zelenu i digitalnu tranziciju te se za njih previđaju druge mjere aktivacije (izvan NPOO-a).</p> <p>Broj korisnika mjera aktivne politike zapošljavanja nam se poprilično smanjio u prošloj godini ako ne ubrajamo vaučere; 2022. bilo je 26.953 uključenih korisnika u mjere aktivne politike zapošljavanja (+ 4.529 korisnika vaučera) dok je primjerice 2019. bilo 36.926 korisnika.</p> <p>Bitno je naglasiti da savjetnici za zapošljavanje u HZZ-u tijekom cijele godine od samog početka provedbe triju novih mjera aktivne politike zapošljavanja za zelene i digitalne poslove rade na promociji tih mjera i ulažu iznimne napore kako bi ih poslodavci prepoznali kao mjere podrške pri tranziciji na zeleno i digitalno gospodarstvo.</p>	

	<p>Nadalje, savjetnici za zapošljavanje svakodnevno informiraju nezaposlene osobe iz evidencije o mogućnostima korištenja mjera za zelene i digitalne poslove s naglaskom na financijske benefite koje one pružaju.</p> <p>U narednom razdoblju, savjetnici HZZ-a će posebnu pažnju pridavati nezaposlenim osobama koje su uključene u vaučere za obrazovanje. Ovisno o vještinama koji su stekli putem vaučera, savjetnici će upućivati nezaposlene osobe na poslove koji su vezani za zelenu i digitalnu tranziciju uz mogućnost korištenja mjera aktivne politike zapošljavanja kako bi se ubrzala njihova tranzicija na tržište rada.</p> <p>Planira se intenzivnija provedba profiliranja nezaposlenih osoba, a posebno dugotrajno nezaposlenih osoba. Savjetnici će procijeniti koje vještine je potrebno steći kako bi se ta skupna nezaposlenih brže aktivirala, a samim time lakše uključila na tržište rada. U tijeku obrazovanja putem vaučera, savjetnici HZZ-a će istovremeno analizirati poslodavce na određenom području koji su u mogućnosti koristiti mjere aktivne politike zapošljavanja za zelenu i digitalnu tranziciju te kojima su potrebne osobe s vještinama koje će nezaposlene osobe steći putem vaučera.</p> <p>Nastavno na prijedlog smanjenja pokazatelja rezultata, potrebno je revidiranje kriterija za dodjelu pojedinih mjera – stoga predlažemo povratak na inicijalni prijedlog (za vrijeme pregovora s EK) - provjeru poslodavca ostvaruje li uvjete za zelenu i digitalnu tranziciju i/ili provjeru svakog pojedinog radnog mjesta.</p> <p>Sukladno navedenome, predlaže se smanjenje pokazatelja rezultata s 26.400 na 10.000 osoba (od toga 5.000 ranjivih) imajući u vidu trenutnu dinamiku uključivanja u mjere te izmjenu omjera zeleno/digitalno sa 70:30 na 50:50. Predlaže se i smanjenje financijskih sredstava s 146 milijuna eura na 125 milijuna eura dok bi se preostali iznos realocirao na vaučere za obrazovanje. Dakle, predlaže se da se 21 milijun eura preraspodijeli na provedbu sustava vaučera, uz dodatno uključenje 10.000 korisnika (sa trenutnih 30.000 na 40.000 korisnika).</p> <p>Zaključno, s obzirom na prethodno opisane pozitivne promjene na tržištu rada, navedenim izmjenama osigurat će se ispunjavanje (revidiranih) pokazatelja vezanih za broj uključenih osoba, a ujedno će se dodatno pojačati povezivanje sustava vaučera za obrazovanje sa mjerama aktivne politike zapošljavanja.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/20
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak	145.995.089 EUR	125.000.000 EUR
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	#287 Najmanje 26.400 korisnika novih mjera aktivne politike zapošljavanja, od čega najmanje 13 000 dugotrajno	#287 Najmanje 10.000 korisnika novih mjera aktivne politike zapošljavanja, od čega

²⁰ Bez promjene

	nezaposlenih, neaktivnih i mladih osoba u NEET statusu.	najmanje 5 000 dugotrajno nezaposlenih, neaktivnih i mladih osoba u NEET statusu.
Zelena i digitalna označavanja	70:30	50:50
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C4.1. R2	Jačanje sustava uključivanja i praćenja ranjivih skupina na tržištu rada kroz unapređenje poslovnih procesa HZZ-a
Opis i obrazloženje promjene	<p>Rok provedbe reformne mjere Analiza adekvatnosti novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti uz odgovarajuće zakonodavne izmjene je 4Q/2023.</p> <p>Činjenica je da je analiza adekvatnosti novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti provedena tijekom 2022. te je obuhvatila podatke ranijih godina (u pravilu, promatrano razdoblje je 2010. – 2021.). U tom razdoblju, stanje na tržištu rada bitno se razlikovalo od trenutnog stanja na tržištu rada. Pad realnog BDP-a ostvaren je do 2016. kada je trend promijenjen i BDP počinje rasti. Međutim, gospodarski rast u 2022. i prvoj polovici 2023. predstavlja prekretnicu na tržištu rada. Zbog pojačane gospodarske aktivnosti u Republici Hrvatskoj u navedenom razdoblju bilježimo najveći broj osiguranika, najmanji broj nezaposlenih osoba i značajan porast zaposlenih stranih radnika - državljana trećih zemalja.</p> <p>Stoga je adekvatnost novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti potrebno procijenjivati na temelju novih trendova na tržištu rada. Kako bi ocijenili adekvatnost novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti u uvjetima novih trendova na tržištu rada, predlaže se prolongirati donošenje izmjena i dopuna Zakona o tržištu rada za 3Q/2024.</p> <p>U tu svrhu, kao podloga za zakonodavne izmjene, upotrijebit će se aktualni podaci o ekonomskim kretanjima relevantni za ocjenjivanje adekvatnosti novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti. Dodatno treba voditi računa da u okolnostima velike potražnje na tržištu rada visina novčane naknade ne djeluje demotivirajuće na radnu aktivaciju nezaposlenih osoba.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe	4Q/2023.	3Q/2024.
Pokazatelji	#288 Stupanje na snagu izmjena Zakona o tržištu rada	#288 Stupanje na snagu izmjena Zakona o tržištu rada
Zelena i digitalna označavanja		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/

Naziv i CID referenca	C4.1. R3-I1	Provedba sustava vaučera za obrazovanje zaposlenih i nezaposlenih osoba
<p>Opis i obrazloženje promjene</p>	<p>Od početka provedbe sustava vaučera iskazan je iznimno visoki interes građana za vaučere za obrazovanje te je odobreno više od 10.700 zahtjeva. Skoro 90% podnesenih zahtjeva odnosi se na obrazovanja za stjecanje digitalnih vještina. Za stjecanje ovih vještina do 2Q/2026. bilo je ukupno predviđeno 12 milijuna eura dok je zaključno sa srpnjem 2023., za programe stjecanja digitalnih vještina već isplaćeno 6,5 milijuna eura.</p> <p>Obzirom na nizak udio odraslih osoba u cjeloživotnom obrazovanju u Republici Hrvatskoj (5,1% prema podacima EUROSTAT-a za 2021. u usporedbi s EU prosjekom koji iznosi 11%) te interes korisnika posebice za digitalne vještine koje međuostalim doprinose i tranziciji prema zelenom gospodarstvu, mišljenja smo da bi ovakav pozitivan trend trebalo dodatno podržati osiguranjem dodatnih financijskih sredstva za stjecanje digitalnih vještina.</p> <p>Predlaže se da se sredstva od 21 milijun eura preraspodjele sa mjere C4.1. R1 "Razvoj i provedba novih ciljanih mjera aktivne politike zapošljavanja za potrebe zelene i digitalne tranzicije tržišta rada" na investiciju C4.1. R3-I1 „Provedba sustava vaučera za obrazovanje zaposlenih i nezaposlenih osoba“, uz dodatno uključenje 10.000 korisnika (s trenutnih 30.000 na 40.000 korisnika, od čega najmanje 16.000 nezaposlenih uključujući dugotrajno nezaposlene, neaktivne ili mlade osobe u NEET statusu).</p> <p>Kako je 90% zahtjeva za vaučere trenutno usmjereno na stjecanje digitalnih vještina, smatramo da je potrebno sredstva za provedbu vaučera preraspodijeliti na način da se 60% sredstava usmjeri na stjecanje digitalnih vještina, a 40% na stjecanje zelenih vještina (umjesto 30% i 70% kako je bilo prvotno predviđeno NPOO-om).</p> <p>Navedena preraspodjela dovest će i do povećanja prosječnog jediničnog iznosa vaučera s 1.327 eura na 2.100 eura, prije svega iz razloga što su obrazovni programi za stjecanje digitalnih vještina općenito skuplji u odnosu na edukacija za stjecanje zelenih vještina (npr. program za objektno orijentirano programiranje u izradi videoigara iznosi 2.492 eura, program za kreiranje audiovizualnih sadržaja u izradi videoigara iznosi 2.120 eura, ASP.NET developer 2.172,54 eura, UX dizajner 1.888,78 eura, Back-End developer na PHP-u – 1.879, 89 eura). Isto tako, u suradnji s MZO i hrvatskim sveučilištima trenutno su u izradi obrazovni programi za stjecanje digitalnih vještina u sklopu visokog obrazovanja (6. i 7. razina HKO-a – poslijediplomski i doktorski studiji), čime će se dalje unaprijediti povezivanje visokog obrazovanja s potrebama tržišta rada. Uz to, u sustav vaučera uključit će se i obrazovni programi za prekvalifikaciju, te stjecanje cjelovitih kvalifikacija. Obzirom da su ovi programi složeniji pa time i skuplji, njihova provedba utjecat će na povećanje jedinične cijene vaučera.</p> <p>Također, smanjenjem broja nezaposlenih smanjuje se i broj osoba pripadnika prethodno definiranih ranjivih skupina (dugotrajno nezaposleni, neaktivni, mladi u NEET statusu) Međutim, i druge nezaposlene osobe prijavljene u evidenciju nezaposlenih ne nalaze posao, a kao jedan od uzroka je i nedostatak vještina potrebnih na tržištu rada nastao zbog neusklađenost znanja i vještina stečenih kroz redoviti sustav obrazovanja, ali i brzih tehnoloških promjena za koje nisu pripremljeni. Sukladno navedenom predlažemo da se navedeni indikator od 16.000 proširi na nezaposlene osobe uključujući dugotrajno nezaposlene, neaktivne ili mlade osobe u NEET statusu.</p>	

Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak	39.816.843 EUR	60.816.843 EUR
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	#292 Vaučere je primilo najmanje 30.000 jedinstvenih korisnika, od čega najmanje 12.000 dugotrajno nezaposlenih, neaktivnih ili mladih osoba u NEET statusu.	#292 Vaučere je primilo najmanje 40.000 jedinstvenih korisnika, od čega najmanje 16.000 nezaposlenih uključujući dugotrajno nezaposlenih, neaktivnih ili mladih osoba u NEET statusu.
Zeleno i digitalno označavanje	70:30	40:60
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/

C4.2. Unaprjeđenje mirovinskog sustava kroz povećanje adekvatnosti mirovina

Naziv i CID referenca	C4.2. R1	C4.2. R1 povećanje adekvatnosti mirovina kroz nastavak mirovinske reforme
<p>Opis i obrazloženje promjene</p>	<p>Zbog složenosti provedbe stručnih analiza i opsega istih na temelju kojih će se izraditi Izvješće o analizama koje će Zaključkom prihvatiti Vlada potrebno je osigurati duže vremensko razdoblje za ispunjenje pokazatelja #298 - "Donošenje Zaključka Vlade o prihvaćanju Izvješća o provedenim analizama isplativosti ulaganja obveznih mirovinskih fondova u poduzeća u državnom vlasništvu" (definirani rok izvršenja: Q1/2024.).</p> <p>Razlozi dugotrajnosti su opsežna suradnja i koordinacija s drugim nadležnim resorima što je prepoznato kao rizik kako se u sadašnjem zadanom vremenskom okviru kvalitativni pokazatelj za pokazatelj #298 neće moći ispuniti.</p> <p>Mjerom C4.2.R1. "Unaprjeđenje mirovinskog sustava kroz povećanje adekvatnosti mirovina", planirana je i ključna etapa #300 „Donošenje izmjena Zakona o mirovinskom osiguranju u skladu sa zaključcima radne skupine za analizu stanja“. Predmetna Radna skupina osnovana je u srpnju 2022. sa svrhom provođenja sveobuhvatne analize mirovinskog sustava (I., II. i III. mirovinski stup) te rasprave sa socijalnim partnerima, umirovljeničkim udrugama, akademskom zajednicom i zainteresiranim dionicima. Radna skupina predložit će mjere i donijeti zaključke usmjerene na daljnje unaprjeđenje mirovinskog sustava i povećanje razine adekvatnosti mirovina, a planirano izvršenje zadataka Radne skupine je do kraja Q4/2024. Kako bi se dodatno pridonijelo sveobuhvatnoj analizi mirovinskog sustava, MRMSOSP je 1. srpnja 2022. sa Svjetskom bankom sklopilo Sporazum o savjetodavnim uslugama uz naknadu (eng. Reimbursable Advisory Services - RAS) koji obuhvaća izradu simulacijskog modela mirovinskog sustava u Republici Hrvatskoj, analizu i prijedloge za unaprjeđenje dugoročne primjerenosti i održivosti hrvatskog mirovinskog sustava. Prvotno planirani rok za isporuku analize Svjetske banke bio je do 1. srpnja 2023., međutim od strane Svjetske banke zatraženo je produljenje RAS ugovora i roka isporuke analize. U skladu s traženjem, rok isporuke analize Svjetske banke produljen je do kraja prosinca 2023.godine.</p> <p>S obzirom na to da je rok za donošenje zaključaka Radne skupine Q4/2024. te da je rok za isporuku analize Svjetske banke produljen do kraja 2023., a koji će oboje doprinijeti i upotpuniti stručne analize i donošenje zaključka Vlade u okviru pokazatelja #298, kao i s obzirom na složenost postupka izrade stručnih analiza poduzeća u državnom vlasništvu u smislu provođenja dugotrajnog i složenog postupka javne nabave i potrebe suradnje i koordinacije s ostalim tijelima državne uprave, predlaže se produljenje rokova ispunjenja za pokazatelj #298.</p> <p>Slijednom navedenoga, traži se produljenje razdoblja provedbe navedenog pokazatelja #298 – "Donošenje Zaključka Vlade o prihvaćanju Izvješća o provedenim analizama isplativosti ulaganja obveznih mirovinskih fondova u poduzeća u državnom vlasništvu" s Q1/2024. na Q1/2025., uz istovremeno produljenje međukoraka – "Izrađene analize trgovačkih društava" s Q3/2023. na Q4/2024.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/

Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	<p>#298 Donošenje Zaključka Vlade o prihvaćanju Izvješća o provedenim analizama isplativosti ulaganja obveznih mirovinskih fondova u poduzeća u državnom vlasništvu - Q1/2024.</p> <p>#298.1 Završetak analize isplativosti potencijalnih ulaganja mirovinskih fondova drugog stupa” ako se misli na tu analizu - Q3/2023.</p>	<p>#298 Donošenje Zaključka Vlade o prihvaćanju Izvješća o provedenim analizama isplativosti ulaganja obveznih mirovinskih fondova u poduzeća u državnom vlasništvu” – Q1/2025.</p> <p>#298.1 Završetak analize isplativosti potencijalnih ulaganja mirovinskih fondova drugog stupa” ako se misli na tu analizu - Q4/2024.</p>
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/

C4.3. Unaprjeđenje sustava socijalne skrbi

Naziv i CID referenca	C4.3. R1	Transparentnost i adekvatnost socijalnih naknada u sustavu socijalne zaštite
Opis i obrazloženje promjene		<p>U sklopu reforme C4.3. R1 u prepoznat je rizik da se definirana vrijednost kvantitativnog pokazatelja za ciljnu vrijednost) #304 Korisnici zajamčene minimalne naknade: „do kraja Q4/2023., povećan broj korisnika ZMN na 68.000 korisnika“ neće ispuniti.</p> <p>1. U odnosu na početnu vrijednost broja korisnika ZMN-a (ožujak 2021.), a koji je iznosio 56.905, prema podacima iz "Socskrb" aplikacije, u travnju 2023. je ukupni broj korisnika ZMN-a bio 46.186 (što je pad broja korisnika od 10.719), od čega je broj samaca bio 19.361, a broj članova kućanstava bio 26.825. Praćenjem dostupnih podataka, ukupan broj postupaka prestanka prava od ožujka 2021. do kraja travnja 2023. jest 13.684. Uvidom u informatički sustav „Socskrb“ aplikacija, izdvajamo najčešće razloge prestanka prava na ZMN.</p> <p>Najveći broj prestanaka je bio na vlastiti zahtjev (2.236) ili ostalo (1.684), kada su korisnici ocijenili da im korištenje ovoga prava nije prihvatljivo. Osim na vlastiti zahtjev (odustanak od korištenja prava na ZMN radi upisa zabilježbe tražbine na nekretnini koju korisnik ima u vlasništvu), do prestanka prava je došlo i zbog daljnjeg neispunjavanja uvjeta za priznavanje prava na ZMN (poput brisanja iz evidencije nezaposlenih osoba pri nadležnoj službi za zapošljavanje - 792, ako se korisnik nalazi na bolničkom liječenju, u istražnom zatvoru, na izdržavanju kazne zatvora ili boravi u inozemstvu u neprekidnom trajanju duljem od dva mjeseca - 446; ako se korisnik nije odazvao urednom pozivu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba, za sudjelovanje u radovima za opće dobro bez naknade - 61), ili korištenjem drugih prava pa čak i izvan sustava socijalne skrbi, kao i odobravanje usluga koje isključuju mogućnost priznavanja prava na ZMN (npr. smještaj ili organizirano stanovanje – 731) ili smrt korisnika (1.852). Također, 3.024 prava je prestalo radi zaposlenja, 1.194 prava je prestalo radi stjecanja dovoljno sredstava za podmirenje osobnih životnih potreba (prihod, imovina, obveznici uzdržavanja), a 1.435 radi stjecanja prava na mirovinu. Napominjemo da broj prestanaka prava ne odražava nužno broj korisnika, jer prestanak prava može obuhvatiti cijelo kućanstvo, te samim time i veći broj korisnika. Također, ukoliko je korisniku prestalo pravo na ZMN iz bilo kojeg zakonskog razloga, nakon određenog vremena može ponovno predati zahtjev za priznavanje prava. Shodno tome, u navedenom razdoblju nekim korisnicima je više puta pravo na ZMN moglo prestati te im se također i više puta priznati.</p> <p>2. Smanjenje broja korisnika uvjetovano je smanjenjem broja stanovništva (u odnosu na Popis 2011. (https://web.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2012/SI-1468.pdf) kada je RH imala 4.284.889 stanovnika, broj stanovnika u 2021. smanjio se za 413.056 osoba ili 9,64%. te iznosio 3.871.833 stanovnika (https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270). Što se tiče broja privatnih kućanstava, u 2011., prema Popisu stanovništva, evidentirano je bilo 1.520.151, dok je u 2021. taj broj 1.435.440, što pokazuje pad od 84.711 kućanstava (-5,57%).</p> <p>3. Također, prema podacima Državnog zavoda za statistiku stopa zaposlenosti radno sposobnog stanovništva u dobi od 20 do 64 godine kontinuirano raste te je prema zadnjim dostupnim podacima za 2021. iznosila 68,2%. (https://podaci.dzs.hr/2022/hr/29256)</p>

Prema dostupnim statističkim podacima, stopa zaposlenosti u 2016. iznosila je 61,4% i svake godine kontinuirano raste (prosječno po godini raste za 2%).

Iz „Godišnjeg prosjeka ukupnog broja zaposlenih“ Državnog zavoda za statistiku vidljiv je porast broja zaposlenih osoba. U 2021. prosjek zaposlenih osoba iznosio je 1.575.837 osoba, dok je taj broj u 2022. porastao na 1.619.969. (<https://podaci.dzs.hr/hr/> - Odjeljak zaposlenost i plaće).

Podaci HZZ-a također ukazuju na kontinuirani pad broja nezaposlenih osoba. U 2021. godini broj nezaposlenih osoba prijavljenih na HZZ bio je 136.816 osoba, dok je u 2022. taj broj pao na 116.127 osoba.

(<https://statistika.hzz.hr/Statistika.aspx?tipIzvjestaja=1>)

Ovaj podatak je potrebno uzeti u obzir, s obzirom na to da je ZMN znatno niži od iznosa minimalne plaće za Republiku Hrvatsku.

Prema dostupnim statističkim podacima Državnog zavoda za statistiku, minimalna neto plaća kontinuirano raste te je od 2016. (kada je iznosila 2.496 kuna/331 eura) do 2023. (iznosi 4.219 kuna/560 eura) narasla za 1.723 kuna/228,68 eura. (<https://isplate.info/minimalna-placa.aspx>)

Tijekom zadnjih nekoliko godina ostvaren je značajan rast hrvatskoga gospodarstva. U razdoblju od 2016. do 2019. stopa rasta realnog bruto domaćeg proizvoda kretala se od 2,8% do 3,6%. U 2020. došlo je do pada proizvodnje od 8,6% zbog pojave pandemije odnosno djelovanja epidemioloških mjera u zemlji i svijetu. Nakon toga, realni BDP povećao se čak 13,1% u 2021. godini. Gospodarski se rast nastavio u 2022. kada je, prema prvim procjenama Državnog zavoda za statistiku, zabilježeno povećanje proizvodnje od 6,3%.

Usprkos pandemiji COVID-19, zajedničkim naporima MRMSOSP-a i HZZ-a stanje na tržištu rada bilježi pozitivne rezultate, pa se tako prosječni broj nezaposlenih u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje smanjio za gotovo 54 tisuće u odnosu na travanj 2020. (2020. – 159.234; 2022. – 105.350). Stopa nezaposlenosti (20-64) se također smanjuje i to za 2,1 postotni bod u odnosu na 2020. (Q4/2020. – 8,6%; Q4/2022. – 6,5%).

U promatranom razdoblju, unatoč razdoblju pandemije, vidljiv je rast broja zaposlenih, pa je tako u travnju 2023. bilo 1.608.454 zaposlenih što je u odnosu na travanj 2020. povećanje od 4%.

Promatrajući kretanje statističkih pokazatelja na tržištu rada, vidljivo je kako je u navedenom razdoblju došlo do značajnih pozitivnih promjena na hrvatskom tržištu rada, ponajprije zahvaljujući daljnjem gospodarskom rastu. Broj zaposlenih u travnju 2023. se povećao za 35.233 osoba u usporedbi sa travnjem 2022.

Zbog gospodarskog rasta i razvoja pojačane su potrebe za radnom snagom u cijeloj EU, pa tako i u Hrvatskoj. Uvoz stranih radnika je posebno pojačan unatrag nekoliko godina, što smo i očekivali s obzirom na iznimno smanjenje broja nezaposlenih odnosno raspoloživih domaćih radnika u evidenciji HZZ-a.

U svibnju 2023. prvi puta u posljednjih 40 godina (od 1982.) bilježi se smanjenje broja nezaposlenih osoba ispod 100 tisuća. Smanjenje broja nezaposlenih osoba očekuje se

i u budućem razdoblju s obzirom na pojačanu gospodarsku aktivnost, a samim time i veću potražnju za radnom snagom.

4. Nadalje, prema podacima Državnog zavoda za statistiku, prosječne neto i bruto plaće u Hrvatskoj kontinuirano rastu te je za travanj 2023. prosječna plaća iznosila u neto iznosu 1.122 eura, dok je u prosincu 2021. iznosila 966 eura. Nadalje, Medijalna neto plaća u travnju 2023. iznosila je za isto razdoblje 940 eura, dok je ista u prosincu 2021. iznosila 814 eura. (Medijalna neto plaća predstavlja iznos u odnosu na koji je 50% zaposlenih imalo manju plaću, dok je preostalih 50% zaposlenih imalo veću neto plaću od tog iznosa).

5. Nacionalnu naknadu za starije osobe mogu ostvariti hrvatski državljani stariji od 65 godina, koji imaju dugotrajno prebivalište u Hrvatskoj (najmanje 20 godina neprekidnog prebivanja na području Hrvatske prije podnošenja zahtjeva), uz ispunjenje sljedećih uvjeta:

- da nije korisnik mirovine prema propisima Republike Hrvatske ili prema propisima druge države i nije osiguranik u obveznom mirovinskom osiguranju
- da korisniku i/ili članovima kućanstva prihod ostvaren u prethodnoj kalendarskoj godini po članu kućanstva, mjesečno ne prelazi utvrđeni iznos nacionalne naknade za starije osobe (120,71 eura/909,49 kuna)
- da nije korisnik prava na zajamčenu minimalnu naknadu prema propisima o socijalnoj skrbi
- da mu nije priznato pravo na uslugu smještaja prema propisima o socijalnoj skrbi
- da nije sklopio ugovor o dosmrtnom uzdržavanju ili ugovor o doživotnom uzdržavanju kao primatelj uzdržavanja.

Nacionalna naknada za starije osobe i pravo na zajamčenu minimalnu naknadu međusobno se isključuju tako da korisnik prema vlastitoj ocjeni podnosi zahtjev za priznavanje nekog od ta dva prava.

Nacionalna naknada za starije osobe od 1. siječnja 2023. iznosi 120,71 eura / 909,49 kuna mjesečno.

Iznosi zajamčene minimalne naknade:

Zajamčena minimalna naknada za samca iznosi:

- 100 % osnovice za radno sposobnog samca = 132,72 eura
- 130 % osnovice za stariju osobu i osobu potpuno nesposobnu za rad = 172,54 eura.

Zajamčena minimalna naknada za kućanstvo utvrđuje se kao zbroj udjela članova kućanstva, a udio za pojedinog člana kućanstva iznosi:

- 70 % osnovice za odraslu radno sposobnu osobu = 92,91 eura
- 95 % osnovice za odraslu osobu potpuno nesposobnu za rad i za stariju osobu = 126,09 eura
- 120 % osnovice za samohranog radno sposobnog roditelja = 159,27 eura
- 135 % osnovice za samohranog roditelja potpuno nesposobnog za rad = 179,18 eura
- 70 % osnovice za dijete = 92,91 eura
- 80 % osnovice za dijete u jednoroditeljskoj obitelji = 106,18 eura
- 90 % osnovice za dijete samohranog roditelja = 119,45 eura

- 120 % osnovice za trudnicu i roditelju do šest mjeseci nakon poroda = 159,27 eura.

S obzirom na osobne faktore svakog člana kućanstva, prikazujemo potencijalne opcije kućanstava po broju i strukturi članova prema njihovim osobnim faktorima. Za 2 roditelja odrasle radno sposobne osobe (185,82 eura) i 2 djece (185,82 eura) zajamčena minimalna naknada ukupno bi iznosila 371,64 eura. Ukoliko kućanstvo čine 2 roditelja odrasle radno sposobne osobe (185,82 eura) i 3 djece (278,73 eura) tada bi ZMN iznosio 464,55 eura. Ukoliko u kućanstvu stanuju 1 roditelj odrasla osoba potpuno nesposobna za rad (126,09 eura) i 2 djece u jednoroditeljskoj obitelji (212,36 eura) tada bi ZMN iznosio 338,45 eura. Ukoliko kućanstvo čine samohrani radno sposobni roditelj (159,27 eura) i 2 djece samohranog roditelja (238,90 eura) tada bi ZMN iznosio 398,17 eura.

Iznos zajamčene minimalne naknade za kućanstvo ne može biti veći od 150% bruto iznosa minimalne plaće u Republici Hrvatskoj (u 2023. iznosi 1.050 eura).

6. Kontinuirani rast mirovina: prema dostupnim podacima MRMSOSP-a, mirovine su na temelju redovnog usklađivanja dva puta godišnje (1. siječnja i 1. srpnja) od 2020. do 2022. povećane za 14,22%. Stopa redovnog usklađivanja mirovina od 1. siječnja 2023. iznosi 5,37%.

Slijedom navedenoga predlaže se da predmetna ciljane vrijednost #304 Korisnici zajamčene minimalne naknade, osim korisnika zajamčene minimalne naknade obuhvatite i korisnike nacionalne naknade za starije osobe budući da se radi o naknadama koje se priznaju osobama u riziku od siromaštva. Stoga je potrebno izmijeniti i naziv targeta koji bi glasio: Korisnici zajamčene minimalne naknade i nacionalne naknade za starije osobe.

Također, predlaže se i promjena razdoblja u kojem će se dostići pokazatelj #304 i to na Q1/2026. Važno je napomenuti, da bi se ostvario navedeni pokazatelj od 68.000 korisnika potrebno je provesti aktivnost #305 "Donošenje normativnog propisa o funkcionalno objedinjenim socijalnim naknadama", u sklopu koje će se tijekom 2023./2024. osnovati radna skupina koja će na temelju stručno-analitičke podloge Svjetske banke od veljače 2023. izraditi normativni prijedlog kojim će se redefinirati pravo na zajamčenu minimalnu naknadu a sve u svrhu većeg obuhvata osoba u riziku od siromaštva.

Nakon izrade će se pristupiti donošenju:

- a) izmjena i dopuna Zakona o socijalnoj skrbi ili
- b) izmjena i dopuna Zakona o socijalnoj skrbi i Zakona o inkluzivnom dodatku.

S obzirom na to da je rok za donošenje zakona (izmjene i dopune Zakona o socijalnoj skrbi i/ili Zakona o inkluzivnom dodatku) u Q4/2024., potrebno je određeno vremensko razdoblje u kojima će biti vidljivi rezultati odnosno učinak navedenih izmjena, što uključuje i broj korisnika zajamčene minimalne naknade.

Također, u svrhu ispunjenja ciljane vrijednosti #304 „Korisnici zajamčene minimalne naknade“ i ključne etape #305. „Donošenje normativnog propisa o funkcionalno objedinjenim socijalnim naknadama“, za donošenje Izmjena i dopuna Zakona o socijalnoj skrbi čiji je rok Q4/2024, tijekom narednog razdoblja konzultirat će se stručnjaci iz Instituta za javne financije, kako bi se kroz analizu Svjetske banke i važeće uvjete za ostvarivanje prava na ZMN, redefiniralo to pravo u svrhu povećanja broja korisnika.

Nadalje, napominjemo da je u sklopu pokazatelja #305 „Donošenje normativnog propisa o funkcionalno objedinjenim socijalnim naknadama“, potrebno izmijeniti CID vezan uz Odluku Vlade o povećanju osnovice na 1200 kuna, budući da je došlo do promjene službene valute u Republici Hrvatskoj. Stoga bi u opisu ove reforme u tekstu Priloga Provedbene odluke Vijeća o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske trebalo navesti: izmijeniti zajamčenu minimalnu naknadu povećanjem osnovnog iznosa na 160 eura.

Također napominjemo da će u Q4/2023. biti donesena Odluka Vlade o povećanju trenutne osnovice s 132,72 eura na 150 eura – Odluka će stupiti na snagu 1. siječnja 2024.

O navedenim promjenama Zakona o socijalnoj skrbi, javnost će biti obaviještena putem mrežnih stranica MRMSOSP-a te Hrvatskog zavoda za socijalni rad. Također, o svima aktivnostima i promjenama javnost će biti obaviještena putem portala e-savjetovanje, kao i kroz ostale načine obavješćivanja zainteresirane javnosti u postupku donošenja propisa (okrugli stolovi i dr.).

Također, o pravima i načinu njihova priznavanja u sustavu socijalne skrbi stručni radnici dužni su upoznati osobe kojima ta prava mogu biti priznata.

Usporedni prikaz korisnika određenih novčanih davanja:

	31.3.2021.	31.5.2023.
Zajamčena minimalna naknada	56 905	46 048
Nacionalna naknada za starije osobe	4 592	6 702
Doplatak za djecu	108 053	109 127
Nezaposleni	155 588	97 758

Iz analize iskazanih podataka razvidno je smanjenje broja korisnika zajamčene minimalne naknade između ostalog i zbog:

- Pozitivnog trenda smanjena broja nezaposlenih osoba
- Povećanja broja korisnika nacionalne naknade za starije osobe (isključujući pravo u odnosu na zajamčenu minimalnu naknadu)

Iz podataka dostupnih u SocSkrb aplikaciji vidljivo je da je u gore navedenom razdoblju pokrenuto 3 202 postupka za prestanak prava na zajamčenu minimalnu naknadu zbog zaposlenja.

Sukladno svemu navedenom, traži se promjena naziva (radi proširenja obuhvata korisnika) i promjena razdoblja provedbe pokazatelja #304 „Korisnici zajamčene minimalne naknade“ sa Q4/2023. na Q1/2026. godine.

U nastavku navodimo dosadašnje aktivnosti:

Napominjemo da je u veljači 2022. stupio na snagu novi Zakon o socijalnoj skrbi, kojim su stvoreni uvjeti za nastavak započetih reformi u sustavu socijalne skrbi: reforme centara za socijalnu skrb kroz osnivanje Hrvatskog zavoda za socijalni rad, Obiteljskog centra te Akademije socijalne skrbi. Vezano uz novčana prava/naknade, posebno ističemo sljedeće izmjene:

a) ZMN kao osnovna naknada u sustavu socijalne skrbi: povećana je osnovica za zajamčenu minimalnu naknadu s 800 kuna/106,18 eura na 1000 kuna/132,72 eura, a također i postotak cenzusa za određene kategorije korisnika ZMN (odnosno povećanje osobnih faktora o kojima ovisi visina naknade); povećan je maksimalni iznos ZMN za kućanstvo sa 100% na 150% bruto iznosa minimalne plaće u Republici Hrvatskoj, proširili smo krug korisnika ZMN: beskućniku koji koristi uslugu smještaja prihvatilišta, žrtvi nasilja u obitelji i žrtvi trgovanja ljudima kojima je priznata usluga privremenog smještaja u kriznim situacijama priznaje se 50% iznosa zajamčene minimalne naknade; vlasništvo nad registriranim vozilom čija vrijednost ne prelazi iznos od 40 osnovica (20.000 kuna/2.654,46 eura) više nije prepreka za priznavanje ZMN-a (vozilo koje premašuje navedeni iznos također nije prepreka ako se koristi za prijevoz samca ili člana kućanstva korisnika ZMN-a na temelju invaliditeta/starije osobe ili, prema ocjeni stručnog radnika, vozilo je potrebno zbog prometne izolacije).

b) Definirana je promjena vezana za naknadu za troškove stanovanja i naknadu za troškove ogrjeva, koje se objedinjuju u jednu naknadu, naknadu za troškove stanovanja. Pravo na naknadu za troškove stanovanja jedinica lokalne samouprave dužna je priznati u visini od najmanje 30% iznosa ZMN-a priznate samcu odnosno kućanstvu.

c) Povećan je iznos osobne invalidnine s 1.500 kuna/199,08 eura na 1750 kuna/232,26 eura; flexibilizirali smo kriterije za priznavanje prava na osobnu invalidninu te imovinsko-dohodovni cenzus više nije zapreka za ostvarivanje prava. Pored toga, brisano je mirovanje prava za osobe koje se nalaze u istražnom zatvoru, kao i na izdržavanju kazne zatvora.

d) Povećan je iznos naknade za osobne potrebe korisnika prava na uslugu smještaja ili organiziranog stanovanja prema potrebama pojedinih korisničkih skupina (s prijašnjih 20% osnovice za sve korisnike na 50% osnovice za dijete polaznika osnovne škole, odraslu i stariju osobu i 70% osnovice za dijete i mlađu punoljetnu osobu polazniku srednje škole i drugu mlađu punoljetnu osobu).

e) Proširen je krug osoba kojima se može priznati pravo na status njegovatelja povećan je iznos naknade roditeljima njegovateljima i njegovateljima s 2.500 na 4.000 kuna, a zatim i na 5.000 kuna (663,60 eura) te su uvedena još dva iznosa naknade za roditelja njegovatelja ili njegovatelja: za njegu djeteta s teškoćama u razvoju ili osobe s invaliditetom koja se zbog svog zdravstvenog stanja ne može uključiti u programe i usluge u zajednici (4.500 kuna kasnije povećano na 6.000 kuna - 796,34 eura); za njegu dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju ili osoba s invaliditetom (6.000 kuna kasnije povećano na 7.500 kuna - 995,42 eura).

f) Propisano je i pravo na naknadu za ugroženog kupca energenata koje se priznaje samcu ili kućanstvu koji ispunjavaju uvjete za stjecanje statusa ugroženog kupca energenata.

Mjerama za ublažavanje utjecaja porasta cijena energenata iz ožujka 2022. izmjenom i dopunom Uredbe o kriterijima proširen je krug korisnika koji mogu imati status ugroženog kupca energenata na način da isti, osim dotadašnjih korisnika zajamčene minimalne naknade i korisnika osobne invalidnine i njihovih članova kućanstva, obuhvaća i samce ili kućanstva: korisnika nacionalne naknade za starije osobe, korisnika novčane naknade za nezaposlene hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i korisnika novčane naknade za civilne stradalnike Domovinskog rata. U odnosu na korisnike osobne invalidnine status ugroženog kupca

energenata više ne mogu imati korisnici osobne invalidnine kojima je osigurana usluga smještaja ili organiziranog stanovanja.

Uredbom o mjesečnom iznosu naknade iznos naknade je određen u visini do 200 kuna/26,54 eura, a iznimno zbog uklanjanja posljedica porasta cijena energenata od 1. travnja do 31. ožujka 2023. u iznosu do 400 kuna/53,09 eura. Isti iznos je u rujnu 2022. usklađen s rastućim cijenama energenata te od 1. listopada do 31. ožujka 2023. iznosio je do 500 kn/66,36 eura, a od 1. travnja 2023. do 31. ožujka 2023., iznosi do 70 eura, i odnosi se za sufinanciranje troškova električne energije, plina i/ili toplinske energije.

Nadalje,

1. U veljači 2023. izrađena je stručno-analitička podloga za normativno uređenje funkcionalnog objedinjavanja naknada za osobe u riziku od siromaštva te za osobe s invaliditetom kao jedna od faza mjere NPOO C4.3. R1 „Transparentnost i adekvatnost socijalnih naknada u sustavu socijalne zaštite“. Analiza je usmjerena na prijedlog naknada koje je moguće funkcionalno objединiti, uvjete u pogledu ostvarivanja (cenzusi) uz pojednostavljivanje procesa, usklađivanje zakonodavnog okvira i standardizaciju kriterija te prijedloga za indeksaciju kao standardno obilježje naknada. Jedan od prijedloga iz analize jest: „Država bi trebala razmotriti pojednostavljenje administrativnog postupka za stjecanje ZMN-a. Neki zahtjevi u prijavi za ZMN čine se restriktivnijim nego u drugim zemljama te kao takvi mogu sprječavati pristup ovoj naknadi. Konkretno takav uvjet je i upis zabilježbe tražbine u zemljišnim knjigama na nekretninama korisnika. Potrebno je razmotriti uklanjanje tog uvjeta kako bi se povećao pristup ovoj naknadi.“. Navedeni prijedlog je usvojen te su Izmjene i dopune Zakona s navedenom izmjenom u tijeku.

2. Iako su navedenom mjerom obuhvaćena prava definirana Zakonom o socijalnoj skrbi, dogovorena je izrada stručno-analitičke podloge naknada na nacionalnoj razini za koje je nadležan MRMSOSP. Stoga Podloga sadrži preporuke vezane za unaprjeđenje učinkovitosti mreže socijalne sigurnosti koju nudi središnja država kroz konsolidaciju naknada, jačanje i usklađivanje mjera (u analizi nisu uključene naknade iz sustava zdravstvene skrbi, obiteljske mirovine, naknada za starije osobe, i naknada za nezaposlene, te naknade koje daju jedinice lokalne i područne/regionalne samouprave).

3. Podloga će biti smjernica za donošenje izmjena i dopuna Zakona o socijalnoj skrbi u 2024. i obuhvaćat će, između ostaloga, prijedlog funkcionalnog objedinjavanja naknada za osobe u riziku od siromaštva te za osobe s invaliditetom.

Uvažavajući preporuke Svjetske banke dane u analizi iz veljače 2023., kao i preporuke pučke pravobraniteljice, izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi koje su stupile na snagu 1. srpnja 2023., napušten je institut zabilježbe u sustavu socijalne skrbi kao i obveza povrata iznosa isplaćenog na ime priznatog prava na zajamčenu minimalnu naknadu.

Na ovaj način pristup pravu na zajamčenu minimalnu naknadu omogućit će se i onim osobama koji su od bojazni od upisa zabilježbe na nekretninama odustale od podnošenja zahtjeva za priznavanje prava ili korištenja priznatog prava na zajamčenu minimalnu naknadu.

Također, članak 22. stavak 1. Zakona o socijalnoj skrbi propisuje da se osnovica za izračun iznosa ZMN-a donosi Odlukom Vlade jednom godišnje.

	U Q4/2023. planira se donošenje Odluke Vlade o povećanju osnovice s 132,72 eura na 150 eura. Odluka će stupiti na snagu 1. siječnja 2024. godine. Povećanjem osnovice povećati će se ukupni iznos zajamčene minimalne naknade, kao i obuhvat potencijalnih korisnika koji ostvaruju određena primanja a u odnosu na ukupan iznos minimalne naknade.	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	#304 Korisnici zajamčene minimalne naknade (68.000): Q4/2023	#304 Korisnici zajamčene minimalne naknade i nacionalne naknade za starije osobe (68.000): Q1/2026
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/

C5.1. Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava

Naziv i CID referenca	C5.1. R1-I1	Uvođenje usluge mobilne ljekarne u primarnu zdravstvenu zaštitu
Opis i obrazloženje promjene	<p>Ovim projektom osigurat će se dostupnost zdravstvene zaštite svim stanovnicima na teritoriju Hrvatske, a tijekom turističke sezone osigurat će se nadstandard usluge, posebno u mjestima i na otocima koji nemaju ljekarne, a niti ljekarničkog depoa radi neispunjavanja uvjeta udaljenosti od druge ljekarne ili broja stanovnika, odnosno neisplativosti svakodnevnog rada istih na tom području.</p> <p>Izmjena za investiciju C5.1. R1-I1 se traži u pogledu izmjene pokazatelja rezultata i razdoblja provedbe. Naknadnim analizama, koje su zatražene od primorskih županija, utvrđeno je da je osigurana dostupnost lijekova i dobra pokrivenost pružanja ljekarničkih usluga u mjestima i na otocima Šibensko-kninske županije, Splitsko-dalmatinske županije, Primorsko-goranske županije, Dubrovačko-neretvanske županije i djelomično Ličko-senjske županije, a realne potrebe za dvije brodice mobilne ljekarne su utvrđene za područje Zadarske županije.</p> <p>Također, sukladno analizi broja stanovnika iz 2021., najveći broj stanovnika bez osigurane stalne ljekarne ili ljekarničkog depoa ima Zadarska županija (1816 stanovnika na 13 otoka, što predstavlja relativni udio od 39% stanovništva od ukupnog broja stanovnika 4.637 koji nemaju ljekarnu), stoga se predlaže nabava brodice ljekarne za područje Zadarske županije. Nositelji vlasti na području Zadarske županije dopisom su se Ministarstvu zdravstva (MIZ) očitovali da će provedbom projekta mobilnih ljekarni-brodica na otocima i depriviranim područjima poboljšati kvaliteta života otočnog stanovništva. Stoga je implementacija mobilne ljekarne brodice iznimno važna posebno za Zadarsku županiju, u kojoj na 17 naseljenih otoka u djelatnosti opće/obiteljske medicine radi 18 timova obiteljske medicine te 8 timova dentalne medicine koje skrbe za 19.882 stanovnika.</p> <p>U okviru planirane investicije, umjesto 2 mobilne ljekarne – brodice, koje se neće nabavljati, nabavile bi se 2 dodatne mobilne ljekarne-kamper vozila za kopnena ruralna područja bez ljekarne ili ljekarničkog depoa uz naseljeno pretežno staračko stanovništvo, a bez organiziranog javnog prijevoza do većih naseljenih mjesta s zdravstvenom infrastrukturom.</p> <p>Dodatne 2 mobilne ljekarne – auto kamper se predlažu i na temelju statističkih podataka prema kojima kontinentalni dio Hrvatske, po zadnjem popisu stanovništva iz 2021. ima 180.826 stanovnika starosti 55 – 95 godina više u odnosu na jadranski dio Hrvatske, dok je omjer broja dostupnih ljekarni na kontinentalnom i jadranskom dijelu Hrvatske gotovo podjednak. Broj stanovnika starosti 55 - 95 i više godina na kontinentalnom dijelu Hrvatske iznosi 680.865, a na jadranskom dijelu Hrvatske iznosi 500.039 (tablica u nastavku).</p>	

Kontinentalna Hrvatska	Broj	Jadranska Hrvatska	Broj	Ukupno	Razlika u broju stanovnika 55- 95
Broj ljekarni	548	Broj ljekarni	424	972	
Broj stanovnika starosti 55 - 95 i više	680.865	Broj stanovnika starosti 55 - 95 i više	500.039	1.180.904	180.826
Broj stanovnika na broj ljekarni	1.242	Broj stanovnika na broj ljekarni	1.179	1.215	

Novi pokazatelj za C5.1. R1-I1 Uvođenje usluge mobilne ljekarne u primarnu zdravstvenu zaštitu je: nabava 2 mobilne ljekarne-brodice i nabava 6 mobilnih ljekarni kamper-vozila.

Za navedene pokazatelje mobilnih ljekarni (auto kamper, brodica) MIZ je donijelo Odluku o raspodjeli vozila i plovila mobilnih ljekarni na primarnoj razini zdravstvene djelatnosti financiranih sredstvima RRF-a u okviru NPOO-a.

Također, sukladno aktualnom stanju na tržištu nabave takvih posebnih vozila, posebno opremljenih i prilagođenih, prema procjeni stručnjaka-sudskih vještaka za vozila trajanje proizvodnje isporuke takvih posebnih vozila je minimalno 400 dana, kao i prema zadnjim postupcima javne nabave koje je ministarstvo provodilo za nabavu vozila hitne medicinske pomoći, ponuđeni termin isporuke je iznosio preko 400 dana.

Uzevši u obzir potrebno vrijeme za provedbu postupka javne nabave i procijenjenog roka isporuke, novo razdoblje provedbe projekta je Q2/2025.

Sukladno ažuriranoj procjeni sudskih vještaka za vozila i plovila, procijenjena vrijednost nabave za 6 vozila mobilne ambulante – auto kamper iznosi 1.320.000 EUR s PDV-om (220.000 eura s PDV-om za 1 vozilo mobilne ljekarne – auto kamper), a procijenjena vrijednost nabave za 2 plovila mobilne ambulante – brodice iznosi 744.000 eura s PDV-om (372.000 eura s PDV-om za 1 plovilo mobilnu ljekarnu – brodicu), što je u okviru planiranog iznosa financijskih sredstava u projektu. Navedene procijenjene vrijednosti nabave vozila i plovila su u planirane u financijskom planu Državnog proračuna RH za razdoblje 2024.-2026.

Vežano za promjenu procjene inicijalnih troškova nabave mobilnih ljekarni – auto kamper i mobilnih ljekarni brodica, procjena troškovnika je izrađena od strane angažiranih stručnjaka za projektiranje i izvedbu brodica. Prema troškovniku cijena izgradnje jedne mobilne ljekarne – mobilne ljekarne brodice sa opremanjem iznosi 372.000 eura s PDV-om. Promjena cijene mobilne ljekarne – auto kamper je posljedica općeg rasta cijena proizvodnje navedenih vozila u razdoblju 2021.-2023 i globalnih poremećaja u opskrbnom lancu. Tijekom 2020. kada se planirao projekt Mobilnih ljekarni tržište nabave takvih vozila je bilo relativno stabilno i bez inflatornih pritisaka.

Dinamički plan realizacije projektnih aktivnosti (krajnji rok mjesec/godina):

- 7/2023.: pripremljena Dokumentacija o nabavi – mobilne ljekarne - auto kamper ljekarne uz prethodno savjetovanje sa zainteresiranim gospodarskim subjektima
- 8/2023.: pripremljena Dokumentacija o nabavi – mobilne ljekarne - brodice ljekarne uz prethodno savjetovanje sa zainteresiranim gospodarskim subjektima

	<ul style="list-style-type: none"> - 12/2023.: provedba postupaka javne nabave (uzevši u obzir vrijeme za moguće žalbene postupke) - 2/2024.: sklopljeni Ugovori o nabavi o isporuci mobilnih ljekarni - 5/2025.: minimalno isporučene i u funkciji 2 mobilne ljekarne - 6/2025.: isporučene i u funkciji sve mobilne ljekarne 	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/ ²¹
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba	<p>Faza 1. Prikupljanje podataka</p> <p>U prvoj fazi je potrebno utvrditi područja u Hrvatskoj koja zahtijevaju dodatne kapacitete za osiguranje dostupnosti lijekova. Potrebno je utvrditi broj naseljenih otoka koji nemaju organiziranu ljekarničku skrb te stanje o nedostupnost ljekarni u depriviranim područjima Hrvatske. Prikupljanjem podataka dobit ćemo broj potrebnih mobilnih ljekarni. Trenutna procjena je da će za potrebe zadovoljavanja potreba stanovništva za lijekovima i ljekarničkom skrbi na cijelom teritoriju Hrvatske biti potrebne 4 mobilne ljekarne u formi kamper vozila te 4 brodice ljekarne.</p>	<p>Faza 1. Prikupljanje podataka</p> <p>U prvoj fazi je potrebno utvrditi područja u Hrvatskoj koja zahtijevaju dodatne kapacitete za osiguranje dostupnosti lijekova. Potrebno je utvrditi broj naseljenih otoka koji nemaju organiziranu ljekarničku skrb te stanje o nedostupnost ljekarni u depriviranim područjima Hrvatske. Prikupljanjem podataka dobit ćemo broj potrebnih mobilnih ljekarni. Trenutna procjena je da će za potrebe zadovoljavanja potreba stanovništva za lijekovima i ljekarničkom skrbi na cijelom teritoriju Hrvatske biti potrebne 6 mobilnih ljekarni u formi kamper vozila te 2 brodice mobilne ljekarne.</p>
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe	6/2021.-9/2024.	6/2021.-6/2025.
Pokazatelji	<p>#320</p> <p>Osigurat će se dostupnost zdravstvene zaštite svim stanovnicima i turistima na cijelom državnom području Hrvatske, a tijekom turističke sezone osigurat će se usluge i u mjestima i na otocima koji nemaju ljekarne, a ni ljekarnički depo jer ne ispunjavaju uvjete u pogledu udaljenosti od druge ljekarne ili broja stanovnika, odnosno neisplativosti svakodnevnog rada istih na tom području. Kako bi se postigao cilj, nabavit će se najmanje četiri mobilne ljekarne-kamper vozila i najmanje četiri ljekarne-brodice.</p>	<p>#320</p> <p>Osigurat će se dostupnost zdravstvene zaštite svim stanovnicima i turistima na cijelom državnom području Hrvatske, a tijekom turističke sezone osigurat će se usluge i u mjestima i na otocima koji nemaju ljekarne, a ni ljekarnički depo, jer ne ispunjavaju uvjete u pogledu udaljenosti od druge ljekarne ili broja stanovnika, odnosno neisplativosti svakodnevnog rada istih na tom području. Kako bi se postigao cilj, nabavit će se najmanje šest mobilnih ljekarni-kamper vozila i najmanje dvije ljekarne-brodice.</p>
Zeleno i digitalno označavanje		/

²¹ Bez promjene

Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C5.1. R1-I2	Mobilne ambulante
Opis i obrazloženje promjene	<p>Cilj projekta je povećana dostupnost zdravstvene zaštite stanovništvu u manjim i teže dostupnim mjestima te povećanje kvalitete zdravstvene usluge što će ujedno omogućiti i popunjavanje potrebnog broja osiguranika u skrbi po pojedinom timu primarne zdravstvene zaštite. Na osnovu postavljenog pravnog okvira MIZ će u suradnji sa županijama i domovima zdravlja uspostaviti sustav mobilnih ambulanti u ruralnim i udaljenim područjima te na otocima.</p> <p>Izmjena za investiciju C5.1. R1-I2 se traži u pogledu razdoblja provedbe.</p> <p>Sukladno aktualnom stanju na tržištu nabave takvih posebnih vozila prema procjeni stručnjaka-sudskih vještaka za vozila trajanje proizvodnje i isporuke takvih posebnih vozila, posebno opremljenih i prilagođenih, je minimalno 350 dana te uzevši u obzir potrebno vrijeme za provedbu postupka javne nabave i procijenjenog roka isporuke, novo razdoblje provedbe projekta je Q4/2025 odnosno 12/2025. Po zadnjim postupcima javne nabave za vozila hitne medicinske pomoći ponuđeni termin isporuke je iznosio preko 400 dana.</p> <p>Dinamički plan realizacije projektnih aktivnosti (krajnji rok mjesec/godina):</p> <ul style="list-style-type: none"> - 6/2023.: pripremljena Dokumentacija o nabavi – mobilne ambulante uz prethodno savjetovanje sa zainteresiranim gospodarskim subjektima - 12/2023.: provedba postupaka javne nabave (uzevši u obzir vrijeme za moguće žalbene postupke) - 2/2024.: sklopljeni Ugovori o nabavi i isporuci mobilnih ambulanti - 5/2025.: minimalno isporučene i u funkciji 3 mobilne ambulante - 12/2025.: isporučene i u funkciji sve mobilne ambulante (total 33), koje će pokriti 80% ruralnih, udaljenih područja i otoka. - Predložena izmjena neće utjecati na ukupni učinak i koherentnost investicije i komponente budući da ciljna vrijednost ostaje nepromijenjena. 	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba	<p>Plan provedbe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Prikupljanje podataka o potrebama mobilnih ambulanti 2) Donošenje Odluke o područjima koja će biti prihvatljiva za nabavu mobilnih ambulanti 3) Izrada javnog poziva za prijavu projekata nabave mobilnih ambulanti pripremljenih od strane JLS 2022. 4) Nabava vozila mobilnih ambulanti te odgovarajuće medicinske i druge opreme 2023.-4/2025. 5) Implementacija mobilnih ambulanti u sustav primarne 	<p>Plan provedbe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Prikupljanje podataka o potrebama mobilnih ambulanti 2) Donošenje Odluke o područjima koja će biti prihvatljiva za nabavu mobilnih ambulanti 3) Izrada javnog poziva za prijavu projekata nabave mobilnih ambulanti pripremljenih od strane JLS 2022. 4) Nabava vozila mobilnih ambulanti te odgovarajuće medicinske i druge opreme 2023.-12/2025. 5) Implementacija mobilnih ambulanti u sustav primarne zdravstvene zaštite kroz

	zdravstvene zaštite kroz novi model ugovaranja na način financijske održivosti usluge. 6) Procjena troška napravljena je na temelju istraživanja tržišta.	novi model ugovaranja na način financijske održivosti usluge. 6) Procjena troška napravljena je na temelju istraživanja tržišta.
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe	4/2021.-6/2025.	4/2021.-12/2025.
Pokazatelji		/
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C5.1. R2-I1	Nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka
Opis i obrazloženje promjene	<p>1) Opis mjere – obrazloženje promjene</p> <p>Predloženim opisom mjere definiran je cilj kojim je potrebno osigurati optimalnu terapiju svim onkološkim bolesnicima u Hrvatskoj bez čekanja na liječenje, primjenom modernih radioterapijskih tehnika u cilju optimalne iskorištenosti opreme i kontrole kvalitete radioterapijskog procesa kroz opremanje 6 bolnica i to prema trenutnim pokazateljima predstavlja: (i) Izgradnju četrnaest bunkera za smještaj linearnih akceleratora, (ii) dvadeset i tri linearna akceleratora VMAT, (iii) tri linearna akceleratora SBRT, (iv) pet HDR brahiterapija, (v) šest simulatora CT-a, (vi) radioterapijske mrežne opreme, (vii) 6 kom. dozimetrijske opreme i (viii) 6 kom fiksacijske opreme.</p> <p>Predloženi cilj mjere temelji se na nacionalnom strateškom okviru protiv raka do 2030. kojim su definirane postupovne inicijative i smjer razvoja radioterapije u Republici Hrvatskoj, kroz postojanje minimalno 6 bolnica koje su opremljene da pruže moderne i suvremene oblike liječenja radioterapijom.</p> <p>Budući da su razvoj visokotehnološke opreme i specijalizacija pojedinih ustanova usmjereni na pojedine oblike liječenja radioterapijom u svrhu optimalnog planiranja administrativnih kapaciteta kao i raspoložive infrastrukture predložena izmjena opisa mjera neće utjecati na provedbu postavljenog cilja, već isključivo na drugačiju dostupnost opreme i kadra u pojedinim centrima (ustanovama). Time se postiže najveća vrijednost za novac prilikom omogućavanja raspoložive infrastrukture i opreme.</p> <p>Nakon usvajanja NPOO-a MIZ je osnovalo Radnu skupinu s ciljem provođenja analize potreba. U tom smjeru konzultirane su sve zdravstvene ustanove koje su sukladno trenutnim raspoloživim kapacitetima opreme, osoblja i prostora iskazale plan nabave radioterapijske opreme (koja uključuje linearne akcelerateore, uređenje/adaptaciju prostora za smještaj linearnih akcelerateore, CT simulatore, HDR brahiterapiju, dozimetrijsku i fiksacijsku opremu) za sljedeće desetogodišnje razdoblje, a sukladno Nacionalnom planu za rak usvojenom u Hrvatskom saboru. Procjena potrebe za nabavom linearnih akceleratora izvršena je uz primjenu preporuke od jednog linearnog akceleratora na 180.000 stanovnika. Konkretna razlika u broju uređaja pojavila se zbog proteka vremena, dotrajalosti pojedine radioterapijske opreme u razdoblju kada je NPOO planiran (2020.) do sada (2023.), kao i zbog usvajanja novih Zakona iz područja zdravstva u 2023. (Zakon o</p>	

	<p>zdravstvenoj zaštiti, Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju), a koji će sukladno predloženim reformskim mjerama u razdoblju od 2023.-2030. definirati novu mrežu pružanja zdravstvene zaštite na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini.</p> <p>Temeljem dodatne analize potreba (zahtjeva pojedinih zdravstvenih ustanova) donijeta je izmjena Odluke o konačnim potrebama radioterapijske opreme za početak postupka nabave radioterapijske opreme u Republici Hrvatskoj.</p> <p>Odabir vrste pojedinih uređaja ovisi o kliničkim potrebama svake zdravstvene ustanove uključene u ovaj projekt, teritorijalnoj raspoloživosti zdravstvene zaštite kao i Nacionalnom strateškom okviru za rak usvojenom u Hrvatskom saboru. Dodatno, sagledavalo se i iskustvo zemalja koje su provele slične nabavne procedure (Španjolska, Grčka) u svrhu procjene stanja i fiskalne raspoloživosti potrebnih resursa za provedbu postupka nabave. Tako je primjerice na temelju dodatne analize utvrđena potreba razviti SBRT (stereotaksijska radioterapija - radiokirurgija) u četiri klinička bolnička centra s najviše bolesnika i koji najbolje geografski pokrivaju te potrebe – Zagreb, Split, Osijek i Rijeka.</p> <p>Obzirom da je utvrđenim analizama potreba od strane stručnog povjerenstva MIZ-a, kao i Odlukom Ministra zdravstva o konačnim potrebama radioterapijske opreme za početak postupka nabave radioterapijske opreme u Republici Hrvatskoj te izmjenom Odluke temeljem dodatne analize potreba zdravstvenih ustanova, utvrđeno da se isti cilj (opremanja 6 bolnica) postiže sljedećom nabavom: (i) izgradnjom 8 bunkera, (ii) nabavom 17 linearnih akceleratora VMAT; (iii) nabavkom 4 SBRT akceleratora; (iv) četiri HDR brahiterapija, (v) devet simulatora CT-a, (vi) 9 komada dozimetrijske opreme i (vii) 27 komada fiksacijske opreme, predlaže se izmjena opisa mjere bez promjene navedenog cilja. Izmjena opisa mjere je nastala i zbog toga što je u međuvremenu (od usvajanja NPOO-a do Q1/2023), određeni broj ustanova već proveo završavanje dijela radioterapijske opreme).</p> <p>Vežano za procjenu vrijednosti, po usvajanju NPOO-a zatražene su informativne ponude ključnih dobavljača. Uvidom u Izmjenu Odluke o konačnim potrebama od 23. svibnja 2023. vidljivo je da je broj određene vrste uređaja u odnosu na inicijalno određeni broj u NPOO-u povećan, dok je s druge strane, za određenu vrstu uređaja isti smanjen.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba	U svrhu poboljšanja kvalitete radioterapije onkoloških bolesnika planirano je sljedeće: a) nabaviti linearne akceleratore za najopterećenije radioterapijske ustanove uz preraspodjelu bolesnika unutar zagrebačke regije, kako bi opterećenost opreme bila ujednačena (KBC Zagreb, Klinika za tumore (KZT) i Klinika za onkologiju i nuklearnu medicinu KBC-a Sestre milosrdnice,	U svrhu poboljšanja kvalitete radioterapije onkoloških bolesnika planirano je sljedeće: a) nabaviti linearne akceleratore za najopterećenije radioterapijske ustanove uz preraspodjelu bolesnika unutar zagrebačke regije, kako bi opterećenost opreme bila ujednačena (KBC Zagreb, Klinika za tumore (KZT) i Klinika za onkologiju i nuklearnu medicinu KBC-a Sestre milosrdnice, KBC Split, KBC Rijeka, KBC Osijek i OB Zadar) i kako bi se

	<p>KBC Split, KBC Rijeka, KBC Osijek i OB Zadar) i kako bi se postigao europski prosjek opremljenosti, a time poboljšala i kvaliteta provođenja radioterapije. Nabavom novih uređaja za zračenje približili bismo se europskom prosjeku broja linearnih akceleratora; b) razviti SBRT (stereotaksijska radioterapija - radiokirurgija) u dva centra s najviše bolesnika i koji najbolje geografski pokrivaju te potrebe – Zagreb i Split. Stoga je potrebno, u KBC-u Split, KBC-u Zagreb i KBC-u Sestre milosrdnice nabaviti uređaj za SBRT i na taj način uvesti jednu od modernih radioterapija u zdravstveni sustav Hrvatske; c) nabaviti uređaje za brahiterapiju u Klinici za tumore KBC-a Sestre milosrdnice, Zagreb i KBC-u Rijeka te softversko opremanje ostalih (KBC Split).</p>	<p>postigao europski prosjek opremljenosti, a time poboljšala i kvaliteta provođenja radioterapije. Nabavom novih uređaja za zračenje približili bismo se europskom prosjeku broja linearnih akceleratora;</p> <p>b) razviti SBRT (stereotaksijska radioterapija - radiokirurgija) u četiri centra s najviše bolesnika i koji najbolje geografski pokrivaju te potrebe – Zagreb, Split, Osijek i Rijeka. Stoga je potrebno, u KBC-u Split, KBC-u Zagreb, KBC-u Rijeka i KBC-u Osijek nabaviti uređaj za SBRT i na taj način uvesti jednu od modernih radioterapija u zdravstveni sustav Hrvatske; c) nabaviti uređaje za brahiterapiju u KBC Sestre milosrdnice, KBC Zagreb, KBC-u Osijek i KBC Split.</p> <p>Procijenjena vrijednost izračunata je na temelju dosadašnjeg iskustva, dostupnih podataka o nabavi radioterapijske opreme kao i informativnih ponuda, a uključuje: a) građevinske radove (8 bunkera za smještaj linearnih akceleratora) b) radioterapijsku opremu: linearni akceleratori VMAT (17 kom), linearni akceleratori SBRT (4 kom), HDR brahiterapija (4 kom), CT simulator (9 kom), dozimetrijska oprema (9 kom), fiksacijska oprema (27 kom).</p>
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji		/
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C5.1. R3-I1	Centralno financiranje specijalizacija
Opis i obrazloženje promjene	<p>Specijalističko usavršavanje doktora medicine regulirano je Zakonom o zdravstvenoj zaštiti (NN 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22, 33/23)²² i Pravilnikom o specijalističkom usavršavanju doktora medicine (65/22).²³</p> <p>Postupak izdavanja odobrenja za specijalističko usavršavanje doktora medicine Temelj: Zakon o zdravstvenoj zaštiti</p>	

²² <https://www.zakon.hr/z/190/Zakon-o-zdravstvenoj-za%C5%A1titi>

²³ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_06_65_927.html

Sukladno članku 181. ministar donosi Nacionalni plan specijalističkog usavršavanja zdravstvenih radnika za petogodišnje razdoblje (trenutno važeći je za razdoblje 2020. do 2024.). Nacionalni plan specijalističkog usavršavanja temelji se na potrebi razvoja zdravstvene djelatnosti na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini, kao i potrebi zdravstvenog sustava za odgovarajućim specijalnostima zdravstvenih radnika, njihovim brojem, rasporedom te dobnom strukturom.

1. Na temelju Nacionalnog plana specijalističkog usavršavanja ministar odobrava godišnji plan potrebnih specijalizacija za svaku ustanovu
2. Zdravstvene ustanove raspisuju natječaj i odabiru kandidate za specijalizaciju i primaju ih u radni odnos na neodređeno vrijeme
3. Ministarstvo izdaje Odobrenje za specijalizaciju doktoru medicine (članak 182.) na temelju zahtjeva, ugovora o radu na neodređeno, važećeg odobrenja za samostalni rad i uz obvezno priložen ugovor o međusobnim pravima i obvezama vezanim uz specijalističko usavršavanje, sklopljen između specijalizanta i poslodavca (čl. 186. - nakon završetka specijalističkog usavršavanja i položenog specijalističkog ispita obveza rada ne smije biti ugovorena u trajanju duljem od propisanog vremena trajanja specijalizacije).

Temeljna načela unutarnjeg tržišta, sadržana u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, su sloboda kretanja radnika, sloboda poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga. Članice su dužne razvijati provedbu i izvršavanje tih načela, čiji je cilj osiguravanje jednakih uvjeta za poslovanje poduzeća i poštovanja prava radnika.

Sukladno navedenom cilju, u Zakon o zdravstvenoj zaštiti ugrađene su odredbe (čl. 187.) koje omogućuju specijalizantu za vrijeme trajanja obveza iz ugovora o međusobnim pravima i obvezama vezanim uz specijalističko usavršavanje, sklopljenim s poslodavcem, zasnivanje radnog odnosa u drugoj zdravstvenoj ustanovi čiji je osnivač Republika Hrvatska, jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb ili jedinica lokalne samouprave uz suglasnost MIZ-a.

Zdravstvena ustanova u kojoj specijalizant zasnjuje radni odnos temeljem prethodne suglasnosti Ministarstva, ili specijalizant sam ukoliko se zaposli izvan sustava Mreže javne zdravstvene službe, obvezni su naknaditi stvarne troškove specijalizacije, u roku od godine dana od dana sklapanja ugovora o radu sa specijalizantom.

Troškovi specijalizacije obuhvaćaju troškove glavnog mentora, mentora i komentora, trošak zdravstvenih ustanova u kojima se obavlja specijalističko usavršavanje, trošak poslijediplomskog specijalističkog studija, trošak završnog i specijalističkog ispita, trošak knjižice o specijalističkom usavršavanju zdravstvenog radnika i trošak dnevnika rada zdravstvenog radnika na specijalističkom usavršavanju.

Opravdano produženje specijalizacije

Temelj: Pravilnik o specijalističkom usavršavanju doktora medicine
Specijalizant u pravilu provodi program specijalizacije bez prekida, a o svakom prekidu u tijeku trajanja specijalističkog usavršavanja, zdravstvena ustanova obvezna je izvijestiti Ministarstvo.

Za stručno ili znanstveno usavršavanje u inozemstvu u kontinuiranom trajanju duljem od 30 dana, te korištenje dopusta iz propisa kojim se regulira roditeljni, posvojiteljski i roditeljski dopust, komplikacije u trudnoći, privremene nesposobnosti za rad, izvršenje vojne obveze te pritvor dulji od 30 dana, za prekid se prilaže potvrda ravnatelja zdravstvene ustanove, prilikom prijave specijalističkog ispita.

U slučaju prekida specijalizacija se produljuje za vrijeme za koje je prekid trajao.

Provođenje programa specijalističkog usavršavanja, sukladno Pravilniku o specijalističkom usavršavanju doktora medicine (<https://narodne-novine.nn.hr/eli/sluzbeni/2022/65/927>) traje od 4 ili 5 godina ovisno o vrsti specijalizacija (48 ili 60 mjeseci te dodatna 3 mjeseca za poslijediplomski studij, koji je obveza, ali nije organiziran unutar programa specijalizacije (specijalizacija iz obiteljske medicine traje 4 godine, a ostale specijalizacije 5 godina, pedijatrija ima dodatnih 3 mjeseca radi obveznog poslijediplomskog studija izvan programskih 60 mjeseci).

Praćenjem provedbe centralnog financiranja specijalizacija u primarnoj zdravstvenoj zaštiti koje je u tijeku i koje se financira iz ESF fonda i državnog proračuna (u odnosu 85% /15 %) utvrđeno je da su žene većina kandidata na specijalizaciji, koje su u generativnoj dobi te je oko jedne trećine (205/78), sukladno važećim propisima opravdano produžilo rok za završetak specijalizacija (porodiljni dopusti za jedno ili dvoje djece). O istoj činjenici odnosno procjeni o produženju trajanja specijalizacija preliminarno nas je izvijestila i ARPA. Sukladno Pravilniku o specijalističkom usavršavanju doktora medicine radi se o korištenju dopusta iz propisa kojim se regulira rodiljni, posvojiteljski i roditeljski dopust, komplikacije u trudnoći, privremene nesposobnosti za rad, izvršenje vojne obveze te pritvor dulji od 30 dana.

Slijedom činjenice o trajanju programa specijalističkog usavršavanja i postojanju životno objektivnih situacija, a koje su opravdane prema važećim propisima, i posljedične nemogućnosti završavanja specijalizacija u programom predviđenom roku do ranije definiranog roka 31.12.2025., potrebno je produljiti rok i izmijeniti pokazatelj na način da ciljana vrijednost ostane ista u broju 467, a da pokazatelj bude broj sklopljenih ugovora o međusobnim pravima i obvezama sklopljenih između specijalizanata i poslodavca (zdravstvenih ustanova korisnika) vezanim uz specijalističko usavršavanje sukladno odredbi Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

U okviru NPOO-a predviđeno je financirati ukupno 467 specijalizacija doktora medicine na primarnoj razini zdravstvene zaštite i na području javnog zdravstva.

Prema uvjetima da je specijalizacija započela najranije u veljači 2020., uključujući i planove 2020. i 2021., do danas je prijavljeno 431 kandidata te je produljen rok trajanja poziva do 29. prosinca 2023. godine.

Kako bi se dostigao ukupni broj od 467 specijalizacija moguće je dodatno uključiti specijalizacije koje su započele sukladno odobrenim godišnjim planovima izvan navedenih godina.

Primjerice, za 2022. odobreno je više specijalizacija u djelatnostima koje su deficitarne te su na popisu u okviru Odluke ministra za centralno financiranje specijalizacija. Omogućavanjem prijave, samo za specijalizacije za koje je plan odobren 2022., osim specijalizacija iz obiteljske, ginekologije i pedijatrije, možemo očekivati prijavu za još oko 50 kandidata.

Ne uključivanje specijalizacija navedenih triju djelatnosti predlaže se radi lakšeg praćenja i izbjegavanja potencijalnog dvostrukog financiranja, budući je odobren novi OPLJUP koji će se sufinancirati iz ESF+ fonda, a kojim se planira financirati 243 specijalizacije za te tri djelatnosti i to sukladno odobrenim planovima za 2022. i 2023. godinu.

	<p>Proširenje prihvatljivosti i na kandidate iz plana specijalizacija 2022. za najmanje 35 specijalizanata, mogao bi se osigurati pokazatelj ukupnog broja sklopljenih ugovora o međusobnim pravima i obvezama između specijalizanta i poslodavca (zdravstvenih ustanova korisnika) vezanim uz specijalističko usavršavanje sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti.</p> <p>Također, tekst u Mehanizmu provjere potrebno je izmijeniti na sljedeći način: “Sažetak u kojem je propisno obrazloženo kako je ciljna vrijednost (uključujući sve sastavne elemente) u zadovoljavajućoj mjeri ostvarena. Dokumentu se prilaže tablica sa sljedećim informacijama: popis 467 specijalizanata (zdravstvenih stručnjaka) koji su sklopili ugovor o međusobnim pravima i obvezama između specijalizanta i poslodavca (zdravstvenih ustanova korisnika) vezanim uz specijalističko usavršavanje sukladno u Zakonu o zdravstvenoj zaštiti i za svakog od njih: a) jedinstveni identifikator, b) vrsta specijalizacije, c) ustanova za koju specijalizira. Na temelju uzorka koji Komisija može odabrati, za svakog od odabranih kandidata dostavlja se sljedeća dokazna dokumentacija: a) preslika službenog dokumenta o pokretanju osposobljavanja u kojem se navode značajke osposobljavanja koje su relevantne za provjeru usklađenosti s opisom ciljne vrijednosti i opisom ulaganja; b) preslika službenog dokumenta kojim se kandidat (identitet utvrđen identifikacijskom iskaznicom) prima na osposobljavanje; c) ugovor o međusobnim pravima i obvezama između specijalizanta i poslodavca (zdravstvenih ustanova korisnika) vezanim uz specijalističko usavršavanje sukladno odredbi Zakona o zdravstvenoj zaštiti).</p> <p>U kontekstu osiguranja financijske održivosti zdravstvenog sustava potrebno je poduzeti dodatne mjere odnosno uspostaviti sustav centralnog financiranja specijalističkog usavršavanja. Praksa financiranja medicinskih specijalizacija planira se institucionalizirati stvaranjem sheme financiranja kako bi se korisnicima pružila veća sigurnost u pogledu specijalističkog usavršavanja. Navedeno će omogućiti veći broj medicinskih specijalizacija, što je ključno u smislu osiguranja ravnomjerne geografske raspodjele zdravstvenih djelatnika i dostatne popunjenosti Mreže javne zdravstvene službe.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		Dodaje se: U kontekstu osiguranja financijske održivosti zdravstvenog sustava potrebno je poduzeti dodatne mjere sukladno preporukama Vijeća EU, 2020.CSR1.3. Unaprijediti otpornost zdravstvenog sustava; 2020.CSR1.4. Promicati uravnoteženu zemljopisnu raspodjelu zdravstvenih radnika i ustanova i bližu suradnju upravnih tijela na svim razinama i ulaganja u e-zdravstvo. Vlada i nadležno ministarstvo rade odlučne napore u stvaranju i provedbi odgovorne zdravstvene politike s naglaskom na fiskalnoj održivosti, potpori oporavka sustava nakon pandemije te jačanju javnog zdravstva u promjenjivim demografskim, gospodarskim i ekonomskim okolnostima. Uvođenje sustava strateškog upravljanja ljudskim resursima u zdravstvu koje je već

		<p>obuhvaćeno reformskim aktivnostima NPOO-a ima svoje uporište u ciljevima NRS-a 2030. i Nacionalnog plana razvoja zdravstva za razdoblje od 2021. do 2027. godine (posebni cilj 4. Učiniti zdravstveni sustav poželjnim mjestom za rad). Osiguravanjem centralnog financiranja specijalizacija spriječit će se da nemogućnost zdravstvenih ustanova da osiguraju potrebna sredstva dovede u pitanje provedbu specijalističkog usavršavanja dovoljnog broja liječnika. Obzirom da je pitanje ljudskih resursa u zdravstvu prioritet, praksa financiranja medicinskih specijalizacija planira se institucionalizirati stvaranjem sheme financiranja kako bi se korisnicima pružila veća sigurnost. Navedeno će omogućiti veći broj medicinskih specijalizacija, što je ključno u smislu osiguranja ravnomjerne geografske raspodjele zdravstvenih djelatnika i dostatne potpunosti Mreže javne zdravstvene službe.</p>
<p>Opis komponente i/ili mjere</p>		<p>Na prijedlog predstavničkih tijela jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba te pravnih i fizičkih osoba iz članka 182. stavaka 1. i 2. Zakona o zdravstvenoj zaštiti donosi se Nacionalni plan specijalističkog usavršavanja zdravstvenih radnika za petogodišnje razdoblje. Za specijalističko usavršavanje sukladno godišnjim planovima specijalističkog usavršavanja po pojedinoj ustanovi, zdravstvene ustanove nemaju posebno osigurana i izdvojena financijska sredstva. Financiranje se osigurava sukladno godišnjim financijskim planovima iz sredstava koje prihoduju na temelju ugovora o pružanju zdravstvenih usluga s HZZO-om ili eventualnih namjenskih sufinanciranja od JLP(R)S odnosno Grada Zagreba kao osnivača zdravstvene ustanove. Obzirom na limitirajuća sredstva na temelju Ugovora s HZZO-om te sporadična sufinanciranja od strane osnivača specijalističko usavršavanje se sukladno planu uglavnom provodilo u velikim zdravstvenim ustanovama s većim ukupnim prihodima, dok manji domovi zdravlja i manje županijske bolnice nisu u mogućnosti ostvariti plan. Slijedom navedenog došlo je do neravnomjerne distribucije zdravstvenog</p>

		<p>kadra i nepopunjenosti Mreže javne zdravstvene službe u siromašnijim županijama, a posebice u ruralnim krajevima. Zbog potrebe za unaprjeđenjem praćenja učinaka i rezultata specijalističkog usavršavanja, nužna je centralizacija planiranja, financiranja i nadzora provođenja specijalističkog usavršavanja, kao i unaprjeđenje načina odobravanja i raspisivanja natječaja za specijalističko usavršavanje. Osim navedenog, uspostavila bi se odgovornost svih sudionika procesa, s ciljem povećanja učinkovitosti sustava specijalističkog usavršavanja, a što bi u konačnici dovelo i do boljih zdravstvenih ishoda.</p> <p>U cilju rješavanja neravnomjerne distribucije i osiguravanja dostupnosti primarne zdravstvene zaštite, MIZ je osigurao financijska sredstva za specijalizacije iz Europskog socijalnog fonda u okviru Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ za razdoblje 2014.-2020. po modelu (85% ESF/15% DP) te u okviru NPOO mehanizma (100% NPOO) za nedostatne specijalizacije na primarnoj razini zdravstvene zaštite, hitnoj medicini i javnom zdravstvu.</p>
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		<p>Dodaje se:</p> <p>Praksa financiranja medicinskih specijalizacija planira se institucionalizirati stvaranjem sheme financiranja kako bi se korisnicima pružila veća sigurnost.</p> <p>Centralnim financiranjem specijalističkog usavršavanja doktora medicine osigurat će se provedba Plana specijalističkog usavršavanja za petogodišnje razdoblje 2025.-2030., omogućit će se kontinuitet potrebnog specijalističkog usavršavanja, te koordinirana ulaganja za specijalističko usavršavanje.</p> <p>Centralnim osiguravanjem financiranja specijalističkog usavršavanja ostvarit će se i ravnomjernija geografska raspodjela zdravstvenih radnika i dostatna popunjenost Mreže javne zdravstvene službe kako na primarnoj razini tako i na ostalim razinama zdravstvene zaštite. Navedenim će se povećati dostupnost zdravstvene zaštite svim hrvatskim građanima, osobito onima u ruralnim i</p>

		<p>slabije naseljenim područjima te poboljšati učinkovitost i kvaliteta zdravstvene skrbi kao i osigurati održivost zdravstvenog sustava. Ministarstvo će u okviru Strateškog okvira razvoja ljudskih resursa za naredno razdoblje razraditi operativni model uspostave sustava centralnog financiranja specijalističkog usavršavanja. Financijska sredstva za tu namjenu osigurat će se za potrebe Mreže javne zdravstvene službe u državnom proračunu iz raspoloživih izvora (DP, EU fondovi, drugi izvori).</p> <p>Za provedbu reformske mjere Centralno financiranje specijalističkog usavršavanja doktora medicine poduzet će se sljedeće aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Donošenje Plana specijalističkog usavršavanja za petogodišnje razdoblje 2025.-2030. 2. Donošenje Godišnjeg plana specijalističkog usavršavanja (za tekuću godinu) 3. Osiguravanje financijskih sredstava 4. Donošenje Odluke o financiranju Godišnjeg plana specijalističkog usavršavanja (za tekuću godinu) 5. Raspisivanje natječaja za specijalističko usavršavanje doktora medicine od strane zdravstvenih ustanova.
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina	Doktori medicine bez specijalizacije	Zdravstveni radnici
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe	2/2020.-12/2025.	Q1/2026.
Pokazatelji	<p>#334 Specijalističko osposobljavanje završilo je 467 zdravstvenih radnika: — liječnici medicine na primarnoj razini zdravstvene zaštite te u području javnog zdravstva, financirano sredstvima iz centralnog financiranja specijalizacija Ulaganje će doprinijeti dostupnosti zdravstvene zaštite svim građanima, kao i dostatnom kapacitetu mreže javnog zdravstva.</p>	<p>#334 Ugovori o međusobnim pravima i obvezama između specijalizanta i poslodavca (zdravstvenih ustanova korisnika) vezanim uz specijalističko usavršavanje sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti za 467 zdravstvenih radnika: liječnici medicine na primarnoj razini zdravstvene zaštite, hitne medicine te u području javnog zdravstva, financirano sredstvima iz centralnog financiranja specijalizacija. Ulaganje će doprinijeti dostupnosti usluga zdravstvene zaštite svim građanima na primarnoj razini zdravstvene zaštite, kao i dostatnom kapacitetu mreže javnog zdravstva.</p> <p>Dodati pokazatelje:</p>

		<p>a) Kvalitativni pokazatelji do kraja Q4/2023., u državnom proračunu otvorena aktivnost namijenjena centralnom financiranju specijalističkog usavršavanja.</p> <p>(b) Kvantitativni pokazatelji do kraja Q1/2026., broj ugovora o međusobnim pravima i obvezama između specijalizanta i poslodavca (zdravstvenih ustanova) vezanim uz specijalističko usavršavanje - 350</p>
Zelena i digitalna označavanja		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C5.1. R3-I2	Specijalističko usavršavanje medicinskih sestara i tehničara u djelatnosti hitne medicine
Opis i obrazloženje promjene	<p>Analizom stanja nezaposlenosti medicinskih sestara prvostupnica prijavljenih na zavodima za zapošljavanje po županijama, a koje su bile opcija za zamjene medicinskih sestara prvostupnicama za vrijeme dijela programa specijalističkog usavršavanja koji se obavlja izvan zavoda za hitnu medicinu, a u cilju osiguravanja funkcionalne organizacije i pružanja usluga hitne medicine na području županija bilo je potrebno prilagoditi program specijalističkog usavršavanja koji je sastavni dio pravilnika o specijalističkom usavršavanju medicinskih sestara/tehničara u djelatnosti hitne medicine.</p> <p>Iz evidencije HZZ-s u veljači i ožujku razvidno je kako u Hrvatskoj nije bilo dovoljno nezaposlenih medicinskih sestara prvostupnica s iskustvom koje bi se mogle zaposliti u Zavodima za hitnu medicinu.</p> <p>Stoga Županijski zavodi za hitnu medicinu nakon objavljenih natječaja za zapošljavanje nisu uspjeli zaposliti potreban broj medicinskih sestara koje bi mogle zamijeniti medicinske sestre nakon odlaska na kliničku praksu i teoretsku nastavu na fakultet sukladno programu specijalizacije.</p> <p>Također treba napomenuti da za rad u službi hitne medicine, medicinske sestre moraju prethodno proći nekoliko tečajeva o postupcima u hitnim stanjima, a kako bi mogle raditi u timovima hitne službe za što je potrebno određeno vrijeme (prema pravilniku tečajeva moraju obaviti unutar 6 mjeseci od prijema, a u pravilu navedena edukacija traje oko 2 mjeseca).</p> <p>Nadalje, kako nije moguće organizirati rad službe ukoliko istovremeno veći broj medicinskih sestara obavlja program specijalističkog usavršavanja izvan županijskih zavoda za hitnu medicinu potrebno je zaposlenike rasporediti u više manjih grupa, a čime se produžuje ukupno vrijeme trajanja projekta te predlažemo produženje trajanja projekta do Q2/2026.</p> <p>Specijalističko usavršavanje prvostupnika sestrinstva u hitnoj medicini započelo je 19. lipnja 2023. godine. S obzirom da specijalističko usavršavanje traje godinu dana te da dinamički plan specijalizacije predviđa kraj specijalističkog usavršavanja u svibnju 2026., vrijeme koje je dodatno zatraženo bit će iskorišteno u svrhu provedbe specijalizacije.</p>	

	<p>Dinamički plan realizacije projektnih aktivnosti (krajnji rok mjesec/godina):</p> <ul style="list-style-type: none"> - 6/2023.: početak specijalističkog usavršavanja prve grupe specijalizanata, a specijalizacija će se obavljati do kraja lipnja 2024. (19. lipnja 2023. počinje program nastave na fakultetu) - 5/2024.: početak specijalističkog usavršavanja druge grupe specijalizanata, a specijalizacija će se obavljati do kraja svibnja 2025. - 5/2025.: početak specijalističkog usavršavanja treće grupe specijalizanata, a specijalizacija će se obavljati do kraja svibnja 2026. <p>Početak specijalizacije je 19. lipnja 2023. godine.²⁴</p> <p>Temeljem Pravilnika o specijalističkom usavršavanju prvostupnika sestrištva u djelatnosti hitne medicine trajanje specijalizacije je godinu dana (čl. 4. stavak 4. Specijalizacija traje godinu dana.)²⁵</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe	9/2021.-12/2025.	9/2021.-6/2026.
Pokazatelji		/
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C5.1. R4-I1	Centralna priprava svih parenteralnih pripravaka u 8 hrvatskih bolnica
Opis i obrazloženje promjene	<p>U Fazi 2. Projekta Centralna priprava svih parenteralnih pripravaka u 8 hrvatskih bolnica potrebni su građevinski radovi za prostor čija veličina ovisi o potrebama pojedine bolnice (bazirano na broju i vrsti pripravaka), kao i opseg izvođenja radova za koju je definiran broj aseptičnih izolatora za centralnu pripravu svih parenteralnih pripravaka. Za potrebe postavljanja jednog aseptičnog prostora – izolatora potrebno je 50 m².</p> <p>Planirano potrebno vrijeme za dovršenje građevinskih radova je bilo 16 mjeseci do Q2/2024. te je rok za završetak projekta bio Q4/2024.</p> <p>Temeljem zadanih rokova za pojedine faze projekta, MIZ je zatražilo pisano očitovanje bolnica uključenih u projekt o mogućnosti ispunjenja krajnjeg roka za uređenje prostora za centralnu pripravu parenteralnih pripravaka do kraja Q2/2024.</p>	

²⁴ <https://vlada.gov.hr/vijesti/ulazimo-u-drustvo-zapadnoeuropskih-zemalja-ciklusom-specijalistickog-usavršavanja-prvostupnika-sestrinstva/38527>

²⁵ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_11_109_2199.html

Dopisom od 21. veljače 2023., Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice izvjestio je MIZ da su zbog trenutnih radova na konstrukcijskoj obnovi u KBC-u Sestre milosrdnice radi potresa pojedine Klinike i ostale ustrojbene jedinice izmještene na zamjenske lokacije te je u tijeku projektiranje pojedinih zgrada, između ostalog i buduće ljekarne. Iz navedenih razloga KBC Sestre milosrdnice očitovao se o razumnom roku do kraja Q2/2025. za konstrukcijsku obnovu bolničke ljekarne.

Obzirom na projekte obnove zgrada KBC-a Sestre milosrdnice nakon potresa, financiranih iz sredstava Fonda solidarnosti EU, i planirane rokove za građevinske radove obnove zgrada u KBC-u Sestre Milosrdnice u Zagrebu, a u koje se uključuju i građevinski radovi za centralnu pripremu parenteralnih pripravaka, potrebno je uskladiti rokove završetka građevinskih radova.

MIZ je sklopilo s KBC-om Sestre milosrdnice Ugovore o dodjeli bespovratnih financijskih sredstava koji se financiraju iz Fonda solidarnosti EU za 10 projekata, temeljem kojih se financira obnova bolnice nakon potresa. Projekti se dijelom financiraju iz Fonda solidarnosti EU, a dijelom iz drugih izvora. Radi se o sljedećim projektima:

Referentni broj ugovora	Naziv projekta	Krajnji rok provedbe projekata
FSEU.2021.MZ.005	Projekt obnove od potresa Zgrade Interna 2	31.12.2024.
FSEU.2021.MZ.006	Projekt obnove od potresa Zgrade Interna 3	31.12.2024.
FSEU.2021.MZ.007	Projekt obnove od potresa Upravne zgrade	31.12.2024.
FSEU.2021.MZ.023	Projekt obnove od potresa Zgrade 7 Klinički zavod za kemiju i endokrinologiju	31.12.2024.
FSEU.2021.MZ.033	Projekt obnove od potresa Zgrade 4 Klinika za očne bolesti i Klinika za kožne i spolne bolesti	31.12.2024.
FSEU.2021.MZ.040	Projekt obnove od potresa Zgrade 9 Zgrada Klinike za kirurgiju	31.12.2024.
FSEU.2022.MZ.031	Projekt obnove od potresa zgrade klinike za traumatologiju	30.05.2025.
FSEU.2022.MZ.032	Projekt obnove od potresa ZGRADA 11- zgrada anestezije, škole i multimedije	30.05.2025.
FSEU.2022.MZ.033	Projekt obnove od potresa ZGRADA 5 - Zgrada pedijatrije, ORL, URL i ginekologije	30.05.2025.
FSEU.2022.MZ.041	Projekt obnove od potresa Zgrada Klinike za tumore, Ilica 197	30.05.2025.

Na usporeni tijek obnove utjecali su sljedeći izazovi i okolnosti:

- ograničen pristup zdravstvenim ustanovama uslijed pandemije bolesti COVID-19, odnosno zbog uvođenja strogih epidemioloških mjera, postojale su brojne poteškoće u svezi procjene oštećenja nastalih na zdravstvenim ustanovama. Snimanja stanja nakon potresa nisu se mogla odvijati uobičajenim tempom, jer osobe koje su bile zadužene za procjenu oštećenja nakon potresa nisu mogle fizičke ulaziti u navedene prostore. Projektiranje je također bilo usporeno zbog toga što je ograničen broj ponuditelja morao

	<p>obilaziti više lokacija, a u koje pristup nije uvijek bio moguć iz epidemioloških razloga;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ specifičnost obnove zdravstvenih ustanova (zgrada starijih više od pola stoljeća) zbog njihove složenosti i potrebe za osiguravanjem kontinuiteta pristupa zdravstvenim uslugama i tijekom obnove bolnice; ▪ potreba osiguranja dodatnih izvora financiranja za cjelovitu obnovu (NPOO), budući da su iz Fonda solidarnosti prihvatljivi samo troškovi hitnih sanacija i konstrukcijske obnove (financiranje iz NPOO je definirano u rujnu 2021.); ▪ obnova bolnica uključuje cjelovitu obnovu (dovođenje u prijašnje stanje te dodatna ojačanja i poboljšice) te su iz tog razloga pripreme za postupke javne nabave bile zahtjevnije i dugotrajnije. <p>Također, 28. lipnja 2023. na 230. sjednici Vlade usvojen je Prijedlog odluke o nastavku financiranja projekata započetih iz Fonda solidarnosti EU, iz sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske, koja obuhvaća i projekte u sustavu zdravstva.²⁶</p> <p>MIZ je zatražilo od KBC-a Sestre milosrdnice dostavu dodatnih dokaza vezano uz kašnjenje provođenja građevinskih radova za pripremu prostora za centralnu pripremu parenteralnih pripravaka. U zaprimljenom očitovanju od 13. srpnja 2023., izvijestili su nas o planu trajnog smještanja bolničke ljekarne u zgradu u kojoj je trenutno smješten Klinički zavod za kemiju. Radi se o novosagrađenom objektu koji funkcionalno i dimenzijski odgovara potrebama bolničke ljekarne. Međutim, prema projektu protupotresne obnove Klinički zavod za kemiju se treba trajno preseliti u Zgradu Interna 3.</p> <p>Sukladno odobrenom terminskom planu Izvođača radova protupotresne obnove, rok za završetak te zgrade je sredina kolovoza 2024. godine. Uzimajući u obzir eventualno produljenje roka zbog komplikacija na gradilištu te samog procesa preseljenja, procjena KBC-a Sestre milosrdnice je da će se sadašnji prostor Kliničkog zavoda za kemiju osloboditi do kraja listopada 2024. godine.</p> <p>Nakon toga planira se započeti s građevinskim radovima kako bi se postigle sve tehničke pretpostavke za smještaj uređaja za centralnu pripremu parenteralnih pripravaka. Predviđeno okvirno trajanje građevinskih radova za uređenje prostora je maksimalno 2 mjeseca te se krajem 2024. planira preseljenje Bolničke ljekarne. Stručne službe KBC-a Sestre milosrdnice su već započele s aktivnostima pripreme građevinskih zahvata te postupaka nabave za preinake prostora.</p> <p>Sukladno navedenim neophodnim i značajnim konstrukcijskim radovima u drugoj po veličini bolnici uključenoj u projekt smatramo potpuno opravdanim produžiti i rok završetka projekta za 6 mjeseci, odnosno do kraja Q2/2025.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov	Uvođenje modela „plaćanja po učinku“ je najbolji mogući način maksimalizacije efikasnosti sustava uz dobivanje što veće vrijednosti za	Uvođenje modela „plaćanja po učinku“ je najbolji mogući način maksimalizacije efikasnosti sustava uz dobivanje što veće vrijednosti za uloženi novac. Uvođenjem

²⁶ <https://vlada.gov.hr/sjednice/230-sjednica-vlade-republike-hrvatske-38583/38583>

	uloženi novac. Uvođenjem centralne pripreme parenteralnih pripravaka postiže se prvi preduvjet za stvaranje takvog sustava plaćanja u zdravstvenom sustavu - sljedivost lijeka od propisivača do pacijenta te automatizacija generiranja podataka o terapiji kao temelj za praćenje ishoda liječenja. Uštede za zdravstveni sustav možemo očekivati punom implementacijom projekta u 2024. godini.	centralne pripreme parenteralnih pripravaka postiže se prvi preduvjet za stvaranje takvog sustava plaćanja u zdravstvenom sustavu - sljedivost lijeka od propisivača do pacijenta te automatizacija generiranja podataka o terapiji kao temelj za praćenje ishoda liječenja. Uštede za zdravstveni sustav mogu se očekivati punom implementacijom projekta u 2025. godini.
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe	1/2021.-12/2024.	1/2021.-6/2025.
Pokazatelji		/
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C5.1. R4-I5	Uvođenje sustava praćenja ishoda liječenja vanbolničkih pacijenata s naglaskom na kronične pacijente u javnim ljekarnama
Opis i obrazloženje promjene	<p>Uvođenje sustava praćenje ishoda liječenja vanbolničkih kroničnih pacijenata u javnim ljekarnama predstavlja model koji će omogućiti hrvatskom zdravstvenom sustavu potpuno i transparentno praćenje ishoda liječenja i opravdanosti uloženi sredstava na lijekove kao najčešću medicinsku intervenciju svih modernih zdravstvenih sustava u svijetu. Također omogućuje stvaranje baza vrijednih farmakoepidemioloških podataka koji otvaraju vrata prema sustavnijem planiranju, praćenju i vrednovanju isplativosti ulaganja u farmakoterapiju vanbolničkih pacijenata.</p> <p>Uvođenjem sustava praćenja ishoda liječenja vanbolničkih kroničnih pacijenata u javnim ljekarnama, ljekarnik bi prilikom izdavanja lijekova bilježio u pripadajućem programskom rješenju u ljekarni, certificiranom za spajanje i povezanom na CEZIH, sve važne medicinske i farmakoekonomske podatke povezane s pacijentovom terapijom (pristup terapiji, adherenciju, nuspojave, medikacijske pogreške, ispravnost primjene lijeka, postizanje ciljnih vrijednosti, postizanje odgovarajuće kvalitete života i dr.). Svi podaci o ishodima liječenja pojedinog pacijenta prenosit će se u CEZIH i bit će dostupni za analizu propisivačima i osiguravatelju. Također, povezivanjem različitih baza podataka ostvarit će se brže i točnije izravno prenošenje točno određenih podataka, kao npr. podataka o broju i vrsti nuspojava, stupnju adherencije i sl. Podaci se zatim mogu ciljano i precizno analizirati u pojedinim segmentima zdravstvenog sustava (izravno povezivanje sekundarne i primarne zdravstvene zaštite - uvid liječnika specijaliste u ishode i daljnju svrhu i način liječenja, zatim izravno prenošenje zapisa o nuspojavama u HALMED i dr.). Na taj način zdravstveni sustav će dobiti neprocjenjive povratne informacije o ishodima liječenja i daljnjoj opravdanosti ulaganja sredstava u sveobuhvatno liječenje pacijenta.</p>	

Projektom se ne uspostavlja novi sustav izvan CEZIH-a, već je riječ o rješenju koji je podsustav CEZIH-a i koje bi trebalo biti integrirani dio CEZIH-a koji će imati funkcionalnosti predviđene ovim projektom. Isto tako neće se mijenjati postojeći sigurnosni i funkcionalni aspekti podataka koji se prikupljaju i razmjenjuju s drugim dijelovima CEZIH-a. Podaci koji postoje u CEZIH-u kao informacija su neophodni za rad određenih procesa predviđenim ovim novim podsustavom CEZIH-a za koji su navedeni nazivi modula i opisi funkcionalnosti. Stoga je samo potrebno omogućiti korištenje navedenih podataka novom podsustavu, nikako njihovo ponovno prikupljanje niti dodatno generiranje u nekom izdvojenom sustavu. Ovaj podsustav može povećati kvalitetu i opseg podataka dostupnih zdravstvenim radnicima, jer će omogućiti CEZIH-u da ima sveobuhvatnu farmakoterapiju osiguranika, uključujući lijekove izdane na privatni recept, dodatke prehrani i medicinske proizvode koji značajno utječu na zdravstveni status pacijenta, a do sada ti podaci nisu bili dostupni zdravstvenom radniku koji odlučuje o liječenju pacijenta.

Nije ideja projekta da samo ljekarnici imaju uvid u podatke koji će se generirati ovim sustavom već da se odabranom liječniku dostave podaci koji su važni za donošenje odluka o liječenju. Traženo rješenje predviđa sljedivost i dokumentiranje svake zdravstvene intervencije vezane uz farmakoterapiju u izvanbolničkom okruženju.

Projektom je predviđeno kreiranje strukturiranih podataka o praćenju ishoda liječenja vanbolničkih pacijenata s naglaskom na kronične pacijente u javnim ljekarnama, koji bi zatim putem središnjeg dijela sustava CEZIH bili dostupni za daljnju evaluaciju odabranom liječniku obiteljske medicine. No, budući je to u djelokrugu ugovorenog isporučitelja usluga održavanja i nadogradnje središnjeg dijela sustava CEZIH, kao i isporučitelja programskih rješenja u ordinacijama opće/obiteljske medicine, koji imaju ugovore o poslovnoj suradnji s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje kao ovlaštenim operatorom sustava CEZIH, nadogradnja središnjeg dijela sustava CEZIH za ovu svrhu realizirat će se izvan opsega ovog projekta, kao zahtjev za promjenom u sklopu postojećeg ugovora o održavanju i nadogradnji središnjeg dijela sustava CEZIH, a nadogradnja programskih rješenja u ordinacijama obiteljske medicine bit će realizirana u sklopu postojećih ugovora o poslovnoj suradnji tih isporučitelja programskih rješenja s HZZO-om.

S obzirom da je uvođenje ovog sustava izravno povezano sa CEZIH-om, jer se sustav praćenja ishoda liječenja vanbolničkih pacijenata s naglaskom na kronične pacijente u javnim ljekarnama uvodi kao podsustav središnjeg sustava CEZIH, traži se izmjena razdoblja provedbe odnosno produljenje istog za godinu dana.

Razlog izmjene je istodobna provedba investicije C2.3. R3-I4 "Konsolidacija sustava zdravstvene informacijske infrastrukture CEZIH" za koju predviđeno razdoblje provedbe završava 6/2025., a njen uspješan završetak je preduvjet za uvođenje ovog sustava. Stoga se za ovu investiciju traži produljenje razdoblja provedbe do 12/2025. kako bi se osiguralo uspješno ispunjavanje zadanih pokazatelja.

Implementacija sustava praćenja ishoda liječenja vanbolničkih pacijenata s naglaskom na kronične pacijente u javnim ljekarnama ne može započeti prije nego bude dovršena migracija i konsolidacija informacijskog sustava CEZIH u Centar dijeljenih usluga (CDU).

Naime, novi sustav praćenja ishoda funkcionalno se treba nasloniti na središnji dio sustava CEZIH, a također treba pružiti nove funkcionalnosti svim javnim ljekarnama u Republici Hrvatskoj. Stoga je neophodno da sustav CEZIH performansama i

	kapacitetima to može podržati tako da se najprije preseli u CDU (što je u tijeku u sklopu zasebnog NPOO projekta kojim koordinira SDURDD).	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere	Projekt podrazumijeva praćenje pacijenata te kreiranje strukturiranih podataka koji će zatim putem CEZIH-a biti dostupni za daljnju evaluaciju odabranom liječniku obiteljske medicine.	Projekt podrazumijeva praćenje pacijenata te kreiranje strukturiranih podataka koji će zatim putem središnjeg dijela sustava CEZIH biti dostupni za daljnju evaluaciju odabranom liječniku obiteljske medicine, no nadogradnja samog središnjeg dijela sustava CEZIH, kao i programskih rješenja u ordinacijama obiteljske medicine za tu svrhu izvan je opsega ovog projekta. Nadogradnja središnjeg dijela sustava CEZIH za ovu svrhu realizirat će se kao zahtjev za promjenom u sklopu postojećeg ugovora o održavanju i nadogradnji središnjeg dijela sustava CEZIH, a nadogradnja programskih rješenja u ordinacijama obiteljske medicine bit će realizirana u sklopu postojećih ugovora o poslovnoj suradnji tih isporučitelja programskih rješenja s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje kao ovlaštenim operatorom sustava CEZIH.
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe	1/2021.-12/2024.	1/2021.-12/2025.
Pokazatelji		/
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C5.1. R4-I6	Zbrinjavanje otpada u KBC-u Zagreb
Opis i obrazloženje promjene	<p>S obzirom na to da se radi o izrazito osjetljivom i kompleksnom projektu isti je privukao velik broj zainteresirane javnosti tokom javne rasprave koja je sastavni dio postupka procjene utjecaja na okoliš. Postupak procjene utjecaja na okoliš provodi se za zahvate iz Prilogu I. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš.²⁷</p> <p>Nadležno tijelo za provođenje postupka procjene utjecaja na okoliš je MINGOR. Odlukom MINGOR-a javna rasprava pokrenuta je 30. prosinca 2022. i trajala je do 27. siječnja 2023. godine. U sklopu javne rasprave pred zainteresiranom javnošću organizirano je javno izlaganje studije utjecaja na okoliš prilikom kojeg je svatko mogao postavljati pitanja predstavnicima nadležnog tijela, predstavnicima jedinice</p>	

²⁷ NN 61/14 i 3/17

lokalne samouprave, izrađivaču studije utjecaja zahvata na okoliš, projektantu predviđene tehnologije i predstavniku podnositelja zahvata. Na navedenom javnom izlaganju pojavio se veliki broj zainteresirane javnosti koji su imali mnoštvo pitanja. Samo javno izlaganje bilo je višesatnog trajanja. Na inzistiranje zainteresirane javnosti nadležno tijelo donosi odluku o produženju javne rasprave do 20. veljače 2023. godine. Tijekom javne rasprave na predviđene adrese pristiglo je nekoliko tisuća primjedbi i prijedloga na studiju utjecaja na okoliš. Udruženje građana Zelena akcija dostavlja MPGI zahtjev koji isti prosljeđuje nadležnom tijelu odnosno Gradu Zagrebu kojim traži poništenje Potvrde o usklađenosti zahvata s prostornim planovima. Grad Zagreb daje odgovor da se izdana potvrda ne može poništiti te da se odnosi isključivo na obradu zaraznog medicinskog otpada sa mjesta nastanka. S obzirom na to da je planirano da se zarazni medicinski otpad dovozi na obradu i sa drugih lokacija u sklopu KBC-a Zagreb doveden je u pitanje nastavak postupka procjene utjecaja na okoliš zbog značajnih izmjena. Udruženje građana Zelena akcija dostavlja odgovor Grada Zagreba nadležnom tijelu za postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš odnosno MINGOR-u. Grad Zagreb dodatnim očitovanjem potvrdio je MINGOR-u da se izdana potvrda odnosi isključivo na obradu zaraznog medicinskog otpada sa mjesta nastanka. Kako je došlo do značajnih izmjena u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš, nadležno tijelo odnosno MINGOR 15. svibnja 2023. donijelo je rješenje kojim se obustavlja postupak procjene utjecaja na okoliš.

S obzirom na to da je za realizaciju projekta potrebno izraditi novu studiju o utjecaju na okoliš i potrebno provesti novi postupak procjene o utjecaju na okoliš, realan rok završetka projekta je Q1/2026.

U svrhu odgovarajućeg i kvalitetnog komuniciranja sa zainteresiranom javnošću proveden je postupak javne nabave za uslugu informiranja i vidljivosti. Za potrebe informiranja i vidljivosti od strane dobavljača usluge biti će izrađena komunikacijska strategija i komunikacijski plan.

Što se tiče revidiranja kapaciteta termičke obrade zaraznog medicinskog otpada smatramo da isto nije potrebno zbog obveze dodatnog usklađivanja sa prostorno planskom dokumentacijom. Plan je spajanje lokacije Rebro i lokacije Jordanovac u jednu katastarsku česticu te bi samim time ove dvije lokacije bila jedna i jedno mjesto nastanka zaraznog medicinskog otpada. Lokacija Rebro i lokacija Jordanovac čini oko 92 % ukupno nastalog zaraznog medicinskog otpada KBC-a Zagreb. Prostorno planskom dokumentacijom dopuštena je termičke obrada zaraznog medicinskog otpada samo sa mjesta nastanka. Lokacija Rebro i lokacija Jordanovac nalaze se jedna pokraj druge te su i spojene podzemnim hodnikom koji vodi od garaže kroz cijelu lokaciju Rebro i završava na lokaciji Jordanovac. KBC Zagreb planira nadogradnju i proširenje bolničkih kapaciteta Fazom III te je planirani kapacitet termičke obrade zaraznog medicinskog otpada u skladu sa projekcijama razvoja i proširenja KBC-a Zagreb na lokaciji Rebro.

Ukoliko dođe do novih epidemija kao što je bila zadnja uzrokovana COVID-19 virusom za očekivati je nastajanje povećanih količina zaraznog medicinskog otpada koje će biti potrebno na adekvatan i siguran način obraditi.

Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/

Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe	1/2023.-12/2024.	1/2023.-3/2026.
Pokazatelji		/
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/

6. Inicijativa: Obnova zgrada

C6.1. Dekarbonizacija zgrada

Naziv i CID referenca	C6.1. R1-I1	Energetska obnova zgrada
<p>Opis i obrazloženje promjene</p>		<p>Investicija R1-I1 sastoji se od četiri dijela za koje je potrebna dodatna alokacija u iznosu od 281.770.000 eura. Pojedinačni opisi i iznosi navedeni su u nastavku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Energetska obnova višestambenih zgrada – 120.000.000 eura • Suzbijanje energetske siromaštva – 68.410.000 eura • Energetska obnova zgrada javnog sektora (ESCO) – 33.180.000 eura • Energetska obnova zgrada javnog sektora – 60.180.000 eura <p>U okviru javnih poziva na dodjelu bespovratnih sredstava za energetska obnova višestambenih i zgrada javnog sektora osnovni kriterij je ušteda godišnje potrebne toplinske energije za grijanje od minimalno 50% u odnosu na stanje prije obnove na razini svake pojedinačne zgrade, a čime se smanjuje ovisnost o svim energentima, uključujući i fosilna goriva. Također, navedenom uštedom se osigurava i ušteda primarne energije na godišnjoj razini od minimalno 30%.</p> <p>Osnovno pravilo kojeg se držimo je „energetska učinkovitost na prvom mjestu“, što znači da pri odabiru projekata najviše bodova dobivaju projekti koji ostvaruju najveće uštede. Smanjenje energetske potreba zgrada ključan je prvi korak u povećanju otpornosti i održivosti energetske sustava, jer smanjuje potrebu za energijom općenito, uključujući onu iz fosilnih goriva.</p> <p>Pozivima za energetska obnova zgrada u nadležnosti MPGI sufinanciraju se sve mjere koje doprinose poboljšanju energetske učinkovitosti, odnosno kojima se smanjuje potreba za godišnjom toplinskom energijom te utječe na potrošnju godišnje primarne energije: obnova ovojnice zgrade, ugradnja novih ili zamjena odnosno poboljšanje postojećih tehničkih sustava zgrade (grijanje, hlađenje, ventilacija, klimatizacija, priprema potrošne tople vode), ugradnja sustava za grijanje/hlađenje i/ili pripremu potrošne tople vode koji koriste obnovljive izvore energije, ugradnja fotonaponskih sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije, zamjena unutarnje rasvjete učinkovitijom, uvođenje sustava automatizacije i upravljanja zgradom te unaprjeđenje sustava za smanjenje potrošnje vode. Projektni prijedlozi koji predviđaju korištenje obnovljivih izvora energije se dodatno boduju čime se prijavitelju potiču na korištenje obnovljivih izvora energije.</p> <p>1) Energetska obnova višestambenih zgrada</p> <p>Sukladno Programu energetske obnove višestambenih zgrada 2021.-2030. kojeg je usvojila Vlada u prosincu 2021. u okviru investicije, u travnju 2022. raspisan je javni poziv s alokacijom od 39,82 milijuna eura. U okviru poziva obrađena su 233 projekata u vrijednosti 200% alokacije. Ugovoreno je 105 projekata s iznosom bespovratnih sredstava od 43,97 milijuna eura.</p> <p>Na rezervnoj listi Poziva na dostavu projektnih prijedloga (PDP) preostaju još 92 projekta koja su spremna za sufinanciranje s iznosom bespovratnih sredstava od 21,32 milijuna eura.</p>

Nakon obustave PDP-a, ostalo je još 509 projektnih prijedloga u ukupnom iznosu od 157,67 milijuna eura, koji nisu uspjeli podnijeti prijavu. Poziv za energetske obnovu višestambenih zgrada obustavljen je kada je iznos zatraženih bespovratnih sredstava dosegao 200% ukupnog iznosa bespovratnih sredstava dostupnih za dodjelu). Ovaj podatak je bio vidljiv u informacijskom sustavu fondovieu, namijenjenom za zabilježbu, pohranu i obradu podataka nužnih za financijsko praćenje i praćenje provedbe projekata iz NPOO-a.

Obzirom na ovako veliki *pipeline* gotovih projekata, odnosno projektnih prijedloga s izrađenim glavnim projektima energetske obnove višestambenih zgrada koji nisu započeli s radovima, predlaže se dodatna alokacija od 120 milijuna eura. Navedena alokacija rasporedila bi se na projektne prijedloge s rezervne liste (92 projekta) za koje će biti potrebno oko - 22 milijuna eura te na dodatni poziv koji će se raspisati 2024. godine.

Projektne prijedlozi s rezervne liste sufinancirat će se u skladu s uvjetima poziva obzirom da su ti projektne prijedlozi već ocijenjeni u postupku dodjele bespovratnih sredstava i spremni za ugovaranje. Njihovim prijaviteljima bit će ponuđeno sufinanciranje pod istim uvjetima kao za već ugovorene projekte, ukoliko potvrde da će moći provoditi svoje projekte pod istim uvjetima i s takvim proračunom. Tako se ne bi morao ponavljati poziv i postupak ocjenjivanja, što bi bilo veliko administrativno opterećenje za sva uključena tijela.

Za preostali dio od 80 do 90 milijuna eura bit će raspisan i otvoren novi javni poziv na kojem će ograničenja jediničnih troškova biti usklađena s trenutnim tržišnim trendovima. Obzirom da su projektne prijedlozi već spremni za prijavu zadržat će se kriteriji iz postojećeg Poziva samo će se cijene uskladiti s trenutnom situacijom na tržištu te će se uvesti dodatno bodovanje za uvođenje OIE kako bi se dodatno poticalo uvođenje obnovljivih izvora energije.

Nakon što se sredstva osigurana iz RRF-a iskoriste, a kako bi se osigurala kontinuirana energetska obnova višestambenih zgrada, objavit će se javni poziv iz nacionalnih sredstava. Financiranje će se osigurati od prodaje emisijskih jedinica CO₂ sukladno Zaključku Vlade od 16. ožujka 2023. s alokacijom od 80 milijuna eura uz iste uvjete financiranja, kao i prethodni poziv iz EU fondova.

Uštede energije postići će se kombinacijom mjera energetske obnove uključujući mjere na ovojnici zgrade, ugradnju novih ili zamjenu odnosno poboljšanje postojećih tehničkih sustava zgrade koji uključuju tehničku opremu za grijanje, hlađenje, ventilaciju, klimatizaciju i pripremu potrošne tople vode, ugradnju zelenog krova/ozelenjenog pročelja zgrada kojima se povećava toplinska zaštita ovojnice, korištenje OIE u sustavima grijanja i/ili pripreme potrošne tople vode, ugradnju fotonaponskih sustava za proizvodnju električne energije iz OIE, zamjenu unutarnje rasvjete zajedničkih prostora učinkovitijom te uvođenje sustava automatizacije i upravljanja zgradom.

Prihvatljive aktivnosti u pozivima sukladno nacionalnim programima energetske obnove zgrada uključuju i horizontalne mjere poput elemenata pristupačnosti, mjere ugradnje elemenata zelene infrastrukture, mjere održive urbane mobilnosti i elektromobilnost te mjere sveobuhvatne obnove.

2) Suzbijanje energetske siromaštva

Sukladno "Programu suzbijanja energetske siromaštva koji uključuje korištenje obnovljivih izvora energije u stambenim zgradama na potpomognutim područjima i područjima posebne državne skrbi za razdoblje do 2025. godine", u okviru investicije proveden je postupak izravne dodjele nekadašnjem Središnjem državnom uredu za obnovu i stambeno zbrinjavanje (SDUOSZ) za: „Ublažavanje energetske siromaštva na potpomognutim područjima i područjima posebne državne skrbi“, s iznosom bespovratnih sredstava od 19,91 milijuna eura. Prema dostavljenom inicijalnom popisu zgrada, navedeni iznos je dovoljan za financiranje energetske obnove 48 zgrada.

Obuhvatom Programa obuhvaćeno je 387 zgrada od ukupno 413 analiziranih stambenih zgrada u vlasništvu i upravljanju SDUOSZ, u kojima stanari nisu u mogućnosti sudjelovati u financiranju nužnih popravaka, posebice energetske obnove.

U okviru NPOO-a predviđeno je financiranje provedbe ovog Programa u iznosu od 19,91 milijuna eura. Sukladno Programu sredstva u iznosu od 27,21 milijuna eura trebala su biti osigurana iz državnog proračuna i to iz preostalog raspoloživog iznosa sredstava prikupljenih na osnovu solidarne naknade za ugroženog kupca energenta. Obzirom na energetske krizu i povećanje naknade za ugroženog kupca raspoloživi iznos nije dostatan za provedbu Programa.

Početne procijenjene investicije za provedbu Programa (troškovi se odnose na usluge projektiranja, stručnog nadzora, izvođenja radova energetske obnove i druge troškove vezane za realizaciju Programa) iznosile su 47,11 milijuna eura za energetske obnovu svih 387 zgrada te 6,64 milijuna eura za drugu fazu provedbe – postavljanje fotonaponskih panela na krovove.

Obzirom da se procjena investicije u Programu temeljila na cijenama prije 2020., a koje su u međuvremenu višestruko porasle, izrađena je nova analiza koja je pokazala da bi uz sadašnje cijene za obnovu svih zgrada obuhvaćenih programom bilo potrebno dodatnih 123,54 milijuna eura. Obzirom na raspoložive kapacitete i rokove obnove konačna je procjena da se do kraja provedbe NPOOa može obnoviti još 170 zgrada bruto površine 174.000 m² BRP-a odnosno 129.000 m² neto korisne/grijane površine. Potrebna investicija iznosi 61,77 milijun eura.

Procjena ukupne investicije za korištenje obnovljivih izvora energije - ugradnju fotonaponskih sustava na zgradama iznosi 6,64 milijuna eura obzirom da će se fotonaponski paneli moći ugraditi na ograničeni broj zgrada zbog tehničkih mogućnosti samih zgrada i kapaciteta mreže. Slijedom navedenog ukupno potrebno povećanje za Provedbu Programa iznosi 68,41 milijuna eura.

3) Energetska obnova zgrada javnog sektora – ESCO

Sukladno Programu energetske obnove zgrada javnog sektora za razdoblje do 2030. godine kojeg je usvojila Vlada u ožujku 2022., u okviru investicije objavljen je postupak izravne dodjele APN-u za: „Energetsku obnovu zgrada javnog sektora ugovaranjem energetske usluge“, s iznosom bespovratnih sredstava od 33,18 milijuna eura.

U svrhu provedbe Projekta, APN je objavio Poziv za iskaz interesa – prijavu zgrada javnog sektora za energetske obnovu ugovaranjem energetske usluge. Zaprimito je ukupno 198 prijava koje obuhvaćaju ukupno 750 tisuća m² GBP-a (7 puta više od ciljanih 104 tisuće m² GBP-a).

	<p>Nakon evaluacije zaprimljenih prijava APN će odrediti listu reda prednosti pri čemu se prednost daje zgradama s većim potencijalom za provedbu energetske obnove putem modela ugovaranja energetske usluge. Trenutno je MPGI dostavljen inicijalni popis APN-a od 16 zgrada procijenjene ukupne vrijednosti ugovora o energetskom učinku u iznosu od 82,82 milijuna eura.</p> <p>U okviru REPower predviđa se alokacija od 33,18 milijuna eura čime se duplicira inicijalna alokacija za ESCO model.</p> <p>4) Energetska obnova zgrada javnog sektora</p> <p>Sukladno Programu energetske obnove zgrada javnog sektora za razdoblje do 2030. godine kojeg je donijela Vlada, u okviru investicije objavljen je u ožujku 2023. javni poziv na dodjelu bespovratnih sredstava s alokacijom od 39,82 milijuna eura. Poziv je zatvoren 23. svibnja 2023., nakon čega slijedi postupak dodjele bespovratnih sredstava odnosno evaluacija zaprimljenih projektnih prijedloga prema kriterijima poziva. Prema dostupnim podacima iz IT sustava fondovieu, prijavljeno je 386 projektnih prijedloga, u okviru kojih se traži iznos bespovratnih sredstava od gotovo 307,4 milijuna eura, što je 772% alokacije.</p> <p>Dakle, prijavitelji traže 267,5 milijuna eura više od alokacije poziva, što pokazuje nesrazmjer između potreba i dostupnih financijskih sredstava.</p> <p>Obzirom na ovako veliki <i>pipeline</i> spremnih projekata, predlaže se dodatna alokacija od 60,18 milijuna eura u okviru postojećeg poziva, a za koju je realno očekivati da ju je moguće utrošiti do kraja lipnja 2026. godine. Sredstvima EFRR-a osiguranim u Programu konkurentnost i kohezija 2021.-2027. sufinancirat će se dio preostalih projekata.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		<p>Energetska obnova zgrada navedena je u Nacionalnom programu reformi 2023. kao cilj 6. Obnova zgrada koji sadrži preporuku 2022.CSR3.4. - Pojačati radnje za smanjenje potražnje za energijom poboljšanjem energetske učinkovitosti, uglavnom u stambenim zgradama. Aktivnost energetska obnova zgrada je odgovor na preporuku Vijeća EU za Hrvatsku (Preporuka za preporuku Vijeća o nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2022. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Hrvatske za 2022. (COM (2022) 613)), i to na Preporuku br. 3., kojom Vijeće EU preporučuje da Hrvatska u 2022. i 2023. poduzme djelovanja kojima je cilj: „Pojačati mjere za smanjenje potražnje za energijom poboljšanjem energetske učinkovitosti, osobito u stambenim zgradama, te smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima u sektorima grijanja i prometa.“</p>
Opis komponente i/ili mjere		<p>Nastavak mjera koje doprinose dekarbonizaciji zgrada do 2050 godine.</p>

		Sveobuhvatnom obnovom zgrada smanjit će se energetske potrebe zgrada i postići znatne energetske uštede, također će se povećati broj ugrađenih sustava OIE. Uz mjere energetske obnove zgrada sveobuhvatna obnova omogućava i implementaciju mjera povećanja sigurnosti u slučaju požara, mjere za osiguravanje zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta, mjere za unapređenje mehaničke otpornosti i stabilnosti zgrade – posebice radi smanjenja rizika povezanih s djelovanjem potresa.
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe	MPGI će upravljati projektima koji se odnose na investiciju s horizontalnom mjerom pojačanja otpornosti od potresa i požara. Provedbeno tijelo na nacionalnoj razini za ESCO model je APN. Tijelo zaduženo za provedbu obnove zgrada u sklopu Programa suzbijanja energetske siromaštva je SDUSZ.	Nositelji provedbe su MPGI (SDUOSZ se spojio s MPGI) APN, FZOEU
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak	132.722.808 EUR	414.492.808 EUR (281.770.000 EUR, zajam)
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	#354 Energetska obnova višestambenih javnih zgrada 180.000 m ² #355 Energetska obnova javnih zgrada 288.000 m ²	Cijena kvadrata energetske obnove procijenjena je na približno 450 eur/m ² s tendencijom kontinuiranog godišnjeg rasta (izvor: interni izvještaj Energetskog instituta Hrvoje Požar (EIHP) "Jedinične i ukupne cijene obnove višestambenih zgrada i zgrada javnog sektora - Ažuriranje cijena 2023. godine" od svibnja 2023.). Prema podacima Državnog zavoda za statistiku vidljiv je trend godišnjeg porasta cijena građevinskog materijala od 2021.-do 2022. te od 2022.-2023. od približno 8-10% ovisno o promatranom mjesecu. Stoga je u procjeni iznosa cijene energetske obnove po metru kvadratnom napravljena aproksimacija za period od 2023.-2026. s procjevnim godišnjim rastom cijena od 9%, te je uzeta srednja vrijednost od približno 515 eur/m ² za energetska obnova javnih i višestambenih zgrada u navedenom razdoblju do 2026. godine. Za program energetske siromaštva koji se odvija na područjima posebne državne

		<p>skrbi analiza je pokazala porast cijene obnove na 355 eura/m2.</p> <p>#354 Energetska obnova višestambenih zgrada – povećanje za dodatnih 233 000 m2</p> <p>Energetska obnova zgrada - suzbijanje energetske siromaštva - povećanje za dodatnih 129 000 m2.</p> <p>Energetska obnova zgrada javnog sektora (ESCO) – povećanje za dodatnih 120 000 m2</p> <p>#355 Energetska obnova javnih zgrada – povećanje za dodatnih 116 000 m2</p> <p>Dodaje se pokazatelj: ugradnja 60 sustava OIE u zgrade javnog sektora.</p>
Zeleno i digitalno označavanje		<p>C6.1. R1-I1.a podmjera: Energetska obnova zgrada - javne zgrade – ZELENI TAG = povećanje postojećeg za 148.343.090 eura</p> <p>C6.1. R1-I1.b podmjera: Energetska obnova zgrada - strukturni dio investicije – 20,492 milijuna eura</p> <p>C6.1. R1-I1.c podmjera: Energetska obnova zgrada - stambene zgrade – ZELENI TAG = 110,040 milijuna eura</p>
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C6.1. R1-I2	Obnova zgrada oštećenih u potresu s energetsom obnovom
Opis i obrazloženje promjene	<p>Cjelovitom obnovom zgrada oštećenih u potresu u skladu s <i>build back better</i> (BBB) principom osigurat će se smanjene energetske potrebe zgrada i uštede energije.</p> <p>Započeta obnova javnih zgrada oštećenih u potresima financira se kombinirano iz Fonda solidarnosti EU i RRF-a, na način da se vraćanje zgrada u prvobitno stanje prije oštećenja financira iz Fonda solidarnosti EU, a poboljšice do cjelovite obnove uključujući i povećanje energetske učinkovitosti iz RRF-a. Dodatna sredstva potrebna za dovršetak projekata koji su započeli izgradnju putem Fonda solidarnosti EU iznosi 506 milijuna eura.</p> <p>Također, potrebno je dodatnih 400 milijuna eura za projekte cjelovite obnove ugovorene u okviru Fonda solidarnosti EU, koji do kraja provedbe Fonda solidarnosti EU nisu započeli izvođenje radova. Cjelovita obnova zgrada oštećenih u potresu ugovorenih u okviru Fonda solidarnosti EU, koje do kraja provedbe Fonda solidarnosti EU nisu započele izvođenje radova, financirat će se iz NPOO-a.</p>	

Procjena potrebnih sredstava temelji se na podacima unesenim u od strane provedbenih tijela u internetsku platformu MPGI koja je uspostavljena za praćenje iskorištavanja sredstava Fonda solidarnosti EU.

Što se tiče planiranih dodatnih sredstava za energetske obnovu višestambenih zgrada oštećenih u potresima, ona su konzervativno procijenjena na 25 milijuna eura kako bismo osigurali postizanje svih ključnih etapa u rokovima.

1) Javne zgrade

Obnova nakon potresa financira se kombinirano iz Fonda za solidarnosti EU i NPOO na način da se vraćanje zgrada u prvobitno stanje prije oštećenja financira iz Fonda solidarnosti EU, a razlika do iznosa cjelovite obnove uključujući i povećanje energetske učinkovitosti objekata iz NPOO.

Također će se dio investicije za projekte koji su započeli obnovu u okviru Fonda solidarnosti sufinancirati i iz državnog proračuna, a temeljem Odluke o nastavku financiranja projekata započelih iz Fonda solidarnosti EU iz sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske od 28. lipnja 2023. godine.

Predmetnom Odlukom uređen je nastavak financiranja projekata započelih iz Fonda solidarnosti EU kod kojih je u tijeku provođenje ugovora o izvođenju radova. Pri tom se projekti cjelovite obnove kod kojih je u tijeku provođenje ugovora o izvođenju radova nastavljaju financirati na način da se završetak konstrukcijske obnove, odnosno završetak radova koji predstavljaju vraćanje u ispravno radno stanje, iznad iznosa osiguranog iz Fonda solidarnosti EU financira iz sredstava državnog proračuna. Predmetnom Odlukom je obuhvaćen dovršetak svih projekata kod kojih je u tijeku izvođenje radova te je iz državnog proračuna predviđen iznos od 1 milijarda eura.

U sklopu trenutne investicije, za nastavak financiranja zgrada javne namjene oštećenih u potresu koje su započele obnovu sredstvima Fonda solidarnosti EU, na raspolaganju je alokacija od 564 milijuna eura.

Prema izvještajima tijela odgovornih za provedbu financijskog doprinosa u sklopu Fonda solidarnosti EU, do ukupnog iznosa za izvođenje cjelovite obnove zgrada i završetka svih ugovorenih projekata iz NPOO-a potrebno je ukupno 1,470 milijardi eura, kada se oduzme sadašnja alokacija od 564 milijuna eura, proizlazi da nedostaju sredstva u iznosu od 906 milijuna eura.

2) Višestambene zgrade

U sklopu trenutne investicije, za višestambene zgrade oštećene u potresu s energetske obnovom na raspolaganju je 27 milijuna eura. Poziv za Energetsku obnovu višestambenih zgrada oštećenih u potresima na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije objavljen je 22. svibnja 2023. godine.

Planirano povećanje investicije iznosi samo 25 milijuna eura zbog složenih procedura za konstruktivni dio obnove (što je preduvjet za energetske obnovu) i potrebe da se projekti završe u zadanim rokovima. Neriješeni imovinsko-pravni odnosi predstavljaju dodatni izazov za konstrukcijsku obnovu, stoga je ovdje primijenjen konzervativan pristup kako bi se osiguralo postizanje ispunjenja svih

	ključnih etapa uz napomenu da se raspodjela sredstava između javnih i višestambenih zgrada treba smatrati indikativnom, a točan iznos alokacije za višestambene zgrade oštećene u potresu biti će raspisan u izmjeni/dopuni javnog poziva.	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		Energetska obnova zgrada navedena je u Nacionalnom programu reformi 2023. kao cilj 6. Obnova zgrada koji sadrži preporuku 2022.CSR3.4. - Pojačati radnje za smanjenje potražnje za energijom poboljšanjem energetske učinkovitosti, uglavnom u stambenim zgradama. Aktivnost energetska obnova zgrada je odgovor na preporuku Vijeća EU za Hrvatsku (Preporuka za preporuku Vijeća o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2022. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Hrvatske za 2022. (COM (2022) 613)), i to na Preporuku br. 3., kojom Vijeće EU preporučuje da Hrvatska u 2022. i 2023. poduzme djelovanja kojima je cilj: „Pojačati mjere za smanjenje potražnje za energijom poboljšanjem energetske učinkovitosti, osobito u stambenim zgradama, te smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima u sektorima grijanja i prometa.“
Opis komponente i/ili mjere		Nastavak mjera koje doprinose dekarbonizaciji do 2050. godine, po principu build back beter. Sveobuhvatnom obnovom zgrada će se obuhvatiti optimalne mjere poboljšanja postojećeg stanja zgrade te osim mjera energetske obnove zgrade uključuju se i mjere poput povećanja sigurnosti u slučaju požara, mjere za osiguravanje zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta, mjere za unapređenje mehaničke otpornosti i stabilnosti zgrade – posebice radi smanjenja rizika povezanih s djelovanjem potresa. Kroz provedbu investicije sveobuhvatne obnove višestambenih zgrada i zgrada javnog sektora oštećenih u potresu u skladu s <i>build back better</i> (BBB) te osiguranjem energetske obnove zgrada, osigurat će se smanjene toplinske potrebe zgrade i projektirana potrošnja energije za grijanje.
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		Provedbena tijela za investiciju C6.1. R1-I2 za zgrade javne namjene čija se obnova financira kombinirano iz Fonda

		solidarnosti EU i NPOO-a su: MZO, MIZ, MKM, Grad Zagreb Tijelo državne uprave zaduženo za komponentu je MPGI.
Nositelj provedbe	MPGI i FZO za privatne zgrade	Nositelji provedbe su MZO, MIZ, MKM, Grad Zagreb i MPGI (FZO se spojio s MPGI)
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak	591.412.834 EUR	1.522.412.834 EUR (931.000.000 EUR, zajam)
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	<p>#356 Energetska obnova i obnova nakon potresa za višestambene zgrade oštećene u potresu 45.000 m2</p> <p>#357 Energetska obnova i obnova nakon potresa za javne zgrade oštećene u potresu 274.000 m2</p>	<p>Temeljem podataka o kretanju cijena obnove zgrada javnog sektora iz područja obrazovanja utvrđen je rast cijena u razdoblju 2021.-2023. Proračun je napravljen na način da se podijelila prosječna vrijednost projekta (dobivenu podjelom ukupne vrijednosti projekta sa brojem zgrada) i prosječna vrijednost GBP-a (podijeljen ukupan GBP s brojem zgrada) čime se utvrdio iznos povećanja od 15,23 %. Uzimajući u obzir da su najtočniji i najrelevantniji kretanja tržišnih cijena izvučeni iz podataka o obnovi zgrada iz područja obrazovanja, stopa porasta cijena od 15,23 % primijenjena je na cijenu kvadrata obnove javnih (3.395 eur/m2) i stambenih zgrada (1.514 eur/m2).</p> <p>Prema podacima Državnog zavoda za statistiku vidljiv je trend godišnjeg porasta cijena građevinskog materijala od 2021.-do 2022. te od 2022.-2023. od približno 8-10% ovisno o promatranom mjesecu. S toga, zbog povećanja cijena građevinskog materijala i izvođenja radova obnove na tržištu, pokazatelj je s prethodno više procjene smanjen za 9 % za javne i stambene zgrade.</p> <p>#356 Energetska obnova i obnova nakon potresa za višestambene zgrade oštećene u potresu – povećanje za dodatnih 15.000 m2</p> <p>#357 Energetska i obnova nakon potresa javnih zgrada oštećenih potresom – povećanje za dodatnih 322.000 m2</p> <p>Dodaje se pokazatelj: ugradnja 50 sustava OIE u zgrade javnog sektora oštećenih potresom.</p>

Zeleno i digitalno označavanje		<p>C6.1. R1-I2.a podmjera: Obnova zgrada oštećenih u potresu s energetsom obnovom - javne zgrade – ZELENi TAG = 634,2 milijuna eura</p> <p>C6.1. R1-I2.b podmjera: Obnova zgrada oštećenih u potresu s energetsom obnovom - stambene zgrade – ZELENi TAG = 17,5 milijuna eura</p> <p>C6.1. R1-I2.c podmjera: Obnova zgrada oštećenih u potresu s energetsom obnovom - strukturni dio investicije – 279,300 milijuna eura</p>
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C6.1.R1-I3	Energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra
Opis i obrazloženje promjene	<p>Energetska kriza, nužno smanjenje ugljikovog otiska te strateški dokumenti, zakoni i propisi RH (Strategija niskougljičnog razvoja RH do 2030. s pogledom na 2050 godinu) zahtijevaju značajne pomake u sektoru građenja i promišljanju novih arhitektonskih pristupa prvenstveno u području kulturne baštine.</p> <p>U okviru investicije C6.1.R1-I3 predviđena je energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra javne i kulturne namjene na način koji unaprjeđuje njihova osnovna svojstva i vrijednosti te održivo korištenje u smislu energetske uštede. Daljnjim razvojem provedbe investicije predviđeno je poboljšanje primjene i bolje razumijevanje mjera energetske učinkovitosti na zgradama sa statusom kulturnog dobra te unaprjeđenje suradnje svih sudionika u tom procesu.</p> <p>Predviđena reformska izmjena odnosi se na izradu Smjernica za energetska obnova zgrada koje imaju status kulturnog dobra, a kojima će se preporučiti i razraditi mjere energetske obnove građevine sagledavajući je u cijelosti, tehnička rješenja, suvremeni kompatibilni materijali te pojasniti procedure izrade dokumentacije i ishođenja potrebnih dozvola.</p> <p>Smjernice su namijenjene svim akterima u procesu energetske obnove: vlasnicima kulturnih dobara, projektantima, izvođačima radova i državnim službama nadležnim za provedbu primjenjivih zakona, kao i službenicima konzervatorskih odjela Ministarstva kulture i medija.</p> <p>Izrada Smjernica za energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra predviđena je Programom za energetska obnova zgrada koje imaju status kulturnog dobra za razdoblje do 2030. godine koji je donijela Vlada krajem 2022., a s ciljem smanjenja potrošnje energije, smanjenja emisije CO2 odnosno dekarbonizacije zgrada sa statusom kulturnog dobra.</p> <p>Preporuke za primjenu mjera energetske učinkovitosti na graditeljskoj baštini, koje je MKM izradilo i objavilo 2020., odnose se na konzervatorski aspekt obnove dok Smjernice obuhvaćaju tehničke, inženjerske, arhitektonske i konzervatorske aspekte energetske obnove kao i analizu primjera dobre prakse.</p>	

	Smjernice, čija izrada je u tijeku, su interdisciplinarni dokument koji izrađuje Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, MKM i MPGI. Smjernice će se, po završetku izrade, objaviti na mrežnim stranicama MKM.	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		Energetska obnova zgrada navedena je u Nacionalnom programu reformi 2023. kao cilj 6. Obnova zgrada koji sadrži preporuku 2022.CSR3.4. - Pojačati radnje za smanjenje potražnje za energijom poboljšanjem energetske učinkovitosti, uglavnom u stambenim zgradama. Aktivnost energetska obnova zgrada je odgovor na preporuku Vijeća EU za Hrvatsku (Preporuka za preporuku Vijeća o nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2022. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Hrvatske za 2022. (COM (2022) 613)), i to na Preporuku br. 3., kojom Vijeće EU preporučuje da Hrvatska u 2022. i 2023. poduzme djelovanja kojima je cilj: „Pojačati mjere za smanjenje potražnje za energijom poboljšanjem energetske učinkovitosti, osobito u stambenim zgradama, te smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima u sektorima grijanja i prometa.“
Opis komponente i/ili mjere		Nastavak mjere koje doprinose dekarbonizaciji do 2050. godine. U okviru mjere izradit će se i objaviti Smjernice za energetska obnova zgrada koje imaju status kulturnog dobra koje će unaprijediti primjenu mjera energetske obnove kulturne baštine.
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji		Dodaje se novi pokazatelj: Naziv: Izrađene Smjernice za energetska obnova zgrada koje imaju status kulturnog dobra i objavljene na mrežnim stranicama MKM Rok: 4Q /2023.
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/

Naziv i CID referenca	C6.1. R2	Razvoj okvira za osiguranje adekvatnih vještina u kontekstu zelenih poslova potrebnih za obnovu nakon potresa
Opis i obrazloženje promjene	<p>Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti²⁸ stupio je na snagu u listopadu 2022. godine. Zakon je donesen u okviru reforme C3.1 R2: Modernizacija visokog obrazovanja i C3.2. R1 Reforma i jačanje kapaciteta javnog znanstveno-istraživačkog sektora za istraživanje i razvoj koje provodi Ministarstvo znanosti i obrazovanja iz NPOO-a. Cilj je reformi, između ostalog, poboljšati dostupnost, kvalitetu i relevantnost visokog obrazovanja.</p> <p>Za razliku od prethodnog Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju²⁹ u okviru kojega se inicijalna akreditacija provodila samo na tijelima sveučilišta, novim je Zakonom propisano da se upis studija u Upisnik studijskih programa provodi na temelju ishodne dopusnice za izvođenje studija koja se donosi u postupku inicijalne akreditacije studija, koji provodi Agencija za znanost i visoko obrazovanje što je postupak učinilo restriktivnijim i dugotrajnijim. Zakon je također definirao da se postupak inicijalne akreditacije i reakreditacije studija provodi u skladu s propisima kojima se uređuje osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti.</p> <p>U prosincu 2022., u okviru provedbe NPOO reformi, donesen je i novi Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju³⁰. Suštinski dio Zakona o osiguranju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju je sustav vanjskog vrednovanja kvalitete te definira predmet i standarde vanjskog vrednovanja kvalitete te postupak i kriterije za inicijalnu akreditaciju studija.</p> <p>Bitno je naglasiti da je zakonski okvir koji je bio na snazi prije donošenja novih zakona omogućavao visokim učilištima da pokreću nove studijske programe bez vanjskog vrednovanja kvalitete. Provedbom reformi iz nadležnosti MZO, a kako bi se povećala kvaliteta i relevantnost visokog obrazovanja, svaki novi studijski program sada mora proći postupak inicijalne akreditacije, odnosno vanjsko vrednovanje kvalitete.</p> <p>Dakle, zbog osnaženog standarda kvalitete studijskih programa u Republici Hrvatskoj kroz novi sustav vanjskog vrednovanja kvalitete kojim se sveučilišta onemogućavaju u dosadašnjoj praksi uspostave studijskih programa bez eksternog vrednovanja kvalitete, nastale su objektivne okolnosti rezultat kojih je veća restriktivnost i vremenska opterećenost postupka akreditacije novog studija te, posljedično, potreba za definiranjem novog plana reforme s ostvarivim pokazateljima u realnom vremenu.</p> <p>Stoga se sada u okviru ove mjere predlaže razvoj i uspostava novog studijskog programa na razini 6 HKO-a (prijediplomski studij) i/ili na razini 7 HKO-a (diplomski studij). Stupanj obrazovanja koji će se steći po završetku prijediplomskog, odnosno diplomskog studija bit će određen kao 'prvostupnik' za razinu 6 HKO-a, odnosno 'magistar' za razinu 7 HKO-a.</p> <p>Novi plan uključuje razvoj, pripremu i uspostavu prijediplomskog i/ili diplomskog studija, s predmetima vezanim uz prostorno planiranje i održivi urbani razvoj, posebice s naglaskom na obnovu nakon potresa, integriranu obnovu kulturne</p>	

²⁸ NN 119/22

²⁹ NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15 i 131/17

³⁰ NN 151/22

	baštine s elementima prilagodbe klimatskim promjenama, energetske učinkovitosti, kružnog gospodarenja, rješenja temeljenih na prirodi i urbanom šumarstvu, a čime se podupire veća primjena informacijskog modeliranja zgrada i njegova promicanja u sektoru građevinarstva i prostornog planiranja.	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		/
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj	Cilj reforme je razviti okvir za osiguranje adekvatnih vještina potrebnih za dugoročan, kompleksan i sustavan proces obnove nakon potresa kroz unaprjeđenje edukativnih programa i programa usavršavanja.	Cilj je reforme smanjiti rizik povezan s nedovoljnim brojem kvalificirane radne snage i osigurati odgovarajuće znanje i vještine potrebne za provedbu svih procesa energetske obnove i obnove nakon potresa, integriranjem potrebnog znanja o seizmičkoj otpornosti, energetske učinkovitosti, kružnom upravljanju, zaštiti kulturne baštine i obnovi nakon potresa poboljšanjem postojećih programa obrazovanja i osposobljavanja te razvojem novih. Programi obrazovanja i osposobljavanja razvijaju se u okviru Nacionalnog plana za razvoj vještina u kontekstu zelenih radnih mjesta povezanih s energijom i rekonstrukcijom nakon potresa.
Provedba		Reforma uključuje: - osmišljavanje i provedbu programa obrazovanja odraslih s naglaskom na razvoj i provedbu programa prekvalifikacije za potrebe obnove i dekarbonizacije zgrada s elementima obnove nakon potresa, zaštite kulturne baštine, energetske učinkovitosti, zelene infrastrukture i kružnog upravljanja prostorom i zgradama, uz provođenje promotivne kampanje za privlačenje polaznika - razvoj i pripremu prijediplomskog studija i/ili diplomskog studija koji sadrži predmete vezane uz prostorno uređenje i održivi urbani razvoj, posebno uz obnovu nakon potresa, integriranu obnovu kulturne baštine s elementima prilagodbe klimatskim promjenama, energetske učinkovitosti, kružnom upravljanju, rješenja koja se temelje na prirodi i urbanom šumarstvu, a kojima se podupire veća primjena informacijskog modeliranja zgrada i njegovo promicanje u građevinskom sektoru i prostornom uređenju.

		- pokrenut i dovršen postupak inicijalne akreditacije prijediplomskog studija i/ili inicijalne akreditacije diplomskog studija vezanog uz održivi urbani razvoj i obnovu kulturne baštine koji će se izvoditi u interdisciplinarnom ili drugom odgovarajućem znanstvenom području - otvaranje upisa na akreditiranom prijediplomskom i/ili diplomskom studiju s brojem upisnih mjesta na teret državnog proračuna.
Nositelj provedbe	MPGI, MZO, MRMSOSP u suradnji s obrazovnim institucijama	MPGI, MZO u suradnji s obrazovnim institucijama.
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak		/
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	#361 Ukupno 50 osoba završilo je specijalističke studije i obrazovne programe u području održivog urbanog razvoja i obnove kulturne baštine koje je certificirao Fakultet arhitekture/Fakultet šumarstva/druga relevantna tijela.	Promjena pokazatelja #361: Rješenje kojim se izdaje dopusnica za izvođenje prijediplomskog i/ili diplomskog studija u vezanog uz održivi urbani razvoj i obnovu kulturne baštine Prethodno naveden pokazatelj Ostvareno stručno znanje i završeni edukacijski programi u području održivog urbanog razvoja i obnove kulturne baštine kojima je predviđeno ostvarivanje certifikata od strane 50 osoba temeljem održanih edukacijskih programa, a koji su evidentirani kao potrebni za potrebe obnove nakon potresa i provedbe energetske obnove (ostvaren certifikat od strane Arhitektonskog fakulteta, Šumarskoj fakulteta i drugih relevantnih institucija), nije ostvariv unutar perioda provedbe Nacionalnog plana oporavka i otpornosti radi promjene zakonske legislative. Naime prema novom Zakonu o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (NN 119/22), uspostava studijskih programa svih razina, ostvariva je isključivo uz akreditaciju kvalitete programa. Stoga je akreditacija prijediplomskog i/ili diplomskog studija kao sljedeći korak uspostave studijskih programa logičan izbor pokazatelja uspješnosti provedbe reforme. Nakon ishoda dopusnice za izvođenje djelatnosti visokog obrazovanja, otvorit će se upisi na novoosnovani studijski program. Također, uveden je novi pokazatelj koji se odnosi na otvaranje upisa na novoosnovanom prijediplomskom i/ili diplomskom studiju,

		sa 50 upisnih mjesta na teret državnog proračuna. # Novi pokazatelj: Otvoreni upisi na akreditirani prijediplomski i/ili diplomski studij iz područja održivog urbanog razvoja i obnove kulturne baštine s brojem upisnih mjesta na teret državnog proračuna.
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C6.1. R3	Povećanje učinkovitosti, smanjenje administrativnog opterećenja i digitalizacija procesa obnove
Opis i obrazložene promjene	<p>Reforma C6.1. R3 usmjerena je na razvoj usluga potrebnih dionicima za ubrzanje proceduralnih koraka kako bi se osigurala kvalitetnija i efikasnija obnova nakon potresa. Fokus reforme stavljen je na razvoj „one-stop-shop“ usluga putem kojih će se na jednom mjestu objediniti sve potrebne informacije i usluge u cilju povećanja učinka mjera energetske učinkovitosti i ubrzanja procesa zelene tranzicije.</p> <p>TSI projektom „Potpora provedbi mjera zelene tranzicije u okviru hrvatskog NPOO-a u području obnove zgrada oštećenih potresima“, koji je trenutno u tijeku, identificirana su dva izazova povezana sa sudjelovanjem lokalne zajednice u rješavanju pitanja koja se odnose na zelenu urbanu obnovu.</p> <p>S jedne strane, uočen je nedostatak kapaciteta JLS za organiziranje i provedbu participativnih aktivnosti, što potencijalno dovodi do isključenosti građana iz procesa donošenja odluka. S druge strane, pojedine JLS prepoznale su slabu zainteresiranost građana za sudjelovanjem u procesima zelene urbane obnove, što ukazuje na potrebu za razvojem aktivnosti za podizanje svijesti.</p> <p>Slijedom navedenog, potrebno je predviđeni opseg „one-stop-shop“ usluga proširiti na aktivnosti temeljene na participativnom planiranju, kako bi se potaknulo aktivno sudjelovanje građana, izgradilo povjerenje u lokalnu vlast i podigla razina svijesti u zajednici o važnosti prilagodbe i ublažavanja učinaka klimatskih promjena, zelene infrastrukture, korištenja rješenja temeljenih na prirodi, kružnog gospodarenja prostorom i zgradama te energetske učinkovitosti u cijelosti.</p> <p>„One-stop-shop“ koncept posjeduje značajan potencijal transformacije dosadašnjeg načina rješavanja pitanja povezanih sa zelenom tranzicijom u smjeru jačanja institucionalnog kapitala lokalne javne vlasti i socijalnog kapitala lokalnog stanovništva kroz pristupe otvorene participacije građana i zajedničke odgovornosti u stvaranju održivog društva.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		Aktivnosti zelene tranzicije odgovor su na preporuku Vijeća EU za RH (Preporuka za preporuku Vijeća o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2022. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Hrvatske za 2022. (COM (2022) 613)), i to na Preporuku br. 3., kojom Vijeće EU preporučuje da Hrvatska

		<p>u 2022. i 2023. poduzme djelovanja kojima je cilj: „Pojačati mjere za smanjenje potražnje za energijom poboljšanjem energetske učinkovitosti, osobito u stambenim zgradama, te smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima u sektorima grijanja i prometa.“ i djelomično na Preporuku br. 1., kojom Vijeće EU preporučuje da Hrvatska u 2022. i 2023. poduzme djelovanja kojima je cilj: “Povećati javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetska sigurnost, među ostalim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost, plana RePowerEU i drugih fondova EU-a.” U kontekstu ove reforme javna ulaganja se odnose na uključivanje šire zajednice i poticanje aktivne suradnje privatnog sektora u području zelene tranzicije, te poticanje privatnih ulaganja koja doprinose ostvarenju ciljeva.</p>
Opis komponente i/ili mjere		<p>Kako bi se povećao učinak mjera energetske učinkovitosti prema zelenoj tranziciji, “one-stop-shop” usluge preuzet će ulogu podizanja svijesti građana o važnosti participacije, suradnje i aktivnog angažmana u planiranju i donošenju odluka o urbanim pitanjima. S tim u vezi, važno je kroz sve aktivnosti provesti ideju zajedničke odgovornosti za izgradnju održivog društva te potaknuti relevantne sektore na povezivanje s građanima i prijenos znanja i razumijevanja o održivim obrascima ponašanja.</p>
Izazov		<p>Građani u Republici Hrvatskoj nisu aktivno uključeni u procese prelaska prema održivom i ekološki odgovornom društvu koje se temelji na smanjenju emisija stakleničkih plinova, korištenju obnovljivih izvora energije, održivom korištenju prirodnih resursa i promicanju ekološki osviještenih praksi, a jedan od razloga jest nedostatak svijesti i interesa građana za sudjelovanjem u takvim inicijativama. Ovaj nedostatak angažmana može rezultirati nedovoljnom participacijom građana u donošenju ključnih odluka te nedostatkom povjerenja prema lokalnoj upravi. Paralelno, oskudnost kapaciteta lokalnih jedinica samouprave za organiziranje i provođenje participativnih aktivnosti predstavlja dodatnu prepreku uključivanju građana u navedene procese. Stoga je ključno razviti sveobuhvatne aktivnosti informiranja i</p>

		podizanja svijesti, s naglaskom na važnosti energetske obnove, zelene infrastrukture, prilagodbe i ublažavanja negativnih posljedica klimatskih promjena, kako bi se potaknulo aktivno sudjelovanje građana u planiranju i donošenju odluka o urbanim pitanjima.
Cilj		Održivost nije moguće ostvariti isključivo sredstvima i aktivnostima javnog sektora. Stoga je bitno ulagati u jačanje sinergije između javnog sektora i građana kako bi se maksimalno povećao učinak zelene tranzicije, olakšala razmjena informacija i prijenos znanja, izgradio sveobuhvatni dijalog, povjerenje i partnerstvo te uspostavio učinkovit sustav informiranja građana o brojnim okolišnim i financijskim prednostima koje ova tranzicija donosi.
Provedba		Provedba uključuje: a. Razvoj i provedba pilot participativnih radionica za razvoj projekata energetske obnove, zelene infrastrukture i zelene gradnje u nekoliko jedinica lokalne samouprave. b. Izrada programa i vodiča za provođenje radionica participativnog planiranja za predstavnike jedinica lokalne samouprave, razvijenog na temelju znanja i iskustava stečenih tijekom provedbe radionica pilot projekata. c. Izrada prezentacija i materijala koji uključuju rezultate radionica, u svrhu osnaživanja i informiranja zainteresiranih stanovnika svih jedinica lokalne samouprave.
Nositelj provedbe		MPGI
Ciljna skupina		JLS, građani, udruge građana
Procijenjeni trošak	3.981.684 EUR	4.331.684 EUR (350.000 EUR, REPowerEU)
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	#362 Fizički „one-stop-shop“ ured uspostavljen i operativan za usluge vezane uz energetske obnovu i seizmičko ojačavanje #363 Online „one-stop-shop“ sustav uspostavljen i operativan za usluge vezane uz energetske obnovu i seizmičko ojačavanje #364	#362 Fizički „one-stop-shop“ ured uspostavljen i operativan za usluge vezane uz pitanja energetske obnove, seizmičkog ojačavanja i zelene tranzicije #363 Online „one-stop-shop“ sustav uspostavljen i operativan za usluge vezane uz pitanja energetske obnove, seizmičkog ojačavanja i zelene tranzicije

	Završena obuka za zaposlenike u javnim institucijama za pružanje "one-stop-shop" usluga za energetske učinkovitost i obnovu nakon potresa	#364 Završena obuka za zaposlenike u javnim institucijama za pružanje "one-stop-shop" usluga za energetske učinkovitost, obnovu nakon potresa i zelenu tranziciju Novi pokazatelji: # Razvijen program podizanja svijesti o koristima zelene tranzicije # Šest (6) radionica na temu podizanja svijesti građana
Zeleno i digitalno označavanje		C6.1. R3.c podmjera: Podizanje svijesti građana u području zelene tranzicije – ZELENI TAG - 0,350 milijuna eura
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/
Naziv i CID referenca	C6.1. R5	Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama
Opis i obrazloženje promjene	<p>Reforma C6.1. R5 „Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama“ uključuje holistički pristup urbanoj obnovi kroz integriranje zelenih i održivih koncepata radi ostvarivanja cjelovitoga potencijala zemljišta i osiguravanja temelja za razvoj održivih prostora posebice s aspekta integracije rješenja za ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture i integracije rješenja zasnovanih na prirodi, primjene modela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, izgradnje otpornosti na klimatske rizike razvoj mjera za adaptaciju na klimatske promjene te primjenu mjera energetske učinkovitosti.</p> <p>Gradovi i općine će kroz Strategije zelene urbane obnove identificirati svoja urbana područja i projekte prikladne za ulaganja u zelenu infrastrukturu i/ili kružno gospodarenje prostorom i zgradama. Izgrađena ili uređena zelena (i plava) infrastruktura, kao što su gradski parkovi i vrtovi, urbane šume i slično, snižava visoke temperature zraka u ljetnom razdoblju te smanjuje efekt urbanog toplinskog otoka kroz prirodno zasjenjenje površina, reflektiranje sunčevog zračenja i isparavanje vlage u atmosferu, čime direktno pridonosi smanjenju ukupne energetske potražnje nekog područja, posebice smanjenju potrošnje energije za hlađenje. Također, zeleni krovovi i ostali elementi zelene infrastrukture na zgradama, kao npr. zelene fasade, smanjuju potrošnju energije za grijanje i hlađenje, jer zeleni krovovi i zelene fasade, uz ostale benefite, imaju dobra toplinska izolacijska svojstva.</p> <p>U okviru reforme MPGI je objavilo Poziv na dostavu projektnih prijedloga „Izrada strategija zelene urbane obnove“, koji je zatvoren u studenom 2022. godine. Na Poziv je pristiglo 96 projektnih prijedloga koji su zadovoljili kriterije prihvatljivosti, ali raspoloživa alokacija Poziva bila je dostatna za donošenje 19 Odluka o financiranju. Dodatna alokacija omogućit će financiranje preostalih 77 projektnih prijedloga koji su na rezervnoj listi i koji će biti ugovoreni iz dodatne REPowerEU NPOO alokacije. Kroz strategije zelene urbane obnove stvoriti će se temelji za dugoročni održivi razvoj gradova i općina, a ujedno će se evidentirati pipeline projekata za koje se</p>	

	<p>pruža mogućnost budućeg financiranja u okviru Programa Konkurentnost i kohezija 2021.-2027.</p> <p>Također, u okviru reforme MPGI je objavilo Poziv na dostavu projektnih prijedloga „Pilot projekt razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama“, na koji je projektne prijave moguće podnijeti od 1. lipnja 2023. godine. Ovim Pozivom pružat će se potpora u provedbi pilot projekata na lokalnoj razini koji su identificirani kroz Strategije zelene urbane obnove. Gradovi i općine u trenutku prijave na Poziv za pilot projekt mogu imati ili sklopljen Ugovor o izradi Strategije sklopljen između Prijavitelja i stručnog izrađivača Strategije, ili Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava iz NPOO za izradu Strategije ili Odluku o donošenju Strategije donesenu od strane predstavničkog tijela JLS ili Grada Zagreba. Krajnji rok za dostavu Strategije usvojene od strane predstavničkog tijela, kojom će Prijavitelj dokazati da je Pilot projekt identificiran u istoj, je prilikom predaje završnog izvješća o provedbi Pilot projekta, odnosno 31. prosinca 2025. godine. Slijedom navedenog, svih 96 gradova i općina mogu se prijaviti na Poziv za pilot projekt.</p> <p>Međutim, mogu se prijaviti i svi gradovi i općine koji samostalno financiraju izradu Strategije. Sustav bodovanja za Pilot projekt osmišljen je na način da najviše bodova dobiju oni projekti koji imaju integrirana rješenja za ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, unaprjeđenja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama te jačanje otpornosti na rizike. Također, više bodova će dobiti oni projekti koji potiču smanjenje negativnih utjecaja klimatskih promjena, smanjenje rizika od klimatskih promjena, korištenje OIE, smanjenje projektirane toplinske i primarne energije, smanjenje emisija CO₂, poboljšanje bioraznolikosti u urbanim područjima te poboljšanje održive urbane mobilnosti i elektromobilnosti. Dodatno se boduju i oni projekti koji uključuju izgradnju malih i velikih urbanih mreža zelene infrastrukture, ozelenjavanje sive infrastrukture, ublažavanje učinka toplinskih otoka, sadnju više vrsta zavičajnih stabala i grmlja pogodnih za oprašivače, smanjenje građevinskog otpada stavljanjem u ponovnu upotrebu zgrada koje se ne koriste uz zbrinjavanje opasnog građevinskog otpada i sl.</p> <p>Slijedom toga, osigurano je da će za financiranje biti odabrani projektni prijedlozi koji najviše doprinose ciljevima Poziva. Također, da bi mogli provesti reformu i izvidjeti kakva je situacija na terenu potrebno je provesti barem 20-tak pilot projekata po cijelom teritoriju Hrvatske. Pozivom za provedbu Pilot projekta je određeno da grad ili općina mogu na ovaj Poziv prijaviti samo jedan projekt, čime je osigurano da će se pilot projekti provesti u 20 različitih gradova ili općina. Na taj način biti ćemo u mogućnost uspješno identificirati izazove sa kojima se gradovi susreću u provedbi te ukloniti uska grla u provedbi predmetnih projekata. Stečena iskustva iz provedbe primijenit će se za pripremu Poziva u okviru Programa Konkurentnost i kohezija 2021-2027. Povećanje alokacije omogućilo bi provedbu potrebnih 20 pilot projekata. Zaključno, da bi mogli uspješno provesti reformu, moramo gradovima omogućiti sredstva za izradu Strategija zelene urbane obnove u kojima će onda identificirati projekte na svojim područjima i temeljem kojih će dugoročno promišljati o temama razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Sve to će za posljedicu imati ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije, smanjenje efekta toplinskih otoka i emisija stakleničkih plinova te postizanje ušteda u potrošnji energije što su sve ciljevi REPowerEU-a.</p>	
Modificirani elementi	Trenutna verzija	Izmijenjena verzija
Veza s Europskim semestrom		Reforma “Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i

		provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama” je odgovor na preporuku Vijeća EU za Hrvatsku (Preporuka za preporuku Vijeća o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2022. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Hrvatske za 2022. (COM (2022) 613)), i to na Preporuku br. 1., kojom Vijeće EU preporučuje da Hrvatska u 2022. i 2023. poduzme djelovanja kojima je cilj: “Povećati javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetske sigurnost, među ostalim sredstvima iz NPOO-a, plana REPowerEU i drugih fondova EU-a.“ i preporuku br. 3.: „Pojačati mjere za smanjenje potražnje za energijom poboljšanjem energetske učinkovitosti, osobito u stambenim zgradama, te smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima u sektorima grijanja i prometa.“.
Opis komponente i/ili mjere		/
Izazov		/
Cilj		/
Provedba		/
Nositelj provedbe		/
Ciljna skupina		/
Procijenjeni trošak	2.654.456 EUR	24.754.456 EUR (22.100.000 EUR, REPowerEU)
Razdoblje provedbe		/
Pokazatelji	#369 Donošenje strategija zelene urbane obnove – cilj 10 #370 Provedba pilot-projekta utvrđenog u strategiji zelene urbane obnove i povezanog s nacionalnim programima o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama – cilj 1	#369 Donošenje strategija zelene urbane obnove – povećanje za dodatnih 60 strategija, uz produženje razdoblja provedbe za navedeni pokazatelj do Q2/2026. (jer je sadašnji rok Q4/2023. prekratak za donošenje dodatnih strategija) #370 Provedba pilot-projekta utvrđenog u strategiji zelene urbane obnove i povezanog s nacionalnim programima o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama – povećanje za dodatnih 19 pilot projekata
Zeleno i digitalno označavanje		/
Načelo „Ne nanosi značajnu štetu“		/

DIO 3: KOMPLEMENTARNOST I PROVEDBA PLANA

1. Dosljednost s drugim inicijativama

OECD-ovim izvješćem revizije **tržišta kapitala** u Republici Hrvatskoj iz 2021. su navedene preporuke s ciljem poboljšanja pravnog, zakonodavnog i institucijskog okvira za tržišta kapitala. Neki od primjera preporuka jesu: poboljšavanje uvjeta za kotiranje na burzi, pri čemu je važno, s ciljem uspješnog i trajnog oporavka od posljedica pandemije, hrvatskom korporativnom sektoru osigurati pristup dugoročnom financiranju putem tržišta kapitala, uključujući dionički kapital. Nadalje, preporučeno je i pojednostavljenje tržišne strukture burze smanjenjem broja reguliranih tržišnih segmenata, razmatranje spajanja redovitog i javnog tržišta pod novi okvir, uz istodobno poticanje dodatnih tvrtki na prelazak na primarno tržište. Istaknute su i mjere oko razmatranja pružanja financijskih poticaja tvrtkama koje prelaze na primarno tržište ili počinju kotirati putem IPO-a. Istaknuta je i preporuka u vezi s uvrštavanjem državnih tvrtki na burzu s ciljem širenja opsega tržišta i poboljšavanja upravljanja.

Upravo putem tržišta kapitala Republika Hrvatska može smanjiti državni udio u vlasništvu i poboljšati upravljanje tvrtkama, čime bi se također proširio opseg domaćeg tržišta kapitala te povećala njegova atraktivnost i za privatne tvrtke i za ulagače. Preporučeno je i iskorištavanje potencijala institucionalnih ulagača, kao što su mirovinski fondovi, osiguravajuća društva i investicijski fondovi. Upravo je jedna od glavnih prepreka iskorištavanju potencijala institucionalnih ulagača niska ukupna razina aktivnosti na tržištima kapitala, dok, visoko koncentrirana ulaganja mirovinskih fondova u mali broj uvrštenih tvrtki ne doprinose povećanju likvidnosti tržišta.

Preporučeno je i financiranje dugoročnih dugova putem tržišta, jer tržišta korporativnih obveznica imaju potencijal da postanu pouzdan izvor financiranja za hrvatske tvrtke, a korporativne obveznice privlačna su klasa sredstava za domaće i strane ulagače.

U cilju podrške razvoju i povećanju likvidnosti hrvatskog tržišta, navedeno je u preporukama kako bi Vlada mogla razmotriti provođenje emisija obveznica tvrtki u državnom vlasništvu na domaće tržište. Uz to preporučena je i mobilizacija tržišta privatnog kapitala, koje predstavlja važan alternativan izvor financiranja za tvrtke.

U Preporuci Vijeća o Nacionalnom programu reformi za 2019. i davanju mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Hrvatske za 2019. navedeno je kako je donesen Kodeks korporativnog upravljanja i uvedena je obveza srednjoročnog planiranja i izvješćivanja o poslovnim rezultatima no, gospodarstvo je i dalje opterećeno zbog izrazite prisutnosti poduzeća u državnom vlasništvu u brojnim sektorima, njihove niske profitabilnosti i slabe produktivnosti. Uz navedeno, za Republiku Hrvatsku u 2019. i 2020. preporučeno je povećati kapacitete nadležnih tijela za izradu i provedbu javnih projekata i politika

Sukladno Preporuci Vijeća o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2020. i davanju mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Hrvatske za 2020. navedeno je kako bi Republika Hrvatska trebala podržati stalan dotok kredita i drugih načina financiranja, među ostalim i nebankovnog, održivim subjektima na koje je kriza negativno utjecala. Navedeno je kako bi Republika Hrvatska trebala nastaviti s brzim i kontinuiranim mjerama potpore likvidnosti poduzeća kreditiranjem i odobravanjem jamstava, osobito državnih, ponajprije MSP-ovima, kako bi se kriza prevladala i započeo neometan oporavak. Poduzetnici u Hrvatskoj svoje potrebe za

financiranjem uglavnom ispunjavaju bankovnim kreditima i novčanim tokovima. Bankovni sustav treba poduprijeti jamstvima kako bi se MSP-ovima omogućio novi i bolji pristup financiranju. U procesu izrade i provedbe tih mjera treba voditi računa o otpornosti bankarskog sektora. Između ostaloga, navedeno je, da iako su uočeni naponi radi smanjenja administrativnog opterećenja i regulatornih ograničenja, poslovanje poduzeća općenito i dalje koči visoko regulatorno i administrativno opterećenje, primjerice kad je riječ o dozvolama, izvještajnim zahtjevima i poreznim postupcima.

Prijedlog strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj će pridonijeti ispunjavanju ciljeva iz NRS-a 2030. U NRS-u 2030. navodi se kako će ključan preduvjet za stabilan i održiv razvoj Hrvatske biti održavanje makroekonomske stabilnosti uz provedbu strateških intervencija i politika usmjerenih na postizanje 13 strateških ciljeva. U dijelu 4.1. Održavanje makroekonomske stabilnosti, između ostaloga se navodi da će nužna sastavnica ekonomske dinamike i stvaranja rasta novih poduzeća biti osiguranje pristupa kapitalu i prilagođenost oblika tog pristupa različitim fazama životnog ciklusa poduzeća. Isto uključuje i zadovoljavanje potreba novih inovativnih poduzeća kroz platforme za financiranje poduzeća koje već postoje na tržištu kapitala. Isto tako, to podrazumijeva i veću uključenost mirovinskih fondova u instrumente za financiranje poduzeća. Prepoznato je i kako će dodatan potencijal za kapitalno jačanje poduzeća biti omogućen kroz snažnije usmjeravanje sredstava iz europskih fondova u instrumente za ulaganje u kapital poduzeća. U NRS-u 2030. navodi se kako će se razvoj potencijala financijskog tržišta omogućiti kroz spoj digitalnih tehnologija i korištenja fintech rješenja. Predviđeno je kako će se time ojačati usklađenost između potreba poduzeća i dostupnosti kapitala te će se osigurati uklanjanje uskih grla financiranja. Za to će biti potrebno uskladiti zakonodavna rješenja koja će uravnotežiti inovativnost fintech industrije s primjerenom razinom prudencijalne zaštite, zaštitom prava ulagača i poštovanjem prava potrošača. Usto će se podupirati i promicati informiranje i znanje poduzetnika o različitim izvorima financiranja od zajmova, garancija, europskih fondova do tržišta kapitala, tržišta fondova rizičnog kapitala i fintech mogućnosti. Na kraju se navodi i kako će se aktivno promicati Zagreb kao financijski centar jugoistočne Europe.

Osobito je važno spomenuti i povezanost predložene mjere s Akcijskim planom Unije tržišta kapitala Europske komisije iz 2020. kojem je glavni prioritet upravo nakon gospodarske krize uzrokovane koronavirusom ojačati tržišta kapitala u EU te omogućiti pristup tržišnom financiranju.

Upravo je kriza uzrokovana pandemijom COVID-19, dodatno naglasila važnost završetka Unije tržišta kapitala. Iako su krediti banaka pomogli kućanstvima i poduzećima da prebrode kratkotrajnu krizu likvidnosti, u cilju zadržavanja srednjoročne i dugoročne solventnosti, poduzećima je potrebna stabilnija struktura financiranja. Dakle, samoj industriji EU-a, a posebno malim i srednjim poduzećima koja čine okosnicu gospodarstva, potreban je kapital kako bi se oporavili od gospodarskog šoka i onda posljedično postali i otporniji.

Kao što je i navedeno u predmetnom Akcijskom planu Unije tržišta kapitala, poduzeća svih veličina, a posebno MSP-ovi, trebaju pouzdane tržišne izvore financiranja. Nedostatno i neodgovarajuće financiranje kao i nedostatak kapitala u strukturi financiranja poduzeća čini ih ranjivima te usporava oporavak gospodarstva. Financiranje putem tržišta kapitala temeljni je pokretač dugoročnog oporavka i budućeg rasta gospodarstva. Uz navedeni Akcijski plan Unije tržišta kapitala iz 2020., EK je usvojila i paket mjera u 2021. i 2022. godini. Paket mjera iz 2021. između ostaloga je imao za cilj poboljšanje sposobnosti u prikupljanju kapitala diljem EU-a kako bi dodatno potaknula europska tržišta kapitala. Predloženim mjerama težnja je bila bolje povezati poduzeća iz EU-a s ulagačima, poboljšati pristup poduzeća financiranju, proširiti mogućnosti ulaganja za male ulagače i dodatno integrirati tržišta kapitala u EU-u. Uz to zadnji paket mjera koji je EK predstavila u 2022. imao je za cilj između ostaloga smanjiti administrativno opterećenje za

poduzeća svih veličina, posebno mala i srednja poduzeća, kako bi mogla bolje pristupiti javnom financiranju uvrštavanjem na burze. Mjere trebaju potaknuti tvrtke da budu i ostanu kotirane na tržištima kapitala EU-a. Upravo lakši pristup javnim tržištima omogućit će tvrtkama bolju diversifikaciju i nadopunu dostupnih izvora financiranja. Imajući u vidu sve navedeno te podržavajući sve izmjene postojeće pravne stečevine EU u kontekstu ranije navedenog, Republika Hrvatska upravo želi i svojim ciljanim mjerama unaprijediti nacionalno tržište kapitala, kao i promicati rastuća tržišta MSP-ova i njihovo financiranje putem tržišta kapitala, a sve s ciljem unaprjeđenja cjelovitosti tržišta i zaštite ulagatelja.

Republika Hrvatska je dala podršku podizanju zajedničkog cilja EU o smanjenju emisija stakleničkih plinova od najmanje 55 % do 2030. u odnosu na razinu iz 1990., kao i cilj klimatske neutralnosti do 2050. godine. NRS 2030. najviši je hijerarhijski akt strateškog planiranja u Hrvatskoj koji podržava ciljeve EU-a te kojim se omogućava provedbu Europskog zelenog plana. NRS 2030. određuje da će u sljedećih 10 godina nacionalne i europske izvore financiranja usmjeriti prema poticanju održivog gospodarstva i društva, oporavku i jačanju otpornosti na krize, zelenoj i digitalnoj tranziciji te uravnoteženom regionalnom razvoju.

U dijelu investicija iz područja **energetske tranzicije**, sve predložene investicije, kao i izmjene trenutnog NPOO su uključene u Integrirani nacionalni energetske i klimatski plan te su u skladu sa svim strateškim dokumentima, Strategijom energetske razvoja RH do 2030. godine s pogledom na 2050. godinu te s Hrvatskom strategijom za vodik do 2050. godine. Usklađene su i sa Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. godine posebice sa dijelom strategije vezanim uz Zelenu Hrvatsku.

CSR za 2022. jasno upućuje da postoji dodatni potencijal dekarbonizacije kroz povećanje energetske učinkovitosti (posebice u zgradarstvu), ubrzavanje provedbe projekata vezanih uz obnovljive izvore energije (posebice vjetar i sunce), jačanjem ozelenjavanja prometnog sektora (koje još uvijek nije zaustavilo rast emisija CO₂), te ozelenjavanjem industrije (uvođenjem novih tehnologija i smanjenjem korištenja fosilnih goriva). Zbog toga su dodatne alokacije za pojedine mjere koje su već programirane u sklopu NPOO, kao i prijedlozi novih mjera napravljeni da budu usklađeni s CSR te da pokriju sve segmente od poticanja obnovljivih izvora energije (kroz jačanje elektroenergetskog sustava) sve do investicija u prometnom sektoru (razvoj infrastrukture za alternativna vozila i refit). No, posebno je važan segment koji je usko vezan sa Energetskom unijom EU i poticanjem diversifikacije izvora i osiguravanja dodatnih količina priuštljive energije. U skladu s tim, jedna od mjera je i povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te uz to razvoj plinskog sustava kojim bi se veće količine prirodnog plina mogle transportirati prema Sloveniji i Mađarskoj. Iako se radi o investiciji u fosilna goriva, svi plinovodi će biti spremni za transport vodika u budućnosti, a kako je u Hrvatskoj strategiji za vodik Krk predložen kao potencijalna lokacija za uvoz vodika u EU iz trećih zemalja, i ovo je u određenoj mjeri usklađeno sa politikom dekarbonizacije vodeći računa da se srednjoročno osiguraju dostatne količine prirodnog plina koji će Republiku Hrvatsku i zemlje u susjedstvu dodatno odmaknuti od uvoza plina iz Ruske Federacije.

Vezano za reforme C1.3. R1 Provedba programa **vodnog gospodarstva** te investicije C.1.3. R1-I1 Program razvoja javne odvodnje otpadnih voda, C1.3. R1-I2 Program razvoja javne vodoopskrbe i C1.3. R1-I3 Program smanjenja rizika od katastrofa u sektoru upravljanja vodama sve prethodne naznake ostaju nepromjenjene, a dodaju se nove reforme vezane za smanjenja gubitaka u sustavima javne vodoopskrbe čime se doprinosi racionalnom korištenju vodama odnosno klimatskim ciljevima. Također se uvodi obveza provođenja procjene rizika u području sliva vodozahvata vode za ljudsku potrošnju, što uključuje identifikaciju opasnosti i opasnih događaja (izvora onečišćenja) u tim područjima, u svrhu smanjenja potrebe obrade vode koja se zahvaća iz

vodnih tijela podzemnih i površinskih voda za javnu vodoopskrbu, a sve u cilju zaštite zdravlja ljudi od potencijalnih štetnih učinaka uslijed konzumiranja takve vode. Uspostavlja se transparentni i participativni rad regulatora kao stalnog tijela te se nastavno gradi njegov kapacitet.

Predložene investicije iz područja **prometa**, primjenom alternativnih pogonskih goriva i novih rješenja iz domene informacijskih tehnologija doprinose ciljevima uspostave održivog, pametnog i otpornog europskog prometnog sustava iz Strategije o održivoj i pametnoj mobilnosti Europske komisije. Usklađene su i s nacionalnim strategijama, uključujući Razvojni smjer 3. NRS-a 2030. kojim je predviđeno uvođenje čišćih, jeftinijih i zdravijih oblika prijevoza promicanjem sigurne i održive prometne politike.

U području investicija koje se odnose na **turizam i sport** predlaže se isključivo produljenje vremenskog roka (za pokazatelje #145, #147, #200 i #201), pri čemu svi zahtjevi investicija u pogledu doprinosa, ponajprije zelenog i digitalnog doprinosa, ostaju nepromijenjeni.

U području mjera koje se odnose na **tržište rada i socijalnu zaštitu**, predlaže se isključivo izmjena pokazatelja i rokova što ne utječe na druge akte strateškog planiranja te prethodne naznake ostaju nepromijenjene. Obzirom da se traži samo produljenje roka (za pokazatelje #298 i #304) i promjena obuhvata korisnika za pokazatelj #304, navedeno ne utječe na druge akte strateškog planiranja.

U području **reformе obrazovnog sustava**, predlaže se izmjena koja bi omogućila ostvarenje pokazatelja uspješnosti NRS-a 2030. godine, a to je „Duljina vremena kojeg učenici provode u nastavnom procesu“, za koji se Hrvatska obvezala da će do 2030. dostići prosjek EU država članica. Neophodan preduvjet povećanja broja sati je prelazak svih osnovnih škola u jednosmjenski rad s ciljem provedbe cjelodnevnih škola odnosno, unaprjeđenje okruženja za učenje (sportske dvorane) što će dodatna sredstva iz zajma i omogućiti.

U području reforme **zdravstva** važno je istaknuti da Nacionalni plan razvoja zdravstva za razdoblje od 2021. do 2027. godine, podupire provedbu NRS-a 2030., koja u okviru strateškog cilja 5 „Zdrav, aktivan i kvalitetan život“ planira unaprjeđenje sustava zdravstvene zaštite te ishoda skrbi kao ključnog nacionalnog prioriteta. U kombinaciji s ostalim inicijativama prije svega Centralnim financiranjem specijalizacija doktora medicine na primarnoj temeljnoj razini zdravstvene zaštite, doprinosi se ravnomjernijoj raspodjeli zdravstvenih radnika i zdravstvenih ustanova što povećava dostupnost zdravstvene zaštite, povećava kvalitetu zdravstvene usluge i jača otpornost zdravstvenog sustava. Specijalističkim usavršavanjem medicinskih sestara/tehničara u djelatnosti hitne medicine osigurat će se znanja i vještine, odnosno kompetencije za samostalan rad u hitnoj medicinskoj službi. Medicinske sestre/tehničari sa završenim specijalističkim usavršavanjem pružat će širi opseg zdravstvene usluge prema hitnim pacijentima te za veliki broj intervencija ne bi bio potreban liječnik. Nacionalni plan specijalističkog usavršavanja za petogodišnje razdoblje 2020.-2024. kojim je definiran broj i vrsta potrebnih specijalizacija na svim razinama zdravstvene zaštite donosi se na prijedlog predstavničkih tijela JLP(R)S odnosno Grada Zagreba te pravnih i fizičkih osoba, uz prethodno pribavljeno mišljenje HZZO-a i nadležnih komora, a na temelju potreba razvoja zdravstvene djelatnosti na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini, potrebi privatnog zdravstvenog sustava za odgovarajućim specijalnostima zdravstvenih radnika, te broju, rasporedu i dobnoj strukturi zdravstvenih radnika u Mreži javne zdravstvene službe.

Realizacijom projekta C5.1. R4-I6 uz smanjenje troškova na zbrinjavanju zaraznog medicinskog otpada ostvaraju se značajne uštede na troškovima toplinske energije. Emisije stakleničkih plinova za vrijeme korištenja projekta uključuju emisije od prijevoza (ne)zaraznog medicinskog

otpada i emisije od njegove obrade. Studijom utjecaja na okoliš napravljen je proračun za varijante „bez projekta“ i „sa projektom“, a pokazalo se da u varijanti „sa projektom“ nastaje manje stakleničkih plinova. Smanjenje emisija stakleničkih plinova na godišnjoj razini iznosi gotovo 60%. Ukupna količina stakleničkih plinova koja će nastajati u planiranom objektu iznosi oko 1.200 tCO₂eq/god što je ispod 20.000 tCO₂eq/god propisanim u Tehničkim smjernicama za pripremu infrastrukture za klimatske promjene u razdoblju 2021.–2027 i nema potrebe za propisivanjem mjera za dodatnim smanjenjem stakleničkih plinova iz planiranog projekta odnosno mjera ublažavanja klimatskih promjena.

Usvajanjem nacionalnog strateškog okvira protiv raka u Hrvatskom saboru 2020. postavljeni su osnovni preduvjeti primarne i sekundarne prevencije, dijagnosticiranja, liječenja te edukacije u svrhu borbe protiv raka. U tom smjeru pružen je okvir koji definira izvore financiranja te načine postizanja ciljeva koje je potrebno ostvariti. Predložena mjera C5.1 R2-I1 unutar nacionalnog plana oporavka i otpornosti u potpunosti se usmjerava na ispunjenje ciljeva unutar postavljenih nacionalnih strateških dokumenata te kao takva predstavlja ključni iskorak unaprijeđenja sustava zdravstva na području prevencije liječenja i dijagnostike raka. Polazeći od činjenice da je trenutno u Hrvatskoj organizirano pet radioterapijskih ustanova u četiri regionalna centra, cilj ovog programa je osigurati optimalnu terapiju svim onkološkim bolesnicima u Hrvatskoj bez čekanja na liječenje, korištenjem modernih radioterapijskih tehnika u cilju optimalne iskorištenosti opreme i kontrole kvalitete radioterapijskog procesa te na taj način poboljšati kvalitetu usluga i poboljšati zdravstvene ishode kod liječenja onkoloških pacijenata.

Komponenta **Obnova zgrada** u skladu je sa Dugoročnom strategijom obnove nacionalnog fonda zgrada do 2050., NRS-om 2030., Integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planom RH za razdoblje od 2021. do 2030. te nacionalnim programima energetske obnove zgrada koje je donijela Vlada. Strateški cilj postavljen u sektoru zgradarstva jest transformirati cjelokupni postojeći fond zgrada u energetske visokoučinkovite fond do 2050. godine, za što je ključno osigurati kontinuiranu obnovu postojećeg fonda zgrada s postupnim povećanjem godišnje stope obnove.

Dekarbonizacija zgrada je dugoročna reformska mjera ključna za zelenu tranziciju i postizanje cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova koja će se provoditi u narednom desetljeću i sve do 2050. te su mjere za njeno podupiranje i sufinanciranje predviđene u svima strateškim i programskim dokumentima iz ovog područja. U sklopu Integriranog nacionalnog energetske i klimatskog plana za RH za razdoblje od 2021.-2030. (NECP), cilj mjere MS-6 Unaprjeđenje održivosti urbanih sredina je potaknuti gradove i općine da projekte revitalizacije i razvoja novih urbanih sredina temelje na principima održivosti te je predviđena provedba mjera i aktivnosti određenih Programom razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021.-2030.³¹ i Programom razvoja kružnog gospodarstva prostorom i zgradama za razdoblje 2021.-2030.³² Navedenim mjerama i aktivnostima se žele unaprijediti ekološke, gospodarske i društvene koristi održivog razvoja, kroz povećanje energetske učinkovitosti zgrada, razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima, smanjenje temperature u područjima toplinskih otoka, te kroz poticanje mjera kružnosti kod planiranja novih zgrada, ponovno korištenje napuštenih i/ili zapuštenih postojećih prostora i zgrada, smanjenje količine građevinskog otpada u urbanim područjima.

³¹ NN 147/21

³² NN 143/21

2. Komplementarnost financiranja

Sve mjere u području **energetike** su komplementarne s mjerama koje su planirane u sklopu Programa Konkurentnost i kohezija 2021.-2027. i Modernizacijskog fonda, vodeći računa da nema preklapanja u financiranju. U sklopu Programa Konkurentnost i kohezija 2021.-2027. postoje investicije u elektrolizatore, ali su sredstva alocirana za razvoj gospodarstva temeljenog na vodiku nedostatna i zbog REPowerEU plana je nužno bilo alocirati dodatna sredstva u REPowerEU poglavlju NPOO, posebice jer je Dolina vodika Sjeverni Jadran dobila EU financiranje u visini 25 milijuna eura, ali za projekte koji su dvadeset puta manji od vrijednosti prijavljenih projekata. Zbog toga je razina financiranja hrvatskih projekata iz ovih sredstava tek na razini 9% što znači da su projekti neostvarivi ukoliko im se ne osiguraju dodatna sredstva. Dakle, komplementarnost REPowerEU i ovih sredstava je nužna kako bi se ovi projekti proveli.

Nadalje, u sklopu Programa Konkurentnost i kohezija 2021.-2027. su planirane investicije koje jačaju izvore obnovljive energije i energetske učinkovitost te nove tehnologije što je komplementarno s investicijama u elektroenergetski sustav u RH.

Ne manje važno, REPowerEU je komplementaran i s Modernizacijskim fondom, a pri tome će se voditi računa o potencijalnim područjima financiranja te da ne bude preklapanja u financiranju. Modernizacijski fond može postati dobro oruđe kojim će se dodatno oplemeniti investicije planirane kroz NPOO i REPowerEU poglavlje.

Prethodne naznake ostaju nepromijenjene vezano za reforme C1.3. R1 Provedba programa **vodnog gospodarstva** te investicije C.1.3. R1-I1 Program razvoja javne odvodnje otpadnih voda, C1.3. R1-I2 Program razvoja javne vodoopskrbe i C1.3. R1-I3 Program smanjenja rizika od katastrofa u sektoru upravljanja vodama.

Uvažavajući potrebu za orijentacijom na potporu različitim tipovima aktivnosti, djelotvornost investicija iz podkomponente C1.4. Razvoj konkurentnog, energetski održivog i učinkovitog **prometnog sustava** bit će ojačana realizacijom ulaganja iz EFRR-a i Kohezijskog fonda za razdoblje 2021. - 2027. Korištenje dodijeljene alokacije iz Programa Konkurentnost i kohezija 2021.-2027. za specifične ciljeve 2.8. „Promicanje održive multimodalne gradske mobilnosti kao dijela prelaska na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika“, 3.1. „Razvoj pametne, sigurne, održive i intermodalne mreže TEN-T otporne na klimatske promjene“ i 3.2. „Razvoj i jačanje održive, pametne i intermodalne nacionalne, regionalne i lokalne mobilnosti koja je otporna na klimatske promjene, uključujući bolji pristup mreži TEN-T i prekograničnoj mobilnosti“ stvorit će infrastrukturne preduvjete u kojima će investicije u okviru REPowerEU ostvariti bolje rezultate.

U području investicija koje se odnose na **turizam i sport** predlaže se isključivo produljenje vremenskog roka za pokazatelje (#145, #147, #200 i #201), pri čemu svi zahtjevi investicija u pogledu doprinosa, ponajprije zelenog i digitalnog doprinosa, ostaju nepromijenjeni. Također, produljenje roka provedbe ovih investicija ne zahtjeva osiguranje dodatnih sredstava.

U dijelu investicija koje se odnose na područje **obrazovanja** upravlja se strateškim procesima i planiranju reformskih zahvata usmjerenih na ostvarenje strateških ciljeva te se osigurava komplementarnost provedbe svih aktivnosti koje se financiraju iz različitih izvora, prvenstveno državnog proračuna i europskih fondova. MZO je posredničko tijelo razine 1 za ESF i za EFRR te je već u programskom razdoblju 2014.-2020. osiguralo uspješnu provedbu operacija financiranih iz oba fonda (e-škole, Regionalni centri kompetentnosti). Ulaganja u ljudske kapacitete koje prate reforme provest će se iz ESF+.

Za mjere koje doprinose jačanju **tržišta rada i socijalne zaštite** traži se prilagodba omjera zeleno/digitalno i roka provedbe što ne utječe na prethodno utvrđene naznake provedbe.

Za **zdravstvo**, u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. godine, u okviru Poziva „Specijalističko usavršavanje doktora medicine“ u ESF su osigurana financijska sredstva za specijalističko usavršavanja u iznosu od oko 29 milijuna eura (po modelu ESF sufinanciranje u iznosu od 85%, te nacionalno sufinanciranje 15% što je osigurano u Državnom proračunu za 212 specijalizacija u primarnoj zdravstvenoj zaštiti u 19 hrvatskih županija za 5 deficitarnih specijalizacija: obiteljska medicina, pedijatrija, ginekologija i opstetricija, klinička radiologija i hitna medicina). Navedene specijalizacije su u tijeku.

U okviru Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027. godine „Specijalističko usavršavanje doktora medicine“ za potporu iz ESF plus fonda, u okviru cilja “Ulaganje za radna mjesta i rast” za Hrvatsku planirano je centralno financiranje specijalizacija doktora medicine u primarnoj zdravstvenoj zaštiti za 243 specijalizacije (obiteljska medicina, pedijatrija, ginekologija i opstetricija i hitna medicina). Poziv se planira raspisati krajem 2023. godine. Komplementarno ulaganje provodit će se kroz telemedicinsko povezivanje vozila hitne medicinske službe s objedinjenim hitnim bolničkim prijemima kako bi se medicinskim sestrama/tehničarima sa specijalističkim usavršavanjem omogućile telemedicinske konzultacije s liječnicima na daljinu. Tehnička pomoć za izgradnju sustava telemedicinskog povezivanja vozila hitne medicinske službe prethodno će biti pružena kroz mehanizam DG REFORM-a dok će se pilot projekt povezivanja vozila u tri županije financirati iz zajma Svjetske banke - rezultati će biti temelj za telemedicinsko povezivanje vozila izvanbolničke hitne medicinske službe s objedinjenim hitnim bolničkim prijemima na razini cijele zemlje.

Financiranje nabave radioterapijske opreme predstavlja dio sveobuhvatne reforme zdravstvenog sustava koja su usmjerava na tri bitne komponente: (i) kadrovsku, (ii) organizacijsku i (iii) financijsku. Obzirom da je cilj NPOO-a unutar ovog područja osigurati optimalnu terapiju svim onkološkim bolesnicima u Hrvatskoj bez čekanja na liječenje kako bi se unaprijedili ishodi liječenja, za njegovu provedbu bilo je potrebno sveobuhvatno izraditi analizu stanja i definirati jasne potrebe sustava. Obzirom da se potrebe sustava razlikuju od inicijalno postavljenih rokova provedbe projekta, opisa mjera te raspoloživih financijskih mogućnosti, predložene izmjene ne uzrokuju promjenu ciljeva (6 opremljenih bolnica), već načine ostvarenja takvih ciljeva kao i trenutno raspoloživih financijskih mogućnosti. Budući da u trenutku izrade ovog programa nisu postojali inflatorni učinci koji su poznati danas, kao ni značajna nestabilnost na građevinskom tržištu, u svrhu postizanja maksimalne vrijednosti za novac predlaže se promjena razdoblja provedbe, opisa mjera te procijenjenog troška uz nepromijenjeni inicijalni postavljeni cilj projekta.

U tijeku su projekti obnove zgrada zdravstvenih ustanova nakon potresa, financiranih iz sredstava Fonda solidarnosti EU, a u koje bi se sada uključili i građevinski radovi za centralnu pripremu parenteralnih pripravaka. Usklađuju se i planirani rokovi za građevinske radove obnove bolničkih zgrada uključenih u projekt centralna priprema parenteralnih pripravaka u Zagrebu.

Komplementarnost financiranja ostvarena je i reformama unutar komponente C6.1. koja se odnosi na **obnovu zgrada**, i to: R1-I1 (Energetska obnova zgrada), R1-I2 (Obnova zgrada oštećenih u potresu s energetsom obnovom), R1-I3 (Energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra). U pogledu obnove zgrada oštećenih u potresu, vraćanje dijela zgrada u prvobitno stanje prije oštećenja financira se iz Fonda solidarnosti EU, a razlika iznosa do cjelovite obnove uključujući i povećanje energetske učinkovitosti objekata iz RRF sredstava.

3. Učinkovita provedba

Uspostavljeni sustav upravljanja i praćenja provedbe NPOO-a u Republici Hrvatskoj ostaje nepromijenjen. Vlada je 8. srpnja 2021.³³ donijela i Odluku o sustavu upravljanja i praćenju provedbe aktivnosti u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. - 2026. kojom je utvrđen institucionalni okvir i postupci povezani s koordinacijom vezanom uz provedbu aktivnosti iz NPOO-a unutar okvira za gospodarsko upravljanje Europske unije – Mehanizma za oporavak i otpornost na razini Vlade. Spomenutom Odlukom određene su institucije koje obavljaju funkcije upravljanja, koordinacije i praćenja provedbe aktivnosti iz NPOO-a i drugih tijela te njihove funkcije i odgovornosti.

4. Proces konzultacija s dionicima

S ciljem izrade Prijedloga strateškog okvira za razvoj **tržišta kapitala** u Republici Hrvatskoj uspostavljena je uža radna skupina sastavljena od predstavnika MFIN-a i Hanfe. U narednom razdoblju slijedi imenovanje dodatnih članova i proširenje radne skupine za izradu Prijedloga strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj, odnosno uključivanje: predstavnika akademske zajednice; Zagrebačke burze d.d. Zagreb (tržišni operater i operater MTP-a); Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d. (središnji depozitorij vrijednosnih papira odnosno registar nematerijaliziranih vrijednosnih papira, operater sustava poravnjanja i namire nematerijaliziranih vrijednosnih papira te operater Fonda za zaštitu ulagatelja) te potencijalnog uključivanja sudionika na tržištu kapitala iz perspektive: ulagatelja u financijske instrumente (građani, trgovačka društva, investicijski i mirovinski fondovi, društva za osiguranje, kreditne institucije, banke i dr.), posrednika (investicijska društva, kreditne institucije i ostali) te izdavatelja vrijednosnih papira i ostalih financijskih instrumenata (kompanije koje nude financijske instrumente radi trgovanja).

Nadalje, moguće je i uključivanje EBRD-a, kao međunarodne financijske institucije s iskustvom i znanjem u području savjetovanja oko unapređenja tržišta kapitala.

Nakon izrade Prijedloga strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj isti će se uputiti Vladi radi usvajanja, a nakon čega će uslijediti javno predstavljanje usvojenog Strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj zainteresiranim dionicima/javnosti.

Budući da je Hrvatska u početnoj fazi svog institucionalnog razvoja kada je riječ o održivosti kao pomoć i podršku radi razmjene iskustva, predstavnici MFIN-a i HNB-a održali su konzultacije u studenom 2022. s stručnjacima iz Nizozemske. Glavna tema bila je funkcioniranje Nizozemske platforme za održivost, neformalnog institucionalnog tijela koje je 2016. osnovano od strane Nizozemske središnje banke. HNB održao je sastanak u ožujku 2023. s Irskom u svezi pitanja održivosti i međusobne razmjene iskustva na tu temu. Također, MFIN je održao više sastanaka na nacionalnoj razini s regulatorima (HNB i Hanfa) i udrugama (Hrvatska udruga banaka).

³³ KLASA: 022-03/21-04/245, URBROJ: 50301-05/31-21-5

U dijelu mjera iz područja **energetske tranzicije** priprema novih investicija napravljena je temeljem razgovora sa potencijalnim dionicima te javnim pozivima za iskaz interesa za projekte vezane za vodik.

Ovi procesi su dugoročni, a posebno su se intenzivirali nakon Ruske agresije na Ukrajinu, jer je cijena energenata dramatično porasla. Zbog toga se javlja sve veća potreba za vlastitom proizvodnjom električne energije što stvara dodatni pritisak na sustav. No, upravo je niz konzultacija osigurao da se REPowerEU poglavlje usmjeri u one vrste investicija koje su nužne u širem kontekstu te za razvoj novih tehnologija kojima je cilj, osim napredne proizvodnje energije u nizu sektora, i jačanje gospodarstva.

Također, tijekom 2022. i 2023. provodi se proces revizije Integriranog energetske i klimatskog plana (NECP; proces će trajati do sredine 2024. godine). U sklopu procesa revizije NECP-a proveden je niz radionica koje su bile sektorski usmjerene i koje su također bile korisne tijekom programiranja REPowerEU poglavlja. Time se NECP, kao provedbeni dokument, još čvršće povezo sa NPOO i REPowerEU poglavljem kao instrumentima koji će osigurati adekvatnu provedbu mjera predviđenih NECP-om.

Prethodne naznake ostaju nepromijenjene vezano za reforme C1.3. R1 Provedba programa **vodnog gospodarstva** te investicije C.1.3. R1-I1 Program razvoja javne odvodnje otpadnih voda, C1.3. R1-I2 Program razvoja javne vodoopskrbe i C1.3. R1-I3 Program smanjenja rizika od katastrofa u sektoru upravljanja vodama te se primjenjuju i na nove, odnosno produbljene reforme u sektoru vodnoga gospodarstva sa istim dionicima. Upravo zbog velikog interesa dionika javnih isporučitelja vodnih usluga i njihovih vlasnika - JLS zatražena su dodatna sredstva za investicije u javnu vodoopskrbu i javnu odvodnju otpadnih voda.

Pri izradi poglavlja REPowerEU za podkomponentu C1.4. koja uključuje **promet**, prikupljene su projektne ideje od dionika iz sektora prometa, uključujući Hrvatske autoceste d.o.o., HŽ Putnički prijevoz i ALTPRO d.o.o. Uzimajući u obzir zrelost za provedbu, prijedlozi čiji doprinos ciljevima plana REPowerEU i NPOO-a je ocijenjen najznačajnijim u odnosu na procijenjeni trošak implementacije uvršteni su u Dodatak NPOO-u. Operatori javnog prijevoza (koji imaju sklopljene PSO ugovore) pozvani su da iskažu potrebe za novim vozilima na električni ili vodikov pogon radi proširenja opsega investicije C1.4. R4-I1 Nabava vozila na alternativni pogon za javni gradski i prigradski linijski promet. Ciljne skupine iz NPOO-a konzultirane su pri usklađivanju ciljnih vrijednosti i ključnih etapa iz NPOO-a i Provedbene odluke Vijeća sa zatečenim stanjem provedbe investicija, pri čemu su HŽ Putnički prijevoz, Project 3 Mobility d.o.o. i Zračna luka Zadar dostavili prijedloge izmjena razdoblja provedbe.

U području investicija koje se odnose na **turizam i sport** tijekom 2022. MINTS je proveo 19. svibnja i 11. lipnja 2022. e-Savjetovanje o javnim pozivima #144 i #146 s ciljem savjetovanja sa zainteresiranom javnošću.

Javna rasprava o **obrazovnoj reformi** uvođenja cjelodnevnih škola provedena je u sklopu pokretanja eksperimentalnog programa i bila je šira od same investicije prelaska svih osnovnih škola u jednu smjenu. Iako je javna rasprava o nekim dijelovima predloženog eksperimentalnog programa izazvala dosta reakcija, nije bilo niti jednog negativnog komentara na prelazak škola u jednu smjenu, odnosno javna rasprava je pokazala da oko te teme postoji širok konsenzus.

Za dio mjera iz područja **tržišta rada**, osim HZZ-a, kao institucije koja operativno provodi ove mjere, pri izradi izmjena nisu bile uključene druge interesne skupine, budući da se sama provedba/kriteriji mjera ne mijenjaju već isključivo određeni pokazatelji te financije. Zbog složenosti provedbe stručnih analiza i opsega istih na temelju kojih će se izraditi Izvješće o analizama koje će Zaključkom prihvatiti Vlada potrebno je osigurati duže vremensko razdoblje za

ispunjenje pokazatelja #298. Razlozi dugotrajnosti su opsežna suradnja i koordinacija s drugim nadležnim resorima što je prepoznato kao rizik kako se u sadašnjem zadanom vremenskom okviru kvalitativni pokazatelj #298 neće moći ispuniti. Radi provedbe pokazatelja #304 u sklopu reforme C4.3 R1 potrebno je angažirati ekonomske stručnjake te imenovati članove Radne skupine iz redova eminentnih stručnjaka radi analize uvjeta za priznavanje prava na zajamčenu minimalnu naknadu i prijedloga njihovih izmjena.

Sve mjere aktivne politike zapošljavanja (uključujući i mjere iz NPOO-a), kao i vaučere za obrazovanje donosi Upravno vijeće HZZ-a. Upravno vijeće HZZ-a čini sedam članova koje imenuje Vlada, i to: dva člana na prijedlog ministra nadležnog za rad, tri člana na prijedlog Gospodarsko-socijalnog vijeća, sukladno zastupljenosti Vlade i socijalnih partnera u Gospodarsko-socijalnom vijeću, jednog člana, predstavnika radnika HZZ-a, izabranog sukladno propisima o radu i jednog člana na prijedlog udruga nezaposlenih. Navedeno osigurava da su socijalni partneri uključeni u proces donošenja navedenih mjera, a ujedno postoji mogućnost prijedloga unaprjeđenja postojećih mjera. Također, MRMSOSP sa socijalnim partnerima održava redovne kvartalne sastanke o svim temama vezanim za tržište rada pa tako i o mjerama aktivne politike zapošljavanja i vaučerima za obrazovanje iz NPOO-a.

U sklopu reforme **zdravstva**, MIZ je naručio izradu tehničkih specifikacija od prometnih stručnjaka - sudskih vještaka, a vezano uz procjenu roka te su isti konzultirani i smatraju da sukladno aktualnom stanju na tržištu nabave posebnih vozila (brodica-ljekarni) trajanje proizvodnje i isporuke minimalno 350 dana. Zatražena su očitovanja priobalnih županija u kojima su se izjasnili o trenutnoj dostupnosti ljekarničkih usluga i potrebama, a na temelju kojih je definirana potreba mobilnih ljekarni vozila i brodica-ljekarni.

Za provedbu investicije C5.1. R3-I2 Specijalističko usavršavanje medicinskih sestara i tehničara u djelatnosti hitne medicine imenovane su radne skupine u kojima su i imenovani predstavnici Hrvatskog zavoda za hitnu medicinu, predstavnici veleučilišta koji su na sastancima ukazali na problem organizacije djelatnosti hitne medicine radi nedostatka medicinskih sestara na tržištu koje bi zamjenile specijalizante za vrijeme obavljanja programa izvan matične ustanove. Također, budući je otvoren Poziv za financiranje, u aplikaciji su postavljena brojna pitanja vezano za organizaciju rada za vrijeme trajanja specijalizacija.

S obzirom da se kod investicije C5.1. R4-I6 Zbrinjavanje otpada u KBC-u Zagreb radi o obradi otpada spaljivanjem te da se navedena obrada otpada nalazi u Prilogu I. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš za isti je potrebna provedba postupka procjene utjecaja na okoliš. U postupku procjene utjecaja na okoliš predviđena je javna rasprava u sklopu koje i javno izlaganje same studije utjecaja na okoliš. Svi zainteresirani u sklopu navedene javne rasprave na predviđene adrese mogu dostaviti primjedbe i prijedloge te će na iste dobiti odgovore. Tokom javnog izlaganja zainteresirana javnost može postavljati pitanja predstavnicima nadležnog tijela, predstavnicima JLS, izrađivaču studije utjecaja na okoliš, projektantu tehnologije i predstavniku podnositelja zahvata. Ukoliko zainteresirana javnost ne dobije odgovor tokom javnog izlaganja na pitanje se odgovara naknadno pisanim putem.

U sklopu **obnove zgrada**, provedbe reforme C6.1. R5 „Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama“ aktivno se radi na uključivanju zainteresiranih dionika. Za potrebe izrade Poziva na dostavu projektnih prijedloga osnovana je radna skupina za provođenje aktivnosti potrebnih za definiranje osnovnih elemenata Poziva, u čijem radu su osim predstavnika MPGI sudjelovali i predstavnici MINGOR i FZOEU. Na web stranicama MPGI te u stručnim časopisima redovito se objavljuju novosti vezane uz objavu Poziva, informacije o mogućnostima dodjele bespovratnih sredstava kroz NPOO, o važnosti razvoja zelene infrastrukture i kružnog

gospodarenja prostorom i zgradama, energetske učinkovitosti i sl. Isto tako, održane su sve planirane informativne radionice za potencijalne prijavitelje te se tijekom trajanja Poziva aktivno odgovara na upite postavljena od strane potencijalnih prijavitelja. Također, MPGI u suradnji s EBRD izrađuje Priručnik za implementaciju strategija zelene urbane obnove namijenjene jedinicama lokalne samouprave i Gradu Zagrebu, u svrhu olakšane implementacije Strategija zelene urbane obnove na lokalnoj razini. Za Q4/2023. planirana je konferencija na kojoj će biti predstavljen Priručnik te je na predavanjima i panelima predviđeno sudjelovanje širokog kruga dionika.

U okviru podmjere reforme C6.1. R3 (Podizanje svijesti građana u području zelene tranzicije), provest će se ekstenzivan proces konzultacija s dionicima na lokalnoj razini, kako bi se što učinkovitije ostvarila sinergija između javne vlasti i građana te uspješno uspostavio proces participativnog planiranja za predstavnike JLS.

Unutar reforme C6.1. R8 (Uvođenje modela obrazovanja odraslih usmjerenog na razvoj zelenih vještina), planiran je razvoj modula hrvatskog jezika u građevinskoj struci i interkulturalnog modula za poticanje kulturne integracije i razumijevanja među stranim radnicima, te će se za potrebe toga uključiti široki krug dionika kako bi se uvažili svi stručni doprinosi i specifičnosti povezane s predmetnim aktivnostima te poštovali svi zahtjevi struke. Također, predviđena je i uspostava suradnje poslodavaca i ustanova za obrazovanje odraslih s ciljem provedbe učenja temeljenog na radu te će se, za potrebe toga, provesti mappiranje zainteresiranih poslodavaca kako bi ih se povezalo u funkcionalnu mrežu s ustanovama za obrazovanje.

5. Kontrola i revizija

Uspostavljeni procesi za upravljanje nepravilnostima, kontrolu dvostrukog financiranja, sprječavanje sukoba interesa, reviziju i IT sustav ostaju nepromijenjeni.

6. Komunikacija

Proces javne komunikacije vezano uz izradu Dodatka NPOO-u temelji se na već uspostavljenom modelu komunikacije koji je pripremljen prilikom izrade postojećeg NPOO-a.

Prema istraživanju koje je proveo Eurobarometar 2022³⁴, Hrvatski građani su najbolje obavješteni vezano uz sredstva i proces korištenja sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Među svim državama EU, u Hrvatskoj je najveći broj ispitanika koji smatraju da isplate iz *Next Generation* EU mehanizma (dakle, NPOO-a) trebaju biti uvjetovane postizanjem rezultata (reformi i ulaganja). 78% u Hrvatskoj, dok je prosjek EU 64%. Dodatno, u Hrvatskoj je najmanji postotak ispitanika koji ne znaju odgovor na to pitanje (samo 5%). Nadalje, Hrvatska je pri samom vrhu država (treća u EU) u kojoj su ispitanici čuli za Plan oporavka (43% ispitanika u odnosu na prosjek EU od 33%). Samo 22% ispitanika u Hrvatskoj ne zna kako se NPOO financira (prosjek EU 37%). Navedeno ide u prilog činjenici da Vlada kontinuirano javno komunicira o obvezama koje proizlaze iz NPOO-a odnosno o pokazateljima rezultata koje treba ostvariti.

³⁴ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2653>

Pritom, potrebno je naglasiti kako se radi informiranja javnosti organiziraju najave objave pojedinih poziva ili svečane dodjele ugovora koje su najčešće popraćene i odgovarajućim priopćenjima za medije.

Proces pripreme i izrade Dodatka NPOO-u započeo je prije godinu dana kada je Vlada javno komunicirala da će pristupiti stvaranju svih potrebnih preduvjeta kako bi Hrvatsku pozicionirala kao regionalno energetska čvorište. Također, sastavni dio navedene strategije Vlade je i poduzimanje ostalih mjera koje će osigurati energetska učinkovitost, među kojim je i dovršetak obnove nakon potresa.

Intenzivna prezentacija mjera koje će biti predložene u okviru Dodatka NPOO-u započeta je u prosincu 2022. godine. 12. prosinca 2022. upriličena je Prva konferencija o hrvatskom planu oporavka i otpornosti. Prezentacija NPOO-a obuhvaćala je 4 ključna elementa: 1. pružanje sveobuhvatne informacije vezano uz mogućnost korištenja sredstava iz RepowerEU i zajmova iz Mehanizma za oporavak i otpornost EU-a, 2. strukturu Dodatka NPOO-u koja uključuje i kriterije na kojima je temeljen proces pripreme reformi i izbora povezanih investicija. Potom, 3. vremensku dinamiku za pripremu i provedbu Plana, s posebnim naglaskom na važnost ispunjavanja ključnih etapa i ciljeva za svaku pojedinu reformski mjeru i investiciju, kako bi se osigurala dostupnost financijskih sredstava u razdoblju do 2026. te 4. komplementarnost ovog Mehanizma s ostalim programima i instrumentima EU-a koji su na raspolaganju Hrvatskoj.

Ističemo da javne prezentacije NPOO-a podrazumijevaju one u kojima je izravno sudjelovao predsjednik Vlade. Paralelno, tijela državne uprave u funkciji nositelja pojedinih podkomponenti obuhvaćenih Dodatkom NPOO-a vode sektorske sastanke s različitim predstavnicima zainteresirane javnosti, na internetskim stranicama pojedinih resora poboljšana je vidljivost mjera koje se provode.

Treba napomenuti i da je Sustav elektroničke prijave projekata (Fondovieu) odnosno informacijski sustav namijenjen za zabilježbu, pohranu i obradu podataka nužnih za financijsko praćenje i praćenje provedbe projekata prilagođen i za potrebe objave i praćenja informacija u vezi s provedbom NPOO projekata.³⁵

Prilikom svečanog potpisivanja značajnih ugovora koji proizlaze iz NPOO aktivnosti, javnosti se predstavljaju reforme i povezane investicija, primjerice: 28. lipnja 2023., prezentacija dva ugovora, i to za projekt izgradnje i opremanja zgrade centralnog operacijskog bloka Opće bolnice Varaždin te projekt istraživanja, razvoja i proizvodnje vozila nove mobilnosti; 6. srpnja 2023., prezentacija izgradnje škola; 20. srpnja 2023., centralno financiranje specijalizacija.

³⁵ <https://fondovieu.gov.hr/>

DIO 4: OPĆA KOHERENCIJA I UTJECAJ PLANA

1. Usklađenost

Donošenje Strateškog okvira za razvoj **tržišta kapitala** u Republici Hrvatskoj, između ostaloga, pridonijet će provedbi reformske mjere odnosno podkomponenti C1.1.1. R5 Diversifikacija tržišta kapitala i poboljšanje pristupa alternativnom financiranju u kontekstu promicanja različitih izvora financiranja s ciljem stvaranja okruženja koje će potaknuti snažniju aktivnost ulagača i C1.1.1. R5-I1 Ulaganje u instrumente vlasničkog i kvazivlasničkog financiranja (PE) s ciljem dugoročnog razvoja trgovanja na burzi, kao i poboljšanja poslovnog okruženja u gospodarstvu.

Također, sukladno usvojenom Strateškom okviru, a također vezano za komponentu NPOO-a C4.2. R1 Unapređenje mirovinskog sustava kroz povećanje adekvatnosti mirovina, odnosno mjeru „Donošenje Vladinog zaključka o prihvaćanju izvješća o provedenim analizama troškovne učinkovitosti ulaganja obveznih mirovinskih fondova u poduzeća u državnom vlasništvu“, provest će se analiza i procjena vrijednosti 6-8 trgovačkih društava u većinskom državnom vlasništvu. Ovisno o rezultatima analize, odnosno Izvješća koje se podnosi Vladi, razmotrit će se da se u akcijske planove koji će se donijeti nakon usvajanja Strateškog okvira uključe mjere za pripremu i realizaciju smanjenja udjela države u vlasničkoj strukturi odabranih trgovačkih društava kroz tržište kapitala u dva smjera: prema institucionalnim investitorima (primarno mirovinskim fondovima) te paralelno ili posljedično prema uvrštavanju na primarno tržište kapitala (burzu) s ciljem realizacije do Q1/2026.

Uspostava platforme - Forum za podršku održivom financiranju pridonijet će ulaganjem u zelenu tranziciju i prijelazu na održivo gospodarstvo.

Sve planirane investicije iz **energetike** u potpunosti su usklađene sa reformom C1.2. R1 Dekarbonizacija energetskog sektora te su predviđene dodatne investicije koje dekarbonizaciju energetskog sektora trebaju dodatno ojačati, ali i ubrzati. Dio investicija koje su planirane u NPOO-u dodatno su revidirane te su za njih zatražena dodatna sredstva, manjim dijelom zbog povećanja cijena, a većim dijelom zbog povećanja opsega mjera kako u pametna brojila, tako i u sustave za pohranu energije i korištenja geotermalne energije u toplinarstvu. Također, predviđena su i nova velika ulaganja u elektroenergetski sustav, jačanje gospodarstva temeljenog na vodik u te dodatne investicije u infrastrukturu za prometni sektor i proizvodnju biometana koja će osigurati smanjenje korištenja fosilnih goriva, posebice u industriji koju nije jednostavno dekarbonizirati. Ne manje važno, planirane su i investicije u proširenje kapaciteta LNG terminala koji, iako nije direktno vezan za dekarbonizaciju, osigurava sigurnost opskrbe šire regije. No, pri tome se posebno vodi računa da sva infrastruktura bude spremna za budući transport vodika, a uzme li se u obzir kako je Hrvatskom vodikovom strategijom do 2050. LNG terminal označen kao potencijalna ulazna točka za vodik iz trećih zemalja može se ustvrditi kako i ova mjera djelomično ispunjava ciljeve nužne za dekarbonizaciju energetskog sektora u Republici Hrvatskoj.

Prethodne naznake ostaju nepromjenjene vezano za reforme C1.3. R1 Provedba programa **vodnog gospodarstva** te investicije C.1.3. R1-I1 Program razvoja javne odvodnje otpadnih voda, C1.3. R1-I2 Program razvoja javne vodoopskrbe i C1.3. R1-I3 Program smanjenja rizika od katastrofa u sektoru upravljanja vodama.

U dijelu **prometa**, prethodne naznake ostaju nepromjenjene vezano za investicije C1.4. R1-I1 Elektronički sustav naplate cestarine, C1.4. R4-I1 Nabava vozila na alternativni pogon za javni

gradski i prigradski linijski promet i C1.4. R5-I3 Program sufinanciranja kupnje novih vozila na alternativna goriva i razvoja infrastrukture alternativnih goriva u cestovnom prometu.

U području investicija koje se odnose na **turizam i sport** predlaže se isključivo produljenje vremenskog roka za pokazatelje (#145, #147, #200 i #201), a svi zahtjevi investicija u pogledu doprinosa, ponajprije zelenog i digitalnog doprinosa, ostaju nepromijenjeni.

Za područje **tržišta rada** prethodne naznake ostaju nepromijenjene u odnosu na NPOO. S obzirom na to da je rok u okviru pokazatelja #300 za donošenje zaključaka Radne skupine određen za Q4/2024. i rok za isporuku analize Svjetske banke produljen do kraja 2023. godine, produljenje roka u okviru pokazatelja #298 potrebno je radi povezivanja rezultata planiranih aktivnosti u okviru mjere C4.2.R1. Izmjene vezane uz mjere aktivne politike zapošljavanja te vaučere za obrazovanje u potpunosti su usklađene s Europskim stupom socijalnih prava (Poglavlje I.: Jednake mogućnosti i pristup tržištu rada), Odlukom Vijeća o smjernicama za politike zapošljavanja država članica, Programom vještina za Europu te Paktom za vještine.

U području **obrazovanja** mijenja se samo obim investicije, a ne sadržaji.

Svi projekti i reformske mjere iz komponente C6. **Obnova zgrada** usklađeni su u odnosu na NPOO, na način da se predmetnim sredstvima obuhvaćaju izazovi i prioriteti identificirani u okviru Europskog semestra, s naglaskom na zelenu komponentu. Također, predviđene reforme doprinose ispunjavanju ciljeva Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana za 2030. s pogledom na 2050. Nadalje, sve utvrđene investicije pridonijet će prilagodbi Hrvatske na klimatske promjene, kao i jačanju konkurentnosti na europskoj i globalnoj razini, osobito u pogledu mjera povezanih sa zelenom tranzicijom, razvojem vještina, obrazovanjem, zapošljavanjem, aktivnim participacijskim procesima na lokalnoj razini te primjenom modela kružnog gospodarenja. Zaključno, u okvirima NPOO-a, osigurana je usklađenost s ciljevima i tematska povezanost.

2. Ravnopravnost spolova i jednake mogućnosti za sve

Prijedlog Strateškog okvira za razvoj **tržišta kapitala** u Republici Hrvatskoj uzima u obzir sve parametre jednakosti te nema negativan utjecaj na ravnopravnost spolova, mogućnost zapošljavanja ranjivih skupina ili diskriminaciju bilo koje vrste.

Osnivanje platforme - Forum za podršku održivom financiranju nema utjecaja na izazove u pogledu rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti za sve bez obzira na spol, rasno ili etničko podrijetlo.

Svi projekti vezani uz **energetiku**, reformu C1.2-R1 (uključujući i poglavlje REPowerEU) pružaju jednake mogućnosti svima bez obzira na spol, rasno ili etničko podrijetlo, vjeru ili uvjerenje, invaliditet, dob ili spolnu orijentaciju, u skladu s načelima 2 i 3 Europskog stupa socijalnih prava i na osnovu Pregleda društvenih rezultata. Ovdje je posebno važno istaknuti kako će razvoj elektroenergetskog sustava i razvoj gospodarstva temeljenog na vodik u osigurati pretpostavke za jače uključivanje pojedinaca u proizvodnju energije za vlastite potrebe što će dodatno osigurati jačanje socijalnih prava i smanjiti energetska siromaštvo.

Prethodne naznake ostaju nepromijenjene vezano za reforme C1.3. R1 Provedba **programa vodnog gospodarstva** te investicije C.1.3. R1-I1 Program razvoja javne odvodnje otpadnih voda, C1.3. R1-I2 Program razvoja javne vodoopskrbe i C1.3. R1-I3 Program smanjenja rizika od katastrofa u sektoru upravljanja vodama.

Za segment **prometa**, prethodne naznake ostaju nepromjenjene vezano za investicije C1.4. R1-I1 Elektronički sustav naplate cestarine, C1.4. R4-I1 Nabava vozila na alternativni pogon za javni gradski i prigradski linijski promet i C1.4. R5-I3 Program sufinanciranja kupnje novih vozila na alternativna goriva i razvoja infrastrukture alternativnih goriva u cestovnom prometu.

U području investicija koje se odnose na **turizam i sport** predložene izmjene rokova provedbe nemaju utjecaja na ravnopravnost spolova i jednake mogućnosti za sve.

Povećanje obuhvata investicije u **obrazovanju**, odnosno omogućavanje prelaska svim osnovnim školama u jednu smjenu i postupno uvođenje cjelodnevne škole pridonijet će osiguravanju jednakih uvjeta sustavnog odgoja i obrazovanja za sve učenike osnovnih škola te jednakog pristupa kvalitetnom obrazovanju svim učenicima. Navedenim ulaganjem osigurat će se nužni preduvjeti kvalitete i jednakosti obrazovanja, posebice učenicima u socioekonomski nepovoljnom položaju u pogledu pristupa društvenim, obrazovnim, kulturnim i sportskim aktivnostima. Time se stvaraju preduvjeti osiguravanje viših obrazovnih postignuća učenika te smanjenja trenutne neravnoteže u vremenu i kvaliteti učenja koje nastaju izvan škole. Stvaranje jednakih mogućnosti za sve učenike utjecat će na poboljšanje njihovih obrazovnih postignuća i konačno doprinos njihovom sve većem sudjelovanju na tržištu rada.

Prethodne naznake ostaju nepromijenjene u odnosu na područje **tržišta rada i socijalne zaštite**. Zatražena izmjena roka i obuhvata korisnika kako bi se uključili i korisnici nacionalne naknade za starije za pokazatelj #304 Korisnici zajamčene minimalne naknade (do kraja Q4/2023, povećan broj korisnika ZMN na 68.000 korisnika) do Q1/2026., ne utječe na provedbu ostalih aktivnosti mjere C4.3. R1. Kao što je definirano NPOO-om, Reforma C4.3. R1 je namijenjena korisnicima usluga sustava socijalne skrbi i za krajnji cilj ova reforma ima smanjenje siromaštva. Korisnici su uglavnom osobe u riziku od siromaštva i ostali u nepovoljnom položaju. Aktivnosti ne čine razliku među korisnicima osim po socioekonomskom statusu te zatražena promjena roka ispunjenja navedenog pokazatelja korisnika ZMN-a i promjena obuhvata pokušava uskladiti aktivnosti unutar reforme, kako bi se omogućile jednake mogućnosti za sve.

Mjerama na tržištu rada koje uključuju mjere aktivne politike zapošljavanja za zelenu i digitalnu tranziciju tržišta rada te implementaciju sustava vaučera za obrazovanje zaposlenih i nezaposlenih osoba omogućit će se stjecanje digitalnih vještina nužnih za moderno tržište rada te brzo uključivanje na tržište rada od čega posebnu korist imaju ranjive skupine poput mladih ili dugotrajno nezaposlenih. Navedene ugrožene skupine su posebno naznačene u pokazateljima, te kao takve posebna pažnja se pridaje njihovom uključivanju u mjere.

Prethodne naznake ostaju nepromjenjene u vezi s investicijama u području **zdravstva** odnosno usklađene su s načelima 2. i 3. Europskog stupa socijalnih prava, koja se odnose na rodnu jednakost i jednake mogućnosti, kroz uključivanje mjera koje doprinose promicanju ovih načela.

Svi projekti i aktivnosti vezani uz reforme unutar inicijative **obnove zgrada** pružaju jednake mogućnosti svima bez obzira na spol, rasno ili etničko podrijetlo, vjeru ili uvjerenje, invaliditet, dob ili spolnu orijentaciju. To se osobito odnosi na reforme R2 i R8 te novu podmjeru unutar reforme R3 koje su usmjerene na targetiranje skupina u društvu. Sve tri navedene reforme otvorene su jednako za sve unutar odabrane ciljne skupine, bez obzira na razlikovanje temeljem spola, rase, etničkog podrijetla i slično, pružajući jednake prilike za sve.

3. Jačanje ekonomske, socijalne i institucionalne otpornosti

Nakon brzog i snažnog oporavka u 2021. i 2022. od krize izazvane pandemijom koronavirusa, daljnji rast hrvatskog gospodarstva, u uvjetima postupnog zatvaranja jaza output-a, bit će ograničen prigušenim globalnim kretanjima. Napomenimo kako su povoljna ostvarenja u domaćem gospodarstvu u 2022. zabilježena u okruženju snažnih inflatornih kretanja te izražene neizvjesnosti u pogledu ekonomskih, ali i širih geopolitičkih kretanja, u inozemstvu, kao i u Hrvatskoj. Rast BDP-a je u svim godinama projekcijskog razdoblja gotovo u potpunosti određen kretanjem domaće potražnje, budući da se predviđa kako će neto izvoz davati neznatan negativan doprinos gospodarskom rastu u prve dvije, a neutralan u posljednje dvije godine promatranog razdoblja. Ovo je posljedica prvenstveno izražene uvozne ovisnosti hrvatskog gospodarstva, nešto slabije očekivane dinamike inozemne potražnje za domaćim robama i uslugama, kao i razmjerno prigušenih kretanja u domaćoj turističkoj djelatnosti u predstojećem razdoblju. Također se očekuje i neznatan pozitivan doprinos zaliha gospodarskom rastu u 2023., uzevši u obzir trenutna ciklička kretanja, kao i posljednje zabilježene visokofrekventne pokazatelje.

Tablica 4. Makroekonomski okvir

	2022.	Projekcija 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
BDP - realni rast (%)	6,3	2,2	2,6	2,5	2,2
Osobna potrošnja*	5,1	1,3	2,6	2,4	2,1
Državna potrošnja	3,0	3,3	2,8	2,5	2,2
Bruto investicije u fiksni kapital	5,8	4,6	3,7	3,3	2,9
Izvoz roba i usluga	25,4	2,7	2,9	3,0	2,7
Izvoz roba	23,6	2,6	3,6	3,7	3,4
Izvoz usluga	27,3	2,9	2,2	2,3	2,0
Uvoz roba i usluga	25,0	2,8	3,0	2,9	2,6
Uvoz roba	26,3	2,6	2,9	2,9	2,5
Uvoz usluga	17,1	4,2	4,0	3,2	3,0
Doprinosi rastu BDP-a (postotni bodovi)					
Domaća potražnja	4,8	2,3	2,8	2,6	2,2
Promjena zaliha	1,7	0,1	0,0	0,0	0,0
Neto inozemna potražnja	-0,2	-0,2	-0,1	0,0	0,0
Doprinosi rastu BDP-a (postotni bodovi)					
Osobna potrošnja*	2,9	0,7	1,5	1,4	1,2
Državna potrošnja	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5
Bruto investicije u fiksni kapital	1,2	0,9	0,8	0,7	0,6
Izvoz roba i usluga	13,0	1,7	1,7	1,7	1,6
Uvoz roba i usluga	-3,2	-1,8	-1,8	-1,8	-1,6

*Uključujući potrošnju neprofitnih ustanova koje služe kućanstvima.

Napomena: Podaci za 2022. su preliminarni.

Izvor: DZS, MFIN

Unatoč i dalje povišenoj stopi inflacije, u uvjetima ponešto ublaženog nastavka rasta zaposlenosti iz 2022. te daljnjeg ubrzanja već visokog rasta bruto plaća, raspoloživi dohodak kućanstava zabilježiti će u 2023. snažan oporavak (izražen u realnim cijenama), iako s nešto slabijom stopom realnog rasta od rekordne stope iz 2021. godine. Postupnim usporavanjem dinamike na tržištu rada, realni rast raspoloživog dohotka kućanstava slabit će prema stopi od 2,0% u 2026., usprkos pozitivnom doprinosu usporavajuće inflacije. Nakon izraženog pada u uvjetima dvoznamenkaste stope inflacije u 2022., u 2023. očekuje se brzi povratak stope štednje sektora kućanstava blizu razina iz razdoblja prije pandemije koronavirusa. Uz raspoloženje potrošača i dalje na nižim razinama, osobna potrošnja zabilježiti će tek prigušen rast, pri čemu će snažniji rast zabilježiti komponenta usluga, pod utjecajem pandemijskih baznih učinaka. Pod utjecajem dinamičnih kretanja na tržištu rada projicirana stopa štednje će i u 2024. blago porasti, da bi zatim u narednim godinama bilježila blago smanjenje. Pri tome će u čitavom projekcijskom razdoblju stopa štednje kućanstava biti malo ispod stope od 10%, koliko je ostvareno u 2018. i 2019. godine. Na ovako prigušenu projekciju osobne potrošnje djelovat će i blago povišene kamatne stope te nešto nepovoljniji učinak bogatstva (usprkos prevladavajućoj cjenovnoj dinamici na tržištu nekretnina), koji će također djelovati negativno na raspoloženje potrošača te obeshrabrivati snažnije neto zaduživanje sektora kućanstava.

Najveći doprinos rasta državne potrošnje u cijelom projekcijskom razdoblju dolaziti će od intermedijarne potrošnje, uz usporavajuću putanju. Pozitivan doprinos od strane naknada zaposlenicima bit će blag te također usporavati prema kraju razdoblja, odražavajući očekivanu dinamiku rasta zaposlenosti na razini opće države koja će biti nešto slabija od one zaposlenika u privatnom sektoru. Doprinos od strane naknada zaposlenicima u svim godinama će poništavati negativan doprinos tržišnog outputa približno iste veličine. Značajan pozitivan doprinos rastu državne potrošnje, a posebno u 2023. i 2024., dat će i socijalni transferi u naravi, a blago povišen doprinos državnoj potrošnji nastaviti će kroz čitavo projekcijsko razdoblje generirati i amortizacija fiksnog kapitala, u razdoblju znatnih iznosa državnih investicija.

Snažnu, iako usporavajuću, dinamiku bruto investicija u fiksni kapital u promatranom razdoblju generirati će u 2023. investicije na razini opće države, a u ostalim godinama investicije privatnog sektora. Ključan utjecaj na izražene doprinose državnih investicija kretanju agregatnih investicija u cijelom projekcijskom razdoblju davati će priljevi iz europskih kapitalnih fondova. Nepovoljnom kretanju investicija privatnog sektora u 2023. doprinijet će, no u građevinskoj djelatnosti tek u manjoj mjeri, prije spomenute visoke razine neizvjesnosti oko gospodarskog rasta, inflacije te kamata, unatoč trenutno pretežito povoljnim ekonomskim očekivanjima poslovnog sektora (prema visokofrekventnim anketama). Tijekom srednjoročnog razdoblja očekuje se i daljnje poboljšanje investicijske klime u uvjetima povećane, iako blago padajuće, stope profitabilnosti poduzeća te zadržavanja ipak razmjerno povoljnih domaćih uvjeta financiranja, kao i kreditnog rejtinga zemlje. Ovdje napomenimo kako preliminarni statistički podaci ukazuju da je inflacija naglašeno osnažila poslovne bilance te popravila relativne pokazatelje zaduženosti u mnogim domaćim poduzećima te ih tako efektivno također učinila otpornijima u srednjem roku. Promatrajući prema vrsti, najveći doprinos rastu ukupnih investicija, a pogotovo početkom projekcijskog razdoblja, dolaziti će od građevinske djelatnosti potpomognute potrebom obnove fonda stambenih objekata nakon potresa zabilježenih u 2020. godini.

Usprkos brojnim izazovima koji su uzrokovani prvo pandemijom, a kasnije i energetsom krizom, izvozni sektor općenito, a posebno i robni izvoz, pokazao se iznimno otpornim i zdravim segmentom hrvatskog gospodarstva. I u projekcijskom razdoblju robni izvoz će ostati važan generator gospodarske aktivnosti u Hrvatskoj. Snažan rast udjela izvoza roba u bruto domaćem proizvodu, kao i rast udjela domaćeg izvoza na stranim tržištima roba, tijekom zadnjih nekoliko godina ukazuju na nastavak povoljnih strukturnih promjena u hrvatskom gospodarstvu koje su

započele ulaskom u Europsku uniju. Realni rast hrvatskog robnog izvoza u 2022. bio je najviši od svih država članica EU. Kroz cijelo projekcijsko razdoblje očekuje se nastavak solidnog rasta izvoza roba, ali po znatno nižim stopama u odnosu na razdoblje od 2013. do 2019., uslijed usporavanja rasta glavnih vanjskotrgovinskih partnera. Očekuje se da će rast inozemne potražnje za domaćim robama, nakon snažnog usporavanja u 2023., zabilježiti u 2024., a u manjoj mjeri i u 2025., blago ubrzanje, da bi na samom kraju promatranog razdoblja počeo neznatno usporavati. Rast udjela domaćeg izvoza roba na inozemnim tržištima zabilježit će u 2023. brz i snažan ispravak, da bi do kraja projekcijskog razdoblja nastavio postupno usporavati te konačno zabilježio negativan predznak u 2026. godini. Na naglu promjenu te prigušenu dinamiku udjela domaćeg izvoza roba na inozemnim tržištima imat će utjecaj nepovoljan kumulativni bazni učinak zbog iznimnih rezultata robnog izvoza u posljednje četiri godine (a posebno za vrijeme pandemije), zatim nepovoljne strukturne osobine hrvatskih izvoznih proizvoda i tržišta, kao i očekivani blago negativan učinak konkurentnosti. Pristupanje euro području i Schengenskom prostoru, s druge strane, pruža dodatni poticaj dubljoj integraciji hrvatskih izvoznika u europske lance vrijednosti.

Nakon snažnog oporavka tijekom 2021. i 2022., rast noćenja stranih turista izraženo će usporiti u 2023., kada će broj noćenja stranih turista rasti umjerenom dinamikom i premašiti brojku iz 2019. (treće tromjesečje 2023. također će premašiti ostvarenje iz trećeg tromjesečja 2019. godine, iako za vrlo malen iznos). U uvjetima povišene inflacije cijena u turističkoj djelatnosti te izražene promjene strukture turističke potražnje, u 2023. predviđa se i blago ispuhivanje četverogodišnjih iznimno povoljnih baznih učinaka kod procijenjene realne potrošnje po inozemnom turistu. U ostatku promatranog razdoblja dinamika noćenja stranih turista bit će slaba i usporavajuća, dok se za realnu potrošnju po turistu očekuje se da će bilježiti tek blagi i stabilan rast. Ovakve projekcije uvažavaju globalne izazove turističke djelatnosti, očekivanu slabiju potražnju uz ograničenja pouzdanju turista u uvjetima povišene inflacije te kamatnih stopa, domaće probleme infrastrukture i nedostatka kapaciteta, kao i očekivane pritiske na međunarodnu konkurentnost domaćeg turističkog sektora od strane iznova proširene konkurencije (napomenimo kako je Hrvatska je proteklih godina smanjila cjenovnu konkurentnost na Sredozemlju). Istovremeno nestaju povoljni učinci izazvani specifičnostima domaće turističke ponude prisutni u pandemijskom razdoblju. Ipak, postupno slabljenje ograničenja za kupovnu moć stranih turista, kao i pretpostavljena pozitivna strukturna prilagodba domaće turističke ponude djelovat će pozitivno na rezultate turističkog sektora. Nakon izrazito snažnog i brzog oporavka izvoza usluga isključujući putovanja u 2021. i 2022., a posebno iznimnih rezultata krajem 2022., očekuje se da će u narednom razdoblju izvoz usluga naglašeno usporiti svoju dinamiku te stabilno rasti po stopama trostruko manjim od prosjeka u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

Nakon rekordne vrijednosti udjela uvoza roba i usluga u BDP-u (izraženo u stalnim cijenama prethodne godine) u 2022. te posljedičnog snažnog negativnog baznog učinka, očekuje se da će se negativni trend povećanja uvozne ovisnosti hrvatskog gospodarstva u projekcijskim godinama nastaviti, ali slabijim intenzitetom. Tako je projicirana elastičnost uvoza roba i usluga u odnosu na konačnu potražnju tek blago veća od jedinične te stabilna u cijelom promatranom razdoblju. Pri tome treba napomenuti kako su najdinamičnije komponente u projekcijskom razdoblju upravo one sa najvećim uvoznim udjelom te tendencijom njegovog daljnjeg povećanja. Uvoz usluga će u svim projekcijskim godinama bilježiti nešto snažnije stope promjene u odnosu na uvoz roba, prvenstveno kao posljedica povoljnih baznih učinaka iz pandemijskih godina (kumulativno).

Unatoč snažnim šokovima posljednjih nekoliko godina, domaće tržište rada pokazalo se izuzetno otpornim te u protekle dvije godine bilježi kontinuiran oporavak. Uz višu aktivnost i nižu nezaposlenost na domaćem tržištu rada, navedenom rastu broja zaposlenih znatno je pridonijelo i zapošljavanje radnika iz trećih zemalja. Kao posljedica navedenih kretanja, nastavljen je

dugogodišnji trend povećanja stope zaposlenosti, tek nakratko prekinut COVID krizom, te je ona u protekloj godini nadmašila rekordne razine iz 2008. godine. Podaci dostupni za početak 2023. ukazuju na nastavak povoljnih trendova na tržištu rada. Ograničenja na strani ponude domaće radne snage samo su nakratko bila prigušena nakon izbijanja COVID krize, dok je tijekom protekle dvije godine prisutno kontinuirano povećanje manjka radne snage. Naime, domaće tržište rada susreće se sa strukturnim izazovima koji se prvenstveno odnose na i dalje nisku participaciju radne snage te neusklađenost ponude i potražnje za radom (neodgovarajuće obrazovanje, manjak vještina, slabo zastupljeno cjeloživotno učenje), koji su dodatno ojačani negativnim demografskim kretanjima izraženim nakon ulaska u EU. U uvjetima visoke potražnje za radom, opisana kretanja dovela su do zamjetnog nedostatka radne snage, povećane potrebe za uvozom radne snage i posljedičnih pritisaka na rast plaća. Ipak, proteklih je godina, osim izraženog zapošljavanja radnika iz trećih zemalja, vidljiv i trend povećanja aktivnosti na domaćem tržištu rada, a nastavak navedenih trendova očekuje se i u srednjoročnom razdoblju.

U skladu s navedenim, očekuje se da će gospodarski rast u idućim godinama i dalje biti praćen razmjerno brzorastućim brojem zaposlenih. Tako će aktualna (opažena) stopa produktivnosti postupno ubrzavati do 1,3% krajem razdoblja. Međutim, pozitivan učinak gospodarskog rasta na zaposlenost polako će jenjavati prema kraju promatranog razdoblja, kao posljedica postupnog i sporog zatvaranja neravnoteža na tržištu rada te spomenutih demografskih ograničenja ponude rada. Tako se očekuje da radna snaga (prema podacima metodologiji ankete o radnoj snazi) u 2023. zabilježi sličnu stopu rasta kao i u 2022., da bi zatim njena dinamika oslabila te usporavala prema kraju projekcijskog razdoblja, ali ostala blago pozitivna i u 2026. godini. Opisana kretanja bit će praćena smanjenjem anketne stope nezaposlenosti prema ravnotežnim veličinama, što će ju krajem razdoblja dovesti na rekordno nisku razinu od 5,2%. Sukladno očekivanom kretanju inflacije te potražnje za radnom snagom, uz snažno prisutne manjkove određenih profila radnika, očekuje se primjetno ubrzanje nominalnog rasta bruto plaća na čak 11,5% u 2023. godini. Treba naglasiti kako su ovakva kretanja već primijećena krajem 2022. te pogotovo početkom 2023., a što se odnosi na sve kategorije prema nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, a ne samo na deficitarna zanimanja. Iako će njihov rast postupno usporavati prema kraju projekcijskog razdoblja, udio naknada zaposlenicima u BDP-u (izraženo u tekućim cijenama) neznatno će rasti čak i na kraju razdoblja, nauštrb postupnog smanjenja udjela bruto operativnog viška sektora poduzeća s rekordnih razina 2022. godine. Na navedena kretanja utjecat će i administrativne odluke o povećanju minimalne bruto plaće početkom ove godine, kao i povećanje osnovice za plaće u javnom i državnom sektoru. Tako se u 2024. očekuje da državni sektor ima brži rast bruto plaća, a u 2023., kao i ostalim godinama promatranog razdoblja, da rast plaća u državnom sektoru bude tek blago slabiji od onog u privatnom sektoru. Uslijed snažnijeg rasta bruto naknada po zaposleniku od rasta produktivnosti rada, kroz čitavo srednjoročno razdoblje predviđa se snažna te usporavajuća dinamika jediničnog troška rada, koji će porasti čak 10,6% u 2023. te potom usporiti na stopu od 2,5% na kraju projekcijskog razdoblja.

Tijekom protekle godine zabilježeno je snažno ubrzanje inflacije, ponajviše pod utjecajem povećanja cijena energenata, kao i većine drugih kategorija primarnih sirovina na svjetskom tržištu. Nadalje, otvaranje gospodarstava nakon COVID pandemije i oporavak globalne potražnje za robama, doveli su do izraženih pritisaka na globalne opskrbne lance te utjecali na produljivanje rokova isporuke i rastuće troškove transporta. Navedena kretanja su intenzivirana ratom u Ukrajini, što je dodatno utjecalo na ubrzanje rasta cijena poljoprivrednih proizvoda te proizvođačkih cijena industrijskih proizvoda u europodručju, a u konačnici i njihovo prelijevanje na potrošačke cijene. Kao posljedica navedenih kretanja, tijekom protekle godine inflacija potrošačkih cijena u Republici Hrvatskoj je kontinuirano ubrzavala, s 5,7% u siječnju na prosječnu razinu od 13,3% u posljednjem tromjesečju 2022. godine. Rastu potrošačkih cijena u 2022. najviše

je pridonio rast cijena energije i hrane, pri čemu u drugoj polovici prošle godine sve izraženiji doprinos ukupnoj inflaciji dolazi od rasta cijena usluga i industrijskih proizvoda. S druge strane, inflatorni pritisci osjetno su ublaženi uvođenjem mjera Vlade, kojima su između ostalog ograničene cijene električne energije i plina za kućanstva, smanjena stopa PDV-a na određene kategorije proizvoda te ograničene cijene osnovnih prehrambenih proizvoda.

Od sredine prošle godine prisutno je ublažavanje inflacijskih pritisaka kod cijena energenata i drugih primarnih sirovina na svjetskim tržištima, kao i osjetno smanjenje pritisaka u globalnim opskrbnim lancima. Nadalje, vidljivo je snažno usporavanje međugodišnjeg rasta proizvođačkih cijena industrijskih proizvoda u Republici Hrvatskoj i europodručju. Početkom 2023. inflacija potrošačkih cijena u Republici Hrvatskoj bilježi postupno usporavanje te je u ožujku zabilježila najnižu razinu od travnja prošle godine. Usporavanju ukupne inflacije ponajviše su pridonijele cijene energije, pod utjecajem kretanja cijena energenata na svjetskim tržištima, ali i učinka baznog razdoblja. S druge strane, kod neprerađenih prehrambenih proizvoda i usluga se domaća inflacija početkom ove godine zadržala na relativno visokim razinama, pod utjecajem snažnog rasta nominalnih bruto plaća te izraženog rasta cijena voća i povrća, na što su u utjecale i nepovoljne vremenske prilike na jugu Europe.

Očekuje se da će prosječna inflacija potrošačkih cijena u 2023. usporiti na 6,6%, pod utjecajem izraženog smanjenja cijena energenata i drugih primarnih sirovina na svjetskom tržištu, kao i iščezavanja baznih učinaka rasta cijena tijekom 2022. Na kretanje inflacije utjecat će i već prisutno snažno ublažavanje pritisaka u globalnim lancima opskrbe, kao i očekivano daljnje usporavanje inflacije u europodručju. Kao posljedica navedenih kretanja, znatno niži doprinos inflaciji u 2023. doći će od cijena energije, dok se kod cijena hrane i cijena koje isključuju hranu i energiju očekuje zadržavanje relativno visoke inflacije, koja će ipak izraženije usporiti prema kraju 2023. godine. Pod utjecajem očekivanog usporavanja rasta cijena u europodručju te prigušene dinamike cijena primarnih sirovina na svjetskom tržištu, ali i smanjenja rasta jediničnih troškova rada u Republici Hrvatskoj, u ostatku projekcijskog razdoblja se očekuje postupno usporavanje inflacije, koja će se krajem projekcijskog razdoblja približiti razini od 2,0%.

4. Usporedba s osnovnom vrijednošću ulaganja

Tablica 5. Utjecaj Mehanizma za oporavak i otpornost (bespovratna sredstva)

Prihodi iz bespovratnih RRF sredstava (% BDP-a)							
	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
RRF BESPOVRATNA SREDSTVA uključena u projekciju prihoda	0,0	0,0	0,3	1,2	1,7	1,7	1,8
Novčane isplate RRF BESPOVRATNIH SREDSTAVA iz EU	0,0	1,4	2,1	0,9	1,3	1,2	0,9
Rashodi financirani iz bespovratnih RRF sredstava (% BDP-a)							
	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
UKUPNI TEKUĆI RASHODI	0,0	0,0	0,1	0,4	0,5	0,5	0,5
Bruto investicije u dugotrajnu imovinu P.51g	0,0	0,0	0,0	0,3	0,6	0,6	0,7
Kapitalni transferi D.9	0,0	0,0	0,2	0,5	0,6	0,6	0,6
UKUPNI KAPITALNI RASHODI	0,0	0,0	0,2	0,8	1,2	1,2	1,3
Ostali troškovi financirani iz bespovratnih RRF sredstava (% BDP-a)*							
	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
Smanjenje poreznih prihoda	-	-	-	-	-	-	-
Ostali troškovi koji imaju utjecaj na prihode	-	-	-	-	-	-	-
Financijske transakcije	0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,0	0,0

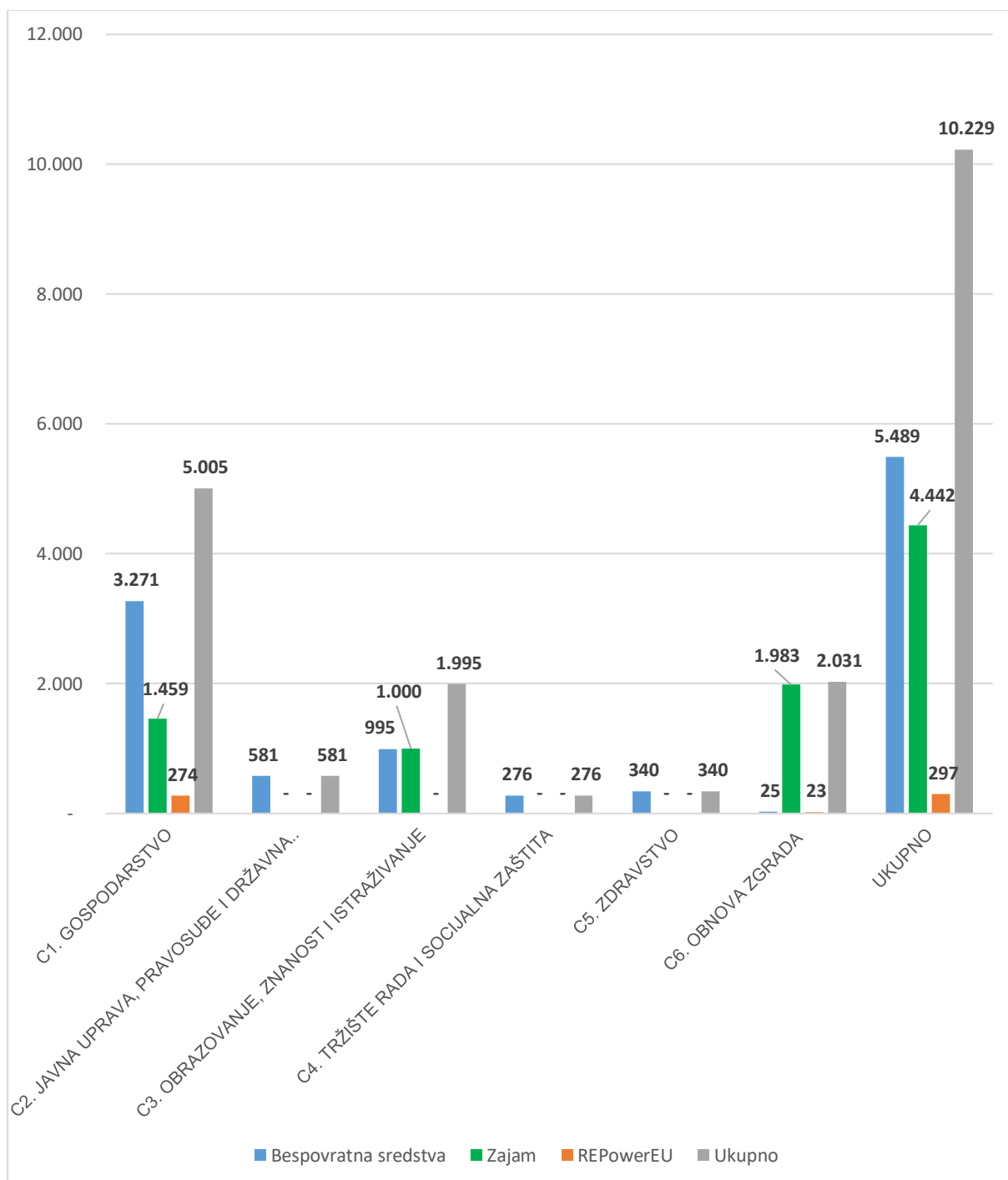
*Odnosi se na troškove koji se u nacionalnim računima ne evidentiraju kao rashodi
Izvor: MFIN

Tablica 6. Utjecaj Mehanizma za oporavak i otpornost (zajmovi)

Rashodi financirani iz RRF zajmova (% BDP-a)			
	2024.	2025.	2026.
Bruto investicije u dugotrajnu imovinu P.51g	0,3	0,3	1,0
Kapitalni transferi D.9	0,5	0,5	0,8
UKUPNI KAPITALNI RASHODI	0,9	0,8	1,7
RRF zajmovi primljeni od EU	1,3	1,9	1,1

Izvor: MFIN

Slika 2. Raspodjela izvora financiranja po komponentama NPOO-a (mil. EUR)

Dodatak 1. Procjena potreba financiranja NPOO-a

Komponenta/reforma/investicija		NPOO			Aneks NPOO-u (EUR)						
		Razdoblje provedbe	Procijenjeni trošak (kn)	Procijenjeni trošak / bespovratna sredstva (EUR)	Izmjena razdoblja provedbe	NPOO bespovratna sredstva koja zamjenjuje zajam	+/- NPOO bespovratnih sredstava	Bespovratna sredstva nakon smanjenja NPOO alokacije	Zajam	REPowerEU grant	Procijenjeni trošak NPOO + Dodatak
UKUPNO PROCIJENJENA VRIJEDNOST ULAGANJA			48.174.045.351	6.393.794.220		863.494.591	- 40.550.919	5.489.753.624	4.442.508.187	297.013.640	10.229.275.452
C1. GOSPODARSTVO			25.703.728.389	3.411.470.965		99.542.106	- 40.534.992	3.271.393.867	1.459.990.702	274.033.640	5.005.418.209
C1.1. Otporno, zeleno i digitalno gospodarstvo			5.565.450.000	738.662.155		-	-	738.662.155	-	-	738.662.155
C1.1.1. Jačanje konkurentnosti i zelena tranzicija gospodarstva			4.605.000.000	611.188.533		-	-	611.188.534	-	-	611.188.534
C1.1.1. R1-I1	Digitalizacija usluga državne i javne administracija prema poslovnom sektoru (G2B)	2021. 2024.	35.000.000	4.645.298				4.645.298			4.645.298
C1.1.1. R1-I2	Nastavak administrativnog i fiskalnog rasterećenja	2021. 2025.	33.000.000	4.379.853				4.379.853			4.379.853
C1.1.1. R2	Nastavak reforme reguliranih profesija	2021. 2024.	5.000.000	663.614				663.614			663.614
C1.1.1. R3	Unaprjeđenje strateškog okvira za promociju privatnih ulaganja	2021. 2024.	7.000.000	929.060				929.060			929.060
C1.1.1. R4-I1	Potpora poduzećima za tranziciju na energetske i resursno učinkovito gospodarstvo	2022. 2024.	1.900.000.000	252.173.336	2Q/2022. 2Q/2025.			252.173.336			252.173.336
C1.1.1. R4-I2	Financijski instrumenti za mikro, mala i srednja poduzeća	2022. 2026.	1.100.000.000	145.995.089				145.995.089			145.995.089
C1.1.1. R4-I3	Financijski instrumenti za srednje kapitalizirana poduzeća i velike subjekte	2022. 2026.	800.000.000	106.178.247				106.178.247			106.178.247
C1.1.1. R4-I4	Financijski instrumenti za subjekte javnog sektora	2022. 2026.	200.000.000	26.544.562				26.544.562			26.544.562
C1.1.1. R5-I1	Ulaganje u instrumente vlasničkog i kvazivlasničkog financiranja (PE)	2022. 2026.	225.000.000	29.862.632				29.862.632			29.862.632
C1.1.1. R6-I1	Transformacija i jačanje konkurentnosti kulturnih i kreativnih industrija	2021. 2026.	250.000.000	33.180.703				33.180.703			33.180.703
C1.1.1. R6-I2	Uspostava provjere medijskih činjenica i sustava javne objave podataka	2021. 2026.	50.000.000	6.636.140				6.636.140			6.636.140
C.1.1.2. Poticanje inovacija i digitalizacija gospodarstva			960.450.000	127.473.621		-	-	127.473.621	-	-	127.473.621

Komponenta/reforma/investicija		NPOO			Aneks NPOO-u (EUR)						
		Razdoblje provedbe	Procijenjeni trošak (kn)	Procijenjeni trošak / bespovratna sredstva (EUR)	Izmjena razdoblja provedbe	NPOO bespovratna sredstva koja zamjenjuje zajam	+/- NPOO bespovratnih sredstava	Bespovratna sredstva nakon smanjenja NPOO alokacije	Zajam	REPowerEU grant	Procijenjeni trošak NPOO + Dodatak
C1.1.2. R1-I1	Analiza poreznih poticaja za istraživanje i razvoj	2021. 2023.	2.250.000	298.626				298.626			298.626
C1.1.2. R2-I1	Priprema i provedba Plana za poticanje inovacija	2021. 2024.	6.000.000	796.337				796.337			796.337
C1.1.2. R2-I2	Ulaganje u upravljačke kapacitete malih i srednjih poduzeća	2021. 2026.	30.000.000	3.981.684				3.981.684			3.981.684
C1.1.2. R2-I3	Bespovratne potpore za novoosnovana poduzeća	2021. 2026.	141.700.000	18.806.822				18.806.822			18.806.822
C1.1.2. R2-I4	Jačanje akceleracijske aktivnosti	2021. 2025.	60.000.000	7.963.369				7.963.369			7.963.369
C1.1.2. R2-I5	Komercijalizacija inovacija	2021. 2026.	380.000.000	50.434.667				50.434.667			50.434.667
C1.1.2. R3-I1	Priprema strateških dokumenata za digitalnu transformaciju gospodarstva i umjetnu inteligenciju	2021. 2022.	3.000.000	398.168				398.168			398.168
C1.1.2. R3-I2	Vaučeri za digitalizaciju	2021. 2026.	75.000.000	9.954.211				9.954.211			9.954.211
C1.1.2. R3-I3	Bespovratne potpore za digitalizaciju	2021. 2026.	206.000.000	27.340.899				27.340.899			27.340.899
C1.1.2. R4-I1	Podrška za digitalne centre za inovacije	2021. 2022.	56.500.000	7.498.839				7.498.839			7.498.839
C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo			4.959.701.688	658.265.537		99.542.106	- 40.534.992	518.188.438	1.090.542.106	157.471.342	1.766.201.887
C1.2. R1-I1	Revitalizacija, izgradnja i digitalizacija energetske sustava i prateće infrastrukture za dekarbonizaciju energetske sektora	1/2021. 6/2026.	2.921.889.188	387.801.339				387.801.339		154.393.623	542.194.962
C1.2. R1-I2	Poticanje energetske učinkovitosti, toplinarstva i obnovljivih izvora energije za dekarbonizaciju energetske sektora	1/2021. 6/2026.	684.687.500	90.873.648				90.873.648			90.873.648
C1.2. R1-I3	Korištenje vodika i novih tehnologija	1/2022. 6/2026.	353.125.000	46.867.742			-7.354.290	39.513.451		3.077.719	42.591.170
C1.2. R1-I4	Biorafinerija za proizvodnju naprednih biogoriva Sisak	6/2022.- 3/2025.	1.000.000.000	132.722.808			99.542.106	-33.180.702	99.542.106		99.542.106

Komponenta/reforma/investicija		NPOO			Aneks NPOO-u (EUR)							
		Razdoblje provedbe	Procijenjeni trošak (kn)	Procijenjeni trošak / bespovratna sredstva (EUR)	Izmjena razdoblja provedbe	NPOO bespovratna sredstva koja zamjenjuje zajam	+/- NPOO bespovratnih sredstava	Bespovratna sredstva nakon smanjenja NPOO alokacije	Zajam	REPowerEU grant	Procijenjeni trošak NPOO + Dodatak	
C1.2. R1-I5 (NOVO)	Jačanje prijenosnih i distribucijskih kapaciteta elektroenergetskog sustava		0	-	2/2022. 8/2026.			-	99.500.000		99.500.000	
C1.2. R1-I6 (NOVO)	Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture		0	-	2/2022. 8/2026.			-	728.000.000		728.000.000	
C1.2. R1-I7 (NOVO)	Uspostava gospodarstva temeljenog na vodik (kroz Dolinu vodika Sjeverni Jadran)		0	-	2/2022. 8/2026.			-	58.500.000		58.500.000	
C1.2. R1-I8 (NOVO)	Jačanje korištenja obnovljivih izvora energije u prometu i toplinarstvu		0	-	2/2022. 8/2026.			-	105.000.000		105.000.000	
C1.3. Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom			6.500.116.802	862.713.757			-	-	862.713.757	305.000.000	-	1.167.713.757
C1.3. R1-I1	Program razvoja javne odvodnje otpadnih voda	2/2020. 6/2026.	3.022.844.731	401.200.442				401.200.442	122.022.973		523.223.415	
C1.3. R1-I2	Program razvoja javne vodoopskrbe	2/2020. 6/2026.	1.039.000.000	137.898.998				137.898.998	182.977.027		320.876.025	
C1.3. R1-I3	Program smanjenja rizika od katastrofa u sektoru upravljanja vodama	2/2020. 6/2026.	1.188.272.071	157.710.806				157.710.806			157.710.806	
C1.3. R2-I1	Program smanjenja odlaganja otpada	1/2020. 6/2026.	1.100.000.000	145.995.089				145.995.089			145.995.089	
C1.3. R2-I2	Program sanacije zatvorenih odlagališta i lokacija onečišćenih opasnim otpadom	1/2020. 6/2026.	150.000.000	19.908.421				19.908.421			19.908.421	
C1.4. Razvoj konkurentnog, energetski održivog i učinkovitog prometnog sustava			5.490.459.899	728.709.257			-	-	728.709.257	64.448.596	116.562.298	909.720.151
C1.4. R1-I1	Elektronički sustav naplate cestarine	6/2022. 12/2025.	493.897.054	65.551.404	3/2023. 6/2026.			65.551.404	64.448.596		130.000.000	
C1.4. R1-I2	Unaprjeđenje sustava korištenja prava osoba s invaliditetom u području mobilnosti	3/2021. 12/2023.	15.431.700	2.048.139				2.048.139			2.048.139	
C1.4. R1-I3	Nacionalni sustav elektroničke pohrane i razmjene podataka u cestovnom prijevozu (NSCP)	3/2021. 5/2026.	57.725.000	7.661.424				7.661.424			7.661.424	
C1.4. R1-I4	Izvještajno upravljački sustav putničkog i teretnog prijevoza u cestovnom prometu	3/2021. 12/2024.	14.167.500	1.880.350				1.880.350			1.880.350	

Komponenta/reforma/investicija		NPOO			Aneks NPOO-u (EUR)						
		Razdoblje provedbe	Procijenjeni trošak (kn)	Procijenjeni trošak / bespovratna sredstva (EUR)	Izmjena razdoblja provedbe	NPOO bespovratna sredstva koja zamjenjuje zajam	+/- NPOO bespovratnih sredstava	Bespovratna sredstva nakon smanjenja NPOO alokacije	Zajam	REPowerEU grant	Procijenjeni trošak NPOO + Dodatak
C1.4. R1-I5	Praćenje prijevoza opasnih tvari u cestovnom prometu e-ADR	3/2021. 12/2024.	18.607.500	2.469.640				2.469.640			2.469.640
C1.4. R2-I1	Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka željezničke pruge na dionici Dugo Selo-Novska, poddionica Kutina-Novska (faza D)	9/2022. 6/2026.	1.060.000.000	140.686.177				140.686.177			140.686.177
C1.4. R2-I2	Modernizacija pruge M604 Oštarije – Knin – Split	6/2021. 12/2025.	300.000.000	39.816.843				39.816.843			39.816.843
C1.4. R2-I3	Uklanjanje "uskih grla" na željezničkoj infrastrukturi	6/2021. 12/2025.	150.000.000	19.908.421				19.908.421			19.908.421
C1.4. R2-I4	Modernizacija dionice Zagreb Kustošija-Zagreb ZK -Zagreb GK	6/2021. 12/2025.	220.200.000	29.225.562				29.225.562			29.225.562
C1.4. R2-I5	Zamjena kočnih umetaka teretnih vagona u cilju smanjenja buke	1/2022. 5/2026.	20.000.000	2.654.456				2.654.456			2.654.456
C1.4. R2-I6	Primjena zelenih tehnologija u željezničkom putničkom prijevozu	6/2021. 12/2024	100.000.000	13.272.281	Q4/2025.			13.272.281			13.272.281
C1.4. R2-I7	Nadogradnja informatičko i prodajnog sustava te modernizacija vlakova s informatičkim sustavom	1/2022. 12/2024.	48.200.000	6.397.239	Q2/2026.			6.397.239			6.397.239
C1.4. R3-I1	Program modernizacije luka otvorenih za javni promet	6/2021. 12/2025.	84.972.188	11.277.747				11.277.747			11.277.747
C1.4. R3-I2	Nabava/gradnja putničkih brodova za obalni linijski promet	12/2021. 6/2026.	307.500.000	40.812.264				40.812.264			40.812.264
C1.4. R3-I3	Izgradnja nove skele „Križnica“, Općina Pitomača	6/2021. 10/2022.	5.743.685	762.318				762.318			762.318
C1.4. R3-I4	Opremanje luka i pristaništa infrastrukturom za zbrinjavanje otpada	6/2021. 6/2026.	11.400.000	1.513.040				1.513.040			1.513.040
C1.4. R4-I1	Nabava vozila na alternativni pogon za javni gradski i prigradski promet	3/2021. 12/2025.	300.000.000	39.816.843	6/2023. 6/2026.			39.816.843		100.183.157	140.000.000
C1.4. R4-I2	Modernizacija tramvajskog prometa	3/2021. 12/2025.	450.000.000	59.725.264				59.725.264			59.725.264

Komponenta/reforma/investicija		NPOO			Aneks NPOO-u (EUR)						
		Razdoblje provedbe	Procijenjeni trošak (kn)	Procijenjeni trošak / bespovratna sredstva (EUR)	Izmjena razdoblja provedbe	NPOO bespovratna sredstva koja zamjenjuje zajam	+/- NPOO bespovratnih sredstava	Bespovratna sredstva nakon smanjenja NPOO alokacije	Zajam	REPowerEU grant	Procijenjeni trošak NPOO + Dodatak
C1.4. R5-I1	Elektrifikacija i ekologizacija sustava prihvata i otpreme zrakoplova u Zračnoj luci Zadar	10/2021. 10/2024.	69.919.912	9.279.967	Q4/2025			9.279.967			9.279.967
C1.4. R5-I2	Istraživanje, razvoj i proizvodnja vozila nove mobilnosti i prateće infrastrukture	5/2021. 12/2025.	1.485.000.000	197.093.370				197.093.370			197.093.370
C1.4. R5-I3	Program sufinanciranja kupnje novih vozila na alternativna goriva i razvoja infrastrukture alternativnih goriva u cestovnom prometu	10/2021. 6/2026.	277.695.360	36.856.508				36.856.508		16.379.141	53.235.649
C1.5. Unaprjeđenje korištenja prirodnih resursa i jačanje lanca opskrbe hranom			988.000.000	131.130.135		-	-	131.130.135	-	-	131.130.135
C1.5. R4	Unaprjeđenje sustava doniranja hrane	3/2021. 12/2023.	2.000.000	265.446				265.446			265.446
C1.5. R1-I1	Izgradnja i opremanje logističko distributivnih centara za voće i povrće	1/2021. 6/2026.	610.000.000	80.960.913				80.960.913			80.960.913
C1.5. R1-I2	Jačanje položaja i prepoznatljivosti proizvođača u lancu opskrbe hranom	3/2023. 6/2026.	6.000.000	796.337				796.337			796.337
C1.5. R2-I1	Komasacija poljoprivrednog zemljišta	4/2021. 3/2026.	250.000.000	33.180.702				33.180.702			33.180.702
C1.5. R2-I2	Program trajnog praćenja stanja (monitoring) poljoprivrednog zemljišta	6/2021. 6/2025.	13.000.000	1.725.397				1.725.397			1.725.397
C1.5. R3-I1	Digitalna transformacija javnih usluga u poljoprivredi	2/2020. 9/2025.	14.000.000	1.858.119				1.858.119			1.858.119
C1.5. R3-I2	Pametna poljoprivreda	2/2020. 12/2025.	50.000.000	6.636.140				6.636.140			6.636.140
C1.5. R3-I3	Sustav sljedivosti	6/2021. 9/2023.	13.000.000	1.725.397	6/2021. 12/2024.			1.725.397			1.725.397
C1.5. R4-I1	Infrastrukturno opremanje banke hrane i posrednika u lancu doniranja hrane	6/2021. 9/2023.	30.000.000	3.981.684				3.981.684			3.981.684
C1.6. Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma			2.200.000.000	291.990.124		-	-	291.990.124	-	-	291.990.124

Komponenta/reforma/investicija		NPOO			Aneks NPOO-u (EUR)							
		Razdoblje provedbe	Procijenjeni trošak (kn)	Procijenjeni trošak / bespovratna sredstva (EUR)	Izmjena razdoblja provedbe	NPOO bespovratna sredstva koja zamjenjuje zajam	+/- NPOO bespovratnih sredstava	Bespovratna sredstva nakon smanjenja NPOO alokacije	Zajam	REPowerEU grant	Procijenjeni trošak NPOO + Dodatak	
C1.6. R1	Povećanje otpornosti i održivosti turističkog gospodarstva	2/2020. 6/2026.	10.000.000	1.327.174				1.327.174			1.327.174	
C1.6. R1-I1	Regionalna diversifikacija i specijalizacija hrvatskog turizma kroz ulaganja u razvoj turističkih proizvoda visoke dodane vrijednosti	2/2020. 6/2026.	930.000.000	123.432.212	2/2020. 6/2026.			123.432.212			123.432.212	
C1.6. R1-I2	Jačanje održivosti te poticanje zelene i digitalne tranzicije poduzetnika u sektoru turizma	2/2020. 6/2026.	1.250.000.000	165.903.511	2/2020. 6/2026.			165.903.511			165.903.511	
C1.6. R1-I3	Unaprjeđenje turističkog eko sustava i jačanje kapaciteta sustava za otporan i održiv turizam	6/2020. 10/2026.	10.000.000	1.327.228				1.327.228			1.327.228	
C2. JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA			4.378.453.262	581.120.297		-	-	15.927		-	-	581.104.372
C2.1. Jačanje kapaciteta za izradu i provedbu javnih politika i projekata			171.646.787	22.781.444		-	-	22.781.444		-	-	22.781.444
C2.1. R1	Jačanje mehanizma za integraciju i upravljanje javnim politikama uz profesionalizaciju strateškog planiranja	2021. 2022.	350.400	46.506				46.506			46.506	
C2.1. R1-I1	Optimizacija, standardizacija i digitalizacija postupaka za strateško planiranje i procjenu učinaka javnih politika	2021. 2025.	8.744.000	1.160.528				1.160.528			1.160.528	
C2.1. R1-I2	Jačanje kapaciteta na području strateškog planiranja i bolje regulacije	2021. 2025.	2.552.387	338.760				338.760			338.760	
C2.1. R2-I1	Osiguravanje pomoći korisnicima u pripremi natječajne projektno-tehničke dokumentacije	10/2021. 12/2025.	160.000.000	21.235.649				21.235.649			21.235.649	
C2.2. Daljnje unaprjeđenje učinkovitosti javne uprave			513.549.841	68.159.777		-	-	68.159.777		-	-	68.159.777
C2.2. R1-I1	Centralizirani sustav selekcije	9/2021. 12/2024.	14.513.856	1.926.320				1.926.320			1.926.320	
C2.2. R1-I2	e-Državni ispit	6/2021. 6/2023.	5.524.012	733.162				733.162			733.162	

Komponenta/reforma/investicija		NPOO			Aneks NPOO-u (EUR)						
		Razdoblje provedbe	Procijenjeni trošak (kn)	Procijenjeni trošak / bespovratna sredstva (EUR)	Izmjena razdoblja provedbe	NPOO bespovratna sredstva koja zamjenjuje zajam	+/- NPOO bespovratnih sredstava	Bespovratna sredstva nakon smanjenja NPOO alokacije	Zajam	REPowerEU grant	Procijenjeni trošak NPOO + Dodatak
C2.2. R2-I1	Unapređenje sustava plaća u državnoj upravi i javnim službama	10/2021. 12/2023.	51.170.492	6.791.491	Q2/2024.			6.791.491			6.791.491
C2.2. R2-I2	Uvođenje modela za hibridni pristup radnom mjestu – smartworking	9/2021. 9/2023.	74.713.361	9.916.167				9.916.167			9.916.167
C2.2. R3-I1	Uspostava digitalne infrastrukture i usluga javne uprave izradom sustava konzervatorskih podloga	6/2021. 6/2026.	80.999.988	10.750.546				10.750.546			10.750.546
C2.2. R3-I2	Unaprjeđenje digitalne infrastrukture i usluga javnog sektora razvojem nacionalnog arhivskog informacijskog sustava i jačanjem nacionalne mreže arhiva	6/2021. 6/2026.	265.015.717	35.173.630				35.173.630			35.173.630
C2.2. R4-I1	Daljnja optimizacija i decentralizacija JLP(R)S putem potpore funkcionalnom spajanju	12/2021. 6/2025.	21.612.415	2.868.460				2.868.460			2.868.460
C2.3. Digitalna transformacija društva i javne uprave			2.868.961.424	380.776.300		-	-	380.776.300	-	-	380.776.300
C2.3. R1	Strategija digitalna Hrvatska i jačanje međuinstitucijske suradnje i koordinacije za uspješnu digitalnu tranziciju društva i gospodarstva	4/2021. 4/2023.	690.710	91.673				91.673			91.673
C2.3. R2-I1	Uspostava središnjeg sustava interoperabilnosti	6/2021. 6/2026.	105.120.548	13.951.894				13.951.894			13.951.894
C2.3. R2-I2	Uspostava centralnog data lake repozitorija i sustava poslovne analitike	7/2021. 6/2026.	125.091.935	16.602.553				16.602.553			16.602.553
C2.3. R3-I1	Nadogradnja Centra dijeljenih usluga	1/2022. 6/2026.	259.951.812	34.501.535				34.501.535			34.501.535
C2.3. R3-I2	Jačanje kapaciteta policije za suzbijanje kibernetičkog kriminaliteta	4/2021. 12/2024.	11.916.760	1.581.625				1.581.625			1.581.625
C2.3. R3-I3	Uspostava jedinstvenog kontakt centra za sve e-javne usluge za pružanje korisničke podrške	10/2021. 12/2024.	31.245.508	4.146.860				4.146.860			4.146.860

Komponenta/reforma/investicija		NPOO			Aneks NPOO-u (EUR)						
		Razdoblje provedbe	Procijenjeni trošak (kn)	Procijenjeni trošak / bespovratna sredstva (EUR)	Izmjena razdoblja provedbe	NPOO bespovratna sredstva koja zamjenjuje zajam	+/- NPOO bespovratnih sredstava	Bespovratna sredstva nakon smanjenja NPOO alokacije	Zajam	REPowerEU grant	Procijenjeni trošak NPOO + Dodatak
C2.3. R3-I4	Konsolidacija sustava zdravstvene informacijske infrastrukture CEZIH	6/2021. 6/2025.	100.500.049	13.338.649				13.338.649			13.338.649
C2.3. R3-I5	Projekt uvođenja digitalne osobne iskaznice	2/2020. 6/2022.	6.851.252	909.318	Q4/2024.			909.318			909.318
C2.3. R3-I6	Ulaganja u mreže državne informacijske infrastrukture	6/2021. 6/2026.	236.303.665	31.362.886				31.362.886			31.362.886
C2.3. R3-I7	Unapređenje sustava prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine kroz digitalizaciju	6/2021 6/2026.	179.990.082	23.888.789	Q4/2024. Q4/2025.			23.888.789			23.888.789
C2.3. R3-I8	Izrada digitalne mobilne platforme	10/2021. 12/2024.	32.123.876	4.263.573				4.263.573			4.263.573
C2.3. R3-I9	Uspostava nove platforme Elektroničkog oglasnika javne nabave RH	1/2021 6/2024.	11.522.505	1.529.300				1.529.300			1.529.300
C2.3. R3-I10	Digitalizacija i informatizacija HZZ-a (eHZZ)	6/2020. 6/2026.	57.462.803	7.626.625				7.626.625			7.626.625
C2.3. R3-I11	Modernizacija IKT podrške HZMO-a (eHZMO)	1/2021. 6/2026.	128.700.592	17.081.504				17.081.504			17.081.504
C2.3. R3-I12	Digitalizacija arhive HZMO-a (eArhiva)	6/2021 6/2026.	46.706.984	6.199.082				6.199.082			6.199.082
C2.3. R3-I13	Digitalna transformacija Porezne uprave	4/2021 6/2026	426.247.478	56.572.542				56.572.542			56.572.542
C2.3. R3-I14	Implementacija sustava bezgotovinskog plaćanja u gospodarstvu putem eRačuna s integriranom e-arhivom i aktivnim poreznim knjigovodstvom	4/2021 12/2024	106.935.004	14.192.620				14.192.620			14.192.620
C2.3. R3-I15	Uspostava aplikativnih rješenja u turizmu s ciljem administrativnog rasterećenja poduzetnika te transformacije modela turizma ka održivosti	1/2022 12/2025.	39.999.047	5.308.912	1/2022. 6/2026.			5.308.912			5.308.912
C2.3. R3-I16	Digitalizacija procesa u sportu i rekreaciji na lokalnoj i regionalnoj razini	1/2022 6/2026.	11.249.009	1.493.000	1/2022. 6/2026.			1.493.000			1.493.000

Komponenta/reforma/investicija		NPOO			Aneks NPOO-u (EUR)						
		Razdoblje provedbe	Procijenjeni trošak (kn)	Procijenjeni trošak / bespovratna sredstva (EUR)	Izmjena razdoblja provedbe	NPOO bespovratna sredstva koja zamjenjuje zajam	+/- NPOO bespovratnih sredstava	Bespovratna sredstva nakon smanjenja NPOO alokacije	Zajam	REPowerEU grant	Procijenjeni trošak NPOO + Dodatak
C2.3. R4	Jačanje povezivosti kao osnovne digitalne tranzicije društva i gospodarstva	9/2021 6/2026.	3.013.800	400.000				400.000			400.000
C2.3. R4-I1	Provedba projekata u sklopu Okvirnog nacionalnog programa za razvoj infrastrukture širokopojsnog pristupa u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja	1/2022 6/2026	799.999.997	106.178.246				106.178.246			106.178.246
C2.3. R4-I2	Izgradnja pasivne elektroničke komunikacijske infrastrukture	9/2021. 6/2026.	147.338.008	19.555.114				19.555.114			19.555.114
C2.4. Unaprjeđenje upravljanja državnom imovinom			14.500.000	1.924.481		-	-	1.924.481	-	-	1.924.481
C2.4. R2	Poboljšanje korporativnog upravljanja u državnim poduzećima od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i poduzećima u većinskom vlasništvu središnje države	2/2021. 3/2024.	10.000.000	1.327.228				1.327.228			1.327.228
C2.4. R3	Jačanje ljudskih kapaciteta za praćenje korporativnog upravljanja u državnim poduzećima	6/2021. 6/2026.	2.000.000	265.446				265.446			265.446
C2.4. R5	Optimizacija upravljanja nekretninama u državnom vlasništvu	2/2021. 6/2026.	2.500.000	331.807				331.807			331.807
C2.5. Moderno pravosuđe spremno za buduće izazove			758.266.113	100.639.207		-	-	100.639.208	-	-	100.639.208
C2.5. R1-I1	Unaprjeđenje sustava za upravljanje sudskim predmetima (eSpis)	10/2021. 12/2024.	21.930.000	2.910.611				2.910.611			2.910.611
C2.5. R1-I2	Unaprjeđenje informacijskog sustava zemljišnih knjiga i katastra	6/2021. 12/2026.	23.435.600	3.110.439				3.110.439			3.110.439
C2.5. R1-I3	Razvoj alata za javnu objavu i pretraživanje sudskih odluka	7/2021. 2/2023.	1.700.000	225.629				225.629			225.629
C2.5. R1-I4	Projektiranje i provedba projekta Trga pravde u Zagrebu za poboljšanje pristupa	8/2021. 6/2026.	511.271.401	67.857.376				67.857.376			67.857.376

Komponenta/reforma/investicija		NPOO			Aneks NPOO-u (EUR)							
		Razdoblje provedbe	Procijenjeni trošak (kn)	Procijenjeni trošak / bespovratna sredstva (EUR)	Izmjena razdoblja provedbe	NPOO bespovratna sredstva koja zamjenjuje zajam	+/- NPOO bespovratnih sredstava	Bespovratna sredstva nakon smanjenja NPOO alokacije	Zajam	REPowerEU grant	Procijenjeni trošak NPOO + Dodatak	
	pravosuđu i učinkovitost trgovačkih postupaka i upravnih sporova											
C2.5. R1-I5	Provođenje mjera energetske učinkovitosti za obnovu zastarjelih objekata pravosudnih tijela	6/2021. 6/2024.	79.179.120	10.508.875				10.508.875			10.508.875	
C2.5. R1-I6	Stabilna i otporna IT infrastruktura informacijskog sustava pravosuđa	1/2021. 12/2025.	120.749.992	16.026.278				16.026.278			16.026.278	
C2.6. Jačanje okvira za sprječavanje korupcije			45.534.889	6.043.518		-	-	15.927	6.027.592	-	-	6.027.592
C2.6. R2	Povećanje učinkovitosti, koherentnosti i otvorenosti nadležnih tijela u borbi protiv korupcije kroz digitalizaciju, jačanje transparentnosti i unaprjeđenje koordinacije	4/2022. 6/2026.	6.000.000	796.337				796.337			796.337	
C2.6. R2	Unaprjeđenje provedbe Zakona o pravu na pristup informacijama	1/2022. 9/2023.	400.000	53.089				53.089			53.089	
C2.6. R3	Unaprjeđenje korporativnog upravljanja u trgovačkim društvima u većinskom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	6/2024. 6/2026.	800.000	106.178				106.178			106.178	
C2.6. R4	Jačanje kapaciteta sudske zaštite u postupcima javne nabave	1/2024. 6/2025.	160.000	21.236			-	15.927	5.309		5.309	
C2.6. R1-I1	Uključivanje šire javnosti u borbu protiv korupcije podizanjem javne svijesti o štetnosti korupcije, nužnosti sprječavanja i pravnoj zaštiti prijavitelja	4/2022. 12/2024.	5.212.907	691.872				691.872			691.872	
C2.6. R1-I2	Digitalizacija etičkog sustava državnih službenika	4/2022. 6/2026.	2.400.000	318.535				318.535			318.535	
C2.6. R1-I3	Unaprjeđenje IT sustava imovinskih kartica državnih dužnosnika	2/2022. 6/2024.	440.000	58.398				58.398			58.398	

Komponenta/reforma/investicija		NPOO			Aneks NPOO-u (EUR)						
		Razdoblje provedbe	Procijenjeni trošak (kn)	Procijenjeni trošak / bespovratna sredstva (EUR)	Izmjena razdoblja provedbe	NPOO bespovratna sredstva koja zamjenjuje zajam	+/- NPOO bespovratnih sredstava	Bespovratna sredstva nakon smanjenja NPOO alokacije	Zajam	REPowerEU grant	Procijenjeni trošak NPOO + Dodatak
C2.6. R1-I4	Podrška u učinkovitosti u suzbijanju korupcije i organiziranog kriminaliteta	9/2021. 6/2025.	30.121.982	3.997.874				3.997.874			3.997.874
C2.7. Jačanje fiskalnog okvira			0	-		-	-	-	-	-	-
C2.8. Jačanje okvira za sprječavanje pranja novca			0	-		-	-	-	-	-	-
C2.9. Jačanje okvira za javnu nabavu			5.994.208	795.571		-	-	795.571	-	-	795.571
C2.9 R1	Kontinuirano provođenje izobrazbe u području javne nabave	2022. 2023.	619.000	82.158				82.158			82.158
C2.9 R3	Inovativna javna nabava	3Q/2021. 4Q/2025.	4.500.000	597.253				597.253			597.253
C2.9. R1- I1	Analiza radnog opterećenja zaposlenika ključnih institucija u sustavu javne nabave (MINGOR, SAFU i DKOM)	2021. 2022.	875.208	116.160				116.160			116.160
C3. OBRAZOVANJE, ZNANOST I ISTRAŽIVANJE			7.500.000.000	995.421.063		-	-	995.421.063	1.000.000.000	-	1.995.421.063
C3.1. Reforma obrazovnog sustava			5.100.000.000	676.886.323		-	-	676.886.323	1.000.000.000	-	1.676.886.323
C3.1. R1-I1	Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje predškolskih ustanova	7/2021. 6/2026.	1.620.000.000	215.010.950				215.010.950			215.010.950
C3.1. R1-I2	Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave	7/2021. 6/2026.	2.280.000.000	302.608.003				302.608.003	1.000.000.000		1.302.608.003
C3.1. R1-I3	Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje srednjih škola	7/2018. 6/2026.	567.000.000	75.253.832				75.253.832			75.253.832
C3.1. R2-I2	Digitalna preobrazba visokog obrazovanja	6/2021. 6/2026.	633.000.000	84.013.538				84.013.538			84.013.538
C3.2. Podizanje istraživačkog i inovacijskog kapaciteta			2.400.000.000	318.534.741				318.534.740	-	-	318.534.740
C3.2. R1-I1	Razvoj sustava programskih sporazuma za financiranje sveučilišta i znanstvenih instituta usmjerenih na inovacije, istraživanje i razvoj	1/2021. 6/2026.	450.000.000	59.725.264				59.725.264			59.725.264
C3.2. R1-I2	Jačanje institucionalnih kapaciteta sveučilišta i	4/2021. 6/2026.	470.000.000	62.379.720				62.379.720			62.379.720

Komponenta/reforma/investicija		NPOO			Aneks NPOO-u (EUR)						
		Razdoblje provedbe	Procijenjeni trošak (kn)	Procijenjeni trošak / bespovratna sredstva (EUR)	Izmjena razdoblja provedbe	NPOO bespovratna sredstva koja zamjenjuje zajam	+/- NPOO bespovratnih sredstava	Bespovratna sredstva nakon smanjenja NPOO alokacije	Zajam	REPowerEU grant	Procijenjeni trošak NPOO + Dodatak
	znanstvenih instituta za inovacije										
C3.2. R2-I1	Razvoj poticajnog modela za napredovanje u karijeri istraživača	1/2021. 6/2026.	388.500.000	51.562.811				51.562.811			51.562.811
C3.2. R2-I2	Omogućavanje uvjeta za jačanje vještina studenata i istraživača te provođenje vrhunskih znanstvenih istraživanja u STEM i ICT područjima	1/2021. 6/2026.	541.500.000	71.869.401				71.869.401			71.869.401
C3.2. R3-I1	Uvođenje funkcionalnijeg programskog okvira projektnog financiranja istraživanja, razvoja i inovacija	1/2021. 6/2026.	550.000.000	72.997.545				72.997.545			72.997.545
C4. TRŽIŠTE RADA I SOCIJALNA ZAŠTITA			2.083.160.000	276.482.845				276.487.757	-	-	276.487.757
C4.1. Unaprjeđenje mjera zapošljavanja i pravnog okvira za moderno tržište rada i gospodarstvo budućnosti			1.435.200.000	190.483.775				190.488.686	-	-	190.488.686
C4.1. R1	Razvoj i provedba novih ciljanih mjera aktivne politike zapošljavanja za potrebe zelene i digitalne tranzicije tržišta rada	1/2022. 12/2025.	1.100.000.000	145.995.089			-20.995.089	125.000.000			125.000.000
C4.1. R2	Jačanje sustava uključivanja i praćenja ranjivih skupina na tržištu rada kroz unaprjeđenje poslovnih procesa HZZ-a	1/2022. 12/2025.	35.000.000	4.645.298				4.645.298			4.645.298
C4.1. R3	Uspostava sustava vaučera za obrazovanje zaposlenih i nezaposlenih osoba	1/2021. 6/2026.	200.000	26.545				26.545			26.545
C4.1. R3-I1	Provedba sustava vaučera za obrazovanje zaposlenih i nezaposlenih osoba	1/2022. 6/2026.	300.000.000	39.816.843			21.000.000	60.816.843			60.816.843
C4.2. Unaprjeđenje mirovinskog sustava kroz povećanje adekvatnosti mirovina			22.660.000	3.007.499		-	-	3.007.499	-	-	3.007.499
C4.2. R1	Povećanje adekvatnosti mirovina kroz nastavak mirovinske reforme	12/2021. 1/2026.	22.660.000	3.007.499				3.007.499			3.007.499
C4.3. Unaprjeđenje sustava socijalne skrbi			625.300.000	82.991.571		-	-	82.991.572	-	-	82.991.572

Komponenta/reforma/investicija		NPOO			Aneks NPOO-u (EUR)							
		Razdoblje provedbe	Procijenjeni trošak (kn)	Procijenjeni trošak / bespovratna sredstva (EUR)	Izmjena razdoblja provedbe	NPOO bespovratna sredstva koja zamjenjuje zajam	+/- NPOO bespovratnih sredstava	Bespovratna sredstva nakon smanjenja NPOO alokacije	Zajam	REPowerEU grant	Procijenjeni trošak NPOO + Dodatak	
C4.3. R1	Transparentnost i adekvatnost socijalnih naknada na nacionalnoj i lokalnoj razini	1/2022. 12/2022.	185.000	24.554				24.554			24.554	
C4.3. R2	Razvoj usluge socijalnog mentorstva	1/2021. 12/2025.	840.000	111.487				111.487			111.487	
C4.3. R3	Razvoj usluga u zajednici radi prevencije institucionalizacije	12/2021. 12/2022.	250.000	33.181				33.181			33.181	
C4.3. R1-I1	Unapređenje digitalizacije sustava socijalnih naknada između nacionalne i lokalne razine	1/2022. 12/2025.	800.000	106.178				106.178			106.178	
C4.3. R1-I2	Razvoj web aplikacije o mogućnosti ostvarivanja socijalnih naknada na nacionalnoj razini	1/2022. 12/2024.	3.050.000	404.805				404.805			404.805	
C4.3. R2-I1	Uvođenje usluge socijalnog mentorstva	1/2022. 12/2025.	99.675.000	13.229.146				13.229.146			13.229.146	
C4.3. R3-I1	Jačanje kapaciteta stručnjaka za pružanje usluga u zajednici	1/2022. 12/2026.	141.500.000	18.780.277				18.780.277			18.780.277	
C4.3. R3-I2	Unapređenje digitalizacije sustava socijalne skrbi i povezivanje centara za socijalnu skrb i pružatelja socijalnih usluga	1/2022. 12/2024.	4.000.000	530.891				530.891			530.891	
C4.3. R3-I3	Unapređenje digitalizacije sustava socijalne skrbi i implementacija sustava za metodologiju za izračun cijena socijalnih usluga	1/2022. 4/2023.	5.000.000	663.614				663.614			663.614	
C4.3. R3-I4	Izgradnja i opremanje centara za starije osobe (izvaninstitucijske i institucijske usluge)	1/2022. 6/2026.	370.000.000	49.107.439				49.107.439			49.107.439	
C5. ZDRAVSTVO			2.563.703.700	340.261.953			-	-	340.261.955	-	-	340.261.955
C5.1. Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava			2.563.703.700	340.261.953			-	-	340.261.955	-	-	340.261.955
C5.1. R1-I1	Uvođenje usluge mobilne ljekarne u primarnu zdravstvenu zaštitu	6/2021. 9/2024.	16.000.000	2.123.565	6/2021. 6/2025.			2.123.565			2.123.565	
C5.1. R1-I2	Mobilne ambulante	4/2021. 6/2025.	43.776.000	5.810.074	4/2021. 12/2025.			5.810.074			5.810.074	

Komponenta/reforma/investicija		NPOO			Aneks NPOO-u (EUR)						
		Razdoblje provedbe	Procijenjeni trošak (kn)	Procijenjeni trošak / bespovratna sredstva (EUR)	Izmjena razdoblja provedbe	NPOO bespovratna sredstva koja zamjenjuje zajam	+/- NPOO bespovratnih sredstava	Bespovratna sredstva nakon smanjenja NPOO alokacije	Zajam	REPowerEU grant	Procijenjeni trošak NPOO + Dodatak
C5.1. R1-I3	Izgradnja i opremanje kliničkih izolacijskih jedinica (3.,4. i 1./5. zgrade) Klinike za infektivne bolesti dr. Fran Mihaljević	1/2021. 3/2026.	100.050.000	13.278.917				13.278.917			13.278.917
C5.1. R1-I4	Digitalna slikovna dijagnostika KBC Split	1/2021. 12/2022.	20.000.000	2.654.456				2.654.456			2.654.456
C5.1. R1-I5	Izgradnja i opremanje zgrade centralnog operacijskog bloka OB Varaždin	1/2021. 12/2025.	324.467.200	43.064.198				43.064.198			43.064.198
C5.1. R1-I6	Digitalna slikovna dijagnostika KB Dubrava	1/2021. 6/2023.	40.000.000	5.308.912				5.308.912			5.308.912
C5.1. R1-I7	Opremanje novih objekata objedinjenog hitnog bolničkog prijema, dnevnih bolnica i jednodnevnih kirurgija, te preseljenje i opremanje Klinike za neurokirurgiju KBC-a Sestre milosrdnice	4/2021. 12/2023.	122.639.760	16.277.093				16.277.093			16.277.093
C5.1. R1-I8	Preoperativna obrada i liječenje bolesnika s farmakorezistentnom epilepsijom u KB Dubrava	1/2021. 6/2023.	4.800.000	637.069				637.069			637.069
C5.1. R1-I9	III. faza razvoja KBC-a Zagreb - opremanje medicinskom i nemedicinskom opremom	1/2023. 3/2026.	150.000.000	19.908.421				19.908.421			19.908.421
C5.1. R2-I1	Nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka	1/2021. 12/2025.	640.000.000	84.942.597	1/2021. 6/2026.			84.942.597			84.942.597
C5.1. R2-I2	Nabava i implementacija opreme za uspostavu Nacionalne onkološke mreže i nacionalne baze onkoloških podataka	1/2021. 12/2025.	80.000.000	10.617.825				10.617.825			10.617.825
C5.1. R3-I1	Centralno financiranje specijalizacija	2/2020. 12/2025.	510.026.740	67.692.181	2/2020. 6/2026.			67.692.181			67.692.181
C5.1. R3-I2	Specijalističko usavršavanje medicinskih sestara i tehničara u djelatnosti hitne medicine	9/2021. 12/2025.	100.000.000	13.272.281	9/2021. 6/2026.			13.272.281			13.272.281

Komponenta/reforma/investicija		NPOO			Aneks NPOO-u (EUR)						
		Razdoblje provedbe	Procijenjeni trošak (kn)	Procijenjeni trošak / bespovratna sredstva (EUR)	Izmjena razdoblja provedbe	NPOO bespovratna sredstva koja zamjenjuje zajam	+/- NPOO bespovratnih sredstava	Bespovratna sredstva nakon smanjenja NPOO alokacije	Zajam	REPowerEU grant	Procijenjeni trošak NPOO + Dodatak
C5.1. R4-I1	Centralna priprava svih parenteralnih pripravaka u 8 hrvatskih bolnica	1/2021. 12/2024.	62.304.000	8.269.162	1/2021. 6/2025.			8.269.162			8.269.162
C5.1. R4-I2	Uvođenje sustava raspodjele jedinične terapije u 25 hrvatskih bolnica	10/2021. 12/2025.	130.000.000	17.253.965			17.253.965				17.253.965
C5.1. R4-I3	Digitalizacija puta lijeka kroz zdravstvene ustanove na sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene zaštite	1/2021. 6/2026.	18.900.000	2.508.461			2.508.461				2.508.461
C5.1. R4-I4	Izrada sustava praćenja i preveniranja nestašica lijekova u RH	1/2021. 6/2025.	10.750.000	1.426.770			1.426.770				1.426.770
C5.1. R4-I5	Uvođenje sustava praćenja ishoda liječenja vanbolničkih pacijenata s naglaskom na kronične pacijente u javnim ljekarnama	1/2021. 12/2024.	4.300.000	570.708	1/2021. 12/2025.		570.708				570.708
C5.1. R4-I6	Zbrinjavanje otpada u KBC-u Zagreb	1/2023. 12/2024.	27.666.000	3.671.909	1/2023. 3/2026.		3.671.909				3.671.909
C5.1. R5-I1	Digitalizacijska integracija operacijskih dvorana i robotska kirurgija u KBC Split	4/2021. 12/2023.	60.000.000	7.963.369			7.963.369				7.963.369
C5.1. R5-I2	TELECORDIS	2/2021. 3/2023.	4.200.000	557.436			557.436				557.436
C5.1. R5-I3	Teletransfuzija	6/2021. 12/2022.	11.984.000	1.590.550			1.590.550				1.590.550
C5.1. R5-I4	Digitalizacija i integracija operacijskih dvorana opremljenih robotskom kirurgijom u KBC-u Sestre milosrdnice	4/2021. 12/2023.	57.400.000	7.618.289			7.618.289				7.618.289
C5.1. R5-I5	Digitalizacija i opremanje dijagnostičkih jedinica KB Merkur	1/2021. 3/2023.	24.440.000	3.243.745			3.243.745				3.243.745
C6. INICIJATIVA: OBNOVA ZGRADA			5.945.000.000	789.037.096		763.952.485	-	25.084.611	1.982.517.485	22.980.000	2.030.582.096
C6.1. Dekarbonizacija zgrada			5.945.000.000	789.037.096		763.952.485	-	25.084.611	1.982.517.485	22.980.000	2.030.582.096
C6.1. R2	Razvoj okvira za osiguranje adekvatnih vještina u kontekstu	2/2021. 6/2026.	40.000.000	5.308.912			5.308.912				5.308.912

Komponenta/reforma/investicija		NPOO			Aneks NPOO-u (EUR)						
		Razdoblje provedbe	Procijenjeni trošak (kn)	Procijenjeni trošak / bespovratna sredstva (EUR)	Izmjena razdoblja provedbe	NPOO bespovratna sredstva koja zamjenjuje zajam	+/- NPOO bespovratnih sredstava	Bespovratna sredstva nakon smanjenja NPOO alokacije	Zajam	REPowerEU grant	Procijenjeni trošak NPOO + Dodatak
	zelenih poslova potrebnih za obnovu nakon potresa										
C6.1. R3	Povećanje učinkovitosti, smanjenje administrativnog opterećenja i digitalizacija procesa obnove	2/2021. 6/2026.	30.000.000	3.981.684				3.981.684		350.000	4.331.684
C6.1. R4	Modernizacija i integracija seizmičkih podataka za proces obnove i planiranje buduće gradnje te monitoring javne infrastrukture	2/2021. 6/2026.	5.000.000	663.614				663.614			663.614
C6.1. R5	Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	2/2021. 6/2026.	20.000.000	2.654.456				2.654.456		22.100.000	24.754.456
C6.1. R6	Pilot projekt uspostave i provedbe sustavnog gospodarenja energijom te razvoj novog modela financiranja	6/2021. 6/2026.	12.000.000	1.592.674				1.592.674			1.592.674
C6.1. R7 (NOVO)	Kružna uporaba građevinskog otpada iz zgrada sa statusom kulturnog dobra: pilot-projekt istraživanja mogućnosti razmjene i trgovanja				Q3/2023. Q2/2026.			-	3.295.000		3.295.000
C6.1. R8 (NOVO)	Uvođenje novog modela za pripremu, organizaciju i provedbu programa obrazovanja odraslih usmjerenog na razvoj zelenih vještina i kompetencija u građevinskom sektoru za strane radnike iz trećih zemalja				Q3/2023. Q2/2026.			-		530.000	530.000
C6.1. R9 (NOVO)	Poboljšanje učinkovitosti okvira stambene politike		-	-	8/2023. 6/2026.			-	2.500.000		2.500.000
C6.1. R1-I1	Energetska obnova zgrada	2/2020. 6/2026.	1.000.000.000	132.722.808		132.722.808		-	414.492.808		414.492.808

Komponenta/reforma/investicija		NPOO			Aneks NPOO-u (EUR)						
		Razdoblje provedbe	Procijenjeni trošak (kn)	Procijenjeni trošak / bespovratna sredstva (EUR)	Izmjena razdoblja provedbe	NPOO bespovratna sredstva koja zamjenjuje zajam	+/- NPOO bespovratnih sredstava	Bespovratna sredstva nakon smanjenja NPOO alokacije	Zajam	REPowerEU grant	Procijenjeni trošak NPOO + Dodatak
C6.1. R1-I2	Obnova zgrada oštećenih u potresu s energetsom obnovom	2/2020. 6/2026.	4.456.000.000	591.412.834		591.412.834		-	1.522.412.834		1.522.412.834
C6.1. R1-I3	Energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra	6/2021. 6/2026.	300.000.000	39.816.843		39.816.843		-	39.816.843		39.816.843
C6.1. R4-I1	Razvoj mreže seizmoloških podataka	2/2021. 6/2026.	82.000.000	10.883.270				10.883.270			10.883.270

Dodatak 2. Usklađenost dodatnih³⁶ reformi i investicija s preporukama Vijeća EU-a

Komponente	Gospodarstvo						Javna uprava, pravosuđe i državna imovina									Obrazovanje, znanost i istraživanje		Tržište rada i socijalna zaštita			Zdravstvo	Obnova zgrada			
	C1						C2									C3		C4			C5	C6			
	Šifra	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	1	2	3	1	1		
Posebne preporuke za Hrvatsku 2019.																									
CSR1	1.1. Ojačati proračunski okvir i praćenje potencijalnih obveza na središnjoj i lokalnoj razini																							●	
	1.2. Smanjiti teritorijalnu rascjepkanost javne uprave i pojednostavniti funkcionalnu raspodjelu nadležnosti							●																	●
CSR2	2.1. Provesti reformu sustava obrazovanja i poboljšati pristup obrazovanju i osposobljavanju na svim razinama te njihovu kvalitetu i relevantnost za tržište rada																●		●					●	
	2.2. Konsolidirati socijalne naknade i poboljšati njihov učinak na smanjenje siromaštva								●																
	2.3. Osnajiti mjere i institucije tržišta rada i poboljšati njihovu suradnju sa socijalnim službama								●																
	2.4. U suradnji sa socijalnim partnerima uvesti usklađene okvire za određivanje plaća u javnoj upravi i javnim službama								●																
CSR3	3.1. Usmjeriti investicijsku politiku na istraživanje i inovacije, održivi gradski i željeznički promet, energetska učinkovitost, obnovljive izvore energije i okolišnu infrastrukturu, vodeći računa o regionalnim razlikama		●	●													●								●

³⁶ NOVIH reformi i investicija te postojećih koje su proširene dodavanjem novih reformskih pokazatelja ili se podupiru dodatnim sredstvima.

Komponente		Gospodarstvo						Javna uprava, pravosuđe i državna imovina									Obrazovanje, znanost i istraživanje		Tržište rada i socijalna zaštita			Zdravstvo	Obnova zgrada
		C1						C2									C3		C4			C5	C6
Šifra		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	1	2	3	1	1
	3.2. Povećati kapacitete nadležnih tijela za izradu i provedbu javnih projekata i politika																						
CSR4	4.1. Poboľšati korporativno upravljanje poduzećima u državnom vlasništvu i intenzivirati prodaju tih poduzeća i neaktivne imovine	•																					
	4.2. Unaprijediti sprečavanje i sankcioniranje korupcije, osobito na lokalnoj razini																						
	4.3. Skratiti trajanje sudskih postupaka i unaprijediti elektroničku komunikaciju na sudovima																						
	4.4. Smanjiti najveće parafiskalne namete i pretjeranu regulaciju tržišta proizvoda i usluga																						
Posebne preporuke za Hrvatsku 2020.																							
CSR1	1.1. U skladu s općom klauzulom o odstupanju, poduzeti sve potrebne mjere i učinkovito odgovoriti na pandemiju, održati gospodarstvo i pružiti potporu oporavku koji će uslijediti																						
	1.2. Kada to gospodarski uvjeti dopuste, provoditi fiskalne politike s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija i osiguravanja održivosti duga, uz istodobno poticanje ulaganja																						
	1.3. Unaprijediti otpornost zdravstvenog sustava																					•	
	1.4. Promicati uravnoteženu zemljopisnu raspodjelu zdravstvenih radnika i ustanova i bližu suradnju upravnih tijela																					•	

Komponente		Gospodarstvo						Javna uprava, pravosuđe i državna imovina									Obrazovanje, znanost i istraživanje		Tržište rada i socijalna zaštita			Zdravstvo	Obnova zgrada
		C1						C2									C3		C4			C5	C6
Šifra		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	1	2	3	1	1
	na svim razinama i ulaganja u e-zdravstvo																						
CSR2	2.1. Ojačati mjere i institucije tržišta rada i poboljšati adekvatnost naknada za nezaposlene i minimalne zajamčene naknade																						
	2.2. Povećati pristup digitalnoj infrastrukturi i uslugama									●							●						
	2.3. Promicati stjecanje vještina																●		●				●
CSR3	3.1. Dati prednost provedbi i financiranju već razrađenih projekata javnih ulaganja i promicati privatna ulaganja za potporu oporavku gospodarstva									●													●
	3.2. Dodatno smanjiti parafiskalne namete i regulatorna ograničenja tržišta roba i usluga																						
	3.3. Usmjeriti ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, osobito u okolišnu infrastrukturu, održiv gradski i željeznički promet, čistu i učinkovitu proizvodnju i korištenje energije te širokopojasni brzi internet	●		●	●					●									●				●
CSR4	4.1. Povećati učinkovitost i kapacitet javne uprave za izradu i provedbu javnih projekata i politika na središnjoj i lokalnoj razini	●								●													●
	4.2. Unaprijediti učinkovitost pravosuđa																						
Posebne preporuke za Hrvatsku 2022.																							
CSR1	1.1. U 2023. osigurati da rast nacionalno financiranih primarnih tekućih rashoda bude u skladu s ukupnim neutralnim političkim stavom, uzimajući u obzir nastavak privremene i ciljane potpore									●													

Komponente		Gospodarstvo						Javna uprava, pravosuđe i državna imovina									Obrazovanje, znanost i istraživanje		Tržište rada i socijalna zaštita			Zdravstvo	Obnova zgrada
		C1						C2									C3		C4			C5	C6
Šifra		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	1	2	3	1	1
	kućanstvima i poduzećima koja su najosjetljivija na poskupljenja energije i ljudima koji bježe iz Ukrajine. Prilagoditi trenutnu potrošnju novoj situaciji.																						
	1.2. Proširiti javna ulaganja za zelene i digitalne prijelaze te za energetske sigurnost uzimajući u obzir inicijativu REPowerEU, uključujući korištenje Instrumenta za oporavak i otpornost i drugih fondova Unije.			●																			●
	1.3. Slijediti fiskalnu politiku usmjerenu na postizanje razborite srednjoročne fiskalne pozicije.																						
CSR2	2.1. Nastaviti s provedbom svog plana oporavka i otpornosti, u skladu s prekretnicama i ciljevima uključenim u Provedbenu odluku Vijeća od 20. srpnja 2021.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	3.1. Diversificirati uvoz fosilnih goriva i smanjiti opću ovisnost o fosilnim gorivima. Obnovljivi izvori energije, energetska infrastruktura i mreže.																						
	3.2. Ubrzati primjenu obnovljivih izvora energije pojednostavljanjem postupaka za administrativna odobrenja i dozvole.																						
CSR3	3.3. Daljnje nadogradnje prijenosnih i distribucijskih mreža električne energije te ulaganje u skladište električne energije.																						
	3.4. Pojačati radnje za smanjenje potražnje za energijom poboljšanjem energetske učinkovitosti, uglavnom u stambenim zgradama, i smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima u grijanju.																						●

Komponente	Gospodarstvo						Javna uprava, pravosuđe i državna imovina									Obrazovanje, znanost i istraživanje		Tržište rada i socijalna zaštita			Zdravstvo	Obnova zgrada
	C1						C2									C3		C4			C5	C6
Šifra	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	1	2	3	1	1
3.5. Pojačati mjere za smanjenje potražnje za energijom poboljšanjem energetske učinkovitosti i smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima u sektoru prometa.		●																				●
Posebne preporuke za Hrvatsku 2023.																						
CSR1																						●
CSR2	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●

Komponente		Gospodarstvo						Javna uprava, pravosuđe i državna imovina									Obrazovanje, znanost i istraživanje		Tržište rada i socijalna zaštita			Zdravstvo	Obnova zgrada
		C1						C2									C3		C4			C5	C6
Šifra		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	1	2	3	1	1
	uz komplementarnost i sinergiju s planom za oporavak i otpornost.																						
CSR3	<p>Smanjiti ukupnu ovisnost o fosilnim gorivima, za što je potrebno ubrzati uvođenje energije iz obnovljivih izvora, osobito energije vjetra, sunca i geotermalne energije, finalizirati nepotpuni zakonodavni okvir, racionalizirati administrativne postupke izdavanja dozvola, pojednostavniti postupke za postavljanje uređaja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora (npr. solarni fotonaponski sustavi) u višestambenim zgradama i zajamčiti veću pravnu sigurnost.</p> <p>609 Pružiti potporu za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora malog kapaciteta. Nastaviti s modernizacijom elektroenergetske prijenosne i distribucijske mreže, osobito poboljšanjem veze između sjevera i juga zemlje, te ubrzati postavljanje pametnih brojlara. Ubrzati provedbu mjera energetske učinkovitosti, što uključuje postavljanje dizalica topline.</p> <p>Smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima u prometnom sektoru poticanjem održivih rješenja, osobito u željezničkom prijevozu i elektrifikacijom cestovnog prijevoza. Pojačati napore usmjerene na pružanje i stjecanje vještina potrebnih za zelenu tranziciju.</p>		●	●																		●	

Dodatak 3. Usklađenost dodatnih reformi i investicija prema Pilarima

Podkomponente	Zelena tranzicija	Digitalna transformacija	Pametnan, održiv i uključiv rast	Socijalna i teritorijalna kohezija	Zdravlje, gospodarska, socijalna i institucionalna otpornost	Politike za sljedeću generaciju, djecu i mlade
1. Gospodarstvo						
C1.1. Otporno, zeleno i digitalno gospodarstvo	●	●	●			
C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo	●	●				●
C1.3. Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom	●					
C1.4. Razvoj konkurentnog, energetske održivog i učinkovitog prometnog sustava	●	●	●	●		
2. Javna uprava, pravosuđe i državna imovina						
C2.2. Daljnje unaprjeđenje učinkovitosti javne uprave				●	●	
C2.3. Digitalna transformacija društva i javne uprave		●		●	●	●
3. Obrazovanje, znanost i istraživanje						
C3.1. Reforma obrazovnog sustava		●	●		●	●
4. Tržište rada i socijalna zaštita						
C4.1. Unaprjeđenje mjera zapošljavanja i pravnog okvira za moderno tržište rada i gospodarstvo budućnosti	●	●			●	●
5. Zdravstvo						
C5.1. Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava		●			●	●
6. Obnova zgrada						
C6.1. Obnova zgrada	●	●	●			

Dodatak 4. Usklađenost dodatnih reformi i investicija s ciljevima zelene i digitalne dimenzije

Zelena dimenzija		Digitalna dimenzija	
REFORME			
C1.1. Otporno, zeleno i digitalno gospodarstvo			
C1.1.1. R5		Diversifikacija tržišta kapitala i poboljšanje pristupa alternativnom financiranju	
C1.1.1. R7		Uspostava platforme pod nazivom Forum za podršku održivom financiranju	
C2.2. Daljnje unaprjeđenje učinkovitosti javne uprave			
C2.2. R2		Novi modeli plaća i rada u državnoj službi i javnim službama	
C4.1. Unaprjeđenje mjera zapošljavanja i pravnog okvira za moderno tržište rada i gospodarstvo budućnosti			
C4.1. R1		Razvoj i provedba novih ciljanih mjera aktivne politike zapošljavanja za potrebe zelene i digitalne tranzicije tržišta rada	
C6.1. Obnova zgrada			
C6.1. R7		Kružna uporaba građevinskog otpada iz zgrada sa statusom kulturnog dobra: pilot-projekt istraživanja mogućnosti razmjene i trgovanja	
C6.1. R8		Uvođenje novog modela za pripremu, organizaciju i provedbu programa obrazovanja odraslih usmjerenog na razvoj zelenih vještina i kompetencija u građevinskom sektoru za strane radnike iz trećih zemalja	
C6.1. R3		Povećanje učinkovitosti procesa obnove, smanjenje administrativnog opterećenja i digitalizacija procesa obnove	
C6.1. R5		Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	
C6.1. R9		Poboljšanje učinkovitosti okvira stambene politike	
INVESTICIJE			
C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo			
C1.2. R1-I1		Revitalizacija, izgradnja i digitalizacija energetske sustava i prateće infrastrukture za dekarbonizaciju energetske sektora	
C1.2. R1-I3		Korištenje vodika i novih tehnologija	
C1.2. R1-I5		Jačanje prijenosnih i distribucijskih kapaciteta elektroenergetskog sustava	
C1.2. R1-I6		Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture	
C1.2. R1-I7		Uspostava gospodarstva temeljenog na vodiku (kroz Dolinu vodika Sjeverni Jadran)	

C1.2. R1-I8	Jačanje korištenja obnovljivih izvora energije u prometu i toplinarstvu
C1.3. Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom	
C1.3. R1-I1	Program razvoja javne odvodnje otpadnih voda
C1.3. R1-I2	Program razvoja javne vodoopskrbe
C1.4. Razvoj konkurentnog, energetski održivog i učinkovitog prometnog sustava	
C1.4. R1-I1	Elektronički sustav naplate cestarine
C1.4. R4-I1	Nabava vozila na alternativni pogon za javni gradski i prigradski linijski promet
C1.4. R5-I3	Program sufinanciranja kupnje novih vozila na alternativna goriva i razvoja infrastrukture alternativnih goriva u cestovnom prometu
C2.3. Digitalna transformacija društva i javne uprave	
C2.3. R3-I17	Uspostava Registra stanovništva, obitelji i kućanstva
C3.1. Reforma obrazovnog sustava	
C3.1. R1-I2	Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave
C4.1. Unaprjeđenje mjera zapošljavanja i pravnog okvira za moderno tržište rada i gospodarstvo budućnosti	
C4.1. R3-I1	Provedba sustava vaučera za obrazovanje zaposlenih i nezaposlenih osoba
C5.1. Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava	
C5.1. R3-I1	Centralno financiranje specijalizacija
C6.1. Obnova zgrada	
C6.1. R1-I1	Energetska obnova zgrada
C6.1. R1-I2	Obnova zgrada oštećenih u potresu s energetsom obnovom
C6.1. R1-I3	Energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra

Dodatak 5. Popis reformi i investicija obuhvaćenih Dodatkom NPOO-a

9	Nove reforme i investicije
16	Postojeće reforme i investicija iz kojih proizlaze novi/dodatni reformski i investicijski pokazatelji
35	Postojeće reforme i investicije kod kojih se mijenjaju rokovi ili redefiniiraju postojeći pokazatelji rezultata uslijed promijenjenih okolnosti
60	Ukupno reformi i investicija u Dodatku NPOO-a

REFORME

C1.1. Otporno, zeleno i digitalno gospodarstvo	
C1.1.1. R5	Diversifikacija tržišta kapitala i poboljšanje pristupa alternativnom financiranju
C1.1.1. R7	Uspostava platforme pod nazivom Forum za podršku održivom financiranju
C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo	
C1.2. R1	Dekarbonizacija energetskog sektora
C1.3. Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom	
C1.3. R1	Provedba programa vodnog gospodarstva
C2.2. Daljnje unaprjeđenje učinkovitosti javne uprave	
C2.2. R2	Novi modeli plaća i rada u državnoj službi i javnim službama
C2.6. Jačanje okvira za sprječavanje korupcije	
C2.6. R4	Jačanje kapaciteta sudske zaštite u postupcima javne nabave
C4.1. Unaprjeđenje mjera zapošljavanja i pravnog okvira za moderno tržište rada i gospodarstvo budućnosti	
C4.1. R1	Razvoj i provedba novih ciljanih mjera aktivne politike zapošljavanja za potrebe zelene i digitalne tranzicije tržišta rada
C4.1. R2	Jačanje sustava uključivanja i praćenja ranjivih skupina na tržištu rada kroz unaprjeđenje poslovnih procesa HZZ-a
C4.2. Unaprjeđenje mirovinskog sustava kroz povećanje adekvatnosti mirovina	
C4.2. R1	Povećanje adekvatnosti mirovina kroz nastavak mirovinske reforme
C4.3. Unaprjeđenje sustava socijalne skrbi	
C4.3. R1	Transparentnost i adekvatnost socijalnih naknada u sustavu socijalne zaštite
C6.1. Obnova zgrada	
C6.1. R2	Razvoj okvira za osiguranje adekvatnih vještina u kontekstu zelenih poslova potrebnih za obnovu nakon potresa

C6.1. R3	Povećanje učinkovitosti procesa obnove, smanjenje administrativnog opterećenja i digitalizacija procesa obnove
C6.1. R5	Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama
C6.1. R7	Kružna uporaba građevinskog otpada iz zgrada sa statusom kulturnog dobra: pilot-projekt istraživanja mogućnosti razmjene i trgovanja
C6.1. R8	Uvođenje novog modela za pripremu, organizaciju i provedbu programa obrazovanja odraslih usmjerenog na razvoj zelenih vještina i kompetencija u građevinskom sektoru za strane radnike iz trećih zemalja
C6.1 R9	Poboljšanje učinkovitosti okvira stambene politike

INVESTICIJE

C1.1. Otporno, zeleno i digitalno gospodarstvo

C1.1.1. R4-I1	Potporna poduzećima za tranziciju na energetske i resursno učinkovito gospodarstvo
---------------	--

C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo

C1.2. R1-I1	Revitalizacija, izgradnja i digitalizacija energetskog sustava i prateće infrastrukture za dekarbonizaciju energetskog sektora
C1.2. R1-I3	Korištenje vodika i novih tehnologija
C1.2. R1-I4	Biorafinerija za proizvodnju naprednih biogoriva Sisak
C1.2. R1-I5	Jačanje prijenosnih i distribucijskih kapaciteta elektroenergetskog sustava
C1.2. R1-I6	Povećanje kapaciteta LNG terminala na otoku Krku te jačanje plinske infrastrukture
C1.2. R1-I7	Uspostava gospodarstva temeljenog na vodiku (kroz Dolinu vodika Sjeverni Jadran)
C1.2. R1-I8	Jačanje korištenja obnovljivih izvora energije u prometu i toplinarstvu

C1.3. Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom

C1.3. R1-I1	Program razvoja javne odvodnje otpadnih voda
C1.3. R1-I2	Program razvoja javne vodoopskrbe
C1.3. R1-I3	Program smanjenja rizika od katastrofa u sektoru upravljanja vodama
C1.3. R2-I1	Program smanjenja odlaganja otpada

C1.4. Razvoj konkurentnog, energetski održivog i učinkovitog prometnog sustava

C1.4. R1-I1	Elektronički sustav naplate cestarine
C1.4. R2-I6	Primjena zelenih tehnologija u željezničkom putničkom prijevozu
C1.4. R2-I7	Nadogradnja informatičkog i prodajnog sustava te modernizacija vlakova s informatičkim sustavom
C1.4. R4-I1	Nabava vozila na alternativni pogon za javni gradski i prigradski linijski promet

C1.4. R5-I1	Elektrifikacija i ekologizacija sustava prihvata i otpreme zrakoplova u Zračnoj luci Zadar
C1.4. R5-I2	Istraživanje, razvoj i proizvodnja vozila nove mobilnosti i prateće infrastrukture
C1.4. R5-I3	Program sufinanciranja kupnje novih vozila na alternativna goriva i razvoja infrastrukture alternativnih goriva u cestovnom prometu
C1.5. Unaprjeđenje korištenja prirodnih resursa i jačanje lanca opskrbe hranom	
C1.5. R3-I3	Uspostava informacijskog sustava za sljedivost
C1.6. Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma	
C1.6. R1-I1	Regionalna diversifikacija i specijalizacija hrvatskog turizma kroz ulaganja u razvoj turističkih proizvoda visoke dodane vrijednosti
C1.6. R1-I2	Jačanje konkurentnosti poduzeća i poticanje zelene i digitalne tranzicije sektora turizma
C2.3. Digitalna transformacija društva i javne uprave	
C2.3. R2-I1	Uspostava središnjeg sustava interoperabilnosti
C2.3. R3-I4	Konsolidacija sustava zdravstvene informacijske infrastrukture CEZIH
C2.3. R3-I5	Projekt uvođenja digitalne osobne iskaznice
C2.3. R3-I7	Unaprjeđenje sustava prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine kroz digitalizaciju
C2.3. R3-I15	Uspostava aplikativnih rješenja u turizmu s ciljem administrativnog rasterećenja poduzeća te transformacije modela turizma ka održivosti
C2.3. R3-I16	Digitalizacija procesa u sportu i rekreaciji na lokalnoj i regionalnoj razini
C2.3. R3-I17	Uspostava Registra stanovništva, obitelji i kućanstva
C2.5. Moderno pravosuđe spremno za buduće izazove	
C2.5. R1-I3	Razvoj alata za javnu objavu i pretraživanje sudskih odluka
C3.1. Reforma obrazovnog sustava	
C3.1. R1-I2	Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave
C3.1. R1-I3	Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje srednjih škola
C4.1. Unaprjeđenje mjera zapošljavanja i pravnog okvira za moderno tržište rada i gospodarstvo budućnosti	
C4.1. R3-I1	Provedba sustava vaučera za obrazovanje zaposlenih i nezaposlenih osoba
C5.1. Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava	
C5.1. R1-I1	Uvođenje usluge mobilne ljekarne u primarnu zdravstvenu zaštitu
C5.1. R1-I2	Mobilne ambulante
C5.1. R2-I1	Nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka
C5.1. R3-I1	Centralno financiranje specijalizacija

C5.1. R3-I2	Specijalističko usavršavanje medicinskih sestara i tehničara u djelatnosti hitne medicine
C5.1. R4-I1	Centralna priprava svih parenteralnih pripravaka u 8 hrvatskih bolnica
C5.1. R4-I5	Uvođenje sustava praćenja ishoda liječenja vanbolničkih pacijenata s naglaskom na kronične pacijente u javnim ljekarnama
C5.1. R4-I6	Zbrinjavanje otpada u KBC-u Zagreb
C6.1. Obnova zgrada	
C6.1. R1-I1	Energetska obnova zgrada
C6.1. R1-I2	Obnova zgrada oštećenih u potresu s energetsom obnovom
C6.1. R1-I3	Energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra